

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
ADLİ TIP VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Danışman
Prof. Dr. Hülya Yükseloğlu

TÜRKİYE VE YUNANİSTAN PERSPEKTİFİNDEN
ULUSLARARASI POLİS İŞ BİRLİĞİ

SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

SOTİRİ KALFOĞLU

İSTANBUL, 2025

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
ADLİ TIP VE ADLİ BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Danışman
Prof. Dr. Hülya Yükseloğlu

TÜRKİYE VE YUNANİSTAN PERSPEKTİFİNDEN
ULUSLARARASI POLİS İŞ BİRLİĞİ

SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
DOKTORA TEZİ

SOTİRİ KALFOĞLU

İSTANBUL, 2025

İstanbul, 10 Ocak 2025

**İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ-CERRAHPAŞA
ADLI TIP ve ADLI BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
SOSYAL BİLİMLER ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA**

Lisansüstü Öğretim Yönetmeliğinin 50. Maddesi uyarında Enstitünüz Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı Doktora öğrencisi Sotiri KALFOĞLU'nun

“Türkiye ve Yunanistan Perspektifinden Uluslararası Polis İş Birliği”

Adlı tezi jürimizce tetkik edilmiş ve kendisine tez savunması yaptırılmıştır.

Yukarıda adı geçen tezin ve tez savunmasının Kabul edilmesine oy birliğiyle karar verilmiştir.

Prof.Dr. Emel Hülya YÜKSELOĞLU
Jüri Başkanı
Danışman

Prof.Dr. Neylan ZİYALAR
Üye

Doç.Dr. Z. Belma GÖLGE
Üye

Dr.Öğr.Üyesi Zekai GENÇ
Üye

Dr.Öğr.Üyesi Aykut Taner GÜVEN
Üye

ÖZET

Günümüzde gelişen ulusötesi tehditlerle mücadele için ulusötesi polis iş birliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Genel anlamda değerlendirildiğinde, hızlı, kesin ve kolay olması halinde ikili polis iş birliğinin en etkili ve verimli yol olduğu öne sürülmektedir. Ancak bu tür bir iş birliği için karşılıklılık ve güven zorunludur. Yunanistan ve Türkiye, Avrupa ve Asya'nın kavşağında yer almaları nedeniyle ortak tehditlere sahip iki ülkedir. İkisi de uluslararası uyuşturucu ticareti, organize suç ve insan kaçakçılığıyla uğraşmak zorundalar ve ortak sınırları paylaştıklarında iş birliği yapmak zorundalar. Ancak ikili düzeydeki iş birliklerinin, onları karakterize eden bilinen tarihi husumet ve güvensizlik nedeniyle zorlu bir hal almış olduğu düşünülmektedir ancak literatürde bu iki ülke arasındaki polis iş birliğini analiz eden veriler sınırlıdır. Bu araştırma, her iki ülkede üst düzey polis memurları ve ilgili paydaşlarla yapılan bir dizi görüşmenin bulgularını sunarak iş birliğinin mevcut durumunu incelemeyi ve nefret ve güvensizliğin konuya etkisini tahmin etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmada her iki ülkeden de veriler toplanmış olup sınır bölgelerinde aktif görev yapan polis memurlarının dahil edilmesine özellikle dikkat edilmiştir. Verilerin analizi, güvensizliğin etkisini tahmin etmenin mümkün olmadığını ortaya çıkarmıştır. Çünkü, çok yüksek düzeyde iş birliği yapan polis memuru gruplarının olduğu, ancak iş birliğini düşünmek bile istemeyenlerin de varlığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlar çelişkili gibi görünse de verilerin daha yakından incelenmesi bu farklı tutumlara neden olan faktörleri ortaya koymaktadır. Gerçek anlamda bir program içerisinde, her iki ülke polis teşkilatlarının iş birliği yapabileceklerine ve bu durumda suç önleme ve denetleme mekanizmalarının ikili çalışmalar şeklinde çok daha efektif olacağı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Polis iş birliği, uluslararası suç, polis iş birliği modelleri, Türkiye, Yunanistan

ABSTRACT

Transnational police cooperation is needed to combat evolving transnational threats today. It is suggested that bilateral police cooperation is the most effective and efficient way if it is fast, precise and easy. However, reciprocity and trust are essential for this type of cooperation. Greece and Türkiye are two countries with common threats due to their location at the crossroads of Europe and Asia. They both have to deal with international drug trafficking, organized crime and human trafficking, and they have to cooperate when they share common borders. However, cooperation at the bilateral level is thought to have become challenging due to the known historical hostility and distrust that characterize them, but there is limited data in the literature analyzing police cooperation between these two countries. This research aims to examine the current state of cooperation and estimate the impact of hatred and mistrust on the issue by presenting the findings of a series of interviews with senior police officers and relevant stakeholders in both countries. In the study, data were collected from both countries, and special attention was paid to include police officers on active duty in border regions. Analysis of the data revealed that it was not possible to estimate the impact of distrust. Because it has been determined that there are groups of police officers who cooperate at a very high level, but there are also those who do not even want to think about cooperation. Although these results may seem contradictory, a closer examination of the data reveals the factors that cause these different attitudes. It has been concluded that within a real program, police departments of both countries can cooperate and, in this case, crime prevention and control mechanisms will be much more effective in the form of bilateral work.

Keywords: Police cooperation, transnational crime, models of cooperation, Türkiye, Greece

ÖNSÖZ

Doktora tezinin hazırlanmasında emeği geçen ve bana destek olan birçok kişi ve kuruma minnettarım. Öncelikle, tez çalışmamın her aşamasında bana rehberlik eden, bilgi ve deneyimlerini cömertçe paylaşan, beni sürekli olarak motive eden ve teşvik eden danışman hocam Prof. Dr. Hülya Yükseloğlu'na en derin teşekkürlerimi sunarım. Onun katkıları, bu çalışmanın şekillenmesinde büyük rol oynamıştır.

Bu süreçte bana akademik anlamda yol gösteren, fikir alışverişinde bulunduğum ve çalışmalarımda önemli geri bildirimler sağlayan Prof. Dr. Sevil Atasoy'a ve ayrıca tez izleme komitesi üyelerime de teşekkür etmek isterim. Onların değerli eleştirileri ve önerileri, bu tezin kalitesini artırmada son derece etkili olmuştur. Ayrıca, araştırma konumun seçiminde bana destek veren ve çalışmalarım sırasında beni destekleyen Leicester Üniversitesi Kriminoloji Bölümü Öğretim üyelerinden Doç. Dr. Matt Hopkins'e teşekkür ederim. Onunla paylaştığım akademik ve sosyal deneyimler, bu yolculuğu daha zengin ve anlamlı kılmıştır.

Tezimin yazımı sırasında karşılaştığım zorluklar karşısında bana moral veren, sabırla beni dinleyen ve her zaman yanımda olan Prof. Dr. Ersi Kalfoğlu'na da özel bir teşekkür borçluyum. Onun desteği, bu sürecin en önemli yapı taşlarından biri olmuştur.

Son olarak, bu tez çalışmasında bana çeşitli şekillerde destek sağlayan tüm kurum ve kuruluşlara, özellikle de araştırmamı gerçekleştirmem için benimle fikir ve deneyimlerini paylaşan ve bu süreçte bana gerekli ortamı sağlayan tüm katılımcılarıma şükranlarımı sunarım.

Bu tezin hazırlanması sırasında adı geçen ya da geçmeyen herkese bir kez daha teşekkür eder, katkılarınızın benim için ne kadar değerli olduğunu belirtmek isterim. Her birinizin desteği olmadan bu çalışmanın tamamlanması mümkün olmazdı.

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1: Yunanistan ile Türkiye arasında güvenlik konularına ilişkin iş birliği anlaşmaları

Tablo 2: Kodlama anahtar kelimeleri

Tablo 3: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili uluslararası suçlar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 4: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili yasadışı göç kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 5: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İkili İş Birliği (multilateral, bilateral) kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 6: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili teknoloji kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 7: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili polis kültürü kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 8: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili iyi uygulamalar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 9: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili uluslararası suçlar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 10: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili Yasadışı göç kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 11: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İş Birliği Türleri (Bilateral / Multilateral) kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 12: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İş Birliğindeki Zorluklar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 13: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili Teknoloji Kullanımı kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 14: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili Polis Kültürü kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 15: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İyi Uygulamalar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Tablo 16: Nefret ve kültürel farklılıklarla ilgili olumlu ve olumsuz görüşler

Tablo 17: Türkiye ve Yunanistan diplomat görüşleri

İÇİNDEKİLER

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ.....	iii
TABLolar DİZİNİ.....	iv
KISALTMALAR	xiv
1- GİRİŞ VE AMAÇ.....	1
2- GENEL BİLGİLER.....	2
2.1 Suç ve Suç ile Mücadelenin tarihsel gelişimi.....	2
2.1.1 Tarihsel süreç içinde suç kavramı	3
2.1.2 Antik çağlarda suç ve ceza	5
2.1.2.1 Antik Yunanistan'da Kanun ve Kanun Koyucular	5
2.1.2.1.1 Solon döneminde kanunlaşma süreci.....	7
2.1.2.1.2 Ceza uygulamaları	8
2.1.3 Polis teriminin etimolojisi	10
2.1.4 Antik Yunanistan'da Polis	11
2.1.4.1 Antik Atina'nın Polisi	11
2.1.4.2 Antik Sparta'da polislik	13
2.1.4.3 Diğer Antik Kentlerdeki Polis	16
2.1.4.4. Bizans ve Osmanlı döneminde polis teşkilatlanması	16
2.1.4.4.1 Bizans döneminde polis teşkilatı	16
2.1.4.4.2 Osmanlı döneminde polislik	18
2.1.4.5 On dokuzuncu Yüzyılda Polis teşkilatlanması	20
2.1.4.5.1 Yunan Devletinde Polis teşkilatlanması	20
2.1.4.5.2 Osmanlı İmparatorluğu'nda Polislik	21

2.1.4.6 Çağdaş Türk ve Yunan polisinin karşılaştırmalı yapılanması	23
2.1.5 Uluslararası Suç	25
2.1.6 Uluslararası Polis İş birliği	29
2.1.6.1 İlk Uluslararası Polis İş Birliği Kurumu: INTERPOL	31
2.1.6.1.1 INTERPOL Ana Tüzüğü	33
2.1.6.1.2 INTERPOL Görev ve Yetkileri	33
2.1.6.1.3 INTERPOL bildirimi yolu ile destek	34
2.1.6.1.4 Felaket Mağdurlarının Kimliklendirilmesi	34
2.1.6.2 Avrupa Polis İş birliği Teşkilatı (EUROPOL)	35
2.1.6.2.1 EUROPOL'ün Tarihsel gelişimi	36
2.1.6.3 Amerika Kıtası Polis Topluluğu AMERIPOL	38
2.1.6.4 Güneydoğu Asya Ülkeleri Polis Topluluğu (ASEANAPOL)	39
2.2. Türkiye ile Yunanistan İkili İlişkileri	40
2.2.1 Türkiye ve Yunanistan İlişkilerinde Tarihsel Arka Plan	40
2.2.1.1 Ege Çatışması	41
2.2.1.2 Karasuları Sorunu	42
2.2.1.3 Ulusal Hava Sahası Sorunu	42
2.2.1.4 Kıta Sahahlığı Sorunu	43
2.2.1.5 Uçuş Bilgi Bölgeleri Sorunu	43
2.2.1.6 Gri Bölge Sorunu	44
2.2.1.7 İki Devlet Arasındaki Yakınlaşma	44
2.2.2. Yunanistan ile Türkiye Arasında Güvenlik ve Polisle İlgili Anlaşmalar	47
2.3 Türkiye ve Yunanistan'ı ilgilendiren Uluslararası Sorunlar	48
2.3.1. Yasadışı göç ve mülteci sorununun Türkiye Yunanistan sınırı temelinde	
incelenmesi	48

2.3.1.1 Yasadışı göç ve mülteci akınının Türkiye-Yunanistan sınırı üzerindeki etkisi.....	50
2.3.1.2 Yasadışı göç ve mülteci akınının bölgesel ve uluslararası alanda yeni politikalar geliştirilmesindeki etkisi	50
2.3.1.3 Yasadışı göç ve mülteci akınının sınır bölgeleri üzerindeki etkisi	51
2.3.1.4. 2014 öncesinde göç kalıpları ve politikaları	52
2.3.1.4.1 Göç Kalıpları	52
2.3.1.4.2 Göç Politikaları	53
2.3.1.4.3 Geniş Avrupa Etkileri.....	53
2.3.1.5 Türkiye- Yunanistan sınırında dinamikleri değiştiren önemli olaylar	54
2.3.1.5.1 AB-Türkiye Geri Kabul Anlaşması (2001)	54
2.3.1.5.2 Yunanistan'ın Mali Krizi (2009-2018)	54
2.3.1.5.3 Suriye İç Savaşı (başlangıç 2011)	55
2.3.1.5.4 AB-Türkiye Bildirisi (Mart 2016)	55
2.3.1.5.5 Artan Gerilimler ve Milliyetçi Politikalar (2016 ve sonrası)	55
2.3.1.5.6 Küresel Pandemi (2020'den itibaren COVID-19)	56
2.3.1.5.7 Göç Akışları ve Politikalarında Devam Eden Dalgalanmalar	56
2.3.1.6 Türkiye-Yunanistan sınırlarında krizin zirve yılları (2015-2016)	56
2.3.1.6.1 Kriz döneminde çeşitli paydaşların konu ile ilgili tepkileri	57
2.3.1.6.2 Konuya İlişkin Uluslararası Anlaşmalar	58
2.3.1.6.2.1 AB-Türkiye Bildirisi (Mart 2016)	59
2.3.1.6.2.2 Sıcak Nokta Yaklaşımı.....	59
2.3.1.6.2.3 AB Yer Değiştirme Programları	60
2.3.1.6.2.4 FRONTEX' in Güçlendirilmesi	60
2.3.1.6.2.5. Avrupa Ortak İltica Sisteminin (CEAS) Reformu	60
2.3.1.6.2.6 İkili Anlaşmalar ve Geliştirilmiş İş Birliği.....	61

2.3.1.7 2017-2024 itibarı ile Mevcut Durum ve Eğilimler.....	61
2.3.1.8 Politik açıdan durum değerlendirmesi ve Geleceğe Bakış	63
2.4 Türkiye ve Yunanistan’da terör ile mücadele ve iş birliği	64
2.4.1 Terörizmin Tarihçesi	65
2.4.2 Uluslararası terörizm	66
2.4.3 Türkiye’de terör	66
2.4.4 Türkiye’de Faaliyet Gösteren Ulusal ve Uluslararası Terör Örgütleri	67
2.4.5 Yunanistan’da terör.....	68
2.4.6 Türk-Yunan ilişkileri açısından terör	69
2.5 Türkiye ve Yunanistan Açısından Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı	70
2.5.1 Yasadışı psikotrop madde kaçakçılığı	70
2.5.2 Türkiye-Yunanistan sınır bölgesinin uyuşturucu kaçakçılığı açısından önemi.....	70
2.5.3 Uyuşturucu kaçakçılığının Türkiye-Yunanistan sınırlarında yarattığı zorluklar ve sonuçları	72
2.5.4 Türkiye ve Yunanistan’da Uyuşturucu Ticaretinin Kısa Tarihçesi.....	73
2.5.5 Bölgede Uyuşturucu Ticaretinin Artmasına Katkıda Bulunan Faktörler.....	74
2.5.6 Türkiye-Yunanistan sınırlarından geçen uyuşturucu kaçakçılığı yolları	75
2.5.6.1 Kara Yolları.....	75
2.5.6.2 Deniz Rotaları	75
2.5.6.3 Hava Yolları.....	76
2.5.6.4 Karmaşık Taşımacılık.....	76
2.5.7 Kaçakçıların Yunanistan ile Türkiye arasında uyuşturucu taşımak için kullandıkları yöntemler.....	76
2.5.8 Bölgede uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede kolluk kuvvetlerinin karşılaştığı zorluklar	78

2.5.9 Bölgeye ilişkin uluslararası algı	79
2.5.10 Yunanistan ve Türkiye’de uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin iç politika ve yasaların analizi.....	81
2.5.10.1 Yunanistan’da Yasal çerçeve	81
2.5.10.2 Türkiye’de Yasal çerçeve.....	82
2.5.11 Uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik uluslararası iş birliği ve anlaşmalara genel bakış	83
2.5.11.1 Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri	83
2.5.11.2 Bölgesel Anlaşmalar ve Girişimler.....	84
2.5.11.2 İkili anlaşmalar.....	84
2.5.11.3 Kolluk Kuvvetleri İş birliği	84
2.5.11.4 Mali Eylem Görev Gücü	84
2.5.11.5 Adli İş birliği	85
2.5.12 Mevcut stratejilerin etkinliğinin ve potansiyel iyileştirme alanlarının değerlendirilmesi.....	86
2.5.12.1 Etkililiğin Değerlendirilmesi.....	86
2.5.12.1.1 Uluslararası İş birliği.....	86
2.5.12.1.2 Kolluk Kuvvetleri ve Sınır Kontrolü:	86
2.5.12.1.3 Yasal Çerçeveler ve Adli İş birliği:	87
2.5.12.1.4 Önleme ve Eğitim.....	87
2.5.12.1.5 Tedavi ve Rehabilitasyon	88
2.5.13. Türkiye-Yunanistan sınırlarında uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin önemli noktalar	88
2.5.1.4 İki ülke iş birliği yoluyla uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik çabaların sürdürülmesi için gerekli eylemler	91

3. Gereç ve Yöntemler	92
3.1. Araştırmanın Deseni	92
3.2 Görüşme Yapısı	93
3.3 Örneklem	95
3.4 İki ülke arasında kara ve deniz sınırlarının sınıflandırılması	98
3.5 İkincil veri toplama	99
3.6 Veri Analizi	99
3.7 Kodlama Yöntemi	99
3.8 Araştırmanın etik değerlendirilmesi	100
3.6 Verilerin İmha Edilmesi Süreci	100
4. Bulgular	101
4.1 Her iki ülke kolluk kuvvetleri ile yapılan görüşmeler	101
4.2 Kodlamanın temelini oluşturan ana temalar	102
4.3 Deniz sınır kapıları araştırma bulguları	102
4.3.1 Uluslararası suçlar ana teması	103
4.3.1.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “uluslararası suçlar” ana teması ile ilgili ifadeleri	104
4.3.2 Yasadışı göç ana teması	105
4.3.2.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “yasadışı göç” ana teması ile ilgili ifadeleri	106
4.3.3 İş Birliği (multilateral, bilateral) ana teması	108
4.3.3.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “İş Birliği (multilateral, bilateral) ana teması ile ilgili ifadeleri.....	109
4.3.4 Teknoloji kullanımı ana teması	110

4.3.4.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “teknoloji kullanımı” ana teması ile ilgili ifadeleri	111
4.3.5 Polis kültürü ana teması	112
4.3.5.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “polis kültürü” ana teması ile ilgili ifadelerden bazıları	113
4.3.6 İyi uygulamalar ana teması	114
4.3.6.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “iyi uygulamalar” ana teması ile ilgili ifadeleri	115
4.4 Kara sınır kapıları araştırma bulguları	116
4.4.1 Kara sınır kapılarında Uluslararası suçlar ana teması ve ilgili görüşler	116
4.4.2 Kara sınır kapılarında Yasadışı göç ana teması ve ilgili görüşler	118
4.4.3 Kara sınır kapılarında ilgili İş Birliği Türleri (Bilateral / Multilateral) ana teması ve ilgili görüşler	119
4.4.4 Kara sınır kapılarında ilgili İş Birliğinde zorluklar ana teması ve ilgili görüşler ..	121
4.4.5 Kara sınır kapılarında ilgili Teknoloji Kullanımı ana teması ve ilgili görüşler	121
4.4.6 Kara sınır kapılarında ilgili Polis Kültürü ana teması ve ilgili görüşler	123
4.4.7 Kara sınır kapılarında ilgili İyi uygulamalar ana teması ve ilgili görüşler	124
4.4.8 Nefret ve kültürel farklılıklar	125
4.5 Sınır ötesi davaların paydaşı her iki ülkenin diplomatlarının görüşleri	126
4.6 Yasal prosedürler ve hukuksal çerçeve ile ilgili hukukçularla yapılan görüşmeler ..	129
5. Tartışma ve sonuç	132
5.1 Verilerin eldesi ve değerlendirilme biçimleri	132
5.2 Kara Sınırlarında gerçekleştirilen derinlemesine yüz yüze görüşmelerin analizi	134
5.2.2 Fenomenolojik açıdan inceleme	147
5.3. Deniz Sınırlarında gerçekleştirilen derinlemesine yüz yüze görüşmelerin analizi ..	148

5.3 Politika belirleyen üst düzey yetkililerin genel görüşleri	151
5.4 İki Ülkenin Deniz Sınırlarından Elde Edilen cevaplardan kesitler	151
5.5 İki Ülkenin Kara Sınırlarından Elde Edilen cevaplardan kesitler	155
5.6 Yargı Sistemi Temsilcileri ile görüşmelerden Edilen Sonuçların Analizi	158
6. Sonuç ve Öneriler	162
7. Kaynaklar.....	167
8. Ekler.....	175
EK 1 Bilgilendirilmiş Onam Formu	175
EK 2 Türkiye-Yunanistan arası anlaşmaların orijinal metinlerinin kopyaları.....	176

KISALTMALAR

- AB- Avrupa Birliği
- ANO - Abu Nidal Örgütü' - Arap Devrimci Tugaylar
- CEAS- Avrupa Ortak İltica Sisteminin Reformu
- DHKP/C- Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi
- EKAM- Terörle Mücadele Birimi
- EMCDDA- Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi
European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction
- ETA- Bask Yurdu ve Özgürlük - EuskadiTa Askatesuna
- EUROPOL Avrupa Polis Teşkilat - European Union Agency for Law Enforcement
Cooperation
- FATF Mali Eylem Görev Gücü Financial Action Task Force (on Money Laundering)
- FETÖ- Fetullahçı Terör Örgütü
- FHKC - Filistin Kurtuluşu için Halk Cephesi – Genel Komuta
- FHKC- Filistin'in Kurtuluşu için Halk Cephesi
- FIR- Uçuş Bilgi Bölgeleri- Flight Information Region
- FRONTEX Avrupa Birliği Sınır Güvenliği Birimi European Border and Coast Guard
Agency
- HD- Hilafet Devleti
- HM- Hizbul Mücahidler
- IBDA-C- İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi - Büyük İslam Doğu Savaşçıları
Cephesi
- ICAO- Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü - International Civil Aviation
Organization,

- INTERPOL- Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı -The International Criminal Police Organization;
- IRA- İrlanda Cumhuriyet Ordusu - Irish Republican Army
- IŞİD- Irak ve Şam İslam Devleti
- İBDA-C -İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi
- KZF - Khalistan Zindabad Gücü
- LTTE- Tamil Eelam Kurtuluş Kaplanları
- MAT- Çevik Kuvvet Polisi Kamu düzenini sağlama birimleri - Μονάδες Αποκατάστασης Τάξης
- MLAT - Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmaları mutual legal assistance treaty
- MLKP- Marksist Leninist Komünist Parti ()
- MÖ-Milattan önce
- NATO- Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü - North Atlantic Treaty Organization
- NPA- Yeni Halk Ordusu' dahil 'Filipinler Komünist Partisi
- PDK/Bakur- Kürdistan Demokrat Partisi - Partiya Demokrat a Kürdistan/Bakur
- PIJ - Filistin İslami Cihadı
- PKK Kürdistan İşçi Partisi- Partiya Karkerên Kurdistanê
- PŞK- Kürdistan Devrim Partisi - Partiya Şoreşa Kurdistan
- SL- Parlayan Yol - Sendero Luminoso
- STK- Sivil Toplum Kuruluşu
- TAK Kürdistan Özgürlük Şahinleri - Teyrêbazên Azadiya Kurdistan)
- TKP/ML- Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist
- UNODC- Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi - United Nations Office on Drugs and Crime

1. Giriş ve Amaç

Uluslararası polis iş birliği, günümüzün hızla küreselleşen dünyasında giderek daha önemli hale gelen bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Türkiye ve Yunanistan gibi coğrafi olarak stratejik bir konumda yer alan iki ülke için bu iş birliği, uluslararası suçlarla mücadelede hayati bir rol oynamaktadır. Her iki ülke de, organize suç, uyuşturucu kaçakçılığı ve insan ticareti gibi suçların odak noktası haline gelmiştir. Bu suçlarla etkili bir şekilde mücadele edebilmek, yalnızca ulusal çabalarla sınırlı kalmamakta, aynı zamanda uluslararası iş birliği ve ortak operasyonlar gerektirmektedir. Ancak, bu iş birliğinin önünde tarihsel düşmanlıklar, karşılıklı güvensizlik ve farklı hukuki yaklaşımlar gibi birçok engel bulunmaktadır.

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye ve Yunanistan arasında uluslararası polis iş birliğinin mevcut durumunu analiz etmektir. Bu analiz, her iki ülkedeki üst düzey polis memurları ve ilgili paydaşlarla yapılan görüşmelere dayanmaktadır. Çalışma, iş birliğinin etkinliğini ve sınırlamalarını anlamak için bir zemin oluşturmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, tarihsel husumet ve güvensizliğin bu iş birliği üzerindeki etkilerini tahmin etmeye çalışmaktadır. Çalışma, sınır bölgelerinde aktif görev yapan polis memurlarının bakış açılarını özellikle vurgulayarak, iki ülke arasındaki iş birliğinin dinamiklerini daha iyi anlamayı hedeflemektedir. Çalışma, iki ülke arasındaki iş birliğinin karşılaştığı zorlukları ve bu zorlukların üstesinden nasıl gelinebileceğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, iş birliğinin etkinliğini artırmak için öneriler sunarak, gelecekte bu tür iş birliklerinin nasıl daha verimli hale getirilebileceğine dair ipuçları sağlamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, tarihsel husumetlerin ve güvensizliğin bu iş birliği üzerindeki etkilerini anlamak, çalışmanın önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Araştırma, elde edilen bulgular ışığında, Türkiye ve Yunanistan arasındaki uluslararası polis iş birliğinin geliştirilmesine yönelik somut adımlar önerme amacı taşımaktadır.

2. Genel Bilgiler

Bu tezin konusu geleneklerden kanunlara, kanunlardan da kanun yaptırımlarına geçiş temelinde polisliğin uluslararası boyutunu Türkiye ve Yunanistan bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Yazının ortaya çıkışından ve kullanımından önce oluşmuş geleneklerden yazılı kanunların geliştirilmesine kadar geçen süreç başlı başına bir araştırma konusudur. Tarihsel olarak incelendiğinde, kişi haklarının korunması, toplum haklarının korunmasından önce ele alınmıştır. Öncelikle asliye hukuk kavramları gelişmiş, daha sonra ceza hukuku konusu değerlendirilmiştir (Perrot, 2022). Kişiye karşı işlenen suçlar hakkındaki durum Herodot kaynaklarından öğrenilmekte olup, Hesiodos zamanında ise kanunlaştığı bilinmektedir (Bonner, 1912). Ceza hukukunun gelişimi ve dolayısı ile bu çalışmanın konusu olan suçun soruşturulmasına ve nlenmesine yönelik durumun incelenmesinden önce, suç kavramının dönemler arası kavram olarak ele alınması gerekir.

2.1 Suç ve Suç ile Mücadelenin Tarihsel Gelişimi

Suçun topluma karşı eylem olarak hukuksal zemine oturtulmasının ne zaman gerçekleştiğini saptamak mümkün değildir. Belli bir döneme kadar çıkar veya zevk sağlamak için kişi haklarının ihlalinin toplumun tamamını etkileyebileceği konusunun kavranması söz konusu değildi. Homeros'un şiirlerinden anlaşıldığı üzere M 7. Yüzyılda devlete karşı işlenen suçlar aristokratlar konseyi tarafından cezalandırılırken kişilere karşı işlenen suçlar ise, mağdur tarafından bir sulh yargıcı huzurunda başlatılan dava yoluyla haksız fiil olarak değerlendiriliyordu (Stephen, 2022).

Gerçek ceza hukukuna geçişte belirleyici adımın M 6. yüzyılın başında Atina'da atıldığı düşünülmektedir. Bu noktada dönemin devlet adamı Solon'dan söz etmek gerekir. Solon (M 630 – 560) Atinalı devlet adamı, yasa koyucu, siyaset filozofu ve şairdi. Kendisi Antik dönemin “Yedi Bilgesinden” biri olup, Atina demokrasisinin temellerini attığına inanılır

(Andrews, 2010, Harris, 1997). Atina Anayasası ile ilgili olarak Aristoteles Solon'u "ilk halkın şampiyonu" olarak tanımlar, Dimosthenis'in ise, reformlarının altın çağını başlattığını söyler (Stanton, 2022).

Bu dönemde Solon her vatandaşa, devlete olduğu kadar bireylere yönelik saldırılar da dahil olmak üzere belirli suçların kovuşturulmasında dava açma hakkı vermiştir. Görünüşe göre bu noktada, suç olarak görülen çeşitli eylemleri cezalandırmaya yönelik iki ilkel yöntemin ortaya çıkması söz konusudur. O zamana kadar yalnızca haksız fiil olarak ele alınan bireysel haklara yönelik ihlaller, artık bazı durumlarda suç olarak görülmeye başlanmış ve dava hakkı ortaya konmuştur. Aynı zamanda eski haksız fiil kanunu basit suçun cezalandırılmasında da uygulanmakta, isteyen her vatandaşın savcı olarak hareket etmesine ve dolayısıyla kamunun dava açma hakkını hayata geçirmesine olanak sağlamaktadır. Kovuşturmanın başlatılmasının bir kamu görevlisine bırakılmadığı ve bireysel olarak vatandaşa bırakıldığı bu tür ceza davası, Atina'da daha sonraki ceza mevzuatında en genel olarak öngörülen ceza davası türü idi. Sonuç olarak Attika (merkezi Atina olan bölge) ceza hukuku, tıpkı İngilizlerde olduğu gibi temelde soruşturmacı olmaktan ziyade davaya dayalıydı. Batı dünyası tarihinde ilk kez bir siyasi hükümet, çıkardığı kanunlarla suçu bir bakıma bugün tanımlandığı şekliyle tanımlamış ve suçların siyasi kurum tarafından cezalandırılması için mekanizma oluşturmuştur (Hall, 2013).

2.1.1. Tarihsel Süreç İçinde Suç Kavramı

Suç kavramı, insan davranışının, sosyal normların ve yasal çerçevelerin çeşitli yönlerini kapsayan karmaşık ve çok yönlü bir konu olup, belirli bir toplumun veya yargı bölgesinin kanunlarını veya düzenlemelerini ihlal eden herhangi bir eylem veya davranış olarak tanımlanabilir. Küçük hırsızlık veya vandalizm gibi nispeten küçük suçlardan cinayet, saldırı ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi daha ciddi suçlara kadar geniş bir davranış yelpazesini kapsar.

Sosyal açıdan suç davranışı olarak kabul edilen şey farklı kùltùrlere, toplumlara ve tarihsel dōnemlere gōre deēiřmektedir. Sosyal normlar, deēerler ve algılar, belirli davranışların nasıl suç olarak tanımlanacaēını ve nasıl cezalandırılacaēını etkiler (Funk, 2005). Çoēu toplumda suç, bir yasalar sistemi ve yasal kurumlar tarafından tanımlanır ve dūzenlenir. Bu yasalar, yasaklanan belirli davranışları tanımlar ve suç faaliyetinde bulunan kişilere yōnelik cezaları belirler. Yasal çerçevesler genellikle suçları farklı tùrlere (ōrneēin mùlkiyet suçları, şiddet suçları, beyaz yakalı suçlar) sınıflandırır ve bunlara karşılık gelen cezaları belirler. Suç genellikle toplumsal normlardan veya beklentilerden sapan eylemler veya davranışlar anlamına gelen sapkın davranışlarla ilişkilendirilir. Sapma, belirli bir sosyal baēlamda kabul edilemez veya uygunsuz kabul edilen çok çeşitli davranışları kapsayabilir. Tùm sapkın davranışlar suç teşkil etmese de birçok suç eylemi toplum tarafından sapkınlık olarak gōrùlmektedir (Webster, 2013).

Suçun nedenleri çeşitli ve çok yōnlùdùr; bireysel, sosyal, ekonomik ve çevresel faktōrlerin karmaşık etkileşimini içerir. Suçla ilişkili etkin faktōrler arasında yoksulluk, eşitsizlik, eēitim ve istihdam fırsatlarının eksikliēi, madde baēımlılıēı, akıl hastalıkları, aile içi davranış bozuklukları, sosyal dūzensizlik gibi durumlar yer almaktadır. Toplumlar suçu ele almak ve önlemek için kolluk kuvvetleri, adli sùreçler, cezalandırma, rehabilitasyon ve suçu önleme programları dahil olmak üzere çeşitli mūdahalelerden yararlanır. Bu yolların etkinliēi ve vurgusu kùltürel, politik ve felsefi dūřüncelere baēlı olarak farklılık gösterebilir. Suç oranları ve kalıpları zaman içinde ve farklı coērafi bōlgeler arasında deēiřiklik gösterebilir.

Sosyologlar ve kriminologlar, altta yatan nedenleri belirlemek, ceza adaleti politikalarının etkinliēini deēerlendirmek, suçun önlenmesi ve mūdahalesine yōnelik stratejiler geliştirmek için suç eēilimlerini ve kalıplarını incelerler. Tùm bunların temelinde suç kavramı insan davranışını, sosyal dūzeni ve hukuk sistemlerinin işleyişini anlamada merkezi bir öneme sahiptir, daha geniş toplumsal deēerleri, normları ve gùç dinamiklerini yansıtır ve sosyoloji,

kriminoloji, psikoloji ile hukuk da dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerde çalışma ve tartışma konusu olmaya devam etmektedir (Michalowski, 2016).

2.1.2 Antik Çağlarda Suç ve Ceza

Suçun önlenmesi ve cezalandırılması konusunda Antik Yunan uygarlığının temeli, her şeye gücü yeten bir kralın veya Tanrı'nın iradesini yerine getirmeyi amaçlayan daha önceki Yakın Doğu yasalarının aksine, sıradan insanların yaşamlarını iyileştirmektir. Bu alanda Atina ve Sparta'da iki farklı anlayış söz konusudur. Yunan hukuku, özellikle Atina'da, bir tür halk referandumuna dayanmakta ve yalnızca halkın onayıyla değiştirilebilmekte idi. Atina kendini siyasete, girişimciliğe ve sanata adanmış olsa da o dönemde büyük öneme sahip diğer bir şehir devlet olan Sparta'da askeri bir anlayış hakimdi ve uyumsuzluk ile bireysel haklar bastırılmakta idi. Sparta'da yaşam sıkı bir denetim altında idi. Yönetime boyun eğmiş bir nüfusa sahip olan Spartalılar, ceza adaleti sisteminin gelişimine çok az katkıda bulunmuştur. Spartalıların sıkı yönetiminden farklı olarak Atinalılar, diktatörlük olmayan siyasi özgürlüklerinin içinde yaşamakta idiler. O dönemde Yunan kanunları ve hukuk sistemi, halkın fikir birliğine vararak gelişme göstermiştir (Selçuk, 2015).

2.1.2.1 Antik Yunanistan'da Kanun ve Kanun Koyucular

Yazının kullanılmaya başlanmasından önce, Atina hukuku ve adaletin idaresi oligarşinin elinde olup, her nesil, yazılı olmayan hukuk kurallarını sözlü olarak aktarmakta idi. Yunan uygarlığının ilk yazılı kanunu, Atina'nın ilk yasa koyucusu sayılan devlet adamı Drakon'a aittir. Drakon MÖ. 621 yılında yeni bir yasa yazmakla görevlendirilir. Kitleleri kontrol etmek ve intikamın körüklediği kan davalarını ortadan kaldırmak için Drakon, neredeyse her suçta idam cezası uygulayarak suçu bastırmaya çalışır. Bu nedenle Drakon'un adı sonsuza dek

acımasızlıkla veya acımasız cezayla ilişkilendirilmiştir. Kişiler sebze ve meyve çalmak, saygısızlık, saldırganlık ve cinayet nedeniyle ölüm cezasına çarptırılabilirdi. Drakon ayrıca alacaklılara ödeme yapamayan borçluların kendilerinin ve hatta ailelerinin köleleştirilmesini de desteklemekte idi. Ayrıca vatandaşlar yasal prosedürler ve protokoller hakkında bilgilendirilirken, kan davalarını sona erdirmek için tazminatlar belirlendi. Esasen Drakon'nun yalnızca o zamana kadar yazılmamış olan geleneksel yasaları toplayıp kaydettiği düşünülmektedir. Bu dönemde yasalar yazılı hale getirilirler ve hukuki gelişmeler önemli ilerlemeler kaydeder. Drakon (ve daha sonra Solon) tarafından kaydedilen kanunların, dini konularda ahşap sütunlar üzerine, diğer kanun türleri için ise bronz üzerine basıldığı varsayılmaktadır. Drakon yazıtlarının hiçbir parçası günümüze ulaşmamış olsa da kanunlara ilişkin bilgiler bize ilk Yunan tarihçilerinden aktarılmıştır. Görünüşe göre ceza hukuku ve medeni hukuk birbirinden ayrı değildir. Ancak Drakon'un kanunları cinayetle ilgili görüşleriyle dikkat çekmektedir. Drakon'nun en önemli yeniliği cinayet, kundakçılık ve diğer ciddi suçlar için Areios Pagos Mahkemesi'nin kurmasıydı. Söz konusu mahkeme günümüzde de faal olan yüksek mahkemedir. Medeni hukuk ve ceza hukuku arasında ilk kez bir ayrımın yapılması bu dönemdedir. Drakonnian (Drakon tarafından konan) yasalarına göre intikam cinayetleri ve kan davaları aşağıdaki yollarla cezalandırılırdı.

Kişiler;

- derhal sürgüne giderek suçunu kabul eder
- kutsal ve halka açık yerlerden uzak durur ve yargılanır
- yargılamayı reddederse herhangi bir Atinalı tarafından halka açık ya da kutsal bir yere girer girmez öldürülür ya da hemen tutuklanır

Bu durum yurttış tutuklamasının erken bir biçimi olarak değerlendirilmektedir.

Drakon cinayetle mücadelede tamamen farklı kurallar getirerek istemli cinayetler ve istemsiz veya kazaları birbirinden ayırmıştır. Suçlular, yalnızca istemli veya kasıtlı cinayet olgularında

ölüm cezasına çarptırılabilmekte idi. Diğer suçlar sürgünle cezalandırılmakta idi. Bu yolla geleneksel intikam içeren kan davaları büyük ölçüde azalmıştır (MacDowell, 1982, Carey, 2013).

2.1.2.1.1 Solon döneminde kanunlaşma süreci

Drakon'nun izinden giden Solon, seleftinin başarılarını temel almıştır. MÖ 638'de varlıklı bir Atinalı ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Solon, dürüstlüğü ve adil yargılamasıyla ün kazanmıştır. Drakon'nun kanunlarından bir süre sonra, halkın yeni kanunlara yönelik talepleri artar (Roscoe, 1953). Solon, MÖ. 594'te 1 yıl süreyle baş sulh hakimi olarak atanır ve kendisine Atina toplumu için yeni yasalar yazma yetkisi verilir. Her ne kadar kanıtlanmamış olsa da birçok tarihçi Solon'u devlete karşı işlenen suçları cezalandırmaya yönelik ilk kalıcı protokolü oluşturmuş olma ayrıcalığına bağlar. Hukukun üstünlüğü ilkesinin savunucusu olan Solon, kanunsuzluğu devletin belası olarak görür ve hırsızlık ile zimmete geçirilme, isyana teşvik, sivil kargaşa, haklarından mahrum bırakılanların köleleştirilmesi ve siyasi komplolar gibi suçların cezalandırılmasıyla düzenin sağlanabileceğini savunur. Bir yasal reformcu olarak Solon, dışlanmış nüfusu üst sınıflardan korumak için attığı adımlar ile tanınır. En dikkate değer reformlarından biri, alacaklılara ödeme yapılmaması nedeniyle borçluların ve ailelerinin köle olarak satılmasının yasaklanmasıydı. Ayrıca, köle olarak satılan veya bu kaderden kaçınmak için Atina'dan kaçan tüm Atinalıların, Atina vatandaşı olarak eski statülerine dönebileceklerini ilan eder. En büyük başarısı, Drakon'nun ceza kanununu kaldırması, cezayı suça uygun hale getirmeye çalışırken çok daha insancıl bir ceza kanununun zeminini hazırlamış olmasıdır. Drakon'nun yasalarının aksine, Solon'un yasası yalnızca ihanet ve cinayet için idam cezasına izin vermekte idi. Ayrıca o döneme kadar yasak olan ortalama vatandaşlara jüri hizmetinin kapısını da açmıştır. Solon'un yasa reformları 500 yıl sürmüştür. Solon'un demokratik adalet anlayışı sadece Atina'yı değil, aynı zamanda Batı toplumunun gelişimini de etkilemiştir (Harris, 2006). Solonik hukukun önemi, hukukun halkın veya

devletin iradesi olduğu ve dolayısıyla değiştirilebileceği varsayımına dayanıyordu. Ayrıca Solon, herkesin bir adaletsizliği dava edebileceğini şart koşmuştur. Halk meclisleri ve kapsamlı kanunlar oluşturarak, demokrasinin daha sonra gelişmesine olanak sağlayacak ortamı yaratmıştır. Solon yasaları, insan aklının gücünün bir kanıtıydı. Ancak, ağır suçlar ve kabahatler arasında ayırım yapılmaksızın ve suçun, ilgili cezaların ağırlığına göre sınıflandırılması olmaksızın, bu ceza adaleti sisteminin hala oldukça ilkel olduğu kabul edilmelidir (Gagarin, 2006).

2.1.2.1.2 Antik Yunanistan'da ceza uygulamaları

Her ne kadar Yunanlılar insan doğasının ölüm korkusuyla caydırılmadığını kabul etseler de aynı zamanda Platon gibi filozoflar idam cezasını, devleti korumak için en tehlikeli suçluları toplumdan uzaklaştıran bir tür sivil tasfiye olarak görüyorlardı. Buna ek olarak pek çok Atinalı, önemli bir cezalandırma yöntemi olan ömür boyu sürgünün, hapisanedeki yaşamdan pek farklı olmayan bir kader olduğunu, hatta ölümden dahi daha kötü olduğunu ifade etmektedir. Ölüm cezaları çeşitli şekillerde infaz edilmekte idi. İlk aşamalarında, eski İsraililerin tarzına çok benzer şekilde taşlama ile topluluk cezalandırma biçimi kullanılır. Bu gelenek yüzyıllar geçtikçe daha resmi bir cezalandırma biçimine dönüşür. Taşlamanın ardındaki temel prensip, suçun ortadan kaldırılmasında bir veya birkaç kişinin sorumluluğu yerine tüm toplumun görev almasıydı. Atinalılar, taşlamayı yasal bir infaz aracı olarak görmeseler de Yunanistan'ın diğer bölgelerinde kullanılıyordu. Tipik olarak yalnızca toplumun genel refahını etkileyen suçlar bu şekilde cezalandırılıyordu. Bu suçlar arasında bir kralın öldürölmesi, saygısızlık ve ihanet yer alıyordu. Taşlama, yoldan geçenlere zarar vermemek için genellikle şehir dışında yapılıyordu. Antik Yunanlılar ayrıca bireyleri yüksek bir uçurumdan ölüme atmayı da kullanmışlardır. Bu yöntemin dini kökenleri söz konusu olup bir nevi çiledir, çünkü kişinin düşüşten sağ çıkma şansı vardır (Nold, 2022).

Yunanistan'da hukuk daha resmi hale geldikçe, Varathron (derin çukur, uçurum) olarak bilinen bir kazı alanı infaz yeri haline getirilmiştir. Ölümcül suçları cezalandırmak için taşlama ve varathron'un yanı sıra boğma ve baldıran da kullanılmıştır. Baldıran otunun (conium) kullanılmaya başlanması, Atina'da idam cezasının en insani aşamasına geçişe işaret etmektedir. Antik dünyada baldıran “cicuta” olarak biliniyordu. Baldıran otu en çok zehir olarak kullanılmasıyla ünlü olmasına rağmen, haricen afrodizyak olarak da kullanılmakta idi. Baldıran, bitkinin tohumlarının ve yapraklarının havanda dövülmesiyle elde edilen bir meyve suyudur. Zehir yalnızca hastanın veya failin vücut ısısı normal olduğunda işe yaramaktadır. Ölüme genellikle spazmlar ve kasılmalar eşlik eder. Günümüzdeki ölümcül enjeksiyon gibi, kan dökülmeden gerçekleşen bir infaz şekli olduğundan medeni bir alternatif olarak görülmekte idi. Sokrates, MÖ 399'da bu yolla idam edilmiştir (Dayan, 2024).

Antik Atina'daki ölüm cezalarının çoğu aceleyle infaz edilirdi. Ceza ile infaz arasında genellikle yalnızca bir gün ara bulunmakta olup, bu durumdan birçok filozof şikayetçiydi. İnfazı erteleyebilecek yalnızca iki durum vardı Bunlar, hamile kadınlara bebek doğana kadar süre tanınabilmesi ve Atinalıların her yıl dini bir görev için Delos'a gönderdikleri gemi geri dönene kadar idi. İnfazları geceleri gerçekleştiren Sparta'nın aksine, Atina'da çoğu infaz genellikle gündüzleri gerçekleştirildi. Vatanseverlik son derece önemli görülüyordu ve devlete karşı her türlü suç en yüksek cezayı gerektiriyordu. “Hainler” idam edilir, mallarına devlet tarafından el konurdu. Para cezası ve mülklere el konulmasından kamuoyunda utandırmaya ve hüküm giymiş suçluların evlerinin yıkılmasına kadar çeşitli ceza türlerine rastlamak mümkün olmakta idi. Devlete ihanetin yanı sıra dinsizlik de büyük suç olarak görülmekte idi. Tanrıların heykellerinin tahrip edilmesi, tapınakların yağmalanması ve sihir son derece ciddi bir şekilde yargılanmakta idi. Atina'nın evlatlık görevi anlayışı, ebeveynlerin kötü muamelesine izin vermiyordu ve ebeveynlerine saldıran çocuklara ölüm cezası verilebiliyordu (MacDowell, 1966).

Atinalıların, Sokrates'in durumunda olduğu gibi, borçluları cezalandırmak ve işkence ya da idam edilmeyi bekleyenleri tutmak için hapis cezasını kullandıklarını gösteren bazı kanıtlar vardır. Atina'da desmoterion veya "zincirlerin yeri" adı verilen bir hapishaneden söz edilir. Daha önce ifade edildiği üzere, Solon Atina'da ilk jürili mahkemeleri uygulamaya sokmuş, ancak herkese bu hakkı tanımamıştır. Yalnızca ailenin her iki tarafından da Atinalı ebeveyne sahip özgür erkek vatandaşların mahkemelerde konuşmasına izin verilmekte idi. Yabancılar özel mahkemelerde yargılanmakta, köleler hiçbir şekilde ifade verememekte ve kadınlar bir erkek akraba tarafından temsil edilebilmekte idi. Cinayet dışındaki çoğu suça ilişkin adli prosedür, davanın önemine bağlı olarak jüri üyeleri ile yürütülüyordu. Jüri üyelerinin 30 yaşın üzerinde olması gerekiyordu. Bu sistem avukatları kullanmıyordu; davacı ve davalının kendi davalarını yürütmelerine ve birbirlerini çapraz sorguya çekmelerine izin veriliyor, ancak tanıklara izin vermiyordu. Konuşmaların ardından jüri üyelerinin duruşma salonunda oy kullanmaları gerçekleşmekte idi. Her jüri üyesine mahkumiyet için delikli ve beraat için sağlam iki disk verilirdi. Jüri üyelerinin diskleri diğer jüri üyelerinden gizlemeleri gerekirdi. Daha sonra diskler toplanarak başkanlık görevlisi tarafından sayılır ve ceza uygulanırdı (Lanni, 2009).

2.1.3 Polis teriminin etimolojisi

Günümüzde kullanılan "Polis" teriminin kökeni, antik Yunanca "*Politeia*" kelimesinden türemiştir. Etimolojik olarak yetkilinin (yani yöneticinin) yasal düzenlemelerin uyulmasını sağlama ve bunları dokunulmaz kılma yetkisini temsil etmektedir. Kelime "Kent" ve "Yasa" kelimelerinin birleşmesinden gelmiş olup, Romalılar tarafından "*politia*" olarak benimsenmiş ve aynı anlama gelmiştir. Aristoteles, kelimenin anlamını “şehirdeki yaşamın düzenlenmesi - vatandaşların hayatı, onur ve mal varlığının korunması” şeklinde ifade ederken, Platon, yasa tarafından şehir hayatının düzenlenmesi şeklinde açıklamış, Sokrates ise “şehrin ruhu - zeka

sembolü, her şeyi düşünen ve her türlü felaketi ele alan ve her türlü sorunla başa çıkan” olarak değerlendirmiştir. Roma’da *"politia"* terimi, hem devlet otoritelerini hem de özellikle polisi ifade etmek için kullanılmakta idi. Fransızcaya *"police"* olarak geçen kavram, oradan da İngilizce ve Almancaya *"poliziei"*, İtalyancaya ise *"Polizia"* olarak yayılmıştır. *"Politeia"* terimi, 11. yüzyıla kadar genel olarak devlet otoritesi anlamına gelmekteydi. 11. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar ise terim, şehirlerin gelişimine ilişkin hukuki çerçeveleri belirleyen veya kentlerin ilerlemesini kapsayan polis işlevlerini belirlemeye başlamıştır. Son olarak, kurumsal bir yapı olarak polis, "şehrin" veya "şehirlerin" ortaya çıkmasıyla ilişkilendirilir. "Şehir", polis kavramının birinci bileşeni olan birinci bileşik terimdir. Aynı zamanda, "kanunun" ortaya çıkışı, yani aynı kavramın ikinci bileşik unsuru olan "hukukun" ortaya çıkışı da vardır. Bu şekilde, şehir ve hukuk, toplumsal gelişimde bir arada hareket ederler. Dolayısıyla, polis terimi, iki fenomenin, bir gerçek olan (şehir) ve bir düşünsel olan (hukuk - kanun) bileşiminden kaynaklanmıştır (Μπαμπινιώτης, 2019).

2.1.4 Antik Yunanistan'da Polis

2.1.4.1 Antik Atina'nın Polisi

Atina'nın MÖ 5. Yüzyılda İskit (Σκύθαι) okçuları olarak bilinen bir tür kurumsal polise sahip olduğunu gösteren veriler söz konusudur. İskit -ya da "kuzey barbarı"- adını alan bu polisler aslında özgürlüklerini kazanana kadar köle statüsünde tutulan esir savaşçılardır (Wickramasinghe, 2005). 300 İranlı okçudan oluşan bu kuvvet çadırlarda konaklar, Meclis muhafızları olarak görev yaparlar ve Atina'ya giden ana yollarda rutin polis görevlerini yerine getirirlerdi. Yunan tarihi kayıtlarında bu birimden bahsedilse de haklarında çok az şey bilinmektedir (Hunter, 2019, Demir, 2001). İlginç olan bu kuvvet ile ilgili bilgi temelde, Aristofanes’in Lysistrati adlı bir oyunundan anlaşılmaktadır (Long, 1986, Emsley, 2021).

Kurumsal olarak Yunan Polis Teşkilatı'nın tarihinin MÖ. 5. yüzyıla kadar uzanmakta olduğu ve bu dönemde Atina şehrinde belirgin polis otoritelerinin varlığını gösteren tarihi araştırmalar bulunmaktadır. Ancak polislik bugün anladığımız şekilde kurumsal olmayıp, MÖ. 7. yüzyıla kadar polis yetkileri doğrudan krala bağlıydı. MÖ. 5. yüzyıldan itibaren, Atina'nın büyümesi ile günümüz polis teşkilatına benzer misyonları olan polis otoriteleri ortaya çıkar. Bu ilk antik polis teşkilatının başlıca görevleri, düzen, hijyen, temizlik, ahlakın korunması, pazar düzenlemesi, yapı denetimi, yabancıların denetlenmesi, kamusal kazaların önlenmesi gibi konular doğrultusunda idi. Sözü edilen polis faaliyetleri sadece tek bir polis otoritesinin sorumluluğunda olmayıp, devletin çeşitli otoritelerine dağıtılmıştır. Bu otoritelerin tümünün polis yetkileri açısından denetimi en yüksek Atina mahkemesine, Areios Pagos'a (Ἀρειος Πάγος) bağlı idi. Atina şehir devletinde polis görevlerini yerine getiren yöneticilere "Astynomoi" (Ἀστυνόμοι) denirdi. "Şehir" ve "kanun" kelimelerinin bileşiminden türetilmiş bir kelime olan astynomoi günümüz Yunancasında da kullanılmakta olup polis anlamını taşımaktadır. Sokakları denetleyenlere "agora" (ἀγορά) ve kanundan (νόμοι) türetilmiş "Agoronomoi" (Ἀγορονόμοι), pazar ve ticaretin denetimini yapanlara tahıl koruyucu anlamına gelen "Sitones" veya "Sithophylakes" (Σιτώνες- Σιτοφύλακες) ve ticari işlerle ilgilenenlere de ticari teftiş memuru anlamına gelen "Emporikoi Epimelites" (Ἐμπορικοί Επιμελιτές) denirdi. Diğer polis görevleri arasında "Gynaikonomoi" (Γυναικονόμοι, kadınlarla ilgilenen), "Teichopoioi" (Τειχοποιοί, inşaat teftişi yapanlar), "Hydatoepimelites" (Υδατοεπιμελητές, su işlerinin gözetimi ile ilgilenenler), "Limnophylakes" (Λιμενοφύλακες, liman koruyucuları), "Stratigoi" (Στρατηγοί, komutanlar) ve özellikle "Polemarchos" (Πολέμαρχος, baş komutan/savaşçı) ve "Peripoloi" (Περίπολοι, devriye) yer alıyordu. Yukarıdakilerden özellikle "Astynomoi"ler sokakların ve şehrin temizliğinin denetimini, mülkiyet sınırlarının korunmasını, çatışmaların önlenmesini, Afrodit Tapınağı'nın bakımını ve Etik Polis görevlerini üstlenmişlerdir. "Agoronomoi"ler, gıda fiyatlarının ve temizliğinin özel

denetimini, "Sitophylakes"ler özellikle tahıl ticaretinin denetimini, "Emporio- Epimelites"ler, malların taşınması ve yeterliliğinin denetimini yerine getirmekte idiler. Plutarchos'a göre "Gynaikonomeis"ler, ahlak üzerine polis görevi yapar, "düzensiz davrananları" cezalandırılırdı. "Teichopoioi"ler, Antik Yunanistan'ın büyük yapılarının bakımını üstlenmişlerdi. "Hydato-Epimeletes"ler, suyun dağıtımını ve kaynakların temizliğini, "limenophylakes"ler (liman koruyucuları), limanlardaki su taşıma araçları ve hareketleri denetimini yapmakta idiler. "Strategoï"ler, askeri yetkiye sahip idiler. Polis Yetkililerinin başı olan "Polemarchos" (baş komutan/savaşçı) ise yabancıların denetiminden sorumlu idi. "Prytaneis"ler, (Πρυτάνεις) meclis ve halk meclisinin polis görevlerini yerine getirirlerken, "Peripoloi"ler 18-20 yaşları arasındaki gençler arasından seçilmiş, Attika bölgesinin ve kalesinin korunmasını üstlenmişlerdi. Antik Atina'nın birçok önemli kişiliği, polis yetkililerini yönetmişlerdir. Örneğin Salamis'in zaferinin galibi Themistoklis, "Hydronomos" olarak hizmet ederken, Dimosthenis, "Sitonis" olarak görev yapmıştır. Ayrıca Sophoklis ve Aristotelis, antik dönemdeki polis kurumları hakkında bilgi vermektedir (Χατζηθεοδωρίδου 2017).

2.1.4.2 Antik Sparta'da polislik

Antik Sparta'da, Atina Demokrasisi anlayışı hakim değildir. Söz konusu şehir devletinin siyasi yapısı otoriter olup, genellikle yüksek kraliyet yetkisi söz konusudur. Bununla birlikte, yetkileri sınırlı olan Gerusia (Senato) Meclisi ve Halk Meclisleri de mevcuttur. Gerçek güç ise "Eforlar" olarak adlandırılan bir komite tarafından kullanılmaktadır. Tarihçilere göre, Eforlar bağımsız ve her şeye güçleri olan bir gruptur. Her yıl tüm yetişkin Spartalılar tarafından seçimle göreve gelir ve şehirdeki kamu ve ceza hukuku davalarını yargılırdı. Gerusia ile birlikte kralları bile yargılama gücüne sahiptirler (Badian. 1970).

Ülkenin iç ve dış yönetimi tamamen Eforlar'ın elindeydi, bu nedenle polis yetkisi onların sorumluluğundaydı Aristotelis ve diğer tarih kaynakları Antik Sparta'da polis teşkilatının hangi konularla ilgilendiğini açıkça belirtmemektedir. Ancak Plutarhos'a göre, kamu düzeninin denetimi Eforlar tarafından yürütülüyor ve yargılanıyordu. Eforlar, görevlerini yerine getirmek için "Hippias" (Ἱππείας - süvari) adı verilen seçkin bir vatandaş grubunu kullanıyorlardı. Ayrıca, "Paidonomoi" (παῖδονόμοι - çocuk bakıcıları) adında gençlerin gözetiminden sorumlu bir yetkili kurumun olduğu da kaydedilmiştir (Kulesza, 2022). Hesychius, Sparta'da kadınların görgüsüzlüğüne karşı bir yetkilinin varlığından bahseder ve bu görevlerin "Harmosynoi" (νεφέλαι - neşeliler) tarafından yerine getirildiği belirtilir. Arkeolojik kazılarda bulunan yazıtlar, Antik Sparta'da bir pazar denetim hizmetinin ayrıca tarım denetim hizmetinin de olduğunu ve bu kurumun adının "Paidonomoi" olduğunu ortaya koymaktadır. Bu hizmetler Roma döneminde Agoranomoi gibi görevlerle değiştirilmiş olup, bunlar yine pazarın denetimiyle ve tarım meselelerinin denetimiyle görevlendirilmişlerdir. Ayrıca, Helotların (Ἑλωτῆς - yabancılar) denetiminden sorumlu bir yetkilinin varlığından bahsedilir. Sözü edilen helotlar Sparta'lılar için sürekli bir tehdit oluşturan en alt sınıf insanlar topluluğudur (Ross, 2012).

Antik Sparta ile ilgili Lykurgos'un yasalarına göre polis denetimi dört kategoriden oluşur.

Genel Polis: Bu görev, gençlerin eğitimi ve davranışlarının denetimi, piyasanın denetimi ve gıda fiyatlarının denetimi, yabancıların gözetimi ve istenmeyen kişilerin sınır dışı edilmesinden de sorumlu olan Eforlar tarafından yerine getiriliyordu. Eforlar barış zamanında polis görevlerini yerine getirirken, savaş zamanında koruma olarak kralın yanında yer alıyorlardı. Krala hizmet gerek barış zamanında gerekse savaş zamanında en büyük onur olarak değerlendiriliyordu.

Ahlak Polisi: Bu kuruluş gençlerin eğitimi, büyüklere saygı, aşevlerinin işleyişi, evliliğin zorunlu kılınması, bekarlığın yasaklanması, göçün yasaklanması, cenazelerin defin

işlemleriyle ilgilenen günümüz anlayışına yabancı bir polis tipi idi. Antik Sparta'da cinsel anlamda ahlak farklı algılanmakta idi. Hakim olan siyasi ve sosyal sistem bu tür sorunların varlığını kesinlikle engelliyordu. "Harmosynoi" (neşeliler) kadınların güzelliğini denetleyen otorite idi. Fuhuş, tecavüz, baştan çıkarma, adam kaçırma ve benzeri suçların eski Spartalıların toplumunu ilgilendirmemesi nedeniyle bu güzellik, günümüz verilerinden farklı bir güzellikti. Spartalılar mükemmel nesiller yetiştirmek için özel bir çaba göstermekte idiler. Bu nedenle genç kadınlar, evli olmadıkları için kutsal kişiler olarak görülüyorlardı ve genç erkeklerden herhangi bir tehlike altında değillerdi. Evliliğin tek amacı mükemmel çocuklar yetiştirmek olduğundan, zina bir şekilde hoş görülüyordu ve hatta dayatılıyordu. Güçlü ve sağlıklı çocuklar yetiştirmek için güçlü gençleri güzel genç kadınlarla çiftleşmeye davet etmek ahlaka aykırı sayılmamakta idi.

Ticaret Polisi: Antik Sparta'da zenginliğin her türlü tezahürünün yasaklaması ve istisnasız herkesin, hatta kralların bile ortak katkılara katılmasını zorunlu kılması söz konusu idi. Bu anlamda ticaret polisi günümüzün karşılık gelen hizmetinden farklıydı. "Agronomis"ler temel yaşam malzemelerinin ve mahsullerin gözetiminde yer almakta idiler. Sparta da ünlü kanun koyucu Lycurgos'un mevzuatında altın ve gümüş sikkeleri kalkmış olup, bunun yerine yalnızca ağır ve değeri az olan demir paralar kullanılmakta idi. Bu anlamda ticaret ve yaşam biçimi diğer şehir devletlerinden ve doğal olarak günümüzden çok farklı idi.

Genel Güvenlik Polisi: Genel Güvenlik Polisi, devleti "Helot"lardan gelen tehlikelerden koruyan eforlardı. Eforlar görevlerini yerine getirmek için Sparta vatandaşlarını kullanmakta idiler. Vatandaşlar ormanda devriye gezerek helot'lara saldırır ve katlederlerdi. Yukarıda belirtildiği gibi Spartalılar için sürekli bir tehdit oluşturan helotlara karşı, "Krypteia" (gizli polis) adında gizli bir polis teşkilatı da oluşturulmuştu. Bu gizli polis de eforların denetiminde idi (Hodkinson, S. 2013, Ross 2012).

2.1.4.3. Diğer Antik Kentlerdeki Polis

Atina ve Sparta şehir devletlerindeki polis yetkilileri antik Yunan'ın diğer kentlerinde de mevcuttur. "Polis" otoritesi Knidos, Eumenia, Bithynia Heraklion, Olbia, Sinope, Suriye, Syracuse, Rodos, Tinos, Suriye Heraklion ve Karpathos da bulunmaktadır. "Agoranomilerin" Otoritesi Andaneia, Aphrodisia, Argos, Astypalaia, Kıbrıs, Kos, Girit, Delos, Aegina, Midilli, Megara, Mesimvria, Miletos, Tainaro, Tinos, Thassos, Thyatira, Tralles, Efes, Sakız Adası, Halikarnas'ta mevcuttur. "Eforlar", "su işleri ilgilileri", "duvar işçileri" ve "liman muhafızları" hemen hemen tüm Yunan şehirlerinde mevcuttur. Yazıtlardan anlaşıldığı üzere "Kadın koruyucular" Andaneia'da, Bergama'nın Gambrio'sunda, Magnesia'da vs. mevcuttur (Emsley, 2021)

2.1.4.4. Bizans ve Osmanlı döneminde polis teşkilatlanması

2.1.4.4.1 Bizans dönemi polis teşkilatı

Bizans İmparatorluğu'nda polislik, sosyal düzeni korumayı, vergi toplamayı ve devletin etkin işleyişini sağlamayı amaçlayan çok katmanlı yaptırımları içeren karmaşık bir sistemdi. Bizans devletinin toplumunu etkili bir şekilde düzenlemesine olanak tanıyan, sağlam ancak çoğunlukla yozlaşmış bir çerçevesi vardı. Zorluklarına rağmen, Bizans'ın polislik konusundaki yaklaşımı, daha sonraki imparatorluklar için merkezi otoriteyi ve kolluk kuvvetlerinde hem askeri hem de sivil yetkililerin kullanımını vurgulayan bir model sağlamıştır.

Başkentte teşkilat, Şehir Valisi (Eparchos, Ἐπαρχος) altında merkezileştirilmişti. Vali, kamu düzeninin korunması da dahil olmak üzere çok çeşitli sivil görevleri denetlemekten sorumlu olup, lonca faaliyetlerinden suçun önlenmesine kadar her şeyi düzenliyor, belediye başkanı olarak da görev yapıyordu. “Şehir birlikleri” olarak bilinen şehir muhafızlarından oluşan bir

birlik ve yönetmeliklerin uygulanmasını sağlayan alt düzey yetkililer ona yardım ediyordu (Mango, 2000).

Başkent dışında polislik yerel valiler veya “strategoi” (Στρατηγοί-komutanlar) aracılığıyla yönetiliyordu. Tipik olarak kendi vilayetleride askeri ve idari görevleri denetleyen bu yetkililer, “kephalai” (κεφαλαί -reisler) ve köy büyükleri gibi ast yetkililerin yardımıyla kanun ve düzeni yönetmekten sorumluydu. Bu yetkililerin kendi asker ve muhafız birlikleri vardı. Bizans polisinin genellikle vergi toplama, savunma ve düzeni sağlamaktan sorumlu yüksek rütbeli askeri yetkililer olduğu göz önüne alındığında, büyük ölçüde ordudan etkileniyordu. Askerler, özellikle dış tehditlerin yaygın olduğu sınır illerinde vergilerin toplanmasını sağlama ve yerel anlaşmazlıkları çözme yoluyla polislik ve savunmada ikili bir rol üstlenmişlerdi (Treadgold, 1997).

Kolluk kuvvetlerinin temel görevlerinden biri, Bizans ekonomisinin temel taşı olan vergilerin toplanmasını sağlamaktı. Birçok köylü aşırı vergilendirmeden kaçınmaya çalıştığından, bu işlev genellikle güç gerektiriyordu. Askeri feodalizmin bir biçimi olan sistem, askerlerin, askerlik hizmeti karşılığında doğrudan toprak sahiplerinden vergi toplamasına izin veriyordu. Yetkili polisler suçları tespit etmek ve soruşturmaktan, suçluları yakalamaktan para cezası ve haptisten bedensel ceza ve sürgüne kadar değişen cezaları uygulamaktan sorumluydu (Jenkins, 1966).

Bizans devleti, fiyatları ve üretimi düzenleyerek ekonomisini sıkı bir şekilde kontrol ediyordu. Polis güçleri sıklıkla piyasa düzenleyicileri olarak da hareket ederek adil ticaret uygulamalarını güvence altına aldı ve loncalar içindeki tekelleri veya yasa dışı ticareti önledi. Devletin tüm çabalarına rağmen, yolsuzluk Bizans polis teşkilatının başına dert olmuştur. Yerel yetkililer sıklıkla halktan zorla para ve kaynak alarak yetkilerini kötüye kullanmışlar, ayrıca polislikle görevlendirilen askerlerin, çoğu zaman kolluk kuvvetleri konusunda eğitimleri olmadığından, bu durum yasaların keyfi olarak uygulanmasına yol açmıştır. İlginç

olan diğerk bir konu, Batı'dan ve Doğu'dan sık sık gelen istilalar nedeniyle, Bizans polisi çoğu zaman iç polislikten ziyade askeri güvenliğe öncelik vermek zorunda kalmasıdır. Sonuç olarak, siyasi istikrarsızlık dönemlerinde suç oranları artabiliyor ve devletin iç tehditleri yönetme yeteneği sekteye uğruyordu (Haldon, 2017).

2.1.4.4.2 Osmanlı dönemi polis teşkilatı

Osmanlı İmparatorluğu, altı yüzyıl süre ile üç kıtaya yayılarak varlığını sürdürmüş bir imparatorluktur. Gücünün ve istikrarının sürdürülmesi için geniş topraklarında düzeni ve kontrolü sağlamak zorunluydu. Osmanlı İmparatorluğu'nda polislik yalnızca kolluk kuvvetleriyle ilgili olmayıp aynı zamanda otoriteyi savunmak, farklı nüfusları yönetmek ve imparatorluk çıkarlarını korumakla da ilgiliydi. Bu bağlamda Osmanlı topraklarında polislik çok yönlü doğası, yapıları, zorlukları ve yönetim açısından sonuçları açısından incelenmesi gerekli bir konudur.

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki polisliği anlamak için onun tarihsel gelişimini anlamak gerekir. Başlangıçta Osmanlı yönetimi, yerel liderlerin düzeni sağlamada önemli ölçüde özerkliğe sahip olduğu merkezi olmayan yönetim sistemlerine dayanıyordu. Ancak imparatorluk genişledikçe merkezi kontrol gerekli hale geldi ve bu durum polis mekanizmaları da dahil olmak üzere ayrıntılı idari yapıların kurulmasına yol açtı. İmparatorluk kanun ve düzeni korumak için çeşitli kurum ve uygulamalardan yararlanmıştır. Bu sistemin merkezinde, farklı dini ve etnik topluluklara emperyal gözetim altında bir dereceye kadar özyönetim hakkı tanıyan "darı" sistemi bulunmakta idi. Her millet, kolluk kuvvetleri ve anlaşmazlıkların çözümü konuları da dahil olmak üzere, sorumluydu. Ayrıca Osmanlı devleti, imparatorluk fermanlarını uygulamak ve merkezi otoriteye uyumu sağlamakla görevli "zaptiye" adında bir memurlar ağını da sürdürüyordu.

Erken Osmanlı döneminde polislik öncelikle yerel ileri gelenlerin ve cemaat liderlerinin sorumluluğundaydı. Osmanlı İmparatorluğu, başlangıçta geleneksel, yerelleştirilmiş kolluk kuvvetlerine dayanıyordu. Bu ilk biçimler genellikle sosyal kontrol ve çatışma çözümüne ilişkin kabilesel ve toplumsal mekanizmaların uzantılarıydı (Ergene, 2001).

İmparatorluk genişledikçe kolluk kuvvetlerine daha organize ve merkezi bir yaklaşıma duyulan ihtiyaç ortaya çıktı. Bu, 15. yüzyılda İmparatorluğun büyük şehir ve kasabalarında polis şeflerinin görevlendirilmesini sağlayan Subaşı sisteminin kurulmasına yol açtı. Subaşılar kamu düzenini sağlamaktan, piyasaları denetlemekten ve kentsel alanı kontrol etmekten sorumludur. Sultan'ın yasalarını uygulama ve İmparatorluğun giderek çeşitlenen nüfusunun güvenliğini sağlamadaki rolleri çok önemlidir (Alpar, 2013). Subaşılar ek olarak Yeniçerilerin de bu tür etkinliği söz konusudur. Başlangıçta 14. yüzyılda kurulan seçkin bir askeri birlik olan Yeniçeriler, yavaş yavaş şehir merkezlerinde kilit bir polis gücü haline getirmiştir. 16. yüzyıla gelindiğinde İstanbul ve diğer büyük şehirlerde kamu düzeninin sağlanmasında aktif olarak yer alırlar. Polislikteki rolleri hem askeri hünerleri hem de bazen gücün kötüye kullanılmasına ve yolsuzluğa yol açtığı için kentsel sosyal yapılara derin entegrasyonlarıyla dikkat çekmektedir (Aksan, 2007).

19. yüzyıl, Osmanlı İmparatorluğu'nda Osmanlı idari yapılarını modernleştirmeyi ve merkezileştirmeyi amaçlayan Tanzimat reformlarının damgasını vurduğu önemli bir reform dönemidir. Bu dönemde polislik, 1845'te Zaptiye olarak bilinen modern bir polis gücünün kurulmasıyla önemli oranda değişmiştir. Bu güç ile ilgili olarak, Avrupa polislik modellerinden ilham alınmakta ve devlet aygıtını modernleştirmeye yönelik daha geniş bir çabanın parçası olduğu bilinmektedir. Bu tarihte zaptiye, suçun önlenmesi ve soruşturulması gibi düzenli polis görevi sürdürmekte idi. Bu durum, geleneksel askeri temelli polislikten daha sivil odaklı bir yaklaşıma geçişe işaret etmektedir (Findley, 1989).

Resmi polis yapılarının varlığına rağmen Osmanlı İmparatorluğu, çeşitli topraklarında düzeni sağlama konusunda çok sayıda zorlukla karşı karşıya kalmıştır. Geniş coğrafi alan, dilsel çeşitlilik ve kültürel farklılıklar, etkili polislik için önemli engeller oluşturmuştur. Üstelik periyodik isyanlar, ayaklanmalar ve dış tehditler, polislik stratejilerinin sürekli uyarlanmasını gerektirmiştir. İmparatorluk, muhalefeti yönetmek ve kontrolü sürdürmek için genellikle zorlama, seçme ve müzakerelerin bir kombinasyonunu uygulamakta idi. Devlet kontrolü ve gözetimine vurgu yapan merkezi yönetim modeli, Osmanlı sonrası ulus devletler üzerinde de kalıcı bir iz bırakmıştır. Üstelik Osmanlı'nın polislik konusundaki hassas bir baskı ve uzlaşma dengesiyle karakterize edilen yaklaşımı, devletin meşruiyeti, güvenlik ve sivil özgürlükler etrafındaki çağdaş tartışmalara ışık tutmaktadır (Özbek, 2008).

Sonuç olarak Osmanlı İmparatorluğu'nda polislik tarihi, siyasi ve sosyokültürel dinamiklerin şekillendirdiği karmaşık bir olgudur. İmparatorluk, merkezi olmayan millet sistemlerinden merkezi bürokratik yapılara kadar, otoritesini savunmak ve düzeni sürdürmek için çeşitli mekanizmalar kullanmıştır. Bu mekanizmaların evrimi, çok etnik gruptan oluşan ve çok dinli imparatorluklarda kolluk kuvvetlerinin doğasına ilişkin önemli bilgiler sağlayarak yönetim, hukuk ve toplum arasındaki etkileşimi anlamak için önemlidir (Kırlı, 2009).

2.1.4.5 On dokuzuncu Yüzyılda Türkiye ve Yunanistan'da Polis teşkilatlanması

2.1.4.5.1 Yunan Devletinde Polis teşkilatlanması

Yunan devletinin ilk valisi olan Kapodistrias, 1828'den başlamak üzere temel amaçları halk sağlığı, yabancıların giriş-çıkışları ve iç güvenlik olmak üzere polis teşkilatının kurulması çalışmalarına başlamıştır. Aynı dönemde Nafplion'da esas olarak yürütme yetkisine sahip olan Politarcheia (Πολιταρχεία) kurulmuştur. Aynı zamanda kamu güvenliğinin sağlanması için Mora Yarımadası'na yerleşen bölümlere ayrılan "Mora Yarımadası Yürütme Gücü" (Εκτελεστική Εξουσία Πελοποννήσου) adı altında bir kolluk kuvveti oluşturulmuştur.

Hırsızlıkla mücadelede olumlu etki yaratan bu kuvvet, Jandarma teşkilatının öncüsü olmuştur. 1829 tarihinde "Polis ve Görevleri Yönetmeliği" yayınlanır. Bu görevler esas olarak yabancıların ve diğer illerde yaşayanların hareketinin kontrolü, komploların kontrolü, silahların kontrolü, dilencilerin, kulüplerin ve kahvehanelerin kontrolü, binaların kontrolü, cezaevlerinin korunması, idari işlemlerin yürütülmesiydi. Ancak daha sonra Kapodistrias'ın suikastı ile devlet anarşiye sürüklenmiş ve halkın eşkıyalardan ve salgın hastalıklardan korunmasını sağlamak imkansız hale gelmiştir. Hemen ardından gelen krallık döneminde asayiş ancak krala eşlik eden 5.000 Bavyeralı asker tarafından gerçekleştirilebilmiştir. 1833 tarihinde Jandarma teşkilatı, 1833 tarihinde de ülkenin belediyelere bölünmesiyle Zabıta teşkilatı kurulmuştur. Belediyelerde polis yetkisi Belediye Başkanı tarafından kullanılırken, Belediye Başkanının sorumluluğunda bir veya iki "Polis" üst düzey yetkili olarak atanıyordu. 1834 tarihli kanunla belediyeler savcının rehberliğinde yargı yetkisini üstlenmişlerdir. 1836 tarihinde içeriği yeni otoritenin sorumluluklarını içeren "belediye zabıtası hakkında" bir kraliyet kararnamesi yayınlanmıştır. Görevleri arasında görgü, düzen, kanun ve düzenin korunması, polislik, ahlak, kamu güvenliğinin yanı sıra kazaları önlemek için önleyici tedbirler de vardır. Krallık döneminde kurulan polis güçleri, sınırları ve anayasal rejimi korumak gibi sınırlı ancak, kamu güvenliği görevlerine sahip Milisler, Ulusal Muhafızlar ve İdari Polis'ten oluşuyordu (Σταμάτης, 1981).

2.1.4.5.2 Osmanlı İmparatorluğu'nda Polis teşkilatlanması

19. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu'nda polislik, gerek geleneksel İslami uygulamaların gerekse modernleşme reformlarının etkisiyle önemli değişikliklere uğramıştır. Güneydoğu Avrupa, Batı Asya ve Kuzey Afrika'nın büyük bir kısmına yayılan Osmanlı İmparatorluğu, çeşitli topraklarında kanun ve düzeni koruma konusunda zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Bu çağdaki polislik, imparatorluğun geleneksel yapılarla yeni ortaya çıkan modern kurumların

bir karışımıyla karakterize edilen karmaşık sosyopolitik dinamiklerini yansıtmakta idi. Osmanlı İmparatorluğu'ndaki geleneksel polislik yöntemlerinin kökleri İslam hukukuna ve yerel geleneklere dayanıyordu. Modern reformlardan önce, kolluk kuvvetleri genellikle merkezi olmayan bir yapıya sahipti; Ağalar (yerel liderler) ve Yeniçeriler (seçkin askeri birimler) gibi yerel yetkililer, kendi bölgelerinde düzeni sağlamada kilit rol oynuyorlardı. İslam hukukuna göre yönetilen şeriat mahkemeleri de anlaşmazlıkların çözümünde ve ahlaki kuralların uygulanmasında önemli bir rol oynadı.

Ancak 19. yüzyılda, Tanzimat olarak bilinen ve polis teşkilatı da dahil olmak üzere Osmanlı yönetiminin çeşitli yönlerini modernleştirmeyi amaçlayan bir dizi reform geliştirilmiştir. Tanzimat reformları kapsamında kolluk uygulamalarının merkezileştirilmesi ve standartlaştırılmasına yönelik çaba sarf edilmiştir. Bu durum, Avrupa polislik sistemlerini örnek alan Asakir-i Zaptiye (Jandarma) ve Şehremaneti (Şehir Polisi) gibi modern polis güçlerinin kurulmasına yol açmıştır (Özbek 2008, Özcan 2013).

Bu dönemde Osmanlı polis teşkilatının şekillenmesinde Avrupa etkisi önemli bir rol oynar. Osmanlı yetkilileri kanun uygulama yeteneklerini güçlendirecek fikir ve teknikler için Batı Avrupa'yı örnek alır. Avrupalı danışmanlar sıklıkla polis kurumlarının modernizasyonuna yardımcı olmak için görevlendirilir ve bu da merkezi bürokrasilerin, üniformalı memurların ve modern soruşturma tekniklerinin benimsenmesine yol açar. Bu reformlara rağmen 19. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda polislik pek çok zorlukla karşı karşıya kalır. Yolsuzluk, yetersiz kaynaklar ve yerel halkın direnişi, kanunların etkili bir şekilde uygulanmasının önünde önemli engeller oluşturur. Polislik çabaları, imparatorluğun çeşitli nüfusu ve kapsadığı geniş coğrafi alan nedeniyle şehir merkezleri ve kırsal bölgelerdeki belirgin zorluklar nedeniyle de karmaşıklaşır (Ortaylı 2019).

Genel olarak, 19. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda polislik, geleneksel uygulamalar ile modernleştirici reformlar arasındaki dinamik bir Etkileşimle karakterize edilir. Osmanlı polis

teşkilatının mirası, günümüz Türkiye'si ve diğer ardıl devletlerde kanun uygulama sistemlerini etkilemeye devam etmekte olup bu tarihsel dönemin çağdaş yönetim yapıları üzerindeki kalıcı etkisini vurgular (Swanson 1972, Dikici 2008).

2.1.4.6 Çağdaş Türk ve Yunan polisinin karşılaştırmalı yapılanması

Genel olarak her iki ülke için çağdaş polislik, kamu güvenliğini korumaya, suçla mücadele ve hukukun üstünlüğünü korumaya odaklanan çabalarla, modern kolluk kuvvetleri uygulamaları ile tarihi gelenekler arasındaki dengeyi yansıtmaktadır.

Çağdaş Yunanistan'da polislik, modern kolluk kuvvetleri uygulamaları ile tarihsel etkilerin bir birleşimi ile karakterize edilir. Avrupa Birliği ve NATO üyesi olan Yunanistan'ın polislik sistemi Avrupa standartlarından ve uluslararası iş birliği çabalarından etkilenmektedir.

Yunanistan'da polisliği düzenleyen yasal çerçeve, Yunan Anayasasına, ulusal yasalara ve uluslararası anlaşmalara dayanmaktadır. Yunan Polisi, bireysel hak ve özgürlükleri koruyan yasa ve düzenlemeler çerçevesinde faaliyet göstermektedir.

Türkiye'deki çağdaş polislik, ülkenin jeopolitik konumu, kültürel mirası ve siyasi dinamikleri tarafından şekillendirilen modern kolluk kuvvetleri uygulamaları ile tarihi etkilerin bir karışımını yansıtmaktadır. Türkiye'deki çağdaş polislik kamu güvenliğini korumaya, suçla mücadele ve hukukun üstünlüğünü korumaya odaklanmıştır. Ortaya çıkan zorlukları ele almayı ve kolluk kuvvetlerinin etkinliğini sağlamayı amaçlayan çabalarla, modern kolluk kuvvetleri uygulamaları ile tarihi gelenekler arasındaki dengeyi yansıtmaktadır. Türkiye'de polisliği düzenleyen yasal çerçeve, Türk Anayasasına, ulusal yasalara ve uluslararası anlaşmalara dayanmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü, kişi hak ve özgürlüklerini koruyan kanun ve düzenlemeler çerçevesinde faaliyet göstermektedir.

Yunanistan'da birincil kolluk kuvveti Yunan Polisidir (Hellenic Police). Ülke genelinde kamu düzeninin sağlanması, suçların önlenmesi, soruşturulması ve yasaların uygulanmasından

sorumludur. Yunan Polisi, Suç Önleme, Güvenlik ve Sınır Koruma Bölümleri de dahil olmak üzere çeşitli bölümler halinde organize edilmiştir. Merkezi Atina'da olup ülke çapındaki bölge müdürlükleri ile hiyerarşik olarak organize edilmiştir. Bu bölge müdürlükleri farklı coğrafi bölgelerdeki polis operasyonlarını denetlemektedir. Ayrıca çevik kuvvet polisi (MAT) ve Terörle Mücadele Birimi (EKAM) gibi uzmanlaşmış birimler, kalabalık kontrolü ve terörle mücadele operasyonları gibi belirli görevleri yerine getirmektedir.

Türkiye'deki birincil kolluk kuvveti Emniyet Genel Müdürlüğü'dür. Ülke çapında kamu düzeninin sağlanması, suçların önlenmesi, soruşturulması ve yasaların uygulanmasından sorumludur. Ayrıca kırsal alan ve sınır güvenliğinden Jandarma Genel Komutanlığı sorumludur. Emniyet Genel Müdürlüğü, Trafik Daire Başkanlığı, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı ve Kriminal Soruşturma Daire Başkanlığı dahil olmak üzere çeşitli daire ve birimler halinde organize edilmiştir. İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösterir ve Ulusal Polis Kurulu tarafından denetlenir.

Yunanistan'da her ne kadar uzun bir süre Jandarma teşkilatı etkin idi ise de günümüzde etkinliğine son verilmiştir. Gerek Türkiye gerekse Yunanistan'da polis adayları, teşkilata katılmadan önce Polis Akademilerinde kolluk kuvvetleri teknikleri, etik ve insan hakları konularında teorik ve pratik eğitim almaktadırlar. Her iki ülkede polis-toplum ilişkilerini geliştirmek ve yerel kaygıları gidermek için toplum destekli polislik girişimleri uygulanmaktadır. Toplum destekli polislik, suçu önlemek ve güvenliği artırmak için kolluk kuvvetleri ve topluluklar arasındaki iş birliğini vurgulamaktadır. Yunanistan'da polislik, organize suç, yasadışı göç ve halk protestoları dahil olmak üzere çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır. Ekonomik istikrarsızlık ve sosyal gerilimler, kamu düzeninin korunması ve kolluk kuvvetlerinin etkililiğinin sağlanmasına zorluk getirmiştir. (Vasilaki 2016). Türkiye'de polislik, terörizm, organize suç ve yasadışı göç gibi çeşitli zorluklarla karşı karşıyadır.

Her iki ülke de sınır ötesi suç ve terörle mücadele için EUROPOL ve INTERPOL gibi uluslararası kolluk kuvvetleri iş birliği çabalarına katılmaktadır Ayrıca birçok modern emniyet teşkilatı gibi Türk ve Yunan Polisi de yeteneklerini geliştirmek için teknolojiden yararlanmaktadır. Buna güvenlik kameralarının, adli tıp teknolojisinin ve cezai soruşturmalar için dijital veri tabanlarının kullanımı da dahildir (Demir, 2012 Gkougkoudis 2022).

2.1.5 Uluslararası Suç

Patrick Colquhoun'un (1745-1820) 1796'da "Metropolisin polisi üzerine" başlıklı yayınından bu yana, etkili bir polisin "Devletin güvenliğine ve her bireyin yaşamı ve mal güvenliğine katkıda bulunduğu" fikri destek bulmuştur. Suçla mücadelede hayatı ve özellikle mülkiyeti korumanın önemi vurgulanmakta idi. Esasen güvenlik kavramında, düzenin korunması temel amaç olduğu gibi, tüm vatandaşların malını korumanın da aynı derecede önemli olduğu ifade ediliyordu (Hopff, 1906). O dönemde suçlu davranışların ahlaki istikrarsızlığa dayandığına inanılıyordu. 19. yüzyıla gelindiğinde, suç araştırmalarının geliştiği, uzmanlaştığı görülmektedir (Becker, 2004). Geleneksel olarak hırsızlık, dolandırıcılık veya soygunla geçimini sağlayan gruplarla birlikte belirli bir profesyonel suçlu sınıfının var olduğu fikri kabul görmeye başladı. Bu tür suçluların toplumun en alt tabakasına ait ve belirli bir sosyal geçmişe sahip kişiler olduğu ifade edildi. Söz konusu kişilerin, huzursuzluğun veya anarşizmin beşiği olan belli bir "sosyal yetişme ortamında" yaşadıklarına inanıldı. Esasen bu gelişme, deneyimden bilimselliğe doğru gidişin ilk işareti olmuştur. Eş zamanlı olarak tüm yönetim kademeleri de profesyonelleşme yoluna girmeye başlamıştır. Bu sürecin bir sonucu da uzmanların yavaş ama istikrarlı bir şekilde büyüyen etkisidir. Bu durum kriminoloji ve polislik alanında ampirik bilgiden bilimsel bilgiye doğru genel bir hareket olarak tanımlanabilmektedir (Henze, 2009). Bu anlamda tüm modernizasyon süreçlerine özgü uluslararası uzman kültürü yükselmeye başlamış, bunun yanında yönetim ile bilim arasındaki

ittifakları destekleyen kolluk kuvvetlerinin sürekli reformu gerçekleştirmeye başlamıştır. Genel olarak o dönemde bilimsel anlayış tartışmaları hukuk, tıp, biyoloji, antropoloji, sosyoloji gibi bilim alanlarında analitik becerilere sahip olduğunu ileri süren kişilerce yapılmakta idi. Ancak o dönemde artık kısmen de olsa polisler de tartışmalara dahil olmuşlardır. Dönemin çağdaş standartlarına göre profesyonel bir polis bu gelişmeyi görmezden gelemezdi. 19. yüzyılın sonuna yaklaştıkça, suçlulukla mücadele stratejilerinin bilimsel desteğe ihtiyacı arttı. Polisin basitçe tepki vermesi yeterli olmayıp, değişen ortama uyum sağlaması da bekleniyordu. Hatta uzmanlar da teorilerinin geçerliliğinin, polislere yararlı olduğunu görmeye ihtiyaç duymakta idi.

Bu tarihte teknolojiye, özellikle de ulaşım ve iletişimdeki hızlı değişimin suçla mücadeleyi zorlaştırdığı görüşü hakimdi. 19. yüzyılın başlarında toplumun bozuk düzenini yansıtan 'suçlu sınıflar' denen bir grup insan ifade edilir olmuştu (Vyleta 2003). Söz konusu grup gelişmelere uyum sağlayan, yeni teknolojilerden yararlanabilen, profesyonel ve ulusötesi mobilitelere sahip olan kişilerden oluşuyordu. Onurlu vatandaşlar gibi davranarak ve topluma karışarak kendilerini gizleyebiliyorlardı. Bu yeni suçlu tanımı esasen çok eski dönemlerde de mevcuttu. Antik dünyada bu gruplara benzeyen korsanlar, sivil toplumun tehlikeli düşmanları olarak bilinirdi. Latince “hostis hominis generis” (insanlığın düşmanı) terimi, erken modern dönemde, soyguncu çeteleri gibi diğer tehlikeli suçlu gruplarına da aktarıldı. Bu bağlamda sınırların ötesinde faaliyet gösteren haydutlar ve 'uluslararası suçlular' terminolojisi yeniden ortaya çıkmış oldu (Härter 2019).

1854 yılında Bristol Cezaevi müdürü James Anthony Garner, "bu tür suçlular çok kurnaz, çok yetenekli ve çok cesur oldukları gibi, göçebe alışkanlıkları da vardır. Belirli bir şehir veya bölgeye yerleşmezler, ancak suç için en açık alanın olduğu her yere saldırırlar" der. (Hill 2010). Ancak, bu tür suçlular cezaevi içinde sayıca çok olmayıp, cezaevi işleyişinde bir sorun

oluşturmamakta idiler. Sonuç olarak, göçebe suçlular, kentsel polisler için özel bir zorluk olarak işaretlenmeye başlamış oldu.

Bu durum, suçla mücadele birimlerinin hızlı tepki vermesini gerektiriyordu. Ayrıca bu tip suçlular cezaevinden çıktıktan hemen sonra tekrar suç işlemeye başlamakta idiler. Hareketlilik ve suçu tekrarlama eğilimine suçluların artan profesyonelliği de eklendiğinde, 'uluslararası suçlu', suçla mücadele birimlerinin en tehlikeli düşmanı olmaya başladı. Londra Metropol Polisinin Suç Araştırma Departmanı Şefi Howard Vincent 1878’de, adaletin hızlı hareket edemediği gerçeğinden hareketle farklı bir uygulama başlatır ve İçişleri Bakanlığı'na danışmadan ve Dışişleri Bakanlığı'nı görmezden gelerek Metropol ile kıta Avrupası polisi arasında doğrudan iletişim kurmaya cesaret eder (Jäger, 2019).

Vincent’n bu girişimi durdurulmuş olmasına karşın, polis güçleri arasında, suç konularında resmi onaya ihtiyaç duymadan doğrudan uluslararası iletişim ve iş birliğine ilk örnektir.

Esasen o tarihte komşu polis kuvvetlerinden veya sınır ötesi yasal yürütme kurumlarından şüphelilerle ilgili bilgi talep etmenin oldukça yaygın olduğu biliniyordu. Sonuç olarak

İngiltere 1881’de bir genelge ile İngiliz polisinin komşu ülke polisleri ile iş birliği

yapabileceğine, ancak tutuklama kararlarının gene hükümet tarafından verilmesi gerektiğine karar vermiştir (Home Office Circular 1881). Ancak bu karara göre, hiçbir yerde yerel polis

başka bir ülke polisinin talebi ile tutuklamaya gidemeyecekti. Benzer şekilde, suçlu iadesi çok

karmaşık bir yasal süreçti ve diplomatik kanalları içeriyordu. Esasen o dönemde polislerin talebi, karmaşık diplomatik prosedürler olmadan doğrudan iletişim kanalları kurabilmektir.

Zamanla şüphelileri veya 'tanınmış' suçluları hatta yabancı talepler üzerine gözaltına almak gerekliliğini veya en azından aranan kişileri çağırma veya tutma hakkını da savunur oldular

(Locard, 1914). En önemli nokta, bunun yalnızca ceza yasasını ihlal etmekten aranan kişiler

ve profesyonel veya mutad suçlu olarak etiketlenen suçlular için geçerli olması gerektiği idi.

Bu konuda polis ve kriminoloji aynı tarafta hareket etmekte idi. Genel olarak, bu suçluların

herhangi bir siyasi gündemi olmadığını, sadece hayatlarını hırsızlık, soygun, dolandırıcılık ve benzeri yollarla kazandıkları vurgulanıyordu. Mülkiyete karşı yapılan bu eylemler çoğu ceza kanununda suç olarak değerlendiriliyordu. Suç ve suçlulara yönelik daha ileri bilimsel yaklaşımlar, 'uluslararası suçlu' söz konusu olduğunda polis iş birliğini savunmak açısından oldukça zayıf görünüyordu.

O dönemde kriminologlar çoğunlukla, faillerin fiziksel veya zihinsel açıdan aşağı düzeyde olduklarını ima eden veya suç davranışının genel açıklamalarına yönelik olan suç türleri hakkında bilgi sağlamakta idiler. Ancak polisler bu gezici profesyonel suçlular grubunun ne kadar tehlikeli olduğu konusundaki özel sorunu gözden kaçırmış gibi görünüyordu. Önemli bir şekilde, cezai konularda polis iş birliğini savunanlar, profesyonel suçluların eylemlerinden tamamen sorumlu oldukları ve hiçbir zaman azaltılmış hukuki suç iddiasında bulunamayacakları konusunda ısrar ederken, kriminolojik söylemde tekrar suç işleyenlerin ve mutad suçluların fiillerinden gerçekten sorumlu olup olmadığı tartışılır bir konu idi (Wetzell, 2020). İlgililere göre bu suçlular son derece hareketliydi ve dolayısıyla yerel değil, ulusötesi veya uluslararası bir sorundu.

Söz konusu kanun çiğneyenler toplumun özellikle de orta ve üst sınıflarına yöneldikleri ve çok yüksek karlar elde eden son derece zararlı kişiler olarak algılanıyordu. 1920'lere gelindiğinde, profesyonel suçluların elit tabakasının "uluslararası" olduğu oldukça yerleşmiş bir varsayımdı (Hagemann, 1933). Tüm bunlarla birlikte bilimsel desteğin ve kriminologlarla polislerin iş birliğinin bu tartışmalar doğrultusunda geliştiği de söz konusudur. Bu dönemde kriminologlar ve diğer ilgili uluslararası uzman bilgisine atıfta bulunmadan uygulama, teknik ve yeterlilikteki değişiklikleri tartışmak kesinlikle imkansız hale gelmiştir

2.1.6. Uluslararası polis iş birliği

ABD’de bir avukat olan Raymond B. Fosdick, 1913 yılında Avrupa’nın tüm büyük emniyet güçlerinin incelemesini yaptıktan sonra “suçlu sorunu ulusal olmayıp uluslararasıdır” kanısını ilk olarak ifade eden kişidir. Söz konusu yargıya Avrupa polisi de katılarak, esasen suçun önlenmesine yönelik çalışmaların o tarihte “ulusötesi” olmaları gerekliliğine inanmışlardır (Fosdick, 1916). Ancak o dönemde “uluslararası suçluluk” bugün anlaşılan kavram olmayıp, o dönemde çok daha lokal anlam taşımakta idi. Bu bağlamda bu tür suçlar “transnasyonal” veya “organize suçlardır”.

Polis iş birliği, 19. yüzyılın ortalarından bu yana ulusötesi suç ile ilgili olarak, multilateral anlamda işbirlikçi girişimler şeklinde başlamıştır. Söz konusu iş birliği çabalarının başlangıcı, 1900’lerde büyük ölçüde statükoyu korumak için Avrupa hükümetlerinin izlediği anti-anarşist politikalara dayanıyordu. Dünya savaşları sırasında polis iş birliği büyük ölçüde durdu, ancak 20. yüzyılın ikinci yarısı, çoğu devlet ulusötesi suça karşı çok taraflı eylemin önemini fark etmeye başladıkça, polislikte uluslararası iş birliği mekanizmalarında bir patlamaya tanık olundu (Gerspacher, 2008).

Ancak 19.yüzyılın son çeyreğinde ve 20. yüzyılın ilk çeyreğinde ‘sıradan’ suç söyleminin ulusötesi anlamı ileri derecede karmaşıktır. Söz konusu durum Avrupa için geçerli olduğu gibi Kuzey ve Güney Amerika’da da tartışılmakta idi. 1905 yılından itibaren Güney Amerika’da konu ile ilgili konferanslar düzenlenmektedir (Galeano, 2009). Söz konusu karmaşıklığın nedenleri aşağıda ifade edildiği üzere bazı gelişmelere bağlandırılabilir. Öncelikle iletişim ağlarının modernizasyonu ve büyümesi, aynı zamanda uluslararası seyahat olanaklarının genişlemesi önemli bir faktördür. Ayrıca buna ek olarak güvenlik sistemlerinin gelişmesi, kriminal ve siyasal polisliğin gelişmesi ve suçun ölçülebilir bir kavram haline gelmesi etkili olmuştur. Son olarak uluslararası iş birliğinin geniş anlamda problem çözmede kullanılabilirliğinin gündeme gelmesi polis iş birliğini de gündeme getirmiştir (Jäger, 2019).

Esasen bunların tamamı daha sonra geniş çapta ele alınacak olan “küreselleşme” konsepti ile doğrudan bağlantılıdır. 1870 ile 1920 yılları arasındaki dönem bu açıdan son derece önemlidir. Her ne kadar söz konusu dönemde “uluslararası suç” kavramı gündemde ise de günümüz anlayışından farklıdır. Bugün uluslararası suç denildiğinde uluslararası kanunlara karşı gelmek anlamını taşımaktadır. İnsanlığa karşı işlenen suçlar, savaş suçları ve uluslararası düzene karşı suçlar bu kategoriye dahil edilmekte iken 19. ve 20. yy. başlarında henüz net bir kategorizasyon yoktur. Konu ile ilgili olarak ilk kaynak. 1899 ve 1907’de gerçekleştirilmiş olan Lahey ve Cenevre sözleşmeleridir. Tartışılan konular arasında anarşizm ile mücadele, beyaz köleliğe karşı önlemler, müstehcen yayınların dağıtımı ve uluslararası ticaret bulunmakta idi. 18 Ekim 1907 tarihinde gerçekleşen 2. Lahey Sözleşmesinde kara ve deniz savaşı hukuku, tarafsız ülkelerin hak ve görevleri gibi konular ele alınmıştır. Ancak hiçbir şekilde silahlanmanın sınırlandırılması konusunda uluslararası bir anlaşmaya varılamamış, yalnızca silah kullanımı ile ilgili bazı yasaklamalar konmuştur (Government of Netherlands Ministry of Foreign Affairs, 2024). Her şeye rağmen bu sözleşmeler savaş suçları ile ilgili düzenlenmiş ilk uluslararası dokümanlar arasındadır. Genellemek gerekirse her ne kadar bu kavramlar 1900’lerde tartışma maddeleri olsa da hukuksal açıdan ancak 1945 sonrasında anlam kazanmışlardır. Öncesinde uluslararası suç, farklı ülkelerde gerçekleştirilen eylemler olarak ifade edilmekte idi. 1900’lerde uluslararası suçlular, ülkeler arası seyahat eden yankesicilik ve otel hırsızlıkları ile sınırlı idi. O dönemin anlayışı çerçevesinde bu suçlar topluma karşı işlenen ciddi suçlar kategorisinde yer almakta idi. Söz konusu suçlar ile mücadelenin yerel güçler ile çok zor olduğu, dolayısı ile uluslararası yardım gerektiği şeklinde algılanmakta idi. Sırf bu nedenle suçlar “uluslararası” nitelik kazanmakta idi. Polisin ortak bir hedefi, yaygın suçla mücadele görevlerini genel insan severlik çerçevesinde sunmaktı. Hatta yukarıda ifade edilmiş olan ve sözleşmelerde ele alınmış olan suçların esasen tartışılır (!) oldukları ve kabullerinde sıkıntılar olduğu söylenmekte idi. Örneğin Berlin Emniyet Müdürü

Heinrich Lindenau (1872-1942), 1905'teki Uluslararası Ceza Hukuku Birliği konferansında “Beyaz Köleliğe İlişkin” broşürlerin temelde “propaganda” amaçlı olduğunu iddia etmiştir (Lindenau, 1906).

Bu dönemde ortaya çıkmış olan bir diğer tartışma konusu, uluslararası iş birliği konularında uzmanlaşmış, uluslararası arenada görünür ve tartışmasız bir uzman kurumun oluşturulması ve sistemlere entegre edilebilmesi idi. Böyle bir kurumun nevi ve otoritesi konusunda farklı görüşler olsa da ülkeler bazı noktalarda hemfikir olmuşlardır. Örneğin, oluşturulacak kurumun konuyla ilgili polis memurları ve uzmanlar tarafından yürütülen bir uzman kurum olması amaçlanmakta idi. Ayrıca böyle bir kurumun yürütme yetkileri olmamalı, ama temel olarak bilgi alışverişi ve koordinasyon organı olarak işlev görmeli idi. Üst düzey polis yetkilileri, yürütme yetkilerini uzak bir uluslararası kuruma devretme niyetinde değillerdi ve uluslararası iş birliği yapısının idealini destekleyerek g  veya yetki kazanmayı bekliyorlardı. Ancak uygulamaya sokulması o dönem için söz konusu değildi (J ger 2022).

2.1.6.1 İlk Uluslararası polis iş birliği kurumu: INTERPOL

Daha önce ifade edilmiş olduğu üzere, 19.yüzyıla kadar, farklı uluslardaki polis arasındaki iş birliği, büyük ölçüde özel bir temelde organize edilen, belirli bir hedefe veya suç girişimine odaklanan bir etkinlik halinde idi. Uluslararası bir organizasyonun oluşturulması fikri Nisan 1914'te Monako'da düzenlenen ilk Uluslararası Kriminal Polis Kongresi'nde doğmuştur.

Monako Prensi I. Albert'in daveti üzerine 24  lkeden avukatlar ve polis yetkilileri, suçların çözümü, suçluların ülkelerine iadesi ve kimlik tespiti teknikleri konularında olası iş birliklerini tartışmıştır. Oldukça başarılı geçen toplantının sonuçları uygulamaya geçemedi, Birinci Dünya Savaşı'nın çıkması nedeniyle planların ertelenmesi gerekmiştir.

Daha sonra, uluslararası bir polis teşkilatı fikri, Viyana Polisi Başkanı Dr. Johannes Schober tarafından yeniden canlandırılmış ve farklı anlamda bir Uluslararası Kriminal Polis

Kongresi'ni 7 Eylül 1923 yılında Avusturya'nın Viyana kentinde toplamış, Uluslararası Kriminal Polis Komisyonu'nun (International Criminal Police Commission, ICPC) kurulması kararlaştırılmıştır (Deflem 2002). Kongreye katılan 20 ülke temsilcileri Avusturya, Çekoslovakya, Danimarka, Mısır, Fiume Özgür Devleti, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Japonya, Letonya, Hollanda, Polonya, Romanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri Yugoslavya'dan gelmişlerdir.

ICPC'nin genel amacı farklı ülkelerdeki polisler arasında karşılıklı yardım sağlamaktır. Yapısı ve amaçları bir dizi kararda belgelenmiştir. Ana temalar arasında; doğrudan polis teması, tutuklamalar ve iade konusunda iş birliği, ortak diller, sahte para, çek ve pasaportlar için ofislerin oluşturulması, parmak izi teknikleri ve kayıtlar bulunmaktadır.

Bu ilkeler bugün de INTERPOL içerisinde geçerliliğini korumakta ve faaliyetleri arasında yer almaya devam etmektedir (Deflem, 2004).

O tarihte kurulan merkez, Avusturya'nın Viyana kentinde bulunup, aynı ülke tarafından finanse edilmekte idi. Johannes Schober, İcra Komitesi Başkanı avukat ve Avusturya Federal Polisi şefi Dr. Oskar Dressler, sekreter olarak atanmıştı. 1930 lu yıllara gelene kadar, kurum esasen günümüzde geçerli olan birçok uygulamayı başlatmış ve benimsemiştir. 1938'de Nazi kontrolüne girmiş ve teşkilatın genel merkezi Gestapo ile aynı binayı paylaşmıştır (Posner, 1990). İkinci Dünya Savaşı'nın sonuna kadar oluşumun etkinliği ciddi anlamda kısıtlanmıştır. 1946 yılında II. Dünya Savaşı'nın sona ermesinin ardından örgüt, Belçika, Fransa, İskandinavya, ABD ve İngiltere'den yetkililer tarafından Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (International Criminal Police Organization-INTERPOL, ICPO) olarak yeniden etkin hale getirilir. Yeni genel merkezi Paris'te, ardından 1967'den 1989'a kadar Paris'in bir banliyösü olan Saint-Cloud'da faaliyet gösterir ve 1989 yılında Lyon'daki şimdiki yerlerine taşınır.

2.1.6.1.1 INTERPOL Ana Tüzüğü

Kuruluşun etkinliğinin düzenlendiği bir Ana Tüzüğü mevcuttur (Constitution of the International Criminal Police Organization, 1956).

INTERPOL'ün rolü, ana tüzüğünün genel hükümleriyle tanımlanmış olup aşağıdaki şekilde ifade edilmektedir:

- Farklı ülkelerde mevcut yasaların sınırları dahilinde ve İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin ruhuna uygun olarak, tüm kriminal polis yetkilileri arasında mümkün olan en geniş karşılıklı yardımlaşmayı sağlamak ve teşvik etmek
- Adi suçların önlenmesi ve bastırılmasına etkili bir şekilde katkıda bulunabilecek tüm kurumları oluşturmak ve geliştirmek

Örgütün siyasi, askeri, dini veya ırksal nitelikte herhangi bir müdahale veya faaliyette bulunması kesinlikle yasaktır.

2.1.6.1.2 INTERPOL görev ve yetkileri

Daha önce de ifade edildiği üzere, INTERPOL uluslar üstü bir kolluk kuvveti olmayıp tutuklama yetkisine sahip değildir. Farklı ülkelerdeki kolluk kuvvetleri ağı olarak işlev gören uluslararası bir kuruluştur. Örgüt, üye ülkelerin her birinde bulunan yerel büroların yardımıyla Lyon'daki merkezi aracılığıyla iletişim ve veri tabanı yardımı sağlayarak, üye ülkelerin kolluk kuvvetleri arasında idari bir irtibat noktası olarak işlev görmektedir (Gilsinan, 2014).

INTERPOL'ün Lyon genel merkezindeki veri tabanları, uluslararası suçlarla mücadelede kolluk kuvvetlerine yardımcı olmaktadır. Ulusal polisin kendilerine ait kapsamlı suç veri tabanları olmasına rağmen, bilgiler nadiren bir ülkenin sınırlarının ötesine geçer.

INTERPOL'ün veri tabanları, özellikle yetkili parmak izi ve yüz fotoğrafları koleksiyonu, aranan kişi listeleri, DNA örnekleri ve seyahat belgeleri aracılığıyla dünya çapındaki suçluları ve suç eğilimlerini takip edebilmektedir. Örneğin INTERPOL'ün kayıp ve çalıntı seyahat

belgeleri veri tabanı, tek başına 12 milyondan fazla kayıt içermektedir. Esasen internet tabanlı dünya çapındaki iletişim ağı, INTERPOL temsilcilerinin ve üye ülkelerin herhangi bir zamanda birbirleriyle iletişim kurmasına olanak tanır.

2.1.6.1.3 INTERPOL bildirimi yolu ile destek

INTERPOL, bir üye devletteki (veya yetkili bir uluslararası kuruluştaki) polisin suçları, suçluları ve tehditleri hakkındaki bilgileri dünya çapındaki meslektaşlarına iletmek uluslararası uyarı dağıtımını yapabilmektedir. Duyurular aracılığıyla yayılan bilgiler, ciddi suçlardan aranan kişiler, kayıp kişiler, kimliği belirlenemeyen kişiler, olası tehditler, hapisshaneden kaçışlar ve suçluların suç işleyiş tarzıyla ilgili olabilmektedir.

Yedisi işlevlerine göre renk kodlu olan sekiz tür bildirim vardır: kırmızı, mavi, yeşil, sarı, siyah, turuncu ve mor. En çok bilineni, "günümüzde kullanılan uluslararası tutuklama emrine en yakın araç" olan kırmızı bültendir.

INTERPOL tarafından yayınlanan bildirimler ya örgütün kendi inisiyatifiyle yapılır ya da üye devletlerin ulusal merkez büroları ile Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Ceza Mahkemesi gibi yetkili uluslararası kuruluşlardan gelen taleplere dayanır. Tüm duyurular INTERPOL'ün güvenli web sitesinde yayınlanmaktadır. Talepte bulunan tarafın kabul etmesi halinde bildirimlerin özetleri INTERPOL'ün kamuya açık web sitesinde de yayınlanabilir (INTERPOL, 2024).

2.1.6.1.4 Felaket mağdurlarının kimliklendirilmesi

(Disaster Victim Identification DVI)

Uluslararası bir felaket, terör saldırısı veya suikast durumunda INTERPOL bir Olay Müdahale Ekibi (Disaster Victim Identification, DVI) yolu ile müdahil olabilmekte, mağdurların kimlik tespiti, şüphelerin tespiti ve bilgilerin diğer ulusların kolluk kuvvetlerine dağıtılmasına

yardımcı olmak için bir dizi uzmanlık ve veri tabanı erişimi sunabilmektedir. Ayrıca yerel makamların talebi üzerine, bir davaya müdahil olan diğer kolluk kuvvetlerinin koordinasyonunu sağlamak üzere merkezi komuta ve lojistik operasyonu olarak hareket edebilir (Sweet, 2010).

Genel anlamda, insanlığa karşı suçlar, çocuk pornografisi, uyuşturucu kaçakçılığı ve üretimi, siyasi yolsuzluk, fikri mülkiyet ihlali ve beyaz yaka suçları da dahil olmak üzere her türlü suçu kapsamaktadır. Bunların yanı sıra suç veri tabanları ve iletişim ağları aracılığıyla ulusal kolluk kuvvetleri arasındaki iş birliğini de kolaylaştırmaktadır. Yaygın inanışın aksine INTERPOL'ün kendisi bir kolluk kuvveti değildir.

Yıllık bütçesi 142 milyon Avro (155 milyon ABD Doları) olup, bu bütçenin çoğu 181 ülkedeki üye polis güçlerinin yıllık katkılarından gelmektedir. Oluşum tüm üye ülkelerden oluşan bir Genel Kurul tarafından yönetilmektedir. Günlük operasyonlar, polis ve sivillerin de aralarında bulunduğu 100'den fazla ülkeden yaklaşık 1.000 personelden oluşan Genel Sekreterlik tarafından yürütülmektedir.

INTERPOL, tüzüğü uyarınca, görevini yerine getirirken siyasi olarak tarafsız kalmayı hedeflemektedir ve bu nedenle, siyasi, askeri, dini veya ırksal nitelikteki müdahale veya faaliyetler ve bu tür konulardaki anlaşmazlıklar konusu dışındadır ("Neutrality (Article 3 of the Constitution)" 2017). Arapça, İngilizce, Fransızca ve İspanyolca olmak üzere dört dilde faaliyet göstermektedir.

2.1.6.2 Avrupa Polis İş birliği Teşkilatı (EUROPOL)

(European Union Agency For Law Enforcement Cooperation)

Resmi adıyla Avrupa Birliği Kolluk Kuvvetleri İş birliği Ajansı (EUROPOL), 1998 yılında kurulmuş olup örgütün merkezi Hollanda'nın Lahey şehrinde bulunmaktadır. Suç istihbaratının koordine edilmesi ve AB üye devletlerinin terörizmin yanı sıra çeşitli ciddi ve

organize suçlarla mücadele çabalarında desteklenmesi amacı ile faaliyet göstermektedir.

Temel amacı AB üye devletlerinin kolluk kuvvetleri arasındaki etkinliği ve iş birliğini geliştirmektir. Bilgi ve istihbarat alışverişini kolaylaştırmak, analitik destek sağlamak ve özel eğitim ve uzmanlık sunmak görevleri arasındadır. EUROPOL'ün odaklandığı temel alanlardan bazıları uyuşturucu kaçakçılığı, insan kaçakçılığı, siber suçlar, kara para aklama ve terörle mücadeledir (EUROPOL, 2024).

EUROPOL'ün, INTERPOL'de olduğu gibi, yürütme yetkisi yoktur. Görevi, ulusal yasa uygulama kurumlarının bu alandaki çabalarını desteklemek ve kolaylaştırmak olduğundan, Ajansın yetkilileri, şüphelileri tutuklama, bağımsız soruşturmalar yürütme veya üye devletlerdeki yetkili makamların önceden onayı olmadan hareket etme hakkına sahip değildir.

2.1.6.2.1 EUROPOL'ün tarihsel gelişimi

EUROPOL kavramının gelişimi, 1976 yılında Avrupa Topluluğu içişleri ve adalet bakanları arasında oluşturulan bir güvenlik iş birliği forumu olan TREVI'ye (terrorism, radicalism, extremism and international violence) dayanmaktadır. TREVI ilk başta uluslararası terörizme odaklanmış, ancak kısa süre sonra Topluluk içindeki diğer sınır ötesi suçlar da etkinlik alanına dahil edilmiştir. 28-29 Haziran 1991 tarihlerinde Lüksemburg'da düzenlenen Avrupa Zirvesi'nde Almanya Başbakanı Helmut Kohl, Federal Soruşturma Bürosu'na (FBI) benzer bir Avrupa polis teşkilatının kurulması ve böylece Avrupa çapında polis iş birliğinin tohumlarının atılması çağrısında bulunmuştur. Zirvede, Avrupa Konseyi 1993 tarihine kadar Orta Avrupa Kriminal Soruşturma Ofisinin (EUROPOL) kurulmasına karar verilmiştir.

Lüksemburg Zirvesi fikri, 9-10 Aralık 1991 tarihlerinde Maastricht'te düzenlenen ve Maastricht Antlaşması'nın taslağının hazırlandığı Avrupa Konseyi toplantısında daha da ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Avrupa Konseyi, " işlevi uyuşturucularla ilgili bilgi alışverişini organize etmek" olacak bir Avrupa polis ofisi (EUROPOL)" oluşturmaya kabul

etmiştir. Konsey aynı şekilde TREVI bakanlarına ofisin kurulması konusunda önlem almaları talimatını da vermiştir. 7 Şubat 1992'de Maastricht Antlaşması'nın imzalanmasıyla EUROPOL daha da önem kazanmıştır. Sonuç olarak EUROPOL Sözleşmesi 26 Temmuz 1995'te Brüksel'de imzalanmış ve tüm Üye Devletler tarafından 1 Ekim 1998'de onaylanarak yürürlüğe girmiştir (Bunyan, 1993).

EUROPOL, 6 Nisan 2009 tarihinde Konsey Kararı ile Avrupa Birliği'ne tam olarak entegre edilmiştir. Bu tarihte EUROPOL bir AB kurumu (yani tüm AB kurumları için geçerli genel kural ve prosedürlere tabi) olarak yeniden düzenlemiştir (Council Decision, 2009).

Örgütün 32.000 m²'lik yeni genel merkez binası, 1 Temmuz 2011'de Lahey'deki uluslararası bölgede, Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yanında çalışmalarına başlamıştır.

11 Ocak 2013 tarihinde, organize gruplar tarafından büyük suç karları elde etmek amacıyla işlenen siber suçları ortadan kaldırma ve engelleme konusunda Üye Devletlere yardımcı olmakla görevli bir birimi olan Avrupa Siber Suç Merkezi (European Cybercrime Centre EC3) kurulmuştur. Merkezin amacı, siber suçlara karşı sınır ötesi kolluk kuvvetleri faaliyetlerini koordine etmek ve araç geliştirme ve eğitim gibi teknolojik uzmanlık merkezi olarak hareket etmektir (Ashford, 2013). Ocak 2016'da ise, Avrupa Terörle Mücadele Merkezi (European Counter Terrorism Centre ECTC), Avrupalıların Suriye'ye giriş ve çıkış hareketlerini takip etmek ve teröristlerin mali durumlarını ve militanların İnternet kullanımını izlemek amacıyla AB ülkeleri arasında bilgi paylaşmak için EUROPOL bünyesinde yeni bir stratejik platform olarak faaliyete geçmiştir.

İngiltere'nin 2014 yılında AB'den çekilme hakkını kullanması üzerine EUROPOL'e katılmaya devam etme talebi onaylanmıştır.

2.1.6.3 Amerika Kıtası Polis Topluluğu AMERIPOL

AMERIPOL 2007'de oluşturulmuş olan yarı küresel bir iş birliği polis örgütü mekanizmasıdır.

Amacı Amerika kıtası dahilinde polis iş birliğini geliştirmek, teknik-bilimsel konular hakkında eğitim vermek, teşkilatlar arasında bilgi alışverişi gerçekleştirmek ve strateji oluşturmaktır. Buna ek olarak hukuksal açıdan yol gösterici olarak polis iş birliğini teşvik etmeyi ve geliştirmeyi misyon edinmiştir. Kamu ve vatandaş güvenliğine yönelik tehditlere karşı operasyonel çalışmaya önem veren olan yarı küresel bir iş birliği mekanizmasıdır 2015 yılı için topluluk, Amerika'daki organize suçlara ve uluslararası suçlara karşı stratejilerin ortaklaşa uygulanması için mükemmel bir Polis iş birliği organizması olmayı hedeflemektedir. AMERIPOL 18 ülkenin temsilcilerinin katılımı ile 14 Kasım 2007'de Kolombiya'nın Bogota kentinde kuruluşunu resmileştirmiştir (Adriano, 2012).

AMERIPOL EUROPOL ile birlikte sınır ötesi organize suç ağlarıyla mücadelede ortak ülkelerin kolluk kuvvetleri, adli makamları ve savcılık makamlarının uluslararası iş birliği kapasitesini artırmayı amaçlayan bir proje geliştirmiştir. Söz konusu proje kolluk kuvvetlerinin ve savcılarının karmaşık soruşturmaları yürütme yeteneklerini geliştirmeyi ve bölgesel ve bölgeler arası düzeylerde bilgi ve istihbarat alışverişini güçlendirmeyi amaçlamaktadır (Faccioli, 2020)

Bu aynı zamanda proje ülkelerindeki özel AMERIPOL Birimlerine eğitim ve ekipman sağlayarak AMERIPOL organizasyonunun konsolidasyonunun desteklenmesini de hedeflemektedir. Bu, güvenli iletişim ve bilgi alışverişine izin vermek için özel olarak geliştirilmiş bir pilot sistem olan Sistema de Información Policial de AMERIPOL'un (SIPA) bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Aralık 2015'te sona eren proje, FIIAPP (Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas) liderliğindeki AB Üye Devletleri Konsorsiyumu tarafından uygulanmıştır. Bugün bu proje AMERIPOL'e destek projesi çerçevesinde devam etmektedir (The Global Illicit Flows Programme, 2024).

2.1.6.4 Güneydoğu Asya Ülkeleri Polis Topluluğu (ASEANAPOL)

(Association of Southeast Asian Nations Police)

ASEAN Polis Şeflerinin ilk resmi toplantısı 1981 yılında 5 asıl üye ülkenin katılımıyla (Endonezya, Malezya, Filipinler, Singapur ve Tayland) polislik alanında daha güçlü bölgesel iş birliğinin güçlendirilmesi amacı ile Manila’da gerçekleşmiştir.

ASEANAPOL hedefleri arasında belli aralıklarla gerçekleşen konferanslarında kabul edilen tüm kararların etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak; üyeler arasındaki tüm etkileşim kanallarını kurmasına ve sürdürmesine olanak tanıyan bir koordinasyon ve iletişim mekanizması olarak hizmet etmek; üyeler arasında karşılıklı yardım ve iş birliğini teşvik etmek; ve sınır ötesi suçlara karşı bölgesel iş birliği çabalarını artırmaya çalışmaktır.

Buna ek olarak ASEANAPOL istihbarat ve bilgi paylaşımı ve alışverişi konusunda sınır ötesi iş birliğini kolaylaştırmak ve koordine etmek; kriminal soruşturmalar temelinde

ASEANAPOL veri tabanının oluşturulması ve bakımı, eğitim, kapasite geliştirme, bilimsel araştırma araçlarının geliştirilmesi, teknik destek ve adli bilimi içeren ortak operasyonları ve faaliyetleri kolaylaştırmak ve koordine etmek amaçlanmaktadır (Dewi, 2024, Pamungkas, 2017).

Özünde, bölgenin güvenliğinin sağlanmasına yönelik bölgesel polislik alanında iş birliğini geliştirmek olarak ifade edilmekte olup, daha güvenli bir topluluk için organize ve yeni ortaya çıkan uluslararası suç kuruluşlarını etkili bir şekilde engellemek amacıyla polislik kaynaklarına ve uzmanlığına karşılıklı olarak katkıda bulunmak ve sinerji oluşturmak temelinde etkindir (ASEANPOL, 2024)

2.2 Türkiye ile Yunanistan İkili İlişkileri

2.2.1 Türkiye ve Yunanistan İlişkilerinde Tarihsel Arka Plan

Yunanistan ile Türkiye arasındaki ikili polis ve gümrük güvenliği iş birliğinin tarihi 200 yıl öncesine kadar uzanmaktadır (Kollias, 2003). İki ülke, belli ilerleme dönemleri bir yana, çoğu zaman olumsuz bir niyet ve tutum sergilemiştir. Osmanlı İmparatorluğu 400 yıl boyunca Yunanistan'a hakim olmuştur. Yunanlılar bu hakimiyete 1821'deki devrimle son vermişlerdir. Bu iki olay başlı başına iki ülkenin tarihine damga vurmaktadır (Constantopoulou, 2004). 1830 yılında yeni Yunanistan'ın kuruluşunun ardından iki ülke arasındaki ilişkilerde normalleşme başlamış olmasına rağmen, her iki ülke için de rekabet ve çekişme her zaman söz konusudur. Yunanistan ve Türkiye ilişkilerini ciddi şekilde etkileyen birbiriyle bağlantılı bir dizi tartışmalı konu vardır. Halen iki ülke arasında karşılıklı düşmanlık ve uzlaşma dönemleri dönüşümlü olarak yaşanmaktadır. İlişkiler dört savaşla belirlenir: Yunan-Türk Savaşı (1897), Birinci ve İkinci Balkan Savaşları (1912-1913) ve Birinci Dünya Savaşı (1914-1918) ve ardından Türk Kurtuluş Savaşı (Vaner, 1990). Bu savaşlar aralarındaki olumsuzluğu canlı tutmuştur. Uzun görüşmelerin ardından 1923 yılında Lozan'da resmi bir barış anlaşması imzalanmıştır (Oran, 2002). Lozan Antlaşması çatışmalara son vermiş ise de aynı zamanda ciddi bir sosyal sorunu da beraberinde getirmiştir. Anadolu'daki Rum Ortodoks nüfusu ile Yunanistan'daki Müslüman nüfusun zorunlu değişimi üzerinde anlaşmaya varılmıştır (Alexandris, 1990). İstanbul Rumları ve iki Ege adası (İmroz, Bozcaada) ile Batı Trakya Müslümanları bu mübadeleden muaf tutulmuştur (Oran, 2002). Bu nüfus mübadelesi her ne kadar dini kimlik değişimi olarak tanımlansa da etnik kimliğe dayanıyordu ve din yalnızca eylemin kendisini meşrulaştırmak için kullanılıyordu. Nihai hedef, pratikte elde edilen etnik-ulusal homojenliğe ulaşmaktır. Ancak bu eylem her iki taraf için de büyük bir travma olarak kalmıştır (Alexandris, 1983).

20. yüzyıl Türkiye'de azınlık karşıtı eylemler dönemi olarak görülmektedir. Gayrimüslimlere 'Varlık Vergisi' adı verilen bir sermaye kazancı vergisi konulmuş olup amacın ülkeye kaynak sağlamak olduğu belirtilmiştir (Akar, 2008). Ancak asıl amaç, Türk vatandaşı olmayanların etkisini azaltmak ve ekonomiden elenmelerini kolaylaştırmaktı. Bu çaba, kendilerine bir gelecek kalmadığını düşünen Türkiye'deki Yunan tüccar sınıfını yok etmiş ve Yunanistan'a göçmesine neden olmuştur (Akar, 1999). Sonuç olarak İstanbul'daki Rum azınlığın sayısı 200.000'den 1.500'e düşerken, Yunanistan'daki Türk topluluğunun sayısı 140.000'e yükselmiştir (Alexandris, 1983).

Günümüzde dahi bu insan gruplarını tanımlamak için kolaylıkla kabul edilebilir bir kriter bulunmamakta ve bu bir sorun olmaya devam etmektedir. Lozan'a göre, Yunanistan'da azınlığa mensup olan antlaşma mensuplarına 'Müslümanlar', Türkiye'dekilere ise tanımlanmamış bir dini sınıflandırma olan 'gayrimüslimler' denilmektedir (Κιτσίκης, 1990). Ankara ise tüm Müslüman azınlığa 'Türk' demektedir. Türkiye aynı zamanda İmroz ve Bozcaada'daki gayrimüslim azınlığa 'Rum', İstanbul'daki azınlık mensuplarına ise Osmanlı İmparatorluğu'nda o rejim altında yaşayan Hristiyanlar için kullanılan bir tanımlama olan 'Rum' adını vermektedir. Dolayısıyla bu kişilerin dini veya etnik azınlık olup olmadıklarının tespitinde bile bir kaos yaşanmaktadır (Bilge, 2000).

2.2.1.1 Ege Çatışması

Ege'de 1970'li yıllarda başlayan egemenlik haklarına ilişkin sorunlar dizisi günümüze kadar çözümsüz kalmıştır (Işıklar, 2009). 1974'te tam anlamıyla patlama yaşayarak devam eden Kıbrıs sorunu ve 1996'da yaşanan Kardak krizi, aşılması zor stratejik konulardır (Oran, 2002). Nitekim Ege Denizi'nde 1970'li yıllardan bu yana iki ülke ilişkilerine önemli etkileri olan egemenlik ile ilgili birtakım ihtilaflar bulunmaktadır. Bunları karasuları, kıta sahanlığının kullanımı, ulusal hava sahası, askeri uçuş faaliyetlerinin kontrolü, adaların askerden

arındırılması, 'gri bölgeler' olarak adlandırılan bölgeler ve Ege'deki adacıkları meselesi şeklinde sıralayabiliriz.

Ege Denizi ve kıyı şeridi coğrafi açıdan kendine özgüdür. Türkiye ana karasının çok yakınında Yunanistan'a ait çok sayıda ada bulunmaktadır. Bu durum başlı başına ciddi bir çözüme ulaşılamayan ciddi anlaşmazlıklara ortam yaratmaktadır (Bilge, 2000). Bunlardan bazıları aşağıdaki gibidir:

2.2.1.2 Karasuları Sorunu

En ciddi tartışma konularından biri, devlete hava seyrüseferi ve üzerindeki hava sahası üzerinde tam, gemi taşımacılığı üzerinde ise kısmi kontrol sağlayan karasularıdır (Oran, 2002). Ege'de hem Yunanistan'ın hem de Türkiye'nin hak iddia ettiği karasuları 6 mil uzaklıktadır. Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi, 1982 yılında karasularının standart genişliğini 12 deniz miline çıkarmıştır. Türkiye, sözleşmeye üye olmayı reddetmiş, kendisini buna bağlı görmemiş ve kıta sahanlığının 6 mil olduğunu iddia etmiştir. Yunanistan, gelecekte 12 mil kuralını uygulama hakkını saklı tuttuğunu açıklayınca, TBMM, 1995 yılında Yunanistan'ın bu konudaki tek taraflı eyleminin savaş nedeni, teşkil edeceğini resmen ilan etmiştir. Yunanistan ise bunun 'herhangi bir devletin siyasi bağımsızlığının toprak bütünlüğüne yönelik tehdit veya güç kullanımı' olduğunu ifade etmiştir (Işıklar, 2009).

2.2.1.3 Ulusal Hava Sahası Sorunu

Egemen devlete trafik üzerinde kontrol sağlayan ulusal hava sahası, bir devletin kara topraklarını ve ona bitişik karasularını kapsayan hava sahası olarak tanımlanmaktadır. Yabancı askeri uçaklar başka bir devletin ulusal hava sahasından serbestçe geçemez. Yunanistan, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nün (International Civil Aviation Organization ICAO) 1931'de belirlenen ve Türkiye dahil tüm komşuları tarafından kabul edilen tüzüğüne

dayanarak (6 mil karasularına karşılık) 10 deniz mili hava sahası talep etmektedir. Türkiye, 1974'ten bu yana ICAO'nun 1948'deki kararına dayanarak her iki bölgenin çakışması gerektiğini belirterek bunu reddetmektedir (Oran, 2002). Öte yandan Yunanistan, Deniz Kanununun hem havada hem de suda 12 mil mesafeyi garanti ettiğini iddia etmektedir (Ηρακλείδης, 2001).

2.2.1.4 Kıta Sahanlığı Sorunu

Kıta sahanlığı, deniz altındaki kaynakların ekonomik olarak kullanılması hakkını ifade etmektedir (Işıklar, 2009). Özellikle 2010 yılından sonra doğalgazın bulunup bulunmadığı konusu Ege bağlamında yeni bir tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Bu kavram münhasır ekonomik bölgeyle yakından bağlantılıdır. Tartışma, ekonomik bölgelerin belirlenmesinde Yunan adalarının ne ölçüde dikkate alınacağı konusundadır. Her iki kavram da uluslararası hukukta 20. yüzyılın ortalarından itibaren geliştirilmiş ve 1982 yılında Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'nde kanunlaştırılmıştır (Oran, 2002).

2.2.1.5 Uçuş Bilgi Bölgeleri Sorunu

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), sivil havacılığın düzenlenmesi konusunda bir devlete bir sorumluluk alanı tahsis etmektedir. Bunlar Uçuş Bilgi Bölgeleri (Flight Information Region FIR) olarak adlandırılmaktadır. Bu sorumluluk kapsamında yabancı hava araçları, uçuş planlarını FIR'ı yöneten yetkililere sunmakla yükümlüdür (Işıklar, 2009). Bugün Türkiye ile Yunanistan arasında bu konuda bir anlaşmazlık olmasa da, 1974'teki Kıbrıs krizinden sonra şu nedenlerle ciddi bir sorun oluşmuştur.

2.2.1.6 Gri Bölge Sorunu

Ege'de çok sayıda adacık ve kayalık mevcut olup bunlardan biri ciddi bir diplomatik sorun yaratmıştır. On iki Ada ile Türkiye'nin kıyı bölgesi arasında yer alan Kardak veya İmia, çatışmanın nedenini oluşturmaktadır. Her iki ülkenin de adacıklar üzerinde egemenlik iddiası olduğundan kriz ciddi biçimde tırmanmıştır. Savaş noktasına kadar tırmanan gerilimi ancak yabancı arabuluculuk yatıştırabilmiştir (Oran, 2002). Her iki hükümet de anlaşmaları kendince yorumlayarak konuya ilişkin kendi hukuki argümanlarını ortaya koymuştur. Türkiye, 1923 Lozan Antlaşması'nda Kardak ve çok sayıda adacığın hiçbir ülkeye verilmediğini savunmuştur. Bu nedenle egemenlik konusunda kararsız olduklarını ve bu adalara 'Gri Bölgeler' adını verdiklerini söylemiştir. Söz konusu kayalıkların durumları halen netlik kazanmamıştır. Yunan adaları da başlı başına bir tartışma konusu oluşturmaktadır. Türkiye bunların askerden arındırılması konusunda ısrar ederken, Yunanistan Kıbrıs'taki gelişmelerden sonra konu ile ilgili tereddüt ifade etmektedir (Işıklar, 2009, Αλεξανδράκης, 1987).

2.2.1.7 İki Devlet Arasındaki Yakınlaşma

Bu genel olumsuzluğa rağmen çatışmalar arasında normal dönemler de yaşanmıştır. Savaşın ardından Yunanistan'dan Venizelos ve Türkiye'den Atatürk olmak üzere iki lider, iki ülke ilişkilerini normalleştirme girişiminde bulunmuştur (Hatipoğlu, 1997). Bu dönemde Yunanistan ve Türkiye 1934 yılında karşılıklı yardımlaşma anlaşmasıyla Balkan Pakti'na katılmışlardır. Alman işgali ve iç savaş sırasında Atina'da yaşanan büyük kıtlığın giderilmesi için Yunanistan'a insani yardım gönderen ilk ülke Türkiye olmuştur (Κιτσίκης, 1990). Ertesi yıl Türkiye, zengin Rum azınlığa vergi uygulayan özel bir vergi olan Varlık Vergisi'ni uygulamaya koymuştur (Aktar, 2008). 1950'li yıllarda iki Başbakan Karamanlis ve Menderes arasında sıcak ilişkiler gelişmiş olup 1954'te Yunanistan, Türkiye ve Yugoslavya, Sovyetler Birliği'ne karşı karşılıklı savunma için yeni bir Balkan Pakti oluşturmuşlardır (Μιχαλόπουλος,

1989). İki ülke arasındaki resmi ilişkiler son yıllarda iyileşmiştir. 1988'de Özal ve Andreas Papandreu'nun öncülüğünde 'Davos' dönemi olarak bilinen bir diyalog dönemi yaşanmış olup son olarak 2000-2002 yılları arasında iki ülkenin dışişleri bakanları Yorgo Papandreu ve İsmail Cem arasında çok olumlu bir atmosfer oluşmuştur. Tüm bunların sonucunda Yüksek Düzeyde İş birliği Konseyi'nin iki toplantısı düzenlenmiştir (Oran, 2002). Bunlardan ilki 2010 yılında Atina'da, ikincisi ise 2013 yılında İstanbul'da düzenlenmiştir. Bu konferanslarda birçok önemli anlaşmaya imza atılmıştır (Kollias, 2003). Dışişleri Bakanı Davutoğlu, ikinci görüşme öncesinde 'İki ülkenin fikir ayrılıkları ve farklı yaklaşımları olabileceğini ancak ortak vizyonu paylaşarak sorunların daha kolay çözülebileceğini' belirtmiştir. 1988 'Davos' dönemi ve 2000-2002 yılları iş birliğinin inşası açısından en etkili dönemler olarak değerlendirilebilir ve verimlilik ve gelişme açısından 2010 sonrası dönemle asla karşılaştırılmaz. Aslında Davos süreci diğer tüm olumlu girişimlerin başlangıcı olmuştur.

Özellikle 2012'den sonra, iki ülke arasındaki ilişkilerde önemli bir değişim görülmüştür. Ege Denizi'ndeki toprak anlaşmazlıkları ve Kıbrıs üzerindeki çatışan çıkarlar tarafından yönlendirilen 2010'ların başındaki artan gerginlik döneminin ardından, her iki ülke diyalog ve diplomasi yoluna girmiştir. Değişim büyük ölçüde bölgedeki daha geniş jeopolitik değişikliklerden ve sürekli düşmanlığın her iki ülkenin ekonomik ve güvenlik çıkarlarına zarar verdiğinin anlaşılması ile gelişmiştir. 2013'te "Araştırma Görüşmeleri" olarak bilinen diplomatik görüşmelerin yeniden başlaması, devam eden farklılıklara rağmen gerginliği azaltma ve iş birliği yollarını keşfetme konusunda karşılıklı bir ilgiyi yansıtıyordu. Bu yenilenen diyalog dönemi, 1990'ların sonlarında başlayan ancak 2000'lerin başında çeşitli krizler nedeniyle duraksayan önceki yakınlaşma sürecinin bir devamı olarak görülebilir (Kourvetaris & Dobratz, 2014; Ülgen, 2014).

Ekonomik iş birliği, Türkiye ile Yunanistan arasındaki yakınlaşmayı yönlendiren temel faktör olmuştur. Her iki ülke de özellikle enerji, turizm ve ticaret gibi sektörlerde ekonomik iş

birliğinin potansiyel faydalarını kabul etmiştir. Örneğin, Güney Gaz Koridoru projesinin bir parçası olan Trans Adriyatik Boru Hattı (TAP), her iki ülkenin enerji güvenliği çıkarlarına hizmet ederken aynı zamanda karşılıklı bağımlılığı da teşvik eden önemli bir iş birliği örneğidir. Yunanistan ve Türkiye'den geçen boru hattı, paylaşılan ekonomik çıkarların ikili ilişkilerin iyileştirilmesinin yolunu nasıl açabileceğini vurgulamaktadır. Çeşitli ikili anlaşmalarla kolaylaştırılan ekonomik bağların geliştirilmesi, daha istikrarlı ve öngörülebilir bir ortam yaratılmasına yardımcı olmuş ve çatışma olasılığını azaltmıştır (Stergiou, 2016; Aydın, 2015).

Ekonomik faktörlerin yanı sıra, uluslararası örgütlerin ve ittifakların rolü de Türkiye ile Yunanistan arasındaki yakınlaşmayı kolaylaştırmada önemli olmuştur. Her iki ülke de NATO üyesidir ve bu ittifak içindeki iş birlikleri sıklıkla güven artırıcı önlemler için bir platform işlevi görmüştür. Avrupa Birliği'nin etkisi, özellikle bölgesel istikrarı ve entegrasyonu teşvik etmedeki rolü de önemli olmuştur. Türkiye'nin AB katılım süreci duraklamış olsa da, AB her iki ülkeyi de anlaşmazlıklarını barışçıl bir şekilde ve uluslararası hukuka uygun olarak çözmeye teşvik etmiştir. Çok taraflı örgütlerin katılımı, Yunanistan ve Türkiye'nin diyalog ve iş birliğine girebileceği bir çerçeve sağlamış ve ilişkilerin kademeli olarak iyileşmesine katkıda bulunmuştur (Tziampiris, 2015; Özel, 2016).

Ancak, bu olumlu gelişmelere rağmen, Türkiye ile Yunanistan arasındaki yakınlaşma kırılganlığını korumaktadır. Deniz sınırları ve hava sahası ihlalleri gibi gerginliklerin periyodik olarak alevlenmesi, ikili ilişkilerinde devam eden temel zorlukları vurgulamaktadır. Ek olarak, devam eden Kıbrıs sorunu önemli bir çekişme noktası olmaya devam etmekte ve yakınlaşma çabalarını karmaşıklaştırmaktadır. Bununla birlikte, hem ikili hem de çok taraflı mekanizmalar tarafından desteklenen diyalogun devam etmesi, her iki ülkenin de farklılıklarını çatışmadan ziyade diplomasi yoluyla yönetmeye kararlı olduğunu göstermektedir (Kazanis, 2018; Yılmaz, 2017).

2.2.2. Yunanistan ile Türkiye arasında güvenlik ve polisle ilgili anlaşma, sözleşme ve protokoller

Yunanistan ile Türkiye arasında güvenlik konularıyla ilgili Tablo 1’de görüldüğü üzere bir dizi iş birliği anlaşması bulunmaktadır (Ek B: Anlaşmalar ve Protokoller). Bilinen ilk sözleşmeler Osmanlı İmparatorluğu döneminde 1856 ve 1866 yıllarında imzalanmıştır. İmparatorluk döneminde soygunların bastırılmasıyla ilgilidir (Constantopoulou, 2004). Sınır aşan suçlarda polis iş birliğinin gerekliliği o dönemde dahi ortadaydı. Diplomatlarla yönelik vize muafiyeti ve gümrük idarelerinde karşılıklı yardıma ilişkin sırasıyla 1988 ve 2000 yıllarında iki anlaşma imzalanmıştır (Oran, 2002). Yunanistan ile Türkiye arasındaki en önemli anlaşma olan, terörle, organize suçlarla, yasadışı uyuşturucu kaçakçılığıyla ve yasadışı göçle mücadeleyle ilişkin iş birliğine ilişkin anlaşma, başta George Papandreu ve İsmail Cem olmak üzere iki ülkenin dışişleri bakanları tarafından 2001 yılında imzalanmıştır (Kollias, 2003).

Tablo 1: Yunanistan ile Türkiye arasında güvenlik konularına ilişkin iş birliği anlaşma, sözleşme ve protokoller

EK Sayısı	Sözleşme adı	Sözleşme tarihi
EK 2		1856
EK 3	Soygunun Önlenmesi Sözleşmesi	1866
EK 4	Soygunun Önlenmesi Sözleşmesi	1937
EK 5	Yunanistan ile Türkiye Arasında Kaçakçılığın Önlenmesi ve Takibine Dair Sözleşme	1939
EK 6	Suçluların İadesi ve Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşması	1988

EK 7	Diplomatik veya Hizmet Pasaportu Hamillerinin Vize Alma Zorunluluğundan Muafiyet Anlaşması	2000
EK 8	Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Gümrük İdareleri Arasında İş birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması	2001
EK 9	Yunanistan Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Arasında Yunanistan Cumhuriyeti Kamu Düzeni Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Terörizm, Organize Suç, Yasadışı Uyuşturucu Kaçakçılığı ve Yasadışı Göçmenlik başta olmak üzere Suçlarla Mücadele Konusunda İşbirliğine İlişkin Anlaşma	2001
EK 10	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçlarla, Özellikle Terörizmle, Organize Suçlarla, Yasadışı Uyuşturucu Kaçakçılığıyla ve Yasadışı Göçle Mücadeleye İlişkin Anlaşmanın 8. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Protokol	2007
EK 11	Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliğine İlişkin Protokol	2010

2.3 Türkiye ve Yunanistan'ı ilgilendiren Uluslararası Sorunlar

2.3.1. Yasadışı göç ve mülteci sorununun Türkiye Yunanistan sınırı temelinde incelenmesi

2014 ve sonrasında yasadışı göç ve mülteci akınının bölge üzerindeki etkisi ve özellikle durumun sınıra yansımaları konusu, tarihsel bağlamda, uluslararası anlaşmalar temelinde ve insan hakları bakış açısı ile değerlendirilmelidir. Türkiye-Yunanistan kara sınırı, konumu, tarihi bağlamı ve bölgenin dinamik jeopolitik çıkarları nedeniyle ciddi bir coğrafi ve siyasi öneme sahiptir. İki ülke arasında doğal bir sınır oluşturan Meriç Nehri yaklaşık 192 kilometre uzunluğundadır. Nehir sadece fiziksel bir sınır olarak değil, aynı zamanda sınır bölgelerinin

ekosistemleri ve ekonomilerindeki rolü açısından da önemlidir. Coğrafi olarak bu sınır, Orta Doğu ve Asya'dan Avrupa Birliği'ne ana giriş noktalarından biri olup, Avrupa'ya giriş yapmak isteyen göçmenler ve mülteciler için kritik bir rota haline gelmektedir. Bu durum göç akışları, sınır güvenliği ve insani yardım gibi konular açısından etkilidir. Siyasi önemi incelendiğinde, her ne kadar gerek Yunanistan gerekse Türkiye NATO üyesi iseler de yalnızca Yunanistan Avrupa Birliği üyesidir. Bu durum, başta göç ve savunma olmak üzere AB politikalarının bu sınırdaki istikrar ve ilişkilerden doğrudan etkilendiği karmaşık bir dinamik yaratmaktadır. Son on yılda (2014-2024) bu sınır, Ortadoğu'daki çatışmalardan, özellikle de Suriye iç savaşından önemli ölçüde etkilenen, göç ve sığınmayla ilgili konularda büyük önem arz eden bir konum haline gelmiştir. Sınırın coğrafi olarak kara yolu ile erişilebilir olması, burayı düzenli ve düzensiz göçün sıklıkla görüldüğü bir yer haline getirmektedir. Bu durum gerek Yunanistan gerekse AB genelinde göç politikası ve sınır güvenliği açısından önemli siyasi sonuçlar ortaya koymaktadır. Bu nedenle sınırın hem ulusal güvenlik hem de daha geniş bölgesel istikrar açısından stratejik önemi büyüktür. Sınır sadece göçmenler için bir geçiş noktası olarak kalmayıp, aynı zamanda potansiyel mal kaçakçılığı ve insan ticareti için de bir rota oluşturmaktadır. Söz konusu durum her iki ülke için güvenlik sorununu gündeme getirmekte, askeri ve polisiye önlemlerin önemini vurgulamaktadır.

Ayrıca bölge, AB-Türkiye göç anlaşması gibi uluslararası hukuk ve anlaşmalar bağlamında da önemli olup sınırdan geçen göç akışlarının yönetimi başlı başına bir konudur. Genel olarak bakıldığında, Türkiye-Yunanistan kara sınırı sadece iki ülke arasındaki bir sınır çizgisi olmayıp, aynı zamanda bölgesel istikrarı, AB politikalarını ve uluslararası ilişkileri etkileyen coğrafi erişilebilirlik ve siyasi önemin karmaşık bir etkileşimidir (Altunbaş, 2024).

2.3.1.1 Yasadışı göç ve mülteci akınının Türkiye-Yunanistan sınırı üzerindeki etkisi

Yasadışı göç ve mülteci akınının Türkiye-Yunanistan sınırı üzerindeki etkisi, buna karşılık gelen politika tepkileri ve daha geniş Avrupa etkileriyle birlikte incelenmelidir. İnsan hareketliliği, siyasi tepkiler ve toplumsal etkiler arasındaki bu karmaşık etkileşim, bu tür göç dinamiklerinin zorluklarını ve sonuçlarını vurgulamaktadır. Sınır bölgeleri üzerindeki etki ele alındığında sürekli göçmen ve mülteci akışı nedeniyle önemli demografik değişimlerin varlığı tespit edilmektedir. Bu değişiklikler genellikle konut, sağlık ve eğitim hizmetleri de dahil olmak üzere yerel kaynakları ve altyapıyı zorlamaktadır. Göç, mal ve hizmetlere olan talebin artması yoluyla bazı ekonomik faydalar sağlasa da, çoğu zaman yerel ekonomilere yük getirmektedir. Yeni gelenlerin entegrasyonu ve desteklenmesiyle ilgili maliyetler önemli olabilmekte ve iş rekabeti artabilmektedir. Bunun sonucunda ücret düşüşleri nedeni ile yerel işsizlik artabilmektedir.

Çok sayıda göçmen ve mültecinin gelişi, yerel topluluklarda sosyal gerilimlere ve yabancı düşmanlığına yol açabilmektedir. Bu gerilimler genellikle kültürel farklılıklar, ekonomik rekabet ve yeni gelenlerin yerel topluluğa entegre olma konusundaki zorluğu nedeniyle daha zor bir hale gelmektedir (Altunbaş, 2024).

2.3.1.2 Yasadışı göç ve mülteci akınının bölgesel ve uluslararası alanda yeni politikalar geliştirilmesindeki etkisi

Sınır geçişlerinin artması; sınır kontrolünün yönetimi, kaçakçılık ve insan ticareti gibi yasa dışı faaliyet riski de dahil olmak üzere güvenlik kaygılarının artmasına neden olabilmektedir. Gerek Yunanistan gerekse Türkiye, göçmen akışını yönetmek ve kontrol etmek için ek sınır muhafızlarının görevlendirilmesi, çitlerin inşası ve gözetleme teknolojisinin kullanılması da dahil olmak üzere sınır güvenliği önlemlerini güçlendirmiştir. Konu ile ilgili politika geliştirme süreci içerisinde, Avrupa'ya göçmen akışını engellemeyi ve AB katılım

müzakerelerini hızlandırmayı amaçlayan AB-Türkiye anlaşması 2016 da imzalanmıştır. Bu anlaşma, mülteci hakları ve yaşam koşulları üzerindeki etkileri nedeniyle eleştirilere maruz kalsa da göç ortamının şekillenmesinde önemli rol oynamıştır. AB aynı zamanda, iltica politikalarının uyumlaştırılması konusunda da çalışmalar gerçekleştirmiştir. Mültecilerin yerel ekonomilere ve topluluklara entegrasyonuna odaklanan politikalar çok önemli ise de üye devletler arasında eşitsiz bir şekilde uygulanmayı sürdürmektedir. Esasen mülteci krizini yönetme çabaları, yalnızca Yunanistan ile Türkiye arasında değil, aynı zamanda AB ülkeleri arasında ve göç yollarından etkilenen AB dışı ülkelerle de uluslararası iş birliğinin geliştirilmesini gerektirmiştir (Broeders, 2007).

2.3.1.3 Yasadışı göç ve mülteci akınının sınır bölgeleri üzerindeki etkisi

Yasadışı göç ve mülteci akınının Yunanistan-Türkiye sınırı üzerindeki etkisi, buna karşılık gelen politika tepkileri ve daha geniş Avrupa etkileriyle birlikte değerlendirilmelidir. İnsan hareketliliği, siyasi tepkiler ve toplumsal etkiler arasındaki bu karmaşık etkileşim, bu tür göç dinamiklerinin zorluklarını ve sonuçlarını vurgulamaktadır. Yunanistan-Türkiye sınır bölgeleri, sürekli göçmen ve mülteci akışı nedeniyle önemli demografik değişimler yaşamıştır. Bu değişiklikler genellikle konut, sağlık ve eğitim hizmetleri de dahil olmak üzere yerel kaynak konuları ile ilgilidir. Göç akışlarının yönetimi, AB'nin başta Türkiye olmak üzere komşu ülkelerle ilişkilerini etkilemiştir. Bu ilişkilerin dinamikleri göçü yönetmek için hayati öneme sahiptir ancak genellikle daha geniş jeopolitik gerilimler nedeniyle karmaşık hale gelir. Mülteci krizi ile AB'nin uyumu denenmiş olup, göçe birleşik bir tepki verme becerisi ortaya çıkmıştır. Kota sistemleri ve sığınmacıların sorumluluğu konusundaki anlaşmazlıklar AB içindeki siyasi bölünmelerin ön plana çıkmasına neden olmuştur. Buna ek olarak göç meselesinin Avrupa çapında popülist ve milliyetçi hareketlerin yükselişini körüklediği ifade edilmektedir. Bu kapsamda ulusal politikaların etkilenmesi ve AB çapında uyumun

tartışılması yolu ile sıklıkla göçmen karşıtı duyarlılık kullanıma sokulmaktadır. Mülteci ve göçmenlere sınırlarda ve Avrupa içinde uygulanan muamele, insan hakları anlamında tartışılmaktadır. Gözaltı merkezlerindeki koşullar ve çeşitli sınır kontrol önlemlerinin yasallığı, uluslararası insan hakları örgütlerinin inceleme ve eleştirilerine konu olmaktadır (Entorf, 2002).

2.3.1.4. 2014 öncesinde göç kalıpları ve politikaları

2014'ten önce Türkiye Yunanistan sınırını etkileyen göç modelleri ve politikaları tarihi, ekonomik ve politik faktörlerin birleşimiyle şekillenmekte idi. Bu modeller ve politikalar, bölgesel çatışmalardan, ekonomik eşitsizliklerden ve daha geniş Avrupa entegrasyon süreçlerinden etkilenecek on yıllar boyunca gelişerek şekil değiştirmişlerdir.

2.3.1.4.1 Göç Kalıpları

Yunanistan ve Türkiye arasındaki insan hareketliliğinin, özellikle Türk-Yunan Savaşı sonrasında 1923 Lozan Antlaşması kapsamındaki nüfus mübadeleleri de dahil olmak üzere, derin tarihi kökleri söz konusudur. Ancak modern göç bağlamında kalıplar 20. yüzyılın sonlarında ve 21. yüzyılın başlarında önemli ölçüde değişim göstermiştir. 1990'lı yıllardan itibaren Yunanistan-Türkiye sınırında Avrupa'ya açılan bir kapı olması nedeni ile giderek artan sayıda göçmen ve sığınmacı Yunanistan'a girmeye başlamıştır. Bu konuda Ortadoğu'daki çatışmaların, özellikle de Körfez Savaşı ve Irak Savaşı'nın yanı sıra Balkanlar'daki istikrarsızlık da etkili olmuştur. Türkiye üzerinden gelen göçmenler arasında yalnızca komşu Orta Doğu ülkelerinden değil, aynı zamanda Afrika ve Güney Asya'dan da insanlar bulunmakta idi. Türkiye'nin konumu, Avrupa'ya ulaşmayı hedefleyenler için önemli bir geçiş ülkesi haline getiriyordu (Bayır, 2020).

2.3.1.4.2 Göç Politikaları

Yunanistan'ın 1981 yılında Avrupa Birliği'ne ve 1997 yılında Schengen'e girmesi göç politikalarını önemli ölçüde etkilemiştir. Bu değişiklikler Yunanistan'ın politikalarını, sınır kontrollerinin güçlendirilmesini ve iltica prosedürlerinin uyumlu hale getirilmesini vurgulayan AB standartlarıyla uyumlu hale getirmiştir. Yunanistan ve Türkiye'nin, göçü yönetmeye yönelik çeşitli anlaşmaları söz konusudur. 2001 yılında sınırı düzensiz bir şekilde geçen kişilerin geri dönüşünü kolaylaştırmak amacıyla ikili bir geri kabul anlaşması imzalanmıştır (Kirişçi, 2003). Yunanistan artan göç akışlarını yönetmek için çeşitli ulusal stratejiler uygulamıştır. Bu bağlamda kabul ve gözaltı merkezlerinin kurulması ile sınır gözetimi ve devriyelerin artırılmasına yönelik çabalar artırılmıştır. Tüm çabalara rağmen, göçü etkili bir şekilde yönetmek konusunda gerçek anlamda başarı sağlanamamış, gerek Yunanistan gerekse AB, göç konularını ele alma biçimleri anlamında eleştirilmişlerdir. İnsan hakları örgütleri, sığınma işlemleri sistemindeki, gözaltı koşullarındaki ve sınır yönetimine yönelik genel yaklaşımdaki yetersizliklere sıklıkla dikkat çekti; bu yaklaşım genellikle güvenliğe insani kaygılardan daha fazla öncelik veriyordu (Çakmak, 2018).

2.3.1.4.3 Geniş Avrupa Etkileri

2003 yılında yürürlüğe giren Dublin II Düzenlemesi, sığınma başvurusunun incelenmesi sorumluluğunu sığınmacının girdiği ilk AB ülkesine yüklemiştir. Bu, genellikle ilk giriş noktası olan Yunanistan gibi sınır ülkeleri üzerinde önemli bir baskı oluşturmuştur. Schengen Bölgesi'nin bir parçası olarak, Yunanistan'ın sınırlarını güvence altına alma yükümlüğü, geniş deniz sınırları ve göçmen akışlarındaki sürekli artış nedeniyle zorlu hale geliyordu. Zaman içinde AB, sınır kontrolü girişimlerinin finansmanını, dış sınır yönetimini geliştirmeyi ve ortak bir Avrupa sığınma sistemi kurma girişimlerini içeren daha koordineli bir göç yaklaşımı geliştirme yoluna gitmiştir (Kondoh, 2000).

Sonuç olarak 2014'ten önce Yunanistan-Türkiye sınırı, bölgesel istikrarsızlıktan etkilenen gerek ulusal politikalar gerekse gelişen AB düzenlemeleri tarafından şekillendirilen, Avrupa'daki g sorunları açısından kritik bir parlama noktası halinde bulunmakta idi. Bu durum, g krizinin benzeri görülmemiş seviyelere ulaştığı 2015 yılının önemli olaylarına zemin hazırlamıştır.

2.3.1.5 Türkiye- Yunanistan sınırında dinamikleri değiştiren önemli olaylar

Birçok önemli olay, özellikle g ve jeopolitik gerilimler bağlamında, Türkiye-Yunanistan sınırındaki dinamikleri çarpıcı biçimde etkilemiştir. Bu olaylar bölgesel güvenlik ortamını, g politikalarını ve sınırın her iki tarafındaki insani müdahaleyi şekillendirmiştir. Bu bölümde ilgili olaylar ayrı ayrı ele alınmaktadır. Söz konusu olaylar, Türkiye-Yunanistan sınırında uluslararası çatışmalar, ekonomik koşullar, politika anlaşmaları ve bölgesel politikalar tarafından şekillendirilen zorlukların karmaşık ve gelişen doğasını vurgulamaktadır. Her olay, g modellerinde, insani ortamda ve sınırda uygulanan güvenlik önlemlerinde değişikliklere katkıda bulunmuştur (Magliveras, 2020).

2.3.1.5.1 AB-Türkiye Geri Kabul Anlaşması (2001)

Bu anlaşma, Türkiye'nin AB'ye Türkiye topraklarından giren göçmenleri geri almasını öngörerek yasadışı g kontrol etmeyi amaçlamakta idi. Her ne kadar uygulama yavaş olsa da bu anlaşma, Türkiye ile AB arasında g yönetimine ilişkin iş birliğinde önemli bir adım atmış ve gelecekteki müzakere ve anlaşmalara emsal teşkil etmiştir (Ovacık, 2024).

2.3.1.5.2 Yunanistan'ın Mali Krizi (2009-2018)

Yunanistan'ın ciddi ekonomik krizi, g kontrolü ve sınır güvenliği de dahil olmak üzere hükümetin tüm sektörlerini etkilemiştir. Kaynakların azalması, sınır kontrolünün daha az etkili

olmasına yol açarak Yunanistan'ı göçmenler ve mülteciler için daha erişilebilir bir giriş noktası haline getirmiştir. Ekonomik gerilim aynı zamanda halkın duyarlılığını ve hükümetin yeni gelenlerle başa çıkma kapasitesini de etkilemiştir (Xenakis, 2009)

2.3.1.5.3 Suriye İç Savaşı (başlangıç 2011)

Savaş, milyonlarca Suriyelinin ülkelerinden kaçmasına ve birçoğunun Türkiye dahil komşu ülkelere sığınmasına neden olmuştur. Türkiye, Suriyeli mülteciler için 2021 itibarıyla 3.6 milyonun üzerinde kişinin gelmesi ile, başlıca ev sahibi ülke haline gelmiştir. Bu mültecilerin birçoğu daha sonra Yunanistan üzerinden Avrupa'ya doğru ilerlemeye çalışmış olup, Yunanistan-Türkiye sınırındaki göçmen akışını önemli ölçüde artırmıştır (Koca, 2016).

2.3.1.5.4 AB-Türkiye Bildirisi (Mart 2016)

2015 mülteci krizine yanıt olarak AB ve Türkiye, Türkiye'den AB'ye düzensiz göç akışını durdurmayı amaçlayan bir bildiri üzerinde anlaşma sağlamışlardır. Bu anlaşmanın Türkiye'den Yunanistan'a gelenlerin sayısının azaltılmasında önemli etkisi olmuştur. Anlaşma Türkiye'den Yunan adalarına geçen yeni düzensiz göçmenlerin geri dönüşüne ilişkin hükümler ile Türkiye'ye mali yardımı konularını içermekte idi. Söz konusu bildiri, Türkiye'nin AB'ye katılım sürecine ilişkin tartışmaları yeniden canlandırmıştır (Saatçioğlu, 2020).

2.3.1.5.5 Artan Gerilimler ve Milliyetçi Politikalar (2016 ve sonrası)

Türkiye'deki siyasi değişimler ve çeşitli AB ülkelerinde sınır ve göç politikaları da dahil olmak üzere daha milliyetçi politikalara yönelme, sınırdaki dinamikleri etkilemiştir. Sınırların askerileştirilmesinin artması, Ege Denizi'ndeki deniz sınırları konusunda daha sık yaşanan anlaşmazlıklar ve göçmenlere yönelik tutumlar genel olarak sertleşmiştir

2.3.1.5.6 Küresel Pandemi (2020'den itibaren COVID-19)

COVID-19 salgınının patlak vermesi, mülteci ve göçmenlerin hareketi de dahil olmak üzere küresel hareketliliği etkilemiştir. Sınırların kapatılması ve artan sağlık güvenliği önlemleri, göç akışlarında geçici bir azalmaya yol açmış olsa da aynı zamanda sınırlarda veya kamplarda kalan mülteci ve göçmenlerin koşullarının kötüleşmesine de neden olmuştur (Monshipouri, 2020).

2.3.1.5.7 Göç Akışları ve Politikalarında Devam Eden Dalgalanmalar

2016 AB-Türkiye anlaşmasına rağmen, Türkiye ve AB'de süregelen çatışmalar, ekonomik koşullar ve politika değişiklikleri nedeniyle göç akışlarında dalgalanmalar sürmektedir. Bu dalgalanmalar sıklıkla periyodik krizlere yol açmıştır. Örneğin, Türkiye'nin artık Avrupa'ya göçmen geçişlerini engellemeyeceğini duyurmasının ardından binlerce göçmenin sınırda toplandığı 2020 çıkmazı tartışmalara neden olmuştur (Papadopoulou, 2024).

2.3.1.6 Türkiye-Yunanistan sınırlarında krizin zirve yılları (2015-2016)

Türkiye-Yunanistan sınırında yaşanan krizlerin zirve yaptığı 2015-2016 yılları, Avrupa göç tarihinde, benzeri görülmemiş zorluklarla ve gerek yerel gerekse daha geniş Avrupa politikaları açısından derin sonuçlarla işaretlenmiş önemli bir dönemi temsil etmektedir. Bu dönem, büyük ölçüde Suriye, Irak ve Afganistan'daki çatışmalar nedeniyle sınıra gelen göçmen ve mültecilerin sayısındaki çarpıcı artışla karakterize edilmektedir. Bu dönemin analizi; geçişlerdeki artış, hükümetlerin ve uluslararası kuruluşların tepkisi ve Avrupa göç politikası üzerindeki daha geniş etkiler temelinde incelenmektedir.

2015 ve 2016 yıllarında, Türkiye'den Yunanistan'a geçmeye çalışan kişilerin sayısında büyük bir artış söz konusudur. Yalnızca 2015 yılında 850.000'den fazla göçmen ve mültecinin Yunanistan'a geçtiği bildirilmektedir. Bu sayı önceki yıllara göre ciddi bir artış anlamına

gelmektedir. Geçenlerin çoğunluğu Suriye, Irak ve Afganistan'daki çatışma bölgelerinden kaçarak Avrupa'da güvenlik ve istikrar bulmak amacını gütmekte idiler. Göçmenlerin öncelikli rotası Ege Denizi'ni geçerek Türkiye'den Yunan adalarına, özellikle Midilli, Sakız ve İstanköy'e ulaşmaktı. Bu yolculuk tehlikeli olup, genellikle kaçakçılar tarafından sağlanan aşırı kalabalık ve denize açılmaya elverişli olmayan gemilerle gerçekleştirilmekte idi. Yolculuğun tehlikeli koşulları nedeniyle denizde çok sayıda can kaybının yaşandığı bildirilmektedir. Göçmenlerin demografik profili, çocuklu aileler, genç erkekler ve yaşlılar da dahil olmak üzere çok çeşitliydi. Refakatsiz çocuklar ve hamile kadınlar gibi hassas grupların varlığı, insani açıdan ayrı zorluklar yaratmıştır. Söz konusu duruma, çeşitli paydaşlar farklı tepkiler göstermişlerdir (Ulusoy, 2019).

2.3.1.6.1 Kriz döneminde çeşitli paydaşların konu ile ilgili tepkileri

Yunan yetkililerin ilk tepkisi, gelenlerin yoğunluğu karşısında şaşkınlık şeklinde gelişmiştir. Yunan adaları ve ana karadaki altyapının bu kadar ani bir akını kaldırabilecek donanıma sahip olmaması, geçici kamplarda kaotik ve yoğunlukla insanlık dışı koşullara yol açmıştır. Kriz, AB ve uluslararası toplumun ise farklı tepkilerine yol açmıştır. Bazı ülkeler finansman, malzeme ve personel yoluyla destek sunarken, diğerleri akına tepki olarak sınırlarındaki geçişleri zorlaştırmıştır. Kriz, AB'nin ortak sığınma sistemindeki önemli eksiklikleri ortaya çıkarmış olup, AB üye ülkeleri arasında sorumluluk paylaşımı konusunda tartışmalara yol açmıştır.

Mart 2016'da AB ve Türkiye, Avrupa'ya göçmen akışını azaltmayı amaçlayan bir anlaşmaya varmıştır. Anlaşmaya göre Türkiye, belirli bir tarihten sonra Yunanistan'a gelen göçmenleri mali yardım ve siyasi tavizler karşılığında geri almayı kabul etmiştir. Esasen tartışmalı olarak değerlendirilen bu anlaşma, gelenlerin sayısında önemli bir azalmaya yol açmıştır (anlaşma kaynağı). Buna ek olarak kriz, AB'nin göç ve sığınma politikalarının yeniden

değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır. Göç yönetimine yönelik daha koordineli ve insancıl bir yaklaşıma duyulan ihtiyacın altını çizerek Dublin Düzenlemesi'nde reform yapılmasına ve AB'nin sınır yönetimi yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik önerilere yol açılmıştır (European Commision, 2024)

Göçmen akını ve kaynaklar üzerindeki gözle görülür baskı, Yunanistan ve Avrupa genelinde siyasi ve sosyal gerilimlerin artmasına neden olmuştur. Çeşitli Avrupa ülkelerinde popülist ve milliyetçi hareketlerin yükselişi kısmen göç krizine atfedilse de siyasi söylem giderek daha fazla ulusal güvenlik ve kültürel kimlik konularına odaklanmış oldu. Çok sayıda STK ve uluslararası kuruluşun göçmenlere yardım ve destek sağlamak için devreye girmesiyle krize verilen insani müdahale önem kazanmıştır. Bu çabalara rağmen birçok mülteci kampındaki koşullar, etkilenen nüfusun sağlığı ve refahı üzerinde uzun vadeli sonuçlar doğuracak şekilde kötü olmaya devam etmiştir (Sipahioğlu, 2024). Sonuç olarak, Türkiye-Yunanistan sınırında yaşanan krizlerin zirve yaptığı 2015-2016 yılları, Avrupa göç politikası açısından bir dönüm noktası oluşturmaktadır. Yalnızca Avrupa'daki göç yönetimi kapsamını değiştirmekle kalmamış, aynı zamanda insani ihtiyaçlar ile siyasi dengeler arasındaki karmaşık etkileşimi de ön plana çıkarmıştır.

2.3.1.6.2 Konuya İlişkin Uluslararası Anlaşmalar

Krizin zirve yaptığı 2015-2016 yılları boyunca ve onu takip eden dönemde, özellikle Yunanistan-Türkiye sınırı üzerinden artan göç ve mülteci akışlarına yönelik çeşitli politika önlemleri ve uluslararası anlaşmalar hayata geçirilmiştir. Bu önlemler acil kriz yönetimini ve ayrıca Avrupa göç politikalarında uzun vadeli yapısal değişiklikleri hedeflemekte idi. Konu ile ilgili anlaşmalar aşağıda incelenmektedir.

2.3.1.6.2.1 AB-Türkiye Bildirisi (Mart 2016)

Söz konusu bildiri Türkiye üzerinden AB'ye giren düzensiz göçmenlerin sayısını azaltmak, Ege Denizi'nde can kayıplarını önlemek ve kaçakçılık ağlarını sekteye uğratmak amacını gütmektedir. Temel hükümler içerisinde bire bir olanlar içerisinde “Yunan adalarından Türkiye'ye dönen her Suriyeliye karşılık, bir başka Suriyeli de Türkiye'den AB'ye yerleştirilecek” yargısı bulunmaktadır. Ayrıca Türkiye'nin belirli kriterleri karşılması durumunda Türk vatandaşlarına yönelik vize serbestleştirmesinin hızlandırılması ve AB'nin, Türkiye'nin sınırları içindeki mülteci sayısını yönetmesine yardımcı olmak için başlangıçta 3 milyar avro tutarında yardım sözü kararlaştırılmıştır. Bunlara ek olarak Türkiye'nin AB'ye katılım sürecine ilişkin tartışmaların canlandırılması da görüşülmüştür. Anlaşma, sığınmacılara ve mültecilere yönelik muameleye ilişkin etik ve hukuki kaygılar nedeniyle eleştirilmesine rağmen, Türkiye'den Yunan adalarına göçmen ve mülteci akışında önemli bir azalmaya yol açmıştır (Council of EU, 2024).

2.3.1.6.2.2 Sıcak Nokta Yaklaşımı

Bu yaklaşım 2015 yılında Avrupa Komisyonu tarafından başlatılmıştır. Amacı, sığınma taleplerini hızlı bir şekilde işleme koymak veya sığınma hakkı olmayan kişileri geri göndermek amacıyla, gelen göçmenleri etkili bir şekilde kaydetmek, tanımlamak ve parmak izlerini almak olarak belirlenmiştir. Yunanistan ve İtalya gibi ön cephedeki Üye Devletlerde sıcak noktalar kurulması kararlaştırılmıştır. Söz konusu girişim, göçmen akışlarının yönetiminin iyileştirilmesine yardımcı olup ekonomik göçmenler ile uluslararası korumaya ihtiyaç duyanlar arasında ayırım yapmıştır (Saatçioğlu, 2022).

2.3.1.6.2.1.3 AB Yer Değiştirme Programları

2015 yılında başlatılmış olan programın amacı sığınmacıları diğer AB Üye Devletlerine yerleştirerek Yunanistan ve İtalya üzerindeki baskıyı hafifletmek şeklinde idi. Başlangıçta 160.000 sığınmacının AB genelinde yeniden yerleştirilmesi hedeflenmişti. Program birçok AB ülkesinden ciddi bir dirençle karşılaşmış olup hedeflerine ulaşamamıştır. Bu durum AB göç politikasında dayanışmayı sağlayanın zorluklarını ortaya çıkarmıştır (European Parliament, 2024).

2.3.1.6.2.4 FRONTEX'in Güçlendirilmesi

FRONTEX (European Border and Coast Guard Agency) olarak bilinen Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajansı, önemli ölçüde güçlendirilmiştir. Amaç AB'nin dış sınırlarının güvenliğini artırmak ve Üye Devletlere göç akışlarını yönetmede destek olmaktır. Artan devriyeler ve teknolojik gözetim, düzensiz geçişlerin azaltılmasına yardımcı oldu ise de aynı zamanda sınır yönetiminin militarizasyonu ve göçmen haklarına saygı konusundaki endişeleri de artmış oldu (Aas, 2015).

2.3.1.6.2.5 Avrupa Ortak İltica Sisteminin (CEAS) Reformu

Krizin ardından Avrupa Komisyonu, sığınma sorumluluklarının dağıtımında daha adil, daha verimli ve sürdürülebilir bir sistem oluşturmaya yönelik reformlar önermiştir. Kalıcı bir yer değiştirme mekanizması ve göçmenlerin parmak izlerinin alınmasına yönelik EURODAC sisteminin güçlendirilmesi programı başlatmıştır. Son güncellemeler itibarıyla reformlar halen müzakere aşamasında olup, üye ülkeler çeşitli temel konularda bölünmüş durumdadır (Eurodac, 2024).

2.3.1.6.2.6 İkili Anlaşmalar ve Geliştirilmiş İş Birliği

Çeşitli AB ülkeleri, göçü yönetmek ve insan ticaretiyle mücadele etmek amacıyla Türkiye ve diğer transit ülkelerle ikili anlaşmalar yapmıştır. Bu anlaşmalar genellikle sınır kontrollerinin güçlendirilmesine ve transit ülkelerin kendi topraklarındaki göçü yönetme kapasitelerinin geliştirilmesine odaklanmıştır.

Bu tür uluslararası anlaşmalar, karmaşık bir krize yönelik çok yönlü bir yaklaşımı temsil etmektedir. Aynı zamanda bu çalışmalar, akışları yönetmeye ve azaltmaya yönelik acil tedbirlerin yanı sıra Avrupa göç politikasının temelinde yatan zorlukları ele almayı amaçlayan uzun vadeli yapısal değişiklikleri de içermektedir. (Council of EU, 2024b)

2.3.1.7 2017-2024 itibarı ile Mevcut Durum ve Eğilimler

2017'den 2024'e kadar Yunanistan-Türkiye sınırındaki durum ve Avrupa'ya göçün daha geniş etkileri gelişmeye devam etmiştir. Göçün dinamikleri; devam eden jeopolitik değişimlerden, politika ayarlamalarından ve önceki yoğun göç dönemlerinin kalıcı sonuçlarından etkilenmektedir. Mevcut eğilimlere ve bu bölgeyle ilgili duruma ilişkin bir genel olarak bakıldığında, göç eğilimleri ile ilgili olarak 2016 yılında AB-Türkiye anlaşmasının uygulamaya konmasının ardından, Türkiye'den Yunanistan'a gelen göçmen ve mültecilerin sayısı önemli ölçüde azalmıştır. Ancak, esas olarak devam eden çatışmalar, göçmenlerin kendi ülkelerindeki ekonomik istikrarsızlık ve insan kaçakçılarının sürekli gelişen taktikleri nedeniyle kalıcı akışlar vardır. Her ne kadar Doğu Akdeniz rotası (Türkiye'den Yunanistan'a) yoğun yıllara göre azalmış olsa da göç rotalarında gözle görülür bir değişim yaşanmıştır. Göçmenler ve mülteciler, daha sıkı sınır kontrollerine ve değişen siyasi ortamlara uyum sağlayarak Orta Akdeniz rotasını (Kuzey Afrika'dan İtalya'ya) veya Batı Balkan rotasını giderek daha fazla kullanmaktadır (Deliversky, 2024)

Tüm bunlara rağmen devam eden zorluklar söz konusudur. Daha az sayıda gelene rağmen, Yunanistan'daki, özellikle adalardaki birçok mülteci kampı, kötü yaşam koşulları nedeniyle aşırı kalabalık olmaya devam etmektedir. İltica işleme sistemi hâlâ dolu olduğundan, önemli gecikmelere ve vaka yığılmalarına yol açmaktadır. Ayrıca sığınma hakkı kazananlar için Yunan toplumuna entegrasyon önemli bir zorluk teşkil etmektedir. Sorunlar arasında dil engelleri, kültürel farklılıklar, istihdama sınırlı erişim ve toplumsal entegrasyon yer almaktadır. Avrupa'da sığınma ve göçü düzenleyen yasal çerçeve, Ortak Avrupa İltica Sistemi reformuna ilişkin süregelen tartışmalarla birlikte gelişmeye devam etmektedir. AB, göç akışlarını yönetmek için Türkiye ile yaptığı anlaşmaya güvenmeye devam etmektedir, ancak bu ilişki genellikle daha geniş siyasi gerilimler nedeniyle gerginleşmektedir. AB, mali yardım ve siyasi müzakereler yoluyla Türkiye'yi sınırlarının kontrolünü sürdürmesi konusunda teşvik etmiştir (Panebianco, 2023).

Gerek Yunanistan gerekse AB, gelişmiş gözetim kullanarak ve geçişleri yönetmek için devriye sayısını artırarak sınır güvenliğine yatırım yapmaya devam etmiştir. FRONTEX'in rolü bu çabaları desteklemek üzere daha da genişletilmiştir. Daha düzenli ve etkili iltica süreçlerinin oluşturulmasına yönelik kademeli bir ilerleme söz konusudur; ancak ilerleme düzensizdir ve çoğu zaman AB üye ülkeleri arasındaki siyasi anlaşmazlıklar nedeniyle engellenmektedir.

Göç, Avrupa siyasetinde güncel bir konu olmaya devam etmekte ve kıta çapında popülist ve milliyetçi hareketlerin yükselişini etkilemektedir. Avrupa'nın sınır yönetimi uygulamalarının insani sonuçları hakkında, özellikle geri itmelerin yasallığı ve etiği ile gözaltı ve kabul tesislerindeki koşullar konusunda süregelen endişeler bulunmaktadır.

Suriye'deki çatışma, Afganistan'daki istikrarsızlık ve Afrika ile Orta Doğu'daki gerilimler gibi daha geniş jeopolitik gelişmeler, yerinden edilme ve göç eğilimlerini artırmaya devam ederken, Avrupa birçokları için öncelikli varış noktası olmaya devam etmektedir.

Halen, 2015-2016'daki akut kriz hafıflerken, Yunanistan-Türkiye sınırı Avrupa'ya göç için kritik bir kavşak olmaya devam etmektedir Bölge, mevcut göçmen nüfusunu yönetmek, sığınma taleplerini işleme koymak ve güvenlik kaygılarını insani yükümlölüklerle dengelemek konusunda süregelen zorluklarla karşı karşıyadır. Durum hem bölgesel gelişmelerden hem de daha geniş uluslararası eğilimlerden etkilenecek dinamik olmaya devam etmektedir (Muftuler-Bac,2023).

2.3.1.8 Politik açıdan durum değeriendirmesi ve Geleceğe Bakış

Yunanistan-Türkiye sınırındaki ve daha geniş Avrupa bağlamındaki göçe ilişkin geleceğe bakış, eğilimleri öngörmeyi ve hem acil insani ihtiyaçlara hem de uzun vadeli stratejik hedeflere hitap eden politikalar oluşturmayı içermektedir. Göçle ilgili karmaşık sorunların etkili bir şekilde yönetilmesi için etraflı analiz gerekmektedir. Avrupa'ya yakın bölgelerde devam eden çatışmalar, ekonomik istikrarsızlık ve iklim değışikliğinin etkileri nedeniyle, jeopolitik gelişmelere ve politika değışikliklerine bağli olarak ölçek ve güzergahlar dalgalanmalar gösterse de göç akışlarının devam etmesi muhtemeldir. Geleneksel yollar daha sağlam hale geldikçe veya politik olarak karmaşıktıkça, göçmenler ve kaçakçılar Avrupa'ya doğru yeni yollar arayabilirler ve bu da potansiyel olarak baskıları yeni alanlara kaydırabilir. AB, tek taraflı ulusal eylemlerin sınırlamalarını aşan, göçe yönelik koordineli bir müdahale ihtiyacından hareketle, göç yönetiminde daha merkezi bir rol üstlenebilir. Sınır kontrolü ve izlemede insansız hava araçları ve gelişmiş biyometri gibi teknolojilerin artan kullanımı güvenliği artırabilir, ancak aynı zamanda etik ve mahremiyet kaygılarını da artırabilir. Avrupa'da göçle ilgili siyasi ortamın değışken kalması muhtemeldir; ana akım politikaların etkisiz olarak algılanması durumunda popülist hareketler potansiyel olarak daha fazla nüfuz kazanacaktır (Council of EU, 2024b).

2.4 Türkiye ve Yunanistan’da terör ile mücadele ve iş birliği

"Terör" ve "terörizm" sosyal, politik ve hukuki bağlamlarda önemli bir anlam taşıyan terimlerdir. "Terör" kelimesi Latince *terrere* kelimesinden gelir ve "korkutmak" anlamını taşır. Tarihsel olarak, genellikle bir tehdide veya bir tür psikolojik etkiye tepki olarak yoğun korkuyu tanımlamak için kullanılmıştır (Ziyalar vd 2020). “Terör” kelimesini politik anlamda ilk kullananlar ise Asurlular’dır (Fine, 2010).

Siyasi bağlamlarda "terör", bir hükümetin (örneğin, Fransız Devrimi sırasındaki "Terör Hükümdarlığı") veya diğer grupların tehdit veya eylemlerinin insanlarda neden olduğu korku durumunu ifade edebilir. "Terörizm" daha karmaşık ve tartışmalı bir terimdir ve genellikle siyasi, dini veya ideolojik amaçlar doğrultusunda özellikle sivillere karşı şiddet kullanımı veya şiddet tehdidi olarak tanımlanır. Terörizm, yalnızca zarar vermek için değil, aynı zamanda daha geniş kitleleri ve belirli gündemleri daha da etkilemek için bir terör veya korku durumu yaratmayı amaçlamaktadır. Terörizmin tanımları bağlama ve kaynağa bağlı olarak önemli ölçüde değişiklik gösterebilir; çoğunlukla hukuki, akademik ve hükümet perspektiflerinden etkilenir. Eylemler kasıtlıdır, korku yaratmayı ve belirli hedeflere ulaşmayı amaçlamaktadır. Şiddeti veya inandırıcı şiddet tehdidini içerir. Doğrudan fiziksel etkilerin ötesinde dikkat çekmeyi ve psikolojik şok ve korku yaratmayı amaçlamaktadır. Diğer şiddet türlerinden farklı olarak terörizm tipik olarak siyasi hedeflerle bağlantılıdır ve bir şekilde siyasi ortamı veya toplumu değiştirmeyi amaçlamaktadır. Sıklıkla sivilleri hedef alır; bu da onu diğer savaş türlerinden ayırır. Bireylerin güvenlik hislerini anlamlı bir şekilde etkiler ve siyasi kazanımlar elde etmek için yaygın bir korku ve belirsizlik yaratır (Holtermann vd., 2003).

Uluslararası terörizm olgusunu ele almanın temel sorunlarından biri; çok sayıda akademik çalışmaya ve otuz yılı aşkın hükümetler arası söylemlere rağmen, halen genel kabul görmüş bir tanımının bulunmamasıdır. Mevcut tanımlar akademik ve politik olmak üzere iki geniş kategoriye ayrılma eğilimindedir. Uluslararası terörizmin çağdaş akademik tanımları,

öncelikle olayları çeşitli istatistiksel modellere sığdırmak için tasarlanmıştır. Genellikle uzundurlar, aşırı karmaşıktır ve yaygın kullanıma uygun değildir. Hükümetlerin uluslararası terörizme ilişkin tanımları, olayların siyasi açıdan en uygun şekilde yorumlanmasına olanak sağlayacak şekilde belirsiz olma eğilimindedir. Fine tanımsal yelpazenin her iki tarafını da kullanarak, uluslararası terörizmi diğer şiddet türlerinden ayıran temel özelliklere dayalı olarak terörizmin daha anlaşılır ve işlevsel bir tanımını savunan bir orta yol çizmektedir (Fine, 2010).

Her ne kadar araştırmacılar 'terörizm' teriminin siyasi ve hukuki çağrışımları üzerinde dursa da tarihsel-etimolojik köklerine ya da eski çağlardan günümüze kadar terime atfedilen çeşitli anlamlara yeterince ilgi gösterilmemiştir. Terimin hangi bağlamda siyasi, dini, edebi, psikolojik veya fiziksel olarak kullanıldığı veya ilgilinin fail mi yoksa mağdur mu olduğu gibi sorular son derece önemlidir. Bu kadar yüklü bir siyasi terime odaklanan metodolojik bir yaklaşım, terörizmin ne anlama geldiğine ve tarih boyunca nasıl kullanıldığına dair anlayışımızı açıkça derinleştirebilir (Badey, 1998).

2.4.1 Terörizmin tarihçesi

Terör kelimesi dünya literatürüne 1789'da Fransız Devrimi ile girer (Eisenstein, 1991). 1870'li yıllarda Çarlık yönetimine karşı "Narodnoy Volya" (Halkın İradesi) adlı örgüt bireysel şiddet yerine daha etkili eylemleri tercih etmiştir (McMillan vd, 1986). Aynı dönemde İngiltere topraklarında başka bir radikal grup oluşmuştur. Siyah bayrak olan sembollerinden dolayı "Siyah Enternasyonal" olarak anılmışlardır (Zelizer vd, 2002). Fransız Devriminden sonra terör kelimesi "yönetim ve gücün kötüye kullanılması" anlamında kullanılmaya başlanmıştır. 20. yüzyılın başlarında terör terimi, işçi örgütlerinin haklarını korumak güdüsüyle yaptıkları toplanma ve/veya eylemleri tanımlamak için kullanılmaya başlanmıştır 2. Dünya Savaşı'ndan

sonra daha yaygın şekilde benimsenmeye başlanmış, 1950’li yıllarda ise milliyetçi ve ulusalcı kitlelerin verdikleri tepki olarak ortaya çıkmıştır (Hoffman, 2003).

2.4.2 Uluslararası terörizm

Uluslararası terörizm, Filistin Kurtuluş Ordusu eylemleri ile başlar (Laqueur, 1987). En çok ses getiren eylem 1972’de Münih Olimpiyatları’nda İsrail kökenli sporcuların katledilmesidir. Eylemi gerçekleştiren Kara Eylül adlı grup, Filistin Kurtuluş Örgütü’nün içinde kurulan silahlı bir gruptur (Silke, 2020). 1960’lı yıllarda benzer şekillerde etkin olan IRA (Irish Republican Army/İrlanda Cumhuriyet Ordusu) ve ETA (Euskadi Ta Askatesuna / Bask Yurdu ve Özgürlük) yeni toprak kazanmak ve eyalet kurmak idealleri ile dünya çapında ses getirmişlerdir (Hoffman, 1998; Cullen, 2023).

Soğuk savaştan sonra terör eylemlerinin şekilleri değişmiş, terör unsurları, dini ve etnik yönlere kaymıştır. Küreselleşme ile birlikte milliyetçilik temelli örgütler etkin olmaya başlamışlardır.

2.4.3 Türkiye’de terör

Türkiye, özellikle 20. yüzyılın sonu ve 21. yüzyılın başında, sürekli ve çok yönlü bir terör tehdidiyle karşı karşıya kalmıştır. Ülke, etnik ayrılıkçılıktan dini aşırıcılığa kadar farklı amaçlara sahip çeşitli terör örgütleri tarafından hedef alınmıştır. En dikkat çekici tehditlerden biri, özerk bir Kürt bölgesi kurmaya çalışan Kürdistan İşçi Partisi’nden (PKK) gelmiştir. Türkiye ve diğer birçok ülke tarafından terör örgütü olarak tanımlanan PKK, 1980’lerden bu yana Türk devletine karşı silahlı mücadele yürütmüş ve Türkiye’nin güneydoğu bölgelerinde önemli can kayıplarına ve istikrarsızlığa yol açmıştır (Gunter, 2011).

Türkiye, PKK'ya ek olarak, en önemlisi Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD) olmak üzere İslamcı aşırılıkçı gruplar tarafından da hedef alınmıştır. İŞİD, özellikle 2015-2017 döneminde hem sivilleri hem de devlet kurumlarını hedef alarak Türkiye içinde bazı yüksek profilli saldırı gerçekleştirmiştir. Bu saldırılar, Türkiye'nin komşu Suriye ve Irak'ta faaliyet gösteren İŞİD ve diğer cihatçı gruplara karşı mücadelede bir cephe devleti olarak ortaya çıkmıştır (D'Alema, 2017). Bu saldırıların etkisi, yalnızca can kaybı açısından değil, aynı zamanda toplumsal gerginlikleri artırma ve Türkiye'nin iç ve dış politikasını etkileme açısından da derin olmuştur.

Türkiye'nin terörizme kapsamlı bir yanıt vermiştir. Hükümetin terörle mücadele yaklaşımı, bölgenin jeopolitik dinamikleri, özellikle de bu terör örgütlerinin çoğunun sığınak bulduğu komşu Suriye ve Irak ile ilişkileri nedeniyle daha da karmaşık hale gelmiştir.

Türkiye'de devam eden terörizm tehdidi, daha geniş bölgesel istikrarsızlığı ve hem yerel hem de ulusötesi tehditleri ele alma zorluklarını yansıtmaktadır. Türkiye bu karmaşık güvenlik zorluklarını aşmaya devam ederken, terörle mücadele yaklaşımı, politikacılar ve akademisyenler için kritik bir odak alanı olmaya devam etmektedir.

2.4.4 Türkiye’de Faaliyet Gösteren Ulusal ve Uluslararası Terör Örgütleri

Türkiye gerek jeopolitik gerekse farklı dini ve etnik gruplar barındırması nedeni ile çeşitli terör gruplarının hedefi haline gelmiştir. Türkiye’deki faaliyetlerine devam etmekte olan terör örgütleri aşağıdaki tabloda alfabetik sıra ile belirtilmiştir (T.C. İçişleri Bakanlığı, 2016).

- Devrimci Halk Kurtuluş Partisi/Cephesi (DHKP/C):
- El-Kaide
- Fetullahçı Terör Örgütü (FETÖ)
- Hilafet Devleti (HD)

- Hizbullah Terör Örgütü Türkiye Yapılanması
- Irak ve Şam İslam Devleti (İŞİD)
- İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi (İBDA-C)
- Kürdistan Demokrat Partisi / Kuzey (Kürtçe: Partiya Demokrat a Kürdistan/Bakur) (PDK/Bakur)
- Kürdistan Devrim Partisi (Kürtçe: Partiya Şoreşa Kurdistan) (PŞK)
- Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Kürtçe: Partiya Karkerên Kurdistanê
- Kürdistan Özgürlük Şahinleri (TAK) (Kürtçe: Teyrêbazên Azadiya Kurdistan)
- Maoist Komünist Partisi
- Marksist Leninist Komünist Parti (MLKP)
- Tevhid Selam Kudüs Ordusu
- Türkiye Komünist Partisi/Marksist-Leninist (TKP/ML)

2.4.5 Yunanistan'da terör

Suçların ve terör eylemlerinin önlenmesi ve cezalandırılmasına ilişkin Yunan mevzuatı, AB çerçevesinde olup her türlü terörizmi suç saymak ve kamuya açık terörizmi teşvik eden çevrimiçi içeriğe karşı koymak amacını gütmektedir. Avrupa Parlamentosu ve Konsey'in terörle mücadeleyle ilişkin 16 Ocak 2024 tarihli ve 332 sayılı kararı doğrultusunda tüm üye devletlerde ve dolayısı ile Yunanistan'da terör örgütü olarak kabul edilenler aşağıda listelenmektedir:

- 'Abu Nidal Örgütü' – 'ANO' (diğer adıyla 'Arap Devrimci Tugaylar)
- 'El-Aksa Şehitleri Tugayı'.
- 'El-Aksa e.V'.
- 'Babbar Khalsa'.
- 'Yeni Halk Ordusu' dahil 'Filipinler Komünist Partisi' - 'NPA', Filipinler.

- İran İstihbarat ve Güvenlik Bakanlığı İç Güvenlik Müdürlüğü.
- ‘Gama’a al-Islamiyya’ (namı diğer ‘Al-Gama’a al-Islamiyya’) (‘İslami Grup’ – ‘IG’).
- ‘İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi’ – ‘IBDA-C’ (‘Büyük İslam Doğu Savaşçıları Cephesi’).
- ‘Hamas’, ‘Hamas-İzzeddin el-Kasım’ dahil.
- ‘Hizbullah Askeri Kanadı’ (diğer adıyla ‘Hizbullah Askeri Kanadı’, diğer adıyla ‘Hizbullah Askeri Kanadı’)
- ‘Hizbul Mücahidler’ - ‘HM’.
- ‘Khalistan Zindabad Gücü’ - ‘KZF’.
- ‘Kürdistan İşçi Partisi’ – ‘PKK’ (diğer adıyla ‘KADEK’, diğer adıyla ‘KONGRA-GEL’).
- ‘Tamil Eelam Kurtuluş Kaplanları’ - ‘LTTE’.
- ‘Ejército de Liberación Nacional’ (‘Ulusal Kurtuluş Ordusu’).
- ‘Filistin İslami Cihadı’ – ‘PIJ’.
- ‘Filistin’in Kurtuluşu için Halk Cephesi’ - ‘FHKC’.
- ‘Filistin Kurtuluşu için Halk Cephesi – Genel Komuta’ (namı diğer ‘FHKC – Genel Komutanlık’).
- ‘Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi’ – ‘DHKP/C’
- ‘Sendero Luminoso’ - ‘SL’ (‘Parlayan Yol’).
- ‘Teyrbazen Azadiya Kurdistan’ – ‘TAK’ (diğer adıyla ‘Kürdistan Özgürlük Şahinleri’)

2.4.6 Türk-Yunan ilişkileri açısından terör

1980 darbesinin ardından Yunanistan, diğer birçok ülke gibi, Türkiye'den siyasi mültecileri kabul etmeye başlamıştır (Alexandris, 1990). Bu gerçek, PKK'nın (Kürdistan İşçi Partisi) 1984'ten sonra Türkiye'deki faaliyetleriyle birlikte iki ülke ilişkilerinde yeni ve farklı sorunlar

yaratmıştır. Türkiye, Yunanistan'ı 1990'dan bu yana PKK faaliyetlerini desteklemekle suçlamaktadır (Bilge, 2000). Ayrıca Ankara, Yunanistan'ı 2000'li yıllardan itibaren DHKPC (Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi) olarak anılan örgüte destek vermekle suçlamaya başlamıştır. Bu konuların her ikisi de her iki boyutta da hâlâ iki ülkenin ikili ilişkilerinde sorun yaratmaya devam etmektedir (Yildiz, 2010).

2.5 Türkiye ve Yunanistan Açısından Yasadışı Madde Kaçakçılığı

2.5.1 Yasadışı psikotrop madde kaçakçılığı

Genel olarak tanımlandığı şekli ile uyuşturucu kaçakçılığı, psikotrop madde yasağı yasalarına tabi olan maddelerin yetiştirilmesi, üretimi, dağıtımı ve satışını içeren yasa dışı ticareti ifade eder. Genellikle maddeleri üretim tesislerinden tüketicilere, çoğunlukla uluslararası sınırların ötesine taşıyan operasyonları içerir ve karmaşık bir üreticiler, aracılar ve satıcılar ağını kapsayabilir. (Psikotrop maddeler, her ne kadar hatalı olsa da gerek literatürde gerekse yasal kontekste uyuşturucu adı altında ifade edildiklerinden, çalışmanın bu bölümünde psikotrop yerine “uyuşturucu” terimi kullanılacaktır). Uyuşturucu kaçakçılığı dünya çapında önemli bir sorundur, çünkü sıklıkla suça, yolsuzluğa ve şiddete katkıda bulunur. Ayrıca halk sağlığı üzerindeki önemli etkisi nedeniyle çeşitli uluslararası ve ulusal kolluk kuvvetleri tarafından da yakından izlenmekte ve mücadele edilmektedir. Uyuşturucu kaçakçılığının cezaları, uzun hapis, para ve bazı ülkelerde idam cezası da dahil olmak üzere ağır olabilir (UNODC, 2024).

2.5.2 Türkiye-Yunanistan sınır bölgesinin uyuşturucu kaçakçılığı açısından önemi

Türkiye-Yunanistan sınır bölgesi, uyuşturucu kaçakçılığı bağlamında çeşitli nedenlerden dolayı stratejik açıdan önemlidir. İki ülkenin sınır bölgesi, Avrupa ve Asya'nın kavşağında yer almakta olup, Orta Doğu ve Asya'da üretilen uyuşturucuların Avrupa pazarlarına ulaşması için kritik bir geçiş yolu haline gelmektedir. Bu, esas olarak Afganistan'da üretilen eroin gibi

afyonların yanı sıra diğer narkotikleri de içerdği gibi, ters yönde gerçekleşen kaçakçılık açısından da önemlidir. Buna ek olarak, Yunanistan, Avrupa Birliği'nin ve Schengen Bölgesi'nin bir parçası olup bir kişi veya eşya bölgeye girdikten sonra birçok Avrupa ülkesinde pasaportsuz dolaşıma izin verir. Bu durum, Türkiye-Yunanistan sınırını, Avrupa çapında uyuşturucu dağıtmayı amaçlayan tacirler için cazip bir giriş noktası haline getirmektedir (Atasoy 2024). Sınır, Meriç Nehri ve Ege Denizi de dahil olmak üzere, kaçakçıların resmi kontrol noktalarını aşmaya çalışması için çok sayıda yol sağlayan hem kara hem de deniz yollarıyla karakterize edilmektedir. Deniz yolları özellikle devriye gezmeyi zorlaştırmakta ve küçük tekneler ile ticari gemiler yoluyla uyuşturucu kaçakçılığı riskini artırmaktadır. Bölgede, çeşitli zamanlarda güvenlik ve kolluk kuvvetleriyle ilgili sorunları daha da kötüleştirebilecek siyasi gerilimler ve ekonomik eşitsizlikler yaşanmıştır. Özellikle ekonomik zorluklar, bazı yerel toplulukları geçim kaynağı olarak kaçakçılık ticaretine yönelmeye itebilmektedir. Ayrıca çatışma bölgelerinden kaçan mülteci ve göçmenlerin kullandığı rotaların aynısı tacirler tarafından da kullanılmaktadır. Büyük insan gruplarının hareketi kaçakçılık faaliyetleri için koruma sağlayabilmekte ve yetkililerin yasa dışı uyuşturucu hareketlerini engelleme çabalarını zorlaştırabilmektedir. Türkiye-Yunanistan sınırı, uyuşturucu kaçakçılığını kontrol altına almak ve bunun halk sağlığı ve güvenliği üzerindeki etkilerini hafifletmek için önemli kolluk kuvvetlerinin ve uluslararası iş birliği çabalarının odak noktasıdır (United Nations Office of Legal Affairs 2021).

Batı'dan Doğu'ya, özellikle Yunanistan ve Türkiye üzerinden yapılan yasadışı uyuşturucu ticareti, her iki ülke için de önemli geçiş rotaları olarak stratejik konumları nedeniyle önemlidir. Avrupa Birliği'ne erişimi olan Yunanistan, genellikle Batı Avrupa'dan kaçırılan uyuşturucular için bir giriş noktası görevi görürken, Avrupa ve Asya'nın kavşağında bulunan Türkiye, bu maddelerin Orta Doğu ve Asya'ya doğru daha doğuya hareket etmesi için kritik bir kanal görevi görmektedir. Bu batıdan doğuya kaçakçılık rotası, iki ülke arasındaki

gözenekli sınırları, coğrafi yakınlığı ve farklı yasal çerçeveleri istismar eden karmaşık bir suç örgütü ağını içermektedir (Europol, 2017). Bu rota boyunca yaygın olarak kaçırılan uyuşturucu türleri arasında, genellikle ticari sevkiyatlarda gizlenen veya gizli yollarla taşınan eroin, kokain ve sentetik uyuşturucular yer almaktadır. Yunanistan ve Türkiye arasında kapsamlı ikili iş birliğinin olmaması, farklı ulusal politikalar ve zaman zaman yaşanan siyasi gerginlikler, bu ulusötesi tehdit ile mücadele için koordineli çabaları engellediği için zorluğu daha da kötüleşmektedir (Aydın, 2015). Bu durum, söz konusu yasadışı şebekeleri etkili bir şekilde engellemek ve uyuşturucu akışını bu kritik koridordan azaltmak için iki ülke arasındaki ve INTERPOL ve EUROPOL gibi daha geniş uluslararası kuruluşlarla iş birliğinin artırılması ihtiyacını ortaya koymaktadır (Rostami, 2021).

2.5.3 Uyuşturucu kaçakçılığının Türkiye-Yunanistan sınırlarında yarattığı zorluklar ve sonuçları

Uyuşturucu kaçakçılığı, Türkiye-Yunanistan sınır bölgesi için birçok önemli zorluk doğurmaktadır. Bu tür kaçakçılığı sürekli izleme ve kontrol etme ihtiyacı, kolluk kuvvetleri üzerinde büyük bir baskı oluşturmaktadır. Etkili gözetim, devriyeler ve gümrük kontrolleri için gereken kaynaklar oldukça fazladır ancak çoğu zaman kurumların gücü zayıftır. Benzer şekilde uyuşturucu kaçakçılığı, tacirlerin faaliyetlerini görmezden gelmeleri için yetkililere rüşvet verilebileceğinden, yolsuzluğa yol açabilmektedir. Aynı zamanda, rakip insan ticareti grupları arasında veya kolluk kuvvetlerine karşı şiddet de dahil olmak üzere yerel suç oranlarını da sıklıkla artırabilmektedir.

Sınırların güvenli kalmasını sağlamak; göçmenler, mülteciler ve insan tacirleri arasında ayırım yapma ihtiyacı nedeniyle karmaşık hale gelmektedir. Bu karmaşıklık, hem masum sivilleri etkileyen daha sıkı güvenlik önlemlerine hem de insan tacirlerinin sınır kontrolündeki boşluklardan yararlanması ile potansiyel ihlallere yol açabilir. Ayrıca uyuşturucu kaçakçılığı

için kullanılan güzergahlar genellikle insan ticaretinde kullanılan güzergahlarla aynıdır. Bu ikili kullanım, her iki sorunun üstesinden gelmeyi zorlaştırabilir, çünkü kaynaklar ve birini engellemeye yönelik çabalar istemeden diğeri etkileyebilmektedir.

Yukarıda ifade edilen zorlukların sonuçları incelendiğinde; yasadışı uyυřturucuların akışının, yerel nüfusta madde bağımlılığı sorunlarının artmasına yol aabildiğı, halk sağığı sistemleri üzerinde baskı oluşturabildiğı ve daha geniş sosyal sorunlara yol aabildiğı görülmektedir (Turkish Drug Report 2021). Ekonomik kalkınma için kullanılabilecek kaynaklar bunun yerine uyυřturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönlendirilmektedir. Ek olarak, yüksek düzeyde uyυřturucu kaçakçılığıyla bilinen alanlar, yatırım ve turizmin azalmasından zarar görmektedir. Sosyal açıdan irdelendiğinde, uyυřturucu kaçakçılığının varlığı toplulukları rahatsız etmekte, bu da şiddetin ve istikrarsızlığın artmasına neden olabilmektedir. Kamuoyunun bu sorunların etkili bir şekilde ele alınmadığını algılaması, kolluk kuvvetlerine ve devlet kurumlarına olan güveni de sarsabilmektedir. Türkiye ve Yunanistan açısından bakıldığında uyυřturucu kaçakçılığı, her iki ülkenin de diğeri sınırın kendi tarafını yeterince kontrol etmemekle sulayabilmesi nedeniyle iki ülke arasındaki diplomatik ilişkileri zorlayabilmekte, bu gerilim ticaret, g  ve bölgesel güvenlik gibi diğeri alanlardaki iş birliğini güçleştirebilmektedir (akır, 2021).

Bu zorlukların üstesinden gelmek ve uyυřturucu kaçakçılığının sınır bölgelerindeki etkisini azaltmak için önemli uluslararası iş birliğini, aynı zamanda kolluk kuvvetlerinin iş birliğini ve müdahalesini ayrıca topluluk katılımını gerektirir.

2.5.4 Türkiye ve Yunanistan'da Uyυřturucu Ticaretinin Kısa Tarihçesi

Türkiye ve Yunanistan,  zellikle Avrupa, Asya ve Afrika'nın kavşağıında yer alan stratejik coğrafi konumları nedeniyle uzun süre boyunca uyυřturucu kaçakçılığı için önemli geçiş

noktaları olmuştur. Bu durum, daha geniş bölgesel çatışmalar ve ticaret yollarıyla yakından bağlantılıdır.

19. yüzyılda ve 20. yüzyılın başlarında bölge, önemli afyon ticaret yollarının bir parçasıydı. Türkiye, büyük bir kısmı yasal olarak ilaç şirketlerine ihraç edilen ancak aynı zamanda yasadışı pazarlara da ulaşan afyon üretimiyle tanınıyordu. 20. yüzyılın ikinci yarısında Afganistan'da eroін üretimi artarken, Yunanistan ve Türkiye, Avrupa'ya eroін kaçakçılığı yapmak için kritik geçiş noktaları haline gelmiştir. Türkiye, Yunanistan ve Balkanlar'dan geçen Balkan Rotası, uyuşturucu kaçakçılığının en önemli rotalarından biri haline gelmiştir. Son yıllarda sentetik uyuşturuculara ve yeni psikoaktif maddelere de odaklanılmıştır. Uyuşturucu kaçakçılığı ağlarının kolluk kuvvetlerinin taktiklerine yanıt olarak sürekli gelişmesi nedeniyle her iki ülke de bu yeni zorluklara uyum sağlamak zorunda kalmıştır (Çakır, 2021).

2.5.5 Bölgede Uyuşturucu Ticaretinin Artmasına Katkıda Bulunan Faktörler

Yunanistan'daki ekonomik kriz veya Türkiye'deki siyasi huzursuzluk gibi istikrarsızlık dönemleri, insan ticareti ağlarının işleyişini ve kurumları yozlaştırmasını kolaylaştırmıştır. Özellikle Suriye iç savaşı sırasında yaşanan önemli mülteci ve göçmen akını, insan hareketlerini uyuşturucu kaçakçılığı için kılıf olarak kullanan tacirler tarafından istismar edilmiş ve edilmektedir. Yunanistan'ın geniş kıyı şeridi ve çok sayıda adasının yanı sıra Türkiye'nin komşularıyla olan uzun kara ve deniz sınırları, etkili bir şekilde devriye gezmenin zor olduğu birden fazla giriş noktası oluşturmaktadır. Buna ek olarak uyuşturucu kaçakçılarının artan varlığı, rakip çeteler veya kolluk kuvvetleri ile şiddetli çatışmalar da dahil olmak üzere daha yüksek suç oranlarına yol açarak yerel halkın emniyetini ve güvenliğini etkileyebilmektedir (Arslan, 2014).

Bu faktörlerin ve etkilerin birleşimi, uyuşturucu kaçakçılığı sorununun Türkiye-Yunanistan bölgesinde ne kadar karmaşık ve köklü olduğunu ve bu zorlukların üstesinden gelmek için kapsamlı ve eşgüdümlü uluslararası çabalar gerektirdiğini göstermektedir.

2.5.6 Türkiye-Yunanistan sınırlarından geçen uyuşturucu kaçakçılığı yolları

Türkiye ve Yunanistan sınırlarından geçen uyuşturucu kaçakçılığı rotaları öncelikle coğrafi özelliklerinden ve daha geniş bölgesel kaçakçılık ağlarından etkilenmektedir. Bu sınırlar arasında uyuşturucu kaçakçılığı için kullanılan yaygın yollardan bazıları şunlardır:

2.5.6.1 Kara yolları ile uyuşturucu kaçakçılığı

Meriç nehri geçişi önemli bir sorunlu noktadır. Yunanistan ile Türkiye arasındaki kara sınırının çoğunu oluşturan Meriç Nehri, kaçakçılar tarafından uyuşturucuyu Yunanistan'a ve oradan da Avrupa'nın diğer bölgelerine taşımak için sıklıkla kullanılmaktadır. Kaçakçılar genellikle küçük tekneler, derme çatma sallar kullanmakta ve hatta nehrin sığ olduğu bölgelerde yüzerek geçmeye çalışmaktadır. Kaçakçılar sınır boyunca daha az devriye gezilen kırsal ve dağlık alanları kullanmakta ve uyuşturucu taşımak için gözetim eksikliğinden yararlanmaktadır. Sınır bölgesindeki uzak köyler ve yollar, yasaklı maddelerin Avrupa'nın derinliklerine taşınmadan önce geçiş noktaları veya geçici depolama yerleri olarak hizmet vermektedir (Giommoni, 2017).

2.5.6.2 Deniz rotaları ile uyuşturucu kaçakçılığı

Ege Denizi'nde Yunanistan ile Türkiye arasındaki çok sayıda ada uyuşturucu için önemli geçiş noktalarıdır. Kaçakçılar, uyuşturucuyu Türkiye kıyılarından bu adalara taşımak için küçük tekneler ve balıkçı gemileri kullanmakta, buradan da Yunanistan ana karasına ve Avrupa'nın diğer noktalarına nakledilebilmektedir.

Daha büyük ticari gemiler ve feribotların yanı sıra özel yatlar ve yolcu gemileri de uyuşturucu kaçakçılığı için kullanılabilir. Bu gemiler meşru ticari ve turist trafiğinin ortasında koruma sağlayarak tespit etmeyi daha da zorlaştırmaktadır (Ayhan, 2021).

2.5.6.3 Hava yolları ile uyuşturucu kaçakçılığı

Daha sıkı güvenlik nedeniyle daha az yaygın olsa da, uyuşturucu kaçakçıları bazen Türkiye'den Yunanistan'a uçuşlarda genellikle yutulan veya bagajda saklanan uyuşturucu taşıyan kuryeleri kullanarak hava yollarından yararlanmaktadır. Bu yöntem daha riskli olup genellikle kara ve deniz yollarına göre daha küçük miktarlar için geçerlidir (Gopal, 2022).

2.5.6.4 Karmaşık taşımacılık ile uyuşturucu kaçakçılığı

Kaçakçılar, müdahale riskini en aza indirmek için genellikle bu rotaları karmaşık lojistik zincirlerde birleştirir. Örneğin, uyuşturucular önce deniz yoluyla bir adaya taşınabilmekte, ardından ana karaya ulaştıktan sonra bir kara aracına aktarılabilir ve son olarak geniş karayolu ve demiryolu ağları kullanılarak Avrupa'ya dağıtılabilir.

İnsan ticareti ağlarının uyarlanabilirliği, onları kolluk kuvvetleri açısından kalıcı bir zorluk haline getirmektedir. Hem Yunanistan hem de Türkiye, gözetim ve yasaklama çabalarını geliştirmek için uluslararası kuruluşlarla birlikte çalışmakta, ancak sınır bölgelerinin engebeli ve geniş yapısı kaçakçılara geniş fırsatlar sağlamaya devam etmektedir (Giommoni, 2022).

2.5.7 Kaçakçıların Yunanistan ile Türkiye arasında uyuşturucu taşımak için kullandıkları yöntemler

Uyuşturucu kaçakçıları, Yunanistan ile Türkiye arasında uyuşturucu taşımak için hem bölgenin coğrafi özelliklerinden hem de meşru ticaret ve seyahat hacminden yararlanarak çeşitli karmaşık ve gelişen yöntemler kullanmaktadır. Kaçakçılar sıklıkla uyuşturucuları ticari

kamyonlardaki meşru malların içinde veya kişisel araçların gizli bölmelerinde saklamaktadırlar. Bu araçlar, çok sayıda geçişin her aracın kapsamlı bir şekilde kontrol edilmesini imkansız hale getirebildiği resmi sınır kontrol noktalarından geçmektedir. Karayolu taşıtlarına benzer şekilde, iki ülke arasında yük ve yolcu taşıyan trenler de uyuşturucuyu diğer malların arasında veya tren vagonlarının bünyesinde saklamak için kullanılabilmekte idi. Şu anda iki ülke arasında tren seferleri durdurulmuş olduğundan halen bu şekilde bir tehdit söz konusu değildir.

Deniz kaçakçılığında özellikle küçük tekneler ve yatlar kullanılmaktadır. Ege Denizi'ndeki geniş kıyı şeridi ve çok sayıda ada göz önüne alındığında, küçük tekneler uyuşturucu taşımacılığında yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu gemiler, تنها koylar arasında hızlı bir şekilde hareket edebilir veya daha az incelemenin uygulandığı özel marinalardan yararlanabiliyor. Ayrıca yasaklı maddeler yasal kargo konteynerlerinde saklanabilir veya balıkçı gemilerine getirilerek günlük avlanmalara karışabilir. Bu daha büyük gemiler önemli miktarda madde taşıma kapasitesine sahiptir.

İnsan kuryelerin kullanımı da yaygın bir transfer yoludur. Bireyler uyuşturucuyu üzerlerinde, kıyafetlerinin içinde taşıyabilmekte veya yutulmuş ilaç dolu kapsüller şeklinde taşıyabilmektedirler. Bu yöntem daha riskli olup genellikle daha küçük miktarlar içerir, ancak belirli bir istihbarat olmadan tespit edilmesi genellikle zordur. Kaçakçılar bazen turistleri veya göçmenleri kullanarak sınır ötesi uyuşturucu taşımaya zorlayarak veya aldatarak, çoğu zaman onların bilgisi dışında veya mali teşvikler sunarak taşımacılığa dahil etmektedir.

Hava ticareti yönteminin kullanılmasında maddeler kontrol edilmiş bagajlarda saklanabilir veya uçuşlarda yolcular tarafından taşınabilir. Havalimanlarında sıkı güvenlik önlemleri alınsa da kaçakçılar, özellikle yüksek değerli uyuşturucular için zaman zaman bu yöntemi denemektedir. Çevrimiçi alışverişin artmasıyla birlikte, tacirler uyuşturucu göndermek için

posta ve kurye hizmetlerini kullanmakta ve genellikle tespit edilmemek için sahte kimlikler ve adresler kullanmaktadır. Bu paketlerin yasal gönderilerden ayırt edilmesi zor olabilmektedir. Tacirler, incelemeden kaçmak için, kolluk kuvvetlerini taşıyan malların niteliği konusunda yanıltmak amacıyla sıklıkla kargoya ilişkin sahte veya değiştirilmiş belgeler kullanır. Bazı insan tacirleri, tespit edilmeyi engellemek için GPS bozucular ve hareketleri müdahale edilmeden koordine etmek için gelişmiş iletişim yöntemleri de dahil olmak üzere ileri teknolojiyi kullanır (Giommoni, 2022).

Güvenlik önlemleri ilerledikçe kaçakçıların taktikleri de gelişmekte olup sürekli olarak sınır ve gümrük kurumlarını uyum sağlamaya ve karşılık vermeye zorlamaktadır.

2.5.8 Bölgede uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede kolluk kuvvetlerinin karşılaştığı zorluklar

Türkiye-Yunanistan bölgesindeki uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele, kolluk kuvvetleri açısından bir dizi önemli zorluğu beraberinde getirmektedir. Zorluklar hem insan tacirlerinin karmaşık operasyonlarından hem de bölgenin coğrafi ve siyasi karmaşıklığından kaynaklanmaktadır Türkiye-Yunanistan sınırının hem kara hem de deniz bileşenlerini içermesi, gözetleme ve devriye çalışmalarını özellikle zorlu hale getirmektedir. Kara sınırı Meriç Nehri ve engebeli arazilerle belirlenirken, deniz sınırı çok sayıda ada ve adacıktan oluşan Ege Denizi'ni kapsamaktadır.

İnsan tacirlerinin tespit edilmekten kaçınmak için giriş noktalarını kolaylıkla değiştirebilmesi nedeniyle, başta Ege Denizi'ndeki çok sayıda ada olmak üzere sayısız giriş noktası, izleme çalışmalarını karmaşık hale getirmektedir. Yüksek hacimli meşru sınır ötesi trafik (hem insan hem de ticari) kaçakçılık faaliyetleri için mükemmel bir koruma sağlar. Normal akışı ve ticareti aksatmadan tüm bireyleri ve malları etkili bir şekilde taramak göz korkutucu bir iştir. İnsan tacirleri, tespit edilmekten kaçınmak amacıyla, insansız hava araçlarını gözetleme için

kullanmak, gelişmiş iletişim teknolojilerini kullanmak, rotaları ve yöntemleri sürekli değiştirmek gibi karmaşık yöntemleri sürekli olarak benimser ve kullanır.

Kolluk kuvvetleri çoğu zaman tüm potansiyel insan ticareti rotalarını etkili bir şekilde kapsamak için gerekli olan insan gücü, teknolojik araçlar ve mali kaynaklar açısından kısıtlamalarla karşı karşıyadır. Kaçakçılığının gelişen doğası, ilgililerin en son tespit ve uygulama teknikleri konusunda sürekli eğitim almasını gerektirir ve bu da kaynak açısından zorlayıcı olabilmektedir.

Kaçakçıların elinde genellikle önemli mali kaynaklar bulunur ve bu kaynaklar, kaçakçılık faaliyetlerini görmezden gelmeleri için yetkililere rüşvet vermek amacıyla kullanılabilir. Her ne kadar gerekli olsa da uluslararası iş birliği ülkeler arasındaki farklı yasal çerçeveler, öncelikler ve kapasiteler nedeniyle karmaşık hale gelebilir. Etkili iş birliği ve bilgi paylaşımı çok önemlidir ancak tutarlı bir şekilde sürdürülmesi çoğu zaman zordur.

Yasal süreçler uzun ve hantal olabilir; bu da insan tacirlerine karşı hızlı bir şekilde harekete geçilmesini engelleyebilmekte ve suçluların adalet önüne çıkarılmasında önemli gecikmelere yol açabilmektedir. Bu zorlukların üstesinden gelmek için kolluk kuvvetlerinin, yeterli finansman ve ileri teknolojiye erişim de dahil olmak üzere hükümetin sağlam desteğine ihtiyacı vardır. Bunlara ek olarak, güçlü uluslararası ortaklıkların ve topluluk katılımının teşvik edilmesi, Türkiye-Yunanistan sınır bölgesinde insan ticaretiyle mücadele çabalarının etkinliğini artırmaya yönelik temel stratejilerdir (United Nations 2014).

2.5.9 Bölgeye ilişkin uluslararası algı

Türkiye-Yunanistan sınır bölgesine ilişkin uluslararası algı; özellikle güvenlik ve istikrar açısından, jeopolitik, ekonomik ve insani kaygıların birleşimiyle şekillenmektedir. Yunanistan ve Türkiye, Ege Denizi sınırları, Kıbrıs ve azınlık haklarıyla ilgili konular da dahil olmak

üzere uzun bir siyasi ve bölgesel anlaşmazlık geçmişine sahiptir. Bu çözülmemiş gerilimler, bölgenin jeopolitik bir parlama noktası olarak algılanmasına katkıda bulunmaktadır. Her iki ülkenin de NATO üyesi olması, ilişkilerinde hem iş birliği hem de karmaşıklığı artırmaktadır. Askeri tatbikatlar ve anlaşmazlıklar (örneğin hava sahası ihlalleri) uluslararası gözlemciler tarafından yakından izlenmektedir. Daha önce de ifade edildiği üzere, bölge, Orta Doğu ve Afrika'daki çatışmalardan kaçan göçmen ve mültecilerin Avrupa'ya ana giriş noktalarından biridir. Mülteci kamplarındaki koşullar ve her iki hükümetin tepkileri de dahil olmak üzere mülteci akışından kaynaklanan insani sorunlar, uluslararası düzeyde büyük ilgi görmektedir. Avrupa Birliği'nin dış sınırlarının bir parçası olarak bu bölge, AB'nin göç politikası ve sınır güvenliği stratejisi açısından hayati önem taşımakta AB'nin göç ve iltica konusundaki yaklaşımını daha geniş anlamda etkilemektedir (Bakar, 2013).

Bölge uluslararası alanda uyuşturucu kaçakçılığının, özellikle de Afganistan'dan gelen eroinin önemli bir rotası olarak tanınmaktadır. Bu durum, uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı ağlarındaki rolleri açısından hem Yunanistan hem de Türkiye ile ilgili algıyı etkilemektedir. Yunanistan ve Türkiye'nin uyuşturucu kaçakçılığı ve diğer organize suçlarla mücadelede uyguladığı etkinlik ve yöntemler, uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkeler tarafından yakından takip edilmektedir. INTERPOL ve EUROPOL gibi uluslararası kolluk kuvvetleriyle iş birliği bu çabanın kritik bir yönünü oluşturmaktadır (Ekici, 2014).

Genel olarak, Türkiye-Yunanistan sınır bölgesine ilişkin uluslararası algı, karmaşık ve çok yönlü olup güvenlik kaygıları, ekonomik potansiyel, insani sorunlar ve tarihi mirasların karışımından etkilenmektedir. Bu algılar geniş çapta değişiklik gösterebilir ve sıklıkla güncel olaylardan, medyadan ve hükümet politikalarından etkilenebilir.

2.5.10 Yunanistan ve Türkiye’de uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin

iç politika ve yasaların analizi

Gerek Yunanistan gerekse Türkiye, uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin katı i politikalara ve yasalara sahiptir ve bu durum, uluslararası uyuşturucu ticaretinde kilit geçiş ülkeleri olarak rollerini yansıtmaktadır. Yasadışı uyuşturucuların ticareti, dağıtımı ve tketimeyle mücadele etmek için tasarlanan bu yasalar sert cezalar, yasaklama çabaları ve uluslararası iş birliğinin bir kombinasyonu yoluyla uygulanmaktadır (Ateş, 2020).

2.5.10.1 Yunanistan’da yasal ereve

Yunan kanunları, uyuşturucu kullanımı ve kaçakçılığıyla mücadeleye odaklanan 4139/2013 sayılı Ceza Kanunu kapsamında uyuşturucuların üretimini, satışını, taşınmasını ve bulundurulmasını suç saymaktadır. Kanunlar uyuşturucular arasında potansiyel zararlarına ve bulundurulma amaçlarına (kişisel kullanım ve insan ticareti) göre ayırım yapmaktadır (Law 4139/2013 "On substance abuse and other provisions"). Yunan uyuşturucu politikasındaki son reformlar, uyuşturucu kullanıcılarına yönelik cezai tedbirler yerine tedavi ve rehabilitasyona ağırlık vermiştir. Bu yaklaşım uyuşturucuya olan talebi azaltmayı ve bağımlıların iyileşmesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır (Global Organized Crime Index 2023). Uyuşturucu ticareti ve üretimi, uzun hapis cezaları ve yüklü para cezaları da dahil olmak üzere ağır cezalar gerektirir. Kesin cezalar uyuşturucunun türüne ve miktarına, daha önce işlenen suçlara ve olaya reşit olmayanların karışıp karışmadığına bağlıdır. Yunan yasaları, uyuşturucu kaçakçılığı ağırlarının mali altyapısını bozmayı amaçlayan, uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen veya uyuşturucu kaçakçılığında kullanılan varlıklara el konulmasına izin vermektedir.

Uluslararası iş birliği anlamında Yunanistan, EUROPOL ve FRONTEX ile iş birliği de dahil olmak üzere, uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik AB çapındaki girişimlere aktif

olarak katılmaktadır. Komşu ülkelerle yapılan ikili anlaşmalar da sınır ötesi iş birliğini güçlendirmektedir.

2.5.10.2 Türkiye’de yasal çerçeve

Türk kanunları uyuşturucu kaçakçılığı konusunda katı olup 2313 sayılı Uyuşturucuyla Mücadele Kanunu uyuşturucuya bağlı suçlar için çerçeve sağlamaktadır (2313 numaralı kanun, 1933). Kanun, üretim, kaçakçılık ve bulundurma da dahil olmak üzere çok çeşitli faaliyetleri kapsamaktadır. Türkiye, kontrole tabi maddelerin kapsamlı bir listesini tutmakta ve yasa, yeni sentetik uyuşturucuları ve ilaç üretiminde kullanılan öncü maddeleri içerecek şekilde düzenli olarak güncellenmektedir.

Türkiye’de uyuşturucu kaçakçılığına yönelik cezalar ağırdır ve özellikle büyük ölçekli kaçakçılık veya kaçakçılığın organize suçla bağlantılı olması durumunda ömür boyu hapis cezasını kapsayabilmektedir. Emniyet Genel Müdürlüğü, hem yurt içi operasyonları hem de uluslararası iş birliği çalışmalarını yürüten, uyuşturucuyla mücadeleye odaklanmış uzmanlaşmış birimler işletmektedir. Uluslararası iş birliği anlamında Türkiye, narkotik ve psikotrop maddelere ilişkin birçok uluslararası sözleşmeye imza atmıştır. Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC) ve INTERPOL gibi uluslararası kuruluşlarla yakın iş birliği içindedir (Atasoy 2022).

Her iki ülke ile ilgili olarak katı yasalara rağmen, uygulama bazen kademeler arasındaki yolsuzluk ve geniş kara ve deniz sınırlarının izlenmesindeki zorluklar nedeniyle problem oluşturmaktadır. Her ne kadar gerek Yunanistan gerekse Türkiye, uyuşturucu kaçakçılığı sorununu çözmek için sağlam yasal ve kurumsal çerçeveler geliştirmiş ise de bu önlemlerin etkinliği, uyuşturucu kaçakçıların gelişen taktikleri ve bölgenin coğrafi zorlukları tarafından sürekli olarak takip gerektirmektedir. Devam eden bu zorlukların etkili bir şekilde ele alınması

için özellikle iki ülke arasında iş birliği ve iç politikaların sürekli uyarlanması şarttır (Gingeras, 2022).

2.5.11 Uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik uluslararası iş birliği ve anlaşmalara genel bakış

Sınırları aşan küresel bir sorun olan uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede uluslararası iş birliği ve anlaşmalar kritik bir rol oynamaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığı ağlarının karmaşıklığı ve ölçeği, ülkeler ve kıtalar arasında koordine çabaları gerektirmektedir. Bu zorluğun üstesinden gelmeyi amaçlayan uluslararası iş birliğinin özel anlaşmaları, kabul edildikleri yıllara göre aşağıda gösterilmektedir (Berlusconi, 2017).

2.5.11.1 Birleşmiş Milletler Sözleşmeleri

Narkotik İlaçlara İlişkin Tek Sözleşme (1961): Bu temel anlaşma, eşgüdümlü uluslararası eylem yoluyla uyuşturucu bağımlılığıyla mücadele etmeyi amaçlamaktadır. Uyuşturucu kaçakçılarını caydırmak için uluslararası iş birliği yoluyla uyuşturucu kaçakçılığına karşı önlemler içermektedir. Türkiye bu sözleşmeye 1966 yılında katılmıştır (Resmi gazete 12496).

Psikotrop Maddeler Sözleşmesi (1971): Bu sözleşme, psikotrop maddeler için uluslararası bir kontrol sistemi oluşturur (Resmi gazete 8/2143)

Narkotik İlaçlar ve Psikotrop Maddelerin Yasadışı Ticaretine Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi (1988): Genellikle Viyana Sözleşmesi olarak anılan bu anlaşma, suçluların iadesi, kolluk kuvvetleri iş birliği ve karşılıklı hukuki yardım hükümleri de dahil olmak üzere uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede uluslararası iş birliği için bir çerçeve sağlar. Türkiye bu sözleşmeye 1996 yılında taraf olmuştur (Milletlerarası Sözleşme, 1995).

2.5.11.2 Bölgesel Anlaşmalar ve Girişimler

Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi (EMCDDA):

EMCDDA, uyuşturucu eğilimlerine ilişkin kapsamlı veriler sağlayarak ve Avrupa çapında stratejiler geliştirerek AB'nin uyuşturucuya verdiği tepkiyi güçlendirir.

Balkan Rotası İş birliği: Bu girişim, Balkan uyuşturucu rotası üzerindeki ülkeleri (Yunanistan ve Türkiye dahil) Asya'dan Avrupa'ya uyuşturucu akışını kısıtlamak amacını gütmektedir.

Merida Girişimi: ABD ile Meksika arasında bir ortaklık şeklinde kaleme alınmış olan bu anlaşma, uyuşturucu kaçakçılığını da etkileyen, kapasite geliştirmeyi vurgulayan ve kolluk kuvvetleri iş birliğini geliştiren daha geniş çabaları içermektedir.

2.5.11.3 İkili anlaşmalar

Ülkeler genellikle kendilerini özellikle etkileyen uyuşturucu kaçakçılığının kontrolüne odaklanan ikili anlaşmalar yapmaktadır. Bu anlaşmalar istihbarat paylaşımını, ortak operasyonları ve eğitim alışverişini içerebilmektedir.

2.5.11.4 Kolluk Kuvvetleri İş birliği

INTERPOL ve EUROPOL uyuşturucu kaçakçılığında uluslararası polis iş birliğini kolaylaştıracak, parmak izleri ve sabıka kayıtlarından oluşan küresel bir veri tabanı da dahil olmak üzere araçlar ve kaynaklar sağlarlar. Özellikle EUROPOL terörizmle mücadelede Avrupa polis güçleri arasındaki iş birliğini kolaylaştırır.

2.5.11.5 Mali Eylem Görev Gücü (FATF)

Mali Eylem Görev Gücü (Financial Action Task Force, FATF), kara para aklama, terörün finansmanı ve uluslararası finansal sistemin bütünlüğüne yönelik diğer ilgili tehditlerle

mücadele için standartları belirleyen ve yasal, düzenleyici ve operasyonel önlemlerin etkili bir şekilde uygulanmasını destekleyen uluslararası bir organdır. Uyuşturucu kaçakçılığı çoğunlukla önemli miktarlarda para gerektirdiğinden, FATF'ın çalışmaları dolaylı olarak bu yasa dışı ticaretle mücadeleye yardımcı olmaktadır (Financial Action Task Force, 2024).

2.5.11.6 Adli İş birliği

Avrupa Tutuklama Emri (European arrest warrant, EAW), uyuşturucu kaçakçılığı da dahil olmak üzere ciddi suçlardan şüphelenilen kişilerin AB üye ülkeleri arasında tutuklanmasını ve iadesini kolaylaştırır (Council of EU, 2022). Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmaları (mutual legal assistance treaties MLAT'ler) ise iki veya daha fazla ülke arasındaki bu anlaşmalar, cezai ve ilgili konularda delil ve bilgi alışverişine olanak tanır. MLAT'ler, birden fazla yargı bölgesini kapsayan uyuşturucu kaçakçılığı davalarının kovuşturulması için çok önemlidir. Uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede uluslararası iş birliği, hukuki, operasyonel ve diplomatik stratejileri içeren çok yönlü bir yaklaşımla karakterize edilmektedir. Uluslararası iş birliğinin sağlam çerçevesine rağmen, farklı ulusal kanunlar, farklı düzeylerde kaynak ve yetenekler ve ortak çabaların verimliliğini etkileyebilecek siyasi hususlar gibi zorluklar devam etmektedir. Etkili küresel yönetim ve iş birliği, uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı ağlarının oluşturduğu tehditlerin ele alınmasında hayati önem taşımaya devam etmektedir. Örneğin bazı ülkeler medikal olarak esrar (cannabis) kullanılmasına izin vermemektedir ancak bu durum bazen tıbbi olmayan kullanıma yönelmiştir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Narkotik Kontrol Kurulu (INCB) bakış açısına göre uluslararası sözleşmeler, sadece bilimsel ve tıbbi amaçlı esrar kullanımına imkan tanıdığı halde, serbest bırakılması sözleşmeler açısından ciddi bir risk oluşturmakta, uyuşturucu ile mücadeleyi giderek zorlaştırmaktadır (Atasoy, 2022).

2.5.12 Mevcut stratejilerin etkinliğinin ve potansiyel iyileştirme alanlarının değerlendirilmesi

Uyuşturucu kaĐakĐılıĐıyla m¼cadeleye y¼nelik mevcut stratejilerin etkinliği, kapsamlı bir tartışma ve değerlendirme konusu olmuştur. Uluslararası ve ulusal ¼abalar bazı alanlarda ¼onemli ilerlemeler kaydetmiş olsa da bu stratejilerin genel etkisini sınırlayan zorluklar devam etmektedir.

2.5.12.1 Etkililiğin Değerlendirilmesi

2.5.12.1.1 Uluslararası İş birliği

UNODC, INTERPOL ve EUROPOL gibi g¼¼l¼ uluslararası anlaşmalar ve kuruluşlar, sınırlar arasında daha iyi iletişim, istihbarat paylaşımı ve koordine eylemleri kolaylaştırmıştır. Ancak ¼lkeler arasında uygulama yetenekleri ve taahh¼t seviyelerindeki farklılıklar tutarsız sonu¼lara yol a¼abilmektedir.

2.5.12.1.2 Kolluk kuvvetleri ve sınır kontrol¼

Dron ve sens¼rler gibi teknolojilerin kullanımı da dahil olmak ¼zere geliştirilmiş sınır g¼venliĐi ¼onlemleri, uyuşturucu sevkiyatlarının durdurulma oranlarını artırmıştır. Bu ilerlemelere rağmen, deniz ve diğital alanlar da dahil olmak ¼zere uyuşturucu kaĐakĐılıĐı i¼in kullanılan geniş ve ¼eřitli yollar ¼onemli zorluklar yaratmaya devam etmektedir. Kolluk kuvvetleri ve devlet kurumlarındaki yolsuzluk, uyuşturucu kaĐakĐılıĐıyla etkin bir şekilde m¼cadele edilmesinin ¼n¼nde ¼onemli bir engel olmaya devam etmektedir. G¼zetim mekanizmalarının g¼¼lendirilmesi, şeffaflığın artırılması ve uyuşturucu yaptırımlarıyla ilgilenen yetkililer i¼in inceleme s¼re¼lerinin iyileştirilmesi ¼ok ¼onemli adımlardır.

Uyuşturucu kaĐakĐıları yeni maddelerle (¼zellikle sentetik droğlar) ve karanlık aĐ aracılığıyla ¼evrimi¼i ticarete yenilik yaptık¼a, kolluk kuvvetleri de bu gelişen tehditleri engellemek i¼in

güncel teknolojilere ve stratejilere uyum sağlamalıdır (Report of the International Narcotics Control Board, 2023).

2.5.12.1.3 Yasal çerçeveler ve adli iş birliği

“Avrupa Tutuklama Emri” gibi kapsamlı yasal çerçevelerin ve adli iş birliği mekanizmalarının oluşturulması, uyuşturucu kaçakçılığı davalarının kovuşturulmasını geliştirmiştir. Bununla birlikte, yasal farklılıklar ve usule ilişkin gecikmeler çoğu zaman yargı bölgeleri arasında hızlı ve tek tip adaleti engellemektedir.

2.5.12.1.4 Önleme ve eğitim

Uyuşturucu bağımlılığının önlenmesi ve eğitimini amaçlayan programların, özellikle okullarda ve gençler arasında talebi azaltmada etkili olduğu görülmüştür. Bununla birlikte bu programların genel uyuşturucu kullanım oranları üzerinde önemli bir etki yaratabilmesi için daha tutarlı finansmana ve daha geniş erişime ihtiyaç vardır. Uyuşturucuyla mücadele çabalarının insan haklarını ihlal etmemesini veya korunmasız grupların ötekileştirilmesine yol açmamasını sağlamak kritik bir ihtiyaçtır. Açık yönergelerin ve gözetimin uygulanması bu dengenin korunmasına yardımcı olabilmektedir. Uyuşturucu kaçakçılığının ekonomik gelir sağlayıcı olduğu bölgelerde ekonomik alternatiflerin sağlanması, yerel toplulukların yasadışı ekonomilere olan bağımlılığını azaltabilir. Bu yaklaşım önemli yatırım ve uzun vadeli taahhüt gerektirir. Önleme programlarına ve uyuşturucu tedavi tesislerine erişimin genişletilmesi, daha fazla ve sürekli finansman gerektirir. Bu çabalar yalnızca acil sağlık etkilerini ele almakla kalmayıp aynı zamanda ilaçlara olan uzun vadeli talebin azaltılmasına da katkıda bulunmaktadır (Midford, 2010).

2.5.12.1.5 Tedavi ve rehabilitasyon

Uyuşturucu kullanıcıları için cezai yerine tedavinin vurgulanması ilgi görmüş ve uyuşturucu talebinin azaltılması konusunda umut vaat eder konuma gelmiştir. Uyuşturucu kullanımının uzun vadeli sosyal ve ekonomik maliyetleri, ancak genellikle eksik olan yeterli kaynak ve altyapıyı gerektirir. Mevcut stratejilerin, özellikle uluslararası yasal iş birliği ve gelişmiş sınır güvenliği teknolojileri alanlarında belirli güçlü yönleri olsa da, küresel uyuşturucu kaçakçılığının dinamik doğasına etkili bir şekilde yanıt verebilmek için sürekli adaptasyon ve iyileştirme gerektirmektedir. Odak noktası, sıkı yaptırımların yanı sıra önleme, tedavi ve toplumsal kalkınmayı kapsayan bütünsel yaklaşımlara giderek daha fazla yönelmelidir (Hachem , 2023).

2.5.13 Türkiye-Yunanistan sınırlarında uyuşturucu kaçakçılığına ilişkin önemli noktalar

Türkiye-Yunanistan sınır bölgesinde uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadele edilmesi, vatandaşların refahının korunması ve geliştirilmesi açısından hayati öneme sahiptir. Bu alandaki başarının, halk sağlığı ve güvenliğinin iyileştirilmesinden, ekonomik büyümenin teşvik edilmesine ve daha güçlü uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine kadar geniş etkileri vardır. İki ülke sınırları boyunca uyuşturucu kaçakçılığı durumu, bu bölgedeki dinamikleri ve zorlukları anlamak için hayati önem taşıyan birkaç kilit noktayı içermektedir. Türkiye-Yunanistan sınırı coğrafi olarak Doğu ile Batı arasında önemli bir geçiş noktası olarak konumlandırılmıştır. Bu durum burayı, Afganistan'dan Balkan Rotası adı verilen yol üzerinden Avrupa'ya uyuşturucu, özellikle de eroin kaçakçılığı için önemli bir rota haline getirmektedir. Söz konusu durum tersine rota, yani batıdan doğuya madde geçişleri için de geçerlidir. Sınırdaki Meriç Nehri ve Ege Denizi de dahil olmak üzere kara ve deniz yollarının bir kombinasyonu bulunmaktadır. Bu çeşitlilik içeren arazi, sınır kontrolü ve gözetimi açısından önemli zorluklar barındırmakta ve kaçakçıların faaliyet göstermesi için birden fazla yol sağlamaktadır.

Bölgede, küçük teknelerin uyuşturucuyu Avrupa'ya doğru taşımadan önce Türkiye kıyılarından çeşitli Yunan adalarına taşıdığı deniz yollarının kullanılmasıyla daha da kötüleşen yüksek miktarda uyuşturucu kaçakçılığı faaliyeti şeklindedir. Bölge aynı zamanda Orta Doğu ve Afrika'dan Avrupa'ya giren göçmen ve mülteciler için de önemli bir giriş noktasıdır. Bu sınır bölgesinde uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadelede büyük ölçüde Yunanistan, Türkiye ve AB kurumları arasındaki uluslararası iş birliğine dayanmaktadır.

Gerek Yunanistan gerekse Türkiye, uyuşturucu kaçakçılığına karşı katı yasalara sahiptir ve uyuşturucu kaçakçılığı yaparken yakalananlara ağır cezalar verilmektedir. Ancak bazen yolsuzluk ve operasyonların büyüklüğü nedeniyle uygulama aksayabilmektedir. Yasa uygulama stratejilerinin, uyuşturucu kaçakçıların gelişen taktiklerine ayak uydurabilmek için sürekli güncellenmesi gerekir (Atasoy, 2024).

Uyuşturucu kaçakçılığının yerel topluluklar üzerinde zararlı bir etkisi vardır; suç oranlarının artmasına neden olup sosyal ve ekonomik istikrarı zayıflatır. Ayrıca uyuşturucu kullanımı ve buna bağlı hastalıkların artmasıyla birlikte halk sağlığı üzerinde de önemli bir etki söz konusudur (Sumnall, 2023). Bu durum iki toplum açısından bilinmekte ve etkileri anlaşılmaktadır. Esasen sınır güvenlik önlemlerinin artırılması ve yerel istihbarat elde etmek için daha iyi toplum ilişkilerinin desteklenmesi önemlidir. Kamu güvenliğini, sağlığını ve sosyo-ekonomik istikrarı etkileyen birbiriyle bağlantılı birçok faktör nedeniyle, uyuşturucu kaçakçılığının ele alınması Türkiye-Yunanistan sınır bölgesinin refahı açısından hayati önem taşımaktadır. Bu sorunla etkili bir şekilde mücadele etmenin önemli sonuçları vardır.

Yetkililer yasa dışı uyuşturucu akışını kısıtlayarak halk arasında uyuşturucu bağımlılığının azaltılmasına yardımcı olurlar. Bu, uyuşturucuya bağlı sağlık sorunlarının görülme oranlarının azalmasını sağlamaktadır

Uyuşturucu kaçakçılığı genellikle şiddet içeren suçlar ve yolsuzluk dahil olmak üzere diğer suç türleriyle bağlantılıdır. Bölge, uyuşturucu kaçakçılığıyla etkili bir şekilde mücadele ederek

bu bağlantılı suçlarda azalma yaşayabilir ve bu da toplulukların daha güvenli olması sağlanabilir. Uyuşturucu kaçakçılığı operasyonlarının varlığı, kanunsuzluğun gelişebileceği bir ortamı teşvik ederek yerel toplulukların istikrarını bozabilir. Bu sorunların ele alınması bölgenin genel istikrarını ve güvenliğini artırır. Toplumun katılımını ve desteğini içeren kolluk kuvvetleri çabaları, yalnızca uyuşturucuyla mücadele girişimlerinin etkinliğini artırmakla kalmaz, aynı zamanda halk ile polis arasında güven inşa ederek uzun vadeli sosyal istikrar için gerekli olan işbirlikçi bir ortamı teşvik eder.

Uyuşturucuya bağlı sağlık sorunları ve suçlar, sağlık hizmetleri ve kolluk kuvvetleri de dahil olmak üzere kamu hizmetleri için önemli maliyetler doğurmaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığının yaygınlığı azaltılarak bu fonlar eğitim ve altyapı gibi diğer kritik alanlara yeniden tahsis edilebilir. Uyuşturucu kaçakçılığıyla boğuşan topluluklar genellikle yaşam kalitesinde bir bozulma yaşar. Bu sorunların ele alınması, yaşayanların kendilerini daha güvende hissettikleri ve çevrelerine daha bağlı oldukları daha sağlıklı ve daha canlı toplulukların oluşmasını sağlayabilir (Casal, 2023).

. Uyuşturucu kaçakçılığına karşı etkili önlemler, Yunanistan ile Türkiye arasındaki ve daha geniş anlamda Avrupa Birliği ile ilişkileri geliştirebilir; zira bu çabalar bölgesel istikrar ve güvenliğe katkıda bulunmaktadır. Bu iş birliği, yalnızca uyuşturucu kaçakçılığının değil, aynı zamanda göç ve terörizm gibi diğer sınır ötesi sorunların çözümü için de gereklidir. Gerek Türkiye, gerekse Yunanistan uyuşturucu kaçakçılığıyla aktif bir şekilde mücadele ederek, uyuşturucu kontrolüyle ilgili uluslararası yasa ve anlaşmaları desteklerken, küresel normlara olan bağlılıklarını ve uluslararası konumlarını güçlendirmektedir.

2.5.14 İki ülke iş birliği yoluyla uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik çabaların sürdürülmesi için gerekli eylemler

Uyuşturucu kaçakçılığının karmaşık ve uluslararası doğası göz önüne alındığında, özellikle Türkiye-Yunanistan sınırları gibi bölgelerde, bu durumla mücadeleye yönelik çabaların sürdürülmesine acil bir ihtiyaç bulunmaktadır. Veri paylaşımını, stratejik planlamayı ve ortak operasyonları geliştirmek için UNODC, INTERPOL gibi uluslararası kuruluşlardan ve diğer AB organları gibi kuruluşlardan yararlanılması şarttır. Uluslararası uyuşturucu kaçakçılığı vakalarının daha kolay kovuşturulmasını kolaylaştırmak ve yasal boşlukları en aza indirmek için yasa ve düzenlemelerin sınırlar arasında uyumlu hale getirilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Uydu görüntüleri, insansız hava araçları ve gelişmiş deniz izleme sistemleri de dahil olmak üzere, uyuşturucu kaçakçılığı rotalarının tespitini ve izlenmesini geliştirmek için teknolojiye yapılan yatırım artırılmalıdır. Uyuşturucu kaçakçılığıyla suçlananların hızlı ve adil yargılanmasını sağlamak için yargı prosedürleri kolaylaştırılmalı ve her iki ülke açısından yasanın caydırıcı etkisi artırılmalıdır. Ayrıca yasadışı uyuşturuculara olan talebi azaltmak amacıyla, yaptırımın yanı sıra önleme, tedavi ve rehabilitasyona odaklanmak amacıyla ulusal uyuşturucu politikalarını değerlendirilmelidir. Tüm bunlara ek olarak yasa uygulama eylemlerinin şeffaf, hesap verebilir ve insan haklarına saygılı olmasını sağlayarak kamunun güvenini korumak gereklidir (Spooner, 2004).

Bu kapsamlı yaklaşım, hükümetler, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve topluluklar arasında sürekli bağlılık ve koordinasyon gerektirir. Bu küresel zorluğu etkili bir şekilde hafifletmek için bu çabaların kapsayıcı, stratejik ve uyuşturucu kaçakçılığının değişen dinamiklerine uyarlanabilir olması çok önemlidir. Devam eden uluslararası iş birliğine ve yenilikçi, kapsamlı stratejilere olan bağlılık, Türkiye-Yunanistan sınırları ve ötesindeki bölgelerin güvenlik ve istikrarını baltalayan uyuşturucu kaçakçılığının durdurulmasında belirleyici olacaktır.

3. Gereç ve Yöntem

3.1. Araştırmanın Deseni

Nitel araştırmaların pek çok türünde olduğu gibi bu araştırmada temel veri toplama aracı olarak derinlemesine mülakat (görüşme) tekniği kullanılmıştır (Dilley, 2004). Mülakatlar; felsefe ile protokol, epistemoloji ile araştırma, kelimeler ile anlamlar arasındaki ilişkiyi inceler (Dilley, 2004). Çalışmada uygulanan veri toplama yöntemi, bireysel yüz yüze görüşmelerdir. Denscombe'un (2010) önerdiği gibi, 'araştırmacının insanların fikirleri, duyguları ve deneyimleri gibi şeyler hakkında içgörü kazanması gerektiğinde, görüşmeler neredeyse kesinlikle daha uygun bir yöntem sağlayacaktır' (Denscombe, 2010). Fenomenolojik araştırmalarda görüşmenin davranışa erişim sağlar ve böylece okuyucu davranışın anlamını kavrar, yani davranışa erişerek eylemin kendisini anlarız (Rubin, 2011). Araştırmacılar, nitel araştırma görüşmelerinin kalıplaşmış olmadığı ve tekrarlanabilir sonuçlar üretecek veya garanti edecek bir süreç olmadığı konusunda hemfikirdir. Kvale, 'görüşme araştırması için ortak bir prosedür yoktur ve iyi yürütülürse bir sanat haline gelebilir' der (Kvale, 1996). Bu bağlamda polis memurlarına yapılandırılmamış bir görüşme uygulanması planlanmakla birlikte, araştırmacı konuyla ilgili önceki deneyimlerine dayanarak aşağıda listelenen parametrelere dolaylı olarak üzerinde durmak için hazırlamıştır.

Üzerinde durulmuş parametreler aşağıdaki gibidir:

- Göçmenlik
- Uyuşturucu kaçakçılığı
- Organize suç
- İnsan ticareti
- Silah kaçakçılığı
- Yasa dışı ticaret
- Sahtecilik

3.2 Görüşme Yapısı

Fenomenolojik araştırmanın gerektirdiği gibi, görüşmeci tarafından önceki varsayımları ve kişisel önyargıları ortadan kaldırmak, çalışılan katılımcıların bilinçli düşünme, duygu ve davranışlarını yönlendiren yapıları tam olarak anlayabilmek için bir girişimde bulunulmuştur (Bhattacharjee, 2012). Kayıtlı her türlü görüşmenin ne etik ne de pratik olarak uygun olmayan bir kayıt oluşturacağı gerçeğinden dolayı, yapılandırılmamış bir görüşme tercih edilmiştir. Bailey'e göre, 'resmi olmayan görüşme, araştırmacının bir kişinin ortamı hakkında daha fazla bilgi edinmek için yaptığı bilinçli bir girişimdir' (Bailey, 2007). Bu tür bilgi toplama yaratıcıdır, çünkü görüşmenin doğası, yapılandırılmış bir görüşmede toplanamayan çeşitli bilgi parçalarını ortaya çıkarır. Bu şekilde katılımcılar kendilerini çok daha rahat hissederler ve erken görüşme aşamalarında kolayca bir iş birliği ortamına ulaşılabilir. Söz konusu yaklaşımla katılımcılar araştırma için önemli olan değerli bilgiler ekleyebilmişlerdir.

Çalışmanın temelini oluşturan mülakatları gerçekleştirebilmek amacı ile, Türkiye ve Yunanistan İçişleri Bakanlıklarından gerekli izinlerin alınabilmesi için resmi görüşmelerin yapılması bağlamında gerekli adımlar atılmıştır. Bu bağlamda, ilgili bakanlıklar nezdinde çeşitli başvurular yapılmış, izin talepleri yazılı ve sözlü olarak iletilmiş, fakat tüm bu çabalara rağmen, istenilen resmi izinler alınamamıştır.

Ancak, Türkiye ve Yunanistan arasındaki sınır bölgelerindeki uluslararası polis iş birliğini ele alan araştırmanın devamlılığını sağlamak amacıyla, mevcut bağlantılar doğrultusunda her iki ülkenin halen çalışan veya bir dönem çalışmış olan sınır polisleri, üst düzey polis yetkilileri ve diplomatları ile fenomenolojik araştırma metodolojisine uygun şekilde birebir görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde elde edilen veriler, sadece görüşmecilerin kişisel düşüncelerini yansıtmakta olup, bu kişilerin bağlı bulundukları kurumları kesinlikle bağlayıcı nitelikte değildir. Dolayısıyla, çalışmamda yer alan bulgular, bireysel gözlem ve yorumlara dayanmaktadır ve kurumsal görüşleri temsil etmemektedir.

Görüşmeler her iki dilde hazırlanmış olup, Türkçe ve Yunanca bilen araştırmacının kendisi tarafından gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, resmi olmayan ve rahat ortamların yanı sıra ofisler gibi resmi ortamlarda da gerçekleştirilmiştir. Tüm durumlarda karşılıklı bir güven duygusu geliştirecek ve ortamın türünün (resmi veya özel) hiçbir etki yaratmaması sağlanmıştır. Görüşmenin pozitivist bir anlayış değil, bir öğrenme felsefesi olduğu yaklaşımından hareketle, katılımcıların 'kendi sözlerini kendi terimleriyle' tanımlamaya teşvik edilmiştir (Rubin, 2011). Görüşmeci (araştırmacının kendisi) yüz yüze görüşmeler gerçekleştirmiş, soruları yanıtlayanlarla doğrudan Yunanca ve Türkçe dillerinde çeviri gerektirmeden soru sormuştur. Görüşmeler bir ila iki saat sürmüştür. Görüşmeler katılımcıların ofisleri gibi formal ortamlarda gerçekleştiği gibi, daha rahat (cafe vs.) gibi ortamlarda da yapılmıştır. Görüşme ortamı tamamen kişilerin seçimine bırakılmıştır. Türkiye’de genel olarak ofisler tercih edilirken, Yunanistan’da kamuya açık rahat görüşme ortamları tercih edilmiştir. Verilerin toplanması sırasında hiçbir yetkili elektronik kaydı tercih etmediğinden tüm görüşmeler notlar şeklinde gerçekleştirilmiştir. Görüşme sırasında asgari notlar tutulmuş ve görüşme sonrası yorumlama tekniği kullanılmıştır. Toplanan bilgileri analiz etmek için nitel teknikler kullanıldığı gibi kodlama yöntemi de dahil edilmiştir (Boyatzis, 1998). Bu görüşme metodolojisi, çalışma sorumuza odaklanmak için yeterli bir araç olarak kabul edilmiştir. Görüşülen kişiler, birincil analiz birimini oluşturmuşlardır. Bilgilendirilmiş onamları alınmış ve görüşmenin başında katılımcılara açıklama yapılmıştır. Geliştirilmiş olan bilgilendirilmiş onam formu aşağıdakileri içermekte olup EK 1 de görülmektedir

- a) araştırmanın amacı;
- b) yöntem;
- c) katılımın gönüllülük özelliği;
- d) garanti edilen gizlilik.

3.3 Örneklem

Fenomenolojik araştırmalarda kabul edilebilir verilere ulaşmak için 10 kişiye kadar bir örneklem yeterli olduğu ileri sürölmektedir (Rudestam, 2007). Bu nedenle her iki ölkeden temelde 10 katılımcı ile görüşölmesi planlanmıştır. Ancak çalışma sürecinde bu sayının üstüne çıkmıştır. Ayrıca ayrıntıları aşağıda görölebilen farklı katılımcı türleri de dahil edilmiştir.

Tüm görüşmelerde toplam 46 kişi ile uygulama gerçekleşmiştir.

Bu çalışmanın odaklandığı özel olgu, Türk ve Yunan polis güçleri arasında resmi veya gayri resmi, bilateral veya multilateral olmak üzere polis iş birliğinin olup olmadığıdır. Ancak mümkün olduğu kadar çok bilgi elde etmek ve fenomenin iyi bir tanımına ulaşmak için asıl araştırma doğrudan katılımcılara soru olarak yöneltilmemiştir. Kvale'nin (1998) belirttiğı gibi araştırma sorusu ve görüşme sorusunun farklı olması daha etkili olmuştur (Kvale, 1996).

Katılımcıların doğrudan yollarla nasıl düşündükleri, hissettikleri ve uygulamaları hakkında veriler elde edilmiştir. Katılımcıların deneyimlerini özgür bir dilde anlatmalarına izin verilmiştir (Moustakas, 1994).

Çalışma Türkiye ve Yunanistan'da yapılmıştır. Aynı alt gruplar için aynı bilgiler her iki ölkeden de toplanmıştır. Bilgilerin toplandığı iki ana kent Atina ve İstanbul olmuştur.

Görüşmeler Türkçe ve Yunanca dillerini bilen araştırmacının kendisi tarafından yüz yüze gerçekleştirilmiştir. İletişim için Kartopu Yöntemi kullanılmıştır (Yağar, F 2018). Gizli kalmayı tercih edenler için tarafsız buluşma alanları düzenlenmiştir. Diğer denekler için, kendilerini en rahat ve güvenli hissettikleri ortam seçilmiştir.

Tüm deneklerle iletişim kurmak kişisel çaba sonucunda gerçekleşmiştir. Gizli kalmayı tercih edenler için tarafsız buluşma alanları düzenlenmiştir. Diğer denekler için, kendilerini en rahat ve güvenli hissettikleri ortam seçilmiştir.

Veriler kolluk kuvvetleri, yargı sistemi temsilcileri ve diplomatik kadro olmak üzere 46 katılımcıdan toplanmıştır.

- a) Kolluk kuvvetleri: Pratikte uluslararası suç sorunuyla karşı karşıya olan her iki ülkeden kolluk kuvvetleri (toplam 33 kişi) çalışmaya alınmıştır. Bunlardan 16 katılımcı Yunanlı 15 katılımcı ise Türk Kolluk kuvvetleri mensubu olmuştur. Söz konusu katılımcılar aşağıda gösterilen Tablo 2’de detayları ile ifade edilen tüm sınır kapılarında çalışan polis memurları olup, yoğunluğu az ve çok olan kapılara göre gruplandırılmışlardır. Örneğin İpsala ve Kipi sınır kapılarında çok sayıda görevli memur olduğundan katılımcı sayısı fazla olup, daha az hareketlilik arz eden (Ayvalık-Midilli) sınır kapılarında sayı daha azdır. Genelleme yapılacak olursa, İpsala, Pazarkule ve Çeşme sınır kapılarında her ülkeden toplam 6 kişi ile konuşulurken, geri kalan sınır kapılarından her iki ülkeden olmak üzere toplam 27 kişi ile konuşulmuştur. Söz konusu katılımcıların sosyodemografik bilgileri literatür bilgisine dayanarak özellikle toplanmamıştır. Bunun iki nedeni bulunmaktadır. Birincisi kişiler sosyodemografik sorulardan rahatsız olmaktadır, soruların devamına samimiyeysiz cevap vermektedir. İkinci sorun ise her ne kadar anonimite sağlanıyorsa da sosyodemografik özellikler kişilerin kimliklerinin tespitini kolaylaştırıcı bir nitelik taşımaktadır (Eck, J. (2003).
- b) Yargı sistemi temsilcileri: İş birliği sürecine kendi uzmanlıklarıyla katılan yargı sistemi temsilcileri (toplam 4 kişi) konunun hukuksal yönü ile katkı temelinde görüşmeye alınmıştır. Esasen bu grubun temsilcileri özellikle resmi multilateral ve bilateral anlaşmalar çerçevesinde değerlendirme yapmışlardır. Bulgular kısmında anlatılacağı üzere INTERPOL, EUROPOL, FRONTEX, AB ve NATO temelinde açıklamalar yapmışlardır.
- c) Diplomatik Kadro: Sınır ötesi nitelikteki davaların bir diğer paydaşı olan diplomatik kadro (9 kişi) ile de görüşmeler gerçekleştirilmiş, bulgular kısmında değerlendirmeye alınmıştır. Her görüşmeye bir kod ve bir tarih verilmiştir. Her görüşmenin ardından, boşlukları tamamlamak ve toplanan verileri korumak için ek ayrıntılı alan notlar alınmıştır (Easton,

McComish ve Greenberg, 2000). Bu özel süreç sırasında hiçbir temel değerlendirme yapılmamıştır. Bu alan notları gözlemsel, teorik, metodolojik ve analitik olmuştur Morgan'a (1997) göre alan notları yorumlamayı içerir (Morgan, 1997). Bunlar veri toplamaktan ziyade analizin bir parçası haline gelirler. Bu nedenle verilerin zamanından önce kategorize edilmemesine veya değerlendirilmemesine özen gösterilmiştir. Görüşme sırasında alınan notlar elektronik olarak birden fazla sabit diskte saklanmıştır.

İzlenimlerin, tepkilerin ve genel tutumların yanı sıra görüşmenin bir özetinin not edildiği bir günlük, ek bilgi kaynağı olarak kullanılmıştır. Bu bilgi, Rudestam'ın da belirttiği gibi verilerin yorumlanması sırasında çok değerli olmuştur. Farklı kaynaklardan gelen verileri kontrol etmek için üçgenleme kullanılmıştır (Rudestam, 2007).

Sonuç olarak, fenomenolojik araştırma yöntemi prensipleri temelinde, yukarıda anılan tüm farklı gruplardan, iki ülkeden toplam 46 kişi ile görüşülmüştür. Her ne kadar söz konusu sayı yöntem temelinde yüksek görülüyorsa da, farklı alt gruplar söz konusu olduğundan, geçerli bilgiyi elde etmek için bu sayı gereklidir.

Sonuç olarak, fenomenolojik araştırma yöntemi prensipleri temelinde, yukarıda anılan tüm farklı gruplardan, iki ülkeden toplam 46 kişi ile görüşülmüştür. Her ne kadar söz konusu sayı yöntem temelinde yüksek görülüyorsa da farklı alt gruplar söz konusu olduğundan, geçerli bilgiyi elde etmek için bu sayı gereklidir.

Çalışma Türkiye ve Yunanistan'da yapılmıştır. Aynı alt gruplar için aynı bilgiler her iki ülkeden de toplanmıştır. Sınır yetkilileri dışında verilerin toplandığı iki ana kent Atina ve İstanbul olmuştur. Aynı amaçla sınır polisleri ile de görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler Türkçe ve Yunanca dillerini bilen araştırmacının kendisi tarafından yüz yüze gerçekleştirilmiştir.

3.4 İki ülke arasında kara ve deniz sınırlarının sınıflandırılması

Türkiye ve Yunanistan, Ege Denizi ile sınır komşusu olup 206 km'lik (128 mil) kara sınırları ile ayrılır. Bu sınırlar 1923 yılında Lozan Antlaşması ile onaylanmıştır (Oran, 2002). Kara sınırları, Türkiye'nin kuzeybatı kesiminde ve Yunanistan'ın kuzeydoğu kesiminde üç noktadadır. Deniz sınırları Türkiye'de İzmir ilinde ve Yunanistan'da birkaç adadadır. İki ülkenin sınır kapıları Tablo 2'de görülmektedir.

Tablo 2: Türkiye ve Yunanistan sınır kapıları

Kara sınır kapıları	Türkiye	Bölge	Yunanistan	Bölge
	İpsala	Edirne	Kipi (Κήποι)	Evros
	Uzunköprü	Edirne	Pithio (Πύθιο)	Evros
	Pazarkule	Edirne	Kastanies (Καστανιές)	Evros
Deniz sınır kapıları	Türkiye	Bölge	Yunanistan	Bölge
	Kuşadası	İzmir	Samos (Σάμος)	Samos (Sisam adası)
	Çeşme	İzmir	Chios (Χίος)	Chios (Sakız adası)
	Marmaris	Muğla	Rodos (Ρόδος)	Rodos (Rodos adası)
	Ayvalık	Balıkesir	Lesbos (Λέσβος)	Lesbos (Midilli adası)

3.5 İkincil veri toplama

Her türden Yunan-Türk iş birliği anlaşmalarına ilişkin ikincil bir veri toplama çalışması olarak eleştirel bir literatür taraması ve içerik analizi yapılmıştır (Jupp, Davies ve Francis, 2011). Bu bilgiler, polis iş birliğinin temelini doğrulamak için toplanarak tezin “Genel Bilgiler” bölümünde sunulmuştur

3.6 Veri Analizi

Araştırmada, fenomenolojik analiz tekniğinin kullandığı gibi veri analizi yerine 'açıklama' ifadesi kullanılmıştır çünkü analiz alt kümelerle ayırmayı sağlarken, tercih edilen metodolojide bütüncül bir yaklaşıma ihtiyaç vardır. Bu bağlamda “açıklama”, bütünün bağlamını koruyarak bir olgunun bileşenlerinin araştırılmasıdır (Groenewald, 2004). Verilerin analizi için bazı programlar kullanılmakla birlikte bu çalışmada manuel veri analizi gerçekleştirilmiştir (Richards, 2009). Moustakas'ın önerdiği metodolojiye dayalı olarak her bir katılımcıdan bilgiler aşağıdaki temellerde toplanmıştır (Moustakas, 1994):

1. Deneyimin ne kadar iyi tanımlandığını tahmin etmek için her ifade gözden geçirilmiştir.
2. İlgili tüm ifadeler kaydedilmiştir.
3. Tüm gereksiz ve örtüşen ifadeler kaldırılmış ve temel anlam bütünlükleri (birimler) incelemeye dahil edilmiştir.
4. Birimler organize edilmiştir.
5. Anlamların metinsel-yapısal bir açıklaması oluşturulmuştur.

3.7 Kodlama Yöntemi

Frekans Sayımı: Her bir anahtar kelimenin veya anahtar ifadenin görüşmelerde ne sıklıkta görüldüğünü sayılmış olup, her bir denek tarafından en çok vurgulanan temaların belirlenmesi için frekans sayımları kategoriye göre gruplandırılmıştır.

Çapraz Karşılaştırmalı Analiz: Türk ve Yunan memurları arasındaki frekansları karşılaştırarak bakış açılarındaki kalıpları, benzerlikler ve farklılıklar belirlenmiştir.

Bağlamsal Kodlama: Bu anahtar kelimelerin veya ifadelerin kullanıldığı bağlam, özellikle de zorluklar, çözümler veya iş birliğine ilişkin bakış açılarıyla ilgili olduğundan, kodlanmıştır.

3.8 Araştırmanın etik değerlendirilmesi

Çalışmada 10.01.2023 tarihinde 2023/01-1025 sayı ile İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen Sosyal ve Girişimsel Olmayan Sağlık Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulundan alınmış (ek 04.10.2024 2024/10-1315) etik kurulu kararları doğrultusunda çalışılmıştır. Çalışmaya katılmayı gönüllü olarak kabul etmiş kişilerden aydınlatılmış onamları alındıktan sonra “derinlemesine mülakat” gerçekleştirilmiştir.

3.9 Verilerin İmha Edilmesi Süreci

Araştırmada elde edilmiş olan veriler, incelenmeleri tamamlandıktan sonra Kişisel Verileri Koruma Kurumu’nun “Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası”na göre, analiz süresi bittiğine imha edilmiştir (KVKK, 2017). Bu bağlamda çalışma süresince tezde görülen veriler anonim hale getirilmiş, “kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek” hale getirilmiştir. Verilerin üçüncü kişiler tarafından geri döndürülmesi veya başka verilerle eşleştirilmesi hiçbir surette kimliği belirli kişilerle ilişkilendirilemez hale getirilmiştir.

4. Bulgular

Bu çalışma kapsamında Ocak 2023 ile Mayıs 2024 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Saha çalışması bireysel görüş esasına dayalı, aydınlatılmış onam ve etik kurul izni (10.01.2023 tarih ve 2023/01-1025 sayılı İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi Fen Sosyal ve Girişimsel Olmayan Sağlık Bilimleri Araştırmaları Etik Kurulu izni) çerçevesinde yürütülmüştür. Görüşmeye katılan kişiler, iki ülkenin polis teşkilatı dahilinde görev yapmış veya halen yapmakta olan üst düzey personel ile üst düzey diplomatlardır. Buna ek olarak konu ile ilgili hukuksal durumun tespit ve tartışmasını yapmak üzere yargı sistemi mensupları da dahil edilmiştir. Tezde yer alan bilgiler kişilerin bireysel görüşleri olup kurum ve kuruluşları bağlamamaktadır. Mülakat yapılan üst düzey yetkililerin Kişisel Verileri Koruma kanunu temelinde sosyodemografik verileri bulgulara dahil edilmemiştir. Her ne kadar çalışma süresince tezde görülen veriler anonim hale getirilmiş ise de, “kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek” hale gelmesi amacı ile sosyodemografik değerlendirme teze dahil edilmemiştir.

Bulgular 3 ayrı bölümde sunulmaktadır. Birinci bölümde her iki ülke kolluk kuvvetleri ile yapılan görüşmeler sunulmaktadır. İkinci bölümde diplomatların, üçüncü kısımda ise hukukçuların görüşlerine yer verilmiştir.

4.1 Her iki ülke kolluk kuvvetleri ile yapılan görüşmeler:

Genel anlamda kara ve deniz sınır kapılarında polis memurlarının oldukça farklı görüşte olmaları nedeni ile veriler her iki ülke için kara ve deniz grupları ayrı ayrı incelenmiştir. Aşağıda gerek Türk gerekse Yunan polis memurlarının görüşmeler sırasında kullandıkları anahtar kelimeler ve anahtar ifadelerin bir sınıflandırması yer almaktadır. Bu kategorizasyon, gerçekleştirilen görüşmeleri kodlamak için kullanılmıştır.

4.2 Kodlamanın temelini oluşturan ana temalar

- a) uluslararası suçlar,
- b) yasadışı göç,
- c) iş birliği (bilateral, multilateral),
- d) teknoloji kullanımı polis kültürü,
- e) iyi uygulamalar

şeklinde ortaya konmuştur. Yukarıda sırası ile verilen ana temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

4.3 Deniz sınır kapıları araştırma bulguları

Deniz sınır kapılarında çalışan veya çalışmış olan rütbeli polis memurları ile yapılan görüşmeler “Gereç ve Yöntem” bölümünde ifade edilen şekilde gerçekleştirilmiştir. Kendilerine uluslararası suçlar, yasadışı göç, iş birliği (bilateral, multilateral), teknoloji kullanımı polis kültürü, iyi uygulamalar temelli konular dolaylı olarak sorulmuş, kendi görüşlerini bağımsız olarak konuşabilme olanağı tanınmıştır. Deniz sınır kapılarındaki her bir ana tema ile ilgili veriler Tablo3-Tablo 8 arasında gösterilmektedir.

Görüşme ve veri toplama sırasında, uluslararası suçlarla ilgili ifadeler kayıt altına alınmış olup her suç türü, spesifik olaylar veya anlatılar üzerinden belirlenmiştir. Her veri parçası, yukarıdaki tabloya göre uygun bir kategoriye yerleştirilmiştir. Aynı veri parçası bazen birden fazla kategoriye uymuştur. Veriler, her bir kategori için kodlanmış olup hangi suç türünün daha sık vurgulandığı analiz edilmiştir. Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşler; tablolar dışında, kişisel ifadeler şeklinde de bulgulara dahil edilmiştir. Her bir koda karşılık gelen söylemlerden en tanımlayıcı ve ilginç olanlar aşağıda belirtilmiştir. Tekrar eden görüşler dahil edilmemiş, ancak sayıca hesaba

katılmıştır. Bu noktadan itibaren her bir ana tema için ayrı ayrı olmak üzere aynı metodoloji uygulanmış, tablolar ve sözel ifadeler dizilmiştir.

4.3.1 Uluslararası suçlar ana teması

Tablo 3: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları için

“uluslararası suçlar” ana teması ile ilgili temalar, kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Uluslararası suçlar	İnsan ticareti	Göçmenlerin veya mağdurların zorla çalıştırılması ve sömürülmesi	8
	Uyuşturucu ticareti	Sınırlar arası uyuşturucu taşınması ve satışı	9
	Uyuşturucu kaçakçılığı	Uyuşturucunun sahte belgelerle taşınması	7
	Yasadışı silah ticareti	Sınırdan yasadışı yollarla uyuşturucu geçirme girişimleri	6
	Yasadışı silah kaçakçılığı	Sınırdan silah kaçırma ve silah ağlarının kullanılması	7
	Mal kaçakçılığı	Gümrüksüz veya yasadışı ürünlerin sınır ötesine taşınması	7
	Organize suç ağları	Yukarıdaki suç türlerinde yer alan ve operasyonları yöneten ağlar	9

Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları için “uluslararası suçlar” ana teması ile ilgili ifadelerden bir bölümü aşağıdaki gibidir. İfadeler kaleme alınırken

Karışıklığı önlemek amacı ile TPD (Türk Polisi Deniz) ve YPD (Yunan Polisi Deniz) kısaltmaları kullanılmıştır.

4.3.1.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “uluslararası suçlar” ana teması ile ilgili ifadeleri

TPD 2: “Göçmenleri kandırıp daha iyi bir hayat vaadiyle getiriyorlar, ama çoğu zorla çalıştırılıyor. Bu insanlar, borçlarını ödemek için insan tacirlerinin kölesi haline geliyor. Kayıtsız çalıştırıldıkları fabrikalarda feci koşullarda çalışıyorlar.”

TPD 1: “Son zamanlarda sınırdan kokain geçirmeye çalışanların sayısı arttı. Uluslararası uyuşturucu kartelleriyle bağlantılı olan bazı yerel ağlar da işin içinde.”

YPD 1: “Sahte kargo evraklarıyla yüklü miktarda uyuşturucu sevkiyatı yapmaya çalışıyorlar.”

YPD 2: Deniz yoluyla küçük teknelerle uyuşturucu taşıyıp izimizi kaybettirmeye çalışıyorlar.”

TPD 3: “Bir gemi dolusu uyuşturucu yakaladık, ama işin arkasında kimlerin olduğunu çözmek zor. Uyuşturucular genelde sınırın iki tarafında organize edilen operasyonlarla taşınıyor.”

TPD 14: “Silahlar kara borsada el değiştiriyor ve bazen bu silahlar sınır çatışmalarında karşımıza çıkıyor. Bazı çeteler, büyük miktarda silahı Avrupa'ya göndermek için sınırdan geçirmeye çalışıyor.

YPD 8: “Kimileri, bu silahların savaş bölgelerine gönderildiğini söylüyor. Silahlar gemilere gizlenmiş halde geliyor, bazen gemilerin yükü legal gözüktse de içeriden çıkanlar bambaşka. Bir defasında roketatar bile bulduk, hiç beklemiyorduk.”

YPD 4: “Silah kaçakçılığı operasyonları çok karmaşık ve genelde çok sayıda ülkeyi kapsıyor.”

TPD 7: “Sınırda alkol ve sigara kaçakçılığı son zamanlarda çok arttı. Gümrüklerde yakalanan kaçak mallar, organize çetelerin kontrolünde oluyor. Bunlar sadece kaçak sigara değil, bazen elektronik eşyalar bile kaçırılıyor.”

TPD 9: “Bu işler rastgele yapılmıyor, büyük organizasyonlar her şeyi yönetiyor. Organize suç ağları, sınırın iki tarafında da etkili şekilde çalışıyorlar. Bunlar öyle sıradan kaçakçılar değil, uluslararası bağlantıları olan büyük çeteler.”

4.3.2 Yasadışı göç ana teması

Tablo 4: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili yasadışı göç kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Yasadışı göç	Göçmen kaçakçılığı	Organize suç ağları tarafından göçmenlerin yasadışı yollarla sınırdan geçirilmesi	8
	Kaynaklardaki sıkıntı	Göçmen akınlarının sınır güvenliği için mevcut kaynakları aşırı zorlaması	11
	Güvenlik tehdidi	Yasadışı göçün, kamu güvenliği ve sınır güvenliği açısından tehdit oluşturması	8
	Yakalanan kişilerin işlenmesi	Göçmenlerin yasal süreçlere uygun olarak kayıt altına alınması ve işlenmesi süreci	6

	Yasadışı göç	Tüm yasal sınırların dışında, kontrolsüz ve izinsiz insan akışlarının gerçekleşmesi	7
	Çok sayıda insan akını	Yoğun göç dalgalarıyla başa çıkma zorunluluğu ve sınır baskısı	8
	Sığınmacılar	Savaş, baskı veya ekonomik nedenlerle sığınma talebinde bulunan kişiler	8
	Sınır güvenliği	Sınır geçişlerinin kontrol altına alınması ve düzenli göç yönetimi için yapılan çalışmalar	6

Görüşme ya da sahadan elde edilen veriler analiz edilerek ilgili temalara uygun ifadeler belirlenmiştir ve her veri parçası uygun temaya göre kodlanmıştır.

4.3.2.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “yasadışı göç” ana teması ile ilgili ifadeleri

YPD 1: “Bazen insan kaçakçıları bize yakalanmamak için en uzak rotaları kullanıyorlar.

Adamları teknelere doldurup denize salıyor. Çoğu göçmen, hayatlarını riske atarak kaçakçılara paralarını veriyor. İşin kötüsü, bir kısmı sahte vaatlerle kandırılıyor. Geçen hafta bir grubun kaçakçılar tarafından bırakıldığı bir kayık yakaladık; içindeki herkes perişan haldeydi.”

YPD 4: “Bu kadar çok göçmen olunca elimizdeki malzemeler yetmiyor. Bazen battaniye bile bulmakta zorlanıyoruz. Göçmenlerin işlemlerini yaparken personelimiz yetişemiyor. Her şey gecikiyor, üstüne bir de sahada sürekli operasyon yapıyoruz. Bir anda böyle büyük göç akınları olunca hem yemek hem su yetersiz kalıyor.”

TPD 7: *Kontrol edemediğimiz yerlerden gelen göçmenlerin arasında suçlular da olabilir. Bu hep büyük bir risk. Sadece kaçakçılar değil, göç akınları yüzünden sınır güvenliğimiz de zayıflıyor. Göçmenlerle birlikte yasa dışı mal taşıyanlar da sınırı geçmeye çalışıyor. Hem güvenliği sağlamak hem de kaçakçılıkla uğraşmak zor oluyor.”*

YPD 5: *“Göçmenleri yakaladığımızda her birini kayıt altına almamız gerekiyor, ama süreç çok uzun sürüyor.”*

YPD 3: *“Dil sorunu yüzünden kimlik tespiti bile zor oluyor. Herkesi doğru şekilde işlememiz çok zaman alıyor. Sadece yakalamak yetmiyor, onları doğru yerlere yerleştirip işlemlerini tamamlamak da bizim işimiz.”*

YPD 2: *“Göç akınını durduramıyoruz, sürekli yeni tekneler geliyor. Birini engellesek bir diğeri hemen ardından geliyor.”*

TPD 13: *“Yasa dışı geçişler arttı, biz de yetişmekte zorlanıyoruz. Birçok göçmen kendini kurtarmak için en riskli yolları kullanıyor, bazen facia yaşıyor.”*

YPD 2: *“Bir anda böyle kalabalıkla karşılaştığımızda sınırda tam bir kaos oluyor. Göçmen akını başladığında, herkes panik halinde yardım bekliyor. Ne yapacağımızı şaşırtıyoruz. Sürekli kalabalık gruplar geliyor, sınırda tutacak yer bile kalmıyor.”*

TPD 8: *“Çoğu göçmen savaştan kaçıyor, başka çareleri kalmadığı için buraya geliyorlar.”*
“Birçok kişi sığınma talebinde bulunuyor ama hepsini işlemek çok uzun sürüyor.”

“Sığınmacılara yardımcı olmak istiyoruz ama sayı çok fazla olunca işler içinden çıkılmaz hale geliyor.”

TPD 9: *“Sınırı korumak için gece gündüz devriye yapıyoruz ama yine de her yeri kontrol etmek imkânsız. Sınır hattında güvenlik zaafı olursa, yasa dışı geçişler anında artıyor.”*

YPD 1: *“Her türlü önlemi almaya çalışıyoruz ama bu kadar yoğunluk olunca sınır güvenliğini sağlamak zorlaşıyor.”*

4.3.3 İş Birliği (multilateral, bilateral) ana teması

Tablo 5: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İkili İş Birliği (multilateral, bilateral) kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
İkili İş Birliği (multilateral, bilateral)	İkili iş birliği	Türkiye ile Yunanistan arasında doğrudan iletişim ve operasyonel iş birliği çabaları.	5
	Çok taraflı çabalar	INTERPOL, EUROPOL ve FRONTEX gibi uluslararası kuruluşlarla iş birliği.	6
	INTERPOL, EUROPOL	Uluslararası suçla mücadelede sağlanan bilgi paylaşımı ve operasyon desteği.	4
	Anında, pratik çözümler	İki ülke arasındaki hızlı müdahaleler ve operasyonlar.	10
	Stratejik destek	Uzun vadeli, planlı iş birliği ve operasyon desteği.	8
	Tamamlayıcı iş birliği	İkili ve çok taraflı iş birliğinin birbirini güçlendirdiği durumlar.	9
	Gerçek zamanlı istihbarat paylaşımı	Hızlı bilgi akışı ve suçla mücadelede eş zamanlı veri alışverişi.	7

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

4.3.3.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “İş Birliği (multilateral, bilateral) ana teması ile ilgili ifadelerden bazıları

TPD 12: *"Türkiye ve Yunanistan olarak bazı konularda doğrudan iletişimde olsak işler daha kolay çözülecek."*

YPD 5: *"Sınırda hızlı müdahale edebilsek birçok sorun anında çözülebilir, ama maalesef aramızda çok az iletişim var."*

TPD 13: *"İki ülke olarak aynı sorunu yaşıyoruz, fakat iş birliği olmayınca gereksiz yere vakit kaybediyoruz."*

YPD 5: *"INTERPOL ve EUROPOL olmasa, suçluların izini sürmek imkansız olurdu."*

TPD 11: *"Uluslararası kuruluşlarla çalışmak iyi, ama süreç bazen çok yavaş işliyor."*

YPD 6: *"FRONTEX gibi kuruluşlardan gelen destek, sahada büyük bir fark yaratıyor."*

TPD 1: *"Birlikte çalıştığımızda, daha etkili sonuçlar alıyoruz, ama her ülke kendi önceliklerine göre hareket ediyor. Uzun vadeli planlarla çalışmak şart, çünkü suçla mücadele gününbirlik çözümlerle olmaz."*

YPD 2: *"EUROPOL'un sağladığı stratejik bilgiler sayesinde operasyonlarımızı daha iyi planlayabiliyoruz. Sadece anlık değil, uzun vadeli iş birliğine de ihtiyacımız var. Çok taraflı ve ikili iş birliği birbirini tamamlıyor; hem sahada hem de stratejik seviyede fayda sağlıyor. FRONTEX desteğiyle yerel ekiplerimiz çok daha iyi işler çıkarıyor. Yunanistan ve Türkiye doğrudan iş birliği yapsa, EUROPOL desteğiyle çok daha iyi sonuçlar alırız."*

TPD 12: "Bilgiyi anında paylaşabilsek birçok suçu önceden engelleriz. Gerçek zamanlı bilgi olmadan operasyonlarımız kör şekilde ilerliyor. İletişim eksikliği yüzünden suçlular bir adım önde oluyor."

4.3.4 Teknoloji kullanımı ana teması

Tablo 6: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili teknoloji kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Teknoloji	Dil Engellerini Aşmak için Teknoloji	Dil engelini aşmak için dijital çeviri araçlarının kullanılması. (Google çeviri)	8
	Gözetleme Sistemleri	Sınırların izlenmesi için kameralar, radarlar gibi sistemler.	10
	X-Ray Tarayıcıları	Araçlar ve kargoların içeriğini kontrol etmek için X-ray tarayıcılarının kullanılması.	9
	Özel Ekipman	Görevleri kolaylaştırmak için özel teknolojik cihazlar ve yazılımlar.	7
	Teknolojik İlerleme	Teknolojinin gelişmesiyle sınır güvenliğinde kullanılan yeni çözümler.	11

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

4.3.4.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “teknoloji kullanımı” ana teması ile ilgili ifadelerden bazıları

TPD 8: “Türkçe bilmeyen yabancı bir göçmenle karşılaştığımızda hemen Google Çeviri’yi açıyoruz.”

TPD 9: “Dil problemi yüzünden yanlış anlaşılmalara çok oluyor ama çeviri uygulamaları işimizi kolaylaştırıyor. Bazen Google Çeviri doğru çevirmese de en azından temel iletişimi sağlıyor.”

YPD 3: “Sınırda sürekli gözetleme kameraları kullanıyoruz, özellikle gece görüş kameraları çok işe yarıyor. Gözetleme sistemleri sayesinde her hareketi anında fark edebiliyoruz. Radarlarla denizden gelen her küçük tekneyi bile tespit edebiliyoruz. Kargo araçlarının içini X-ray tarayıcılarla kontrol etmeden sınırdan geçirmiyoruz. X-ray cihazları sayesinde sigaraları X-ray tarayıcıyla tespit ettik.”

TPD 7: “Gelişmiş drone teknolojisiyle sınır hattını daha iyi kontrol edebiliyoruz. Özel termal kameralar, gece devriyelerinde büyük fark yaratıyor. Kullandığımız ekipmanlar sayesinde en ufak kaçakçılığı bile anında fark ediyoruz.”

TPD 10: “Her yıl daha gelişmiş ekipmanlar geliyor, biz de kendimizi güncelliyoruz. Teknolojinin ilerlemesiyle sınır güvenliği çok daha etkin hale geldi. Özellikle yazılımlarla entegre sistemler sayesinde her şey daha hızlı ve etkili çalışıyor.”

4.3.5 Polis kültürü ana teması

Tablo 7: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili polis kültürü kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Polis kültürü	Paylaşılan değerler	Her iki polis teşkilatının ortak değerleri (güvenlik, adalet) ve suçla mücadeledeki hedefleri.	9
	Suç azaltma	Suç oranlarını düşürmek için sürdürülen operasyonlar ve stratejiler.	11
	Suçluları yakalama	Suç işleyenlerin yakalanması ve adalet önüne çıkarılması için yapılan çalışmalar.	10
	Ortak hedefler	Sınır güvenliği ve suçla mücadelede iki ülkenin polis teşkilatlarının ulaşmak istediği sonuçlar.	7
	Bir köprü olarak polis kültürü	Farklı ülkeler arasında iletişim ve iş birliğini güçlendiren polis kültürü.	8
	Güven ve karşılıklı saygı	İş birliği ve ortak operasyonlarda güven ve karşılıklı saygının önemi.	12

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

4.3.5.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “polis kültürü” ana teması ile ilgili ifadelerden bazıları

TPD 12: “Bizim için öncelik, vatandaşların güvenliğini sağlamak ve suç oranlarını en aza indirmek. Adalet ve güvenlik, hem Türkiye hem de Yunanistan için en önemli değerlerdir. Sonuçta hepimizin ortak hedefi, sınırların güvenliğini sağlamak ve insanları korumak.”

YPD 2: “Sınır bölgelerinde suç oranlarını azaltmak için sürekli operasyon yapıyoruz. Güçlü bir polis varlığı sayesinde kaçakçılık gibi suçlar azalmaya başladı.”

TPD 11: “Hedefimiz sadece suçluları yakalamak değil, aynı zamanda suçları önlemek. Birlikte hareket edersek suçluları daha hızlı yakalayabiliriz. Her operasyonun sonunda en önemli şey, suçluları adalet önüne çıkarmak.”

YPD 3: “Sınırdaki işlenen suçların faillerini anında tespit etmek ve yakalamak için elimizden geleni yapıyoruz.”

TPD 13: “Hem Türkiye hem de Yunanistan, sınırda insan kaçakçılığına karşı mücadele ediyor. Güçlü bir sınır güvenliği ortak hedefimiz, çünkü suçları önlemek için birlikte çalışmamız şart. Herkesin kazançlı çıkacağı bir güvenlik ortamı yaratmak için ortak hedefler belirliyoruz.”

YPD 4: “Polis teşkilatlarının güçlü kültürü, farklı ülkeler arasında bir köprü görevi görüyor.”

TPD 7: Ortak bir polis kültürü oluşturarak iletişim sorunlarının önüne geçebiliriz. Polis kültürü sayesinde iş birliği daha kolay hale geliyor. Ancak iş birliği yapabilmek için karşılıklı güven ve saygı şart. Operasyonlarda başarılı olmanın yolu, ekiplerin birbirine güvenmesinden geçiyor. Saygı ve güven olmadan uzun vadeli iş birliği mümkün değil.”

4.3.6 İyi uygulamalar ana teması

Tablo 8: Deniz sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili iyi uygulamalar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
İyi uygulamalar	İstihbarat paylaşımı	Suçla mücadelede operasyonel ve stratejik bilgilerin paylaşımı. İki veya daha fazla kurumun istihbarat alanında koordinasyonu.	10
	Ortak operasyonlar	Sınır ötesi suçlara karşı iki ülkenin birlikte yürüttüğü operasyonlar.	8
	Koordineli çabalar	İş birliğinin düzenli ve uyumlu şekilde yürütülmesi.	11
	Güvenlik nedenleri	Operasyonların güvenliği için bilgi sınırlaması.	9
	Stratejik planlama	Uzun vadeli hedeflerin ve operasyonların planlanması.	7
	Birleşik kaynaklar ve uzmanlık	İki ülkenin veya kurumların uzmanlıklarını ve kaynaklarını birleştirmesi.	10
	Güvenlik endişeleri	Operasyonel güvenliği sağlamak için bilgi paylaşımını sınırlandırma.	6

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

4.3.6.1 Deniz sınır kapılarında çalışan memurların “iyi uygulamalar” ana teması ile ilgili ifadeleri

YPD 7: “EUROPOL ile yaptığımız iş birliği sayesinde suçlular hakkında anlık bilgiler alıyoruz.”

YPD 6: “Sınırda etkili olmak için karşılıklı istihbarat paylaşımı şart.”

TPD 8: “Türk ve Yunan ekipleri olarak bilgi akışını hızlandırmamız lazım, yoksa operasyonlarda hep geride kalırız.”

TPD 9: “Ortak operasyonlar sayesinde hem insan kaçakçılığını hem de uyuşturucu ağlarını çökerttik. Başarılı sonuçlar için operasyonlarda birlikte çalışmaya devam etmeliyiz.”

TPD 12: “Koordineli bir şekilde çalışmazsak operasyonlar dağınık. İki ülkenin polisi uyum içinde çalıştığında sonuçlar çok daha etkili oluyor.”

YPD 1: “Her ekip kendi sorumluluğunu bilirse işler daha hızlı yürüyor.”

YPD 4: “Bazı bilgiler gizli kalmalı, operasyonların güvenliği için her şeyi paylaşamayız. Güvenlik endişeleri nedeniyle bazı ayrıntıları yalnızca ilgili birimlere iletiyoruz. Operasyon sırasında bilgi sızmasını önlemek için sıkı önlemler alıyoruz.”

TPD 13: “Uzun vadeli bir strateji olmadan sınır güvenliğinde başarılı olamayız. Her operasyonun arkasında detaylı bir planlama var. Stratejik hedefler belirleyerek operasyonları daha iyi yönetebiliriz”

TPD 11 : “Yunanistan’dan gelen destek ekiplerle operasyonlarımız daha verimli oluyor. Kaynaklarımızı ve uzmanlıklarımızı birleştirirsek suçla daha etkin mücadele ederiz. Her iki taraf da kendi alanında uzman, birlikte çalışmak çok daha fazla işe yarıyor.”

Söz konusu yüzdeler, deniz sınır kapılarındaki memurların mülakatları sırasında çeşitli kategorilere verdiği göreceli vurguyu göstermekte olup öncelikleri ve bakış açılarını yansıtmaktadır.

4.4 Kara sınır kapıları araştırma bulguları

4.4.1 Kara sınır kapılarında Uluslararası suçlar ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 9: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili uluslararası suçlar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Uluslararası suçlar	İnsan kaçakçılığı	Göçmenlerin yasa dışı şekilde sınırdan geçirilmesi	4
	Uyuşturucu kaçakçılığı	Uyuşturucu maddelerin sınırdan taşınması	5
	Silah kaçakçılığı	Yasa dışı silahların sınırdan kaçırılması	3
	Sahte ürün ve kaçak mallar	Kaçak sigara, sahte markalar gibi ticari suçlar	4
	Organize suçlar	Sınır ötesi organize grupların faaliyetleri.	4

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

TPK 3: "Uyuşturucu kaçakçıları farklı gizleme yöntemleri kullanarak sınırı geçmeye çalışıyor."

TPK 5: "Yasa dışı silahların taşınması, özellikle organize suç şebekelerinin en önemli faaliyetlerinden biri. Kaçak sigara ve sahte ürün ticareti giderek artıyor ve bunlar organize suçlarla bağlantılı olabiliyor. Organize suç örgütleri uluslararası iş birliği olmadan engellenemiyor."

YPK 14: "Uyuşturucu kaçakçılığı, sınırda karşılaştığımız en büyük sorunlardan biri. Suçlular, maddeleri gizlemek için oldukça sofistike yöntemler kullanıyor. İnsan kaçakçılığı da ciddi bir mesele; savunmasız bireyler ve aileler, hayatlarını riske atarak sınırı geçmeye çalışıyor. Ayrıca, sahte ürünler ve kaçak sigaralar gibi malların sınırdan geçirilmesi sıklaşıyor. Bu durumlar, genellikle organize suç şebekeleriyle bağlantılı. INTERPOL gibi uluslararası kuruluşlarla iş birliği yaparak bu hareketleri daha etkili bir şekilde takip edebiliyoruz."

TPK 10: "İnsan kaçakçılığı, sınırda sık karşılaştığımız en büyük sorunlardan biri. Kaçakçılar, göçmenleri yasa dışı yollarla Avrupa'ya geçirmek için oldukça karmaşık ağlar kurmuş durumda. Bu ağları kırmak için uluslararası iş birliği hayati önemde. Aynı zamanda, uyuşturucu kaçakçılığı da büyük bir sorun; özellikle araçların içine gizlenmiş uyuşturucuların tespiti için gelişmiş tarama sistemlerine ihtiyacımız oluyor. Hem sınırdaki anlık müdahaleler hem de uzun vadeli operasyonlarla bu suçlara karşı mücadele ediyoruz."

YPK 7: "Son zamanlarda organize suç şebekeleri, sahte ürünler ve kaçak sigara ticaretiyle gelir elde ediyor. Bu suçlar genellikle farklı ülkelerde faaliyet gösteren grupların koordinasyonu ile gerçekleşiyor, bu yüzden INTERPOL gibi uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmak zorundayız. Silah kaçakçılığı da dikkatle izlediğimiz bir konu. Her ne kadar sınırda yakalamalar yapsak da, operasyonları daha etkili hale getirmek için istihbarat paylaşımına ağırlık veriyoruz."

4.4.2 Kara sınır kapılarında Yasadışı göç ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 10: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili Yasadışı göç kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Yasa Dışı Göç	Göçmen kaçakçılığı	Göçmenlerin kaçak yollarla sınırı geçmesi	6
	Kaynak yetersizliği	Artan göçle başa çıkmada kaynak eksiklikleri	4
	Güvenlik riski	Sınırı geçen kişiler arasında potansiyel tehditler	4
	İltica ve sığınma	Gerçek mültecileri tespit etme sorunları	3
	İnsani hassasiyetler	Göçmenlerin haklarının korunması	3

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

YPK 20: "Bazı göçmenler insan tacirlerinin ellerinde büyük tehlikelere maruz kalıyor, ayrıca sınırdaki artan göç baskısı, ekiplerimizin kaynaklarını zorlamaya başladı."

YPK 16: "Gelen kişilerin kim olduğunu tespit etmek bazen zor olabiliyor, aralarında tehdit oluşturanlar da olabilir. Sığınma hakkı arayanlar ile diğerlerini ayırt etmek her zaman kolay değil."

TPK 7: "Sınırdaki en sık karşılaştığımız sorunlardan biri göçmen kaçakçılığı. Kaçakçılar, umutsuz insanları tehlikeli koşullarda sınırdan geçirmeye çalışıyor. Artan göçmen sayısı,

ekiplerimizin üzerindeki yükü artırıyor ve kaynaklarımızı zorlamaya başlıyor. Güvenlik riski de göz önünde bulundurulmalı; bazen gelen kişilerin arasında potansiyel tehdit unsurları bulunabiliyor. Gerçek sığınmacıları belirlemek, karmaşık ve dikkat gerektiren bir süreç.

Ancak, güvenliğini sağlarken insani hassasiyetlere de dikkat ediyoruz."

TPK 4: "Hem sınır güvenliğini sağlamak hem de göçmenlerin haklarını korumak büyük bir sorumluluk."

4.4.3 Kara sınır kapılarında ilgili İş Birliği Türleri (Bilateral / Multilateral) ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 11: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İş Birliği Türleri (Bilateral / Multilateral) kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
İş Birliği Türleri (Bilateral / Multilateral)	İkili iş birliği	Komşu ülke ile doğrudan iş birliği	8
	Çok taraflı iş birliği	Uluslararası kuruluşlar ile iş birliği (INTERPOL, EUROPOL)	8
	Anlık İstihbarat Paylaşımı	Gerçek zamanlı bilgi paylaşımı	2
	Stratejik Destek	Uzun vadeli iş birliği ve politika uyumu	2

YPK 11: "Türk polisiyle ikili iş birliğimiz, operasyonel anlamda büyük bir fark yaratıyor."

TPK 2: "INTERPOL gibi çok taraflı kuruluşlar, geniş çaplı suç örgütlerini tespit etmekte bize yardımcı oluyor. Ancak ağır işliyor. Gerçek zamanlı istihbarat paylaşımı sayesinde olaylara hızla müdahale edebiliyoruz."

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
İş Birliğindeki Zorluklar	Hukuki farklılıklar	İki ülkenin yasal sistemlerindeki uyumsuzluklar	7
	Dil engeli	Farklı dillerden kaynaklanan iletişim sorunları	6
	Lojistik zorluklar	Ortak operasyonlarda koordinasyon sorunları	4
	Siyasi hassasiyetler	Politik gerilimlerin iş birliğine etkisi	3

YPK 15: "Komşu ülkelerle iş birliği, sınır güvenliğinde kilit rol oynuyor. Örneğin, Türkiye ile ikili iş birliği sayesinde olaylara hızlı müdahale edebiliyor ve anlık bilgi paylaşımı yapabiliyoruz. Aynı zamanda INTERPOL ve EUROPOL gibi kuruluşlarla çok taraflı iş birliği, daha geniş çaplı suç ağlarını çözmemizi sağlıyor. İkili ve çok taraflı iş birliğinin kombinasyonu, hem kısa vadeli ihtiyaçlarımızı karşılamada hem de uzun vadeli tehditlerle mücadelede önemli bir rol oynuyor."

TPK 1: "Yunanistan ile gerçekleştirdiğimiz ikili iş birliği, sınırda hızlı müdahaleyi mümkün kılıyor. Özellikle göçmen kaçakçılığı ve uyuşturucu trafiği gibi konularda anlık bilgi paylaşımı yapmak zorundayız. Bu sayede hem sahada operasyonel başarı sağlıyor hem de iki tarafın kaynaklarını daha verimli kullanıyoruz. Ancak, ikili iş birliğinin etkili olabilmesi için tarafların aynı hedef doğrultusunda hareket etmesi gerekiyor."

YPK 12: "Çok taraflı iş birliği ise daha geniş çaplı suçlarla mücadelede önemli bir role sahip. INTERPOL ve EUROPOL ile birlikte çalışarak suç ağlarını tespit edebiliyor ve operasyonları koordine edebiliyoruz. Stratejik destek sağlamak ve politikaların uyumunu artırmak için bu tür iş birlikleri hayati önem taşıyor. İkili ve çok taraflı iş birliği birbirini tamamlayan unsurlar; bir yandan sınırdaki anlık sorunlara müdahale ederken, diğer yandan daha uzun vadeli çözümler üretiyoruz."

4.4.4 Kara sınır kapılarında ilgili İş Birliğinde zorluklar ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 12: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İş Birliğindeki Zorluklar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

TPK 3: *"Hukuki farklılıklar, bazen ortak operasyonları zorlaştırıyor. Dil nedeniyle bazen yanlış anlamalar olabiliyor."*

YPK 14: *"Siyasi atmosfer zaman zaman iş birliğimizi etkileyebiliyor."*

YPK 14: *"İş birliğinde en büyük zorluklardan biri, ülkeler arasındaki hukuki farklılıklar. Bazen bizim için basit görünen bir işlem, karşı tarafta karmaşık hale gelebiliyor. Dil engeli de başka bir sorun; acil durumlarda hızlı iletişim kurmak her zaman kolay olmuyor. Teknoloji bu engeli bir nebze azaltıyor, ancak yine de bazı yanlış anlamalar olabiliyor. Zaman zaman siyasi gerilimler de iş birliğimizi etkileyebilir, ancak odak noktamız her zaman suçla mücadele oluyor."*

4.4.5 Kara sınır kapılarında ilgili Teknoloji Kullanımı ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 13: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili Teknoloji Kullanımı kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
	Dil engellerini aşma	Çeviri uygulamalarıyla iletişim	6

Teknoloji Kullanımı	İleri teknoloji	X-ray tarayıcılar, kameralar	5
	Gözetim sistemleri	İzleme ve kontrol ekipmanları	4
	Teknolojik ilerlemeler	Yeni sistemlerin entegrasyonu	3
	Operasyonel kolaylıklar	Teknolojinin operasyonları hızlandırması	2

Yukarıda sırası ile verilen temalar ile ilgili olarak ilgililer tarafından ifade edilmiş çeşitli görüşlere en karakteristik örnekler aşağıda belirtilmiştir.

TPK 1: "Dil engelini aşmak için çeviri uygulamalarını sıkça kullanıyoruz. Google bize çok yardımcı oluyor"

YPK 4: "X-ray tarayıcılar sayesinde araçları hızlıca tarayabiliyoruz. Gözetim kameraları sınır güvenliğinde çok etkili. Yeni teknolojiler operasyonel süreçlerimizi önemli ölçüde kolaylaştırıyor."

YPK 16: "Teknoloji, işimizin birçok zorluğunu aşmamıza yardımcı oluyor. Çeviri uygulamaları sayesinde sınır ötesi operasyonlarda daha kolay iletişim kurabiliyoruz. X-ray tarayıcılar ve gözetim kameraları gibi teknolojiler, sınırdaki araç ve yükleri hızlıca incelememizi sağlıyor. Teknolojik entegrasyon sayesinde süreçlerimiz daha verimli hale geliyor, bu da operasyonel işleyişimizi kolaylaştırıyor."

4.4.6 Kara sınır kapılarında ilgili Polis Kültürü ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 14: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili Polis Kültürü kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
Polis Kültürü	Ortak değerler	Suçla mücadelede ortak hedefler	10
	Güven ve saygı	İş birliğinde güvenin önemi	5
	Kültürler Arası Uyum	Farklı polis kültürlerinin uyumu	3
	Mesleki Dayanışma	Görev bilinci ve iş birliği	2

YPK 16: "Hem biz hem de Türk meslektaşlarımız suçla mücadelede aynı hedeflere sahibiz."

TPK 9: "Güven olmadan iş birliği sağlamak mümkün değil. Farklı polis kültürleri arasında uyum sağlamak önemli."

TPK 4: "Görev bilinci, ortak operasyonların başarısında belirleyici oluyor."

TPK 10: "Polis kültürü, etkili iş birliğinin temelini oluşturur. Farklı yasal sistemlere rağmen, suçla mücadelede aynı değerlere sahibiz. İş birliğinin sürdürülebilir olması için güven ve saygı şart. Farklı kültürlerden gelen meslektaşlarımızla uyum içinde çalışmak da büyük önem taşıyor. Mesleki dayanışma, operasyonların başarısında belirleyici bir faktör oluyor."

YPK 20: "Polis kültüründe ortak değerlere sahip olmak, iş birliğinin temel taşlarından biri. Türk ve Yunan polis teşkilatları, farklı yasal sistemlere sahip olsalar da suçla mücadelede

aynı hedefleri paylaşıyor. Birbirimize güvenmek ve karşılıklı saygı duymak, sınırdaki ortak operasyonlarımızın başarısını artırıyor. Bu kültürel uyumun sağlanması, özellikle sınır ötesi suçlarla mücadelede bize büyük avantaj sağlıyor."

TPK 3: *"İş birliğinde dayanışma ruhu çok önemli. Operasyon sırasında farklı ülkelerden gelen ekiplerle uyum içinde çalışmak zorundayız. Polis kültürü, sadece görev bilinciyle değil, aynı zamanda karşı tarafın yöntemlerine uyum sağlama becerisiyle de kendini gösterir. Sınırdaki görev yapan polislerin birbiriyle dayanışma içinde olması, hem operasyonların başarısı hem de uzun vadeli iş birliği için kritik bir rol oynuyor."*

4.4.7 Kara sınır kapılarında ilgili İyi uygulamalar ana teması ve ilgili görüşler

Tablo 15: Kara sınır kapılarında fiilen çalışan veya çalışmış olan polis memurları ile ilgili İyi Uygulamalar kategorisinde temalar kodlar ve frekanslar

KATEGORİ	TEMALAR	KODLAR	FREKANS
İyi uygulamalar	İstihbarat Paylaşımı	Bilgi alışverişi ve analiz	8
	Ortak operasyonlar	İki ülkenin iş birliğiyle gerçekleştirilen operasyonlar	6
	Stratejik planlama	Uzun vadeli operasyonel hazırlık	4
	Güvenlik Kaygıları	Hassas bilgilerin paylaşımında özen	2

YPK 15: *"İstihbarat paylaşımı sayesinde suçluların izini sürebiliyoruz. Ortak operasyonlar iki ülke için de kazan-kazan durumu yaratıyor. Stratejik planlama başarılı operasyonların temelini oluşturuyor."*

YPK 14: "Bazı bilgileri güvenlik kaygıları nedeniyle paylaşmıyoruz."

YPK 3: "En iyi uygulamalarımızdan biri, istihbarat paylaşımında bulunmak. Bu sayede tehditlere hızlıca müdahale edebiliyoruz. Ortak operasyonlar, iki taraf için de kazan-kazan durumu yaratıyor. Stratejik planlama, uzun vadeli hedeflerimize ulaşmak için kritik bir unsur. Ancak, güvenlik kaygıları nedeniyle bazı bilgilerin paylaşımında dikkatli olmamız gerekiyor."

4.4.8 Nefret ve kültürel farklılıklar İki ülke arasındaki iş birliğini etkileyebilecek en önemli faktörler içerisinde kültürel farklılıklar ve nefretin etkili olacağı görüşünden hareketle, memurların söylemleri incelendiğinde pozitif ve negatif görüşlerin her ikisinin de var olduğu anlaşılmıştır. Beklendiği üzere hiçbir memurdan “nefret” sözcüğü dile gelmemiş ise de gerek kara gerekse deniz polisinden bu anlama gelen değerlendirmeler mevcuttur. Tablo 16 da her iki ülke memurlarının nefret ve farklılıklar temelinde görüşlerinden pozitif ev negatif olmak üzere kesitler görülmektedir.

Tablo 16: Nefret ve kültürel farklılıklarla ilgili olumlu ve olumsuz görüşler

Olumlu	Olumsuz
Muhatabımla olan mesafem o kadar küçük ki bazen telefon görüşmesi yapmak yerine bir dakika içinde karşı tarafa gidip konuyu yüz yüze görüşmeyi tercih ediyorum.	Aramızda gerçek farklılıklar var, kültürel farklılıklar, dil farklılıkları var, o yüzden iş birliği zor!
Astlarımızı bir araya getirmek için etkinlikler düzenliyoruz	Hiçbir deneyimim yok çünkü Türkiye'deki meslektaşım ile hiçbir konuda hiçbir iş birliği yok

Bir fincan Türk çayı içiyorum, sohbet ediyoruz ve varsa sorunları çözüyoruz	Güçlü bir iş birliği isteği olmasına rağmen ciddi bir engel vardı: dil engeli.
İş birliği mekanizmalarını etkin bir şekilde kullanıyoruz ve bunu yapmak zorundayız	Ben bu etkinliklere kendim gitmiyorum. Asla gitmeyeceğim çünkü katılımım önemli bulmamı sağlayacak, oysa ben bulmuyorum
Sosyal ilişkilerimiz çok çok iyi. Geçtiğimiz hafta meslektaşımın düğününe davet edildim	Bizler ancak INTERPOL veya EUROPOL gibi örgütler aracılığıyla iş birliği yapıyoruz.
Bu tür faaliyetlerin amacı onları bir araya getirmek ve birbirlerini tanımalarını sağlamak	Kimlik veya evrak olmadan gelen ciddi bir mülteci akışı var. Aralarında bazen Türkler de bulunuyor
Türkçe konuşuyorum. Bu, diğer taraf (Türkiye) için bir coşku atmosferi yaratıyor	Mültecilerin barındırılması gerekiyor ve bu da ülkem için sosyo-politik ve ekonomik bir yük oluşturuyor. Suçlu olmayabilirler, ancak hiçbir şey suçlu olmadıklarını garantilemez
Son zamanlarda bir futbol turnuvası düzenledik.	İş birliği olarak kabul edilebilecek tek bir faaliyet var ve o da pasaport polisi arasındakidir

4.5 Sınır ötesi nitelikli davaların paydaşı her iki ülkenin diplomatlarının görüşleri

Türk ve Yunan diplomatlarının konu ile ilişkin verdikleri cevaplar, iş birliğine yönelik zorluklar kategorisinde belirtilen temalar doğrultusunda incelenmiştir. Kodlama yapısı, frekans analizi ve her iki diplomatın söylemleri aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 17: Türkiye ve Yunanistan diplomat görüşleri

KATEGORİ	TEMA	KOD	FREKANS
İş Birliğindeki Zorluklar	Hukuk Sistemi Farklılıkları	İki ülke arasındaki yasal süreçlerdeki farklılıklar.	9
	Dil Farklılıkları	İletişimde yaşanan zorluklar ve çeviri ihtiyacı.	8
	Operasyonel Zorluklar	Operasyon ve saha çalışmaları sırasında yaşanan lojistik engeller.	7
	Politik Gerginlikler	İki ülke arasında var olan siyasi gerginliklerin iş birliğine etkisi.	10
	Ortak Hedeflere Odaklanma	İş birliği sağlamak için ortak hedeflere yönelme çabaları.	12
	Diplomatik Olumlu Tavır	Diplomatların hem mülakat hem de iş birliği sürecinde pozitif bir tavır göstermesi.	13

Her iki ülke diplomatının mülakattan alınan bölümleri aşağıdaki gibidir:

TD 1: “Türkiye ve Yunanistan’ın coğrafi ve kültürel yakınlığı, iş birliğimizin önemini artırıyor. Ancak hukuk sistemlerimiz arasındaki farklar bazı konularda uyum sağlamayı zorlaştırıyor. Özellikle sınır güvenliği operasyonlarında yasal prosedürlerdeki farklılıklar, zaman kaybına yol açabiliyor. Bununla birlikte, dil engeli nedeniyle iletişimde sıkıntılar yaşanabiliyor, ancak teknoloji sayesinde bu sorunu gidermeye çalışıyoruz. Ortak hedeflerimize ulaşmak için koordinasyon çabalarımızı artırıyoruz ve her iki taraf da operasyonel zorlukların farkında. Gerginliklere rağmen, bölgesel güvenliği sağlamak için elimizden geleni yapıyoruz.”

TD 2: “Türkiye olarak, iş birliğinde iyimser bir yaklaşımı benimsiyoruz. Diplomatik süreçlerin başarılı olabilmesi için karşılıklı saygı ve yapıcı bir tavır sergilemek gerektiğine inanıyoruz. Siyasi hassasiyetler her zaman var olsa da, ortak tehditlerle mücadele etmek ve sınır güvenliğini sağlamak için çalışıyoruz. Birleşik kaynaklar ve uzmanlıklarımızı bir araya getirerek daha etkili operasyonlar düzenleyebiliriz. Yunanistan ile iş birliğimizi geliştirmek ve geleceğe yönelik stratejik planlarımızı uyumlu hale getirmek en büyük amacımız.”

YD 1: “Türkiye ile ilişkilerimiz zaman zaman zorluklarla karşılaşsa da, ortak bir güvenlik amacımız olduğunun farkındayız. Dil farkları ve hukuk sistemlerimizdeki farklılıklar nedeniyle bazı konularda zorlansak da, ortak operasyonlarda mümkün olduğunca uyum sağlamaya çalışıyoruz. Siyasi gerginliklerin iş birliğini sekteye uğrattığı durumlar olabiliyor, ancak bu durumlarda bile diplomatik yollarla çözümler bulmaya odaklanıyoruz. Ortak hedeflerimiz doğrultusunda, bilgi paylaşımını ve koordinasyonu artırmak için çaba gösteriyoruz.”

YD 2: *“Pozitif bir diplomatik yaklaşım sergilemek, her iki taraf için de oldukça önemli. İş birliğinde güven oluşturarak ortak projelerimizi daha verimli hale getirebiliriz. Sınır güvenliğini sağlamak, insan kaçakçılığı ve uyuşturucu ticaretine karşı mücadelede birlikte çalışmak zorundayız. Türkiye ile stratejik planlamaya dayalı bir iş birliği kurmak istiyoruz. Birlikte düzenlenen operasyonlar, uzun vadede bölgemize daha fazla güvenlik sağlayacaktır.”*

4.6 Yasal prosedürler ve hukuksal çerçeve ile ilgili veriler ve hukukçularla yapılan görüşmeler

Türk ve Yunan polis iş birliğini etkileyen yasal sorunları analiz etmek için, her iki ülkenin yapısal, prosedürel ve operasyonel yasal çerçevelerine odaklanmamız gerekir. Yasal bağlam, Yunanistan ve Türkiye'deki kolluk kuvvetlerinin nasıl etkileşime girdiğini şekillendirir ve etkili iş birliği için hem engelleri hem de fırsatları vurgular (Çelikkol, 2017, Savva, 2014).

Bu temelde her iki ülkenin önde gelen hukukçuları ile yapılmış olan görüşmelerin alıntıları aşağıda gösterilmektedir. Her bir hukukçudan elde edilmiş veriler ilginçlikleri nedeni ile olduğu gibi aktarılmıştır. Her iki ülke hukukçuları ile yapılan mülakatlardan bölümler aşağıdaki gibidir:

Yunan Avukat 1:

“Türk ve Yunan polis güçleri arasındaki iş birliğinin potansiyeli olduğuna inanıyorum, ancak yasal farklılıklar göz ardı edilemez. Yunanistan'da her şey AB direktifleriyle uyumlu olmalı ve bu, işlerin nasıl yapılabileceği konusunda katı bir çerçeve yaratıyor. Örneğin, sınır ötesi suçlarda, özellikle Türkiye aynı protokolleri takip etmiyorsa, koordinasyonu yavaşlatan EUROPOL veya FRONTEX'i dikkate almalıyız. Dürüst olmak gerekirse, AB prosedürlerine bu şekilde güvenmek bazen bir darboğaz gibi hissettiriyor, ancak aynı zamanda şeffaflık ve

standardizasyonu da sağlıyor. Kişisel olarak, daha geniş AB mekanizmalarına güvenmek yerine günlük iş birliği için pratik çözümlere odaklanan daha fazla ikili anlaşma görmek isterim.”

Yunan Avukat 2:

“Bence bu karmaşık bir konu çünkü iki ülkenin çok farklı yasal öncelikleri var. Yunanistan kendini AB sınırının koruyucusu olarak görüyor, bu nedenle polis iş birliğimiz genellikle AB kurallarına ve prosedürlerine bağlı. Bu, yaptığımız her şeyin GDPR kapsamındaki veri paylaşım yasaları gibi katı düzenlemelere uyması gerektiği anlamına gelir. Öte yandan, Türkiye daha fazla esnekliğe sahiptir ve bu hem bir avantaj hem de bir zorluk olabilir. Örneğin, daha hızlı karar alma süreçleri, yargı denetimine olan ihtiyacımızla çakışabilir. Ancak bana sorarsanız, anahtar nokta, insan ticareti veya kaçakçılıkla mücadele için ortak çabalar gibi, her ikimizin de fayda sağladığı alanları bulmaktır. Bence her iki taraftaki avukatlar, bu yasal boşlukları kapatmak için burada çalışabilirler.”

Türk Avukat 1:

"Benim bakış açıma göre, polis iş birliğindeki en büyük engel, iki ülkenin hukuk sistemlerini nasıl ele aldıklarındaki farktır. Yunanistan, gerçek zamanlı iş birliği söz konusu olduğunda çok katı ve yavaş olabilen AB yasalarına göre faaliyet göstermektedir. Örneğin, biz Türkiye'de acil durumlarda hızla uyum sağlayabilsek de, Yunanistan'ın AB prosedürlerinin katmanlarından geçmesi gerekiyor. Bununla birlikte, farklılıkların aşılmaz olduğunu düşünmüyorum. Sınır güvenliği için ortak görev kuvvetleri veya net iade protokolleri gibi polis operasyonlarına özgü ikili anlaşmalara odaklanırsak, bu sorunların üstesinden gelebiliriz. Asıl mesele politik değil, pratik çözümler bulmaktır.”

Türk Avukat 2:

“Şahsen, Türk ve Yunan polis kuvvetleri arasındaki ilişkinin doğrudan iletişim eksikliğinden mustarip olduğunu düşünüyorum ve bu da yasal farklılıklardan kaynaklanıyor. Türkiye ulusal güvenliğe öncelik veriyor ve kararların hızlı bir şekilde alınabileceği daha merkezi bir sisteme sahip olma eğiliminde. Bu arada, Yunanistan'ın AB taahhütleri, özellikle istihbarat paylaşımı veya iadeler gibi konularda süreçlerini yavaşlatıyor. Ama dürüst olmak gerekirse, iyileştirme için yer olduğunu düşünüyorum. Her iki taraf da aynı sorunlarla uğraşıyor - insan ticareti, kaçakçılık, organize suç - o zaman neden daha doğrudan iş birliği yapmıyoruz? Bence, polis ve hukuk ekipleri arasında daha fazla yüz yüze görüşme bu yanlış anlamaları gidermeye ve daha sorunsuz bir süreç yaratmaya yardımcı olabilir.”

5. Tartışma ve Sonuç

5.1 Verilerin eldesi ve değerlendirilme biçimleri

Bu çalışmanın verileri, 3. bölümde açıklandığı gibi Türkiye ve Yunanistan’da ulusötesi tehditlere karşı polis iş birliği 'fenomenini' sorgulamak için kolluk kuvvetleri görevlileri başta olmak üzere derinlemesine yüz yüze görüşmeler yoluyla toplandı. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik yöntem tercih edildi.

Genel anlamda iki ülkeyi karakterize eden tarihsel nefret ve güvensizlik nedeniyle, gerekli olmasına rağmen polis iş birliğinin sınırlı olması beklenmekte idi. Bu nedenle söz konusu iki ülkede polis iş birliği' gibi karmaşık bir konu için veri toplamak amacıyla strateji ve organizasyon dikkatlice planlanmıştır (Denscombe, 2010).

Çalışmanın bu bölümünde, görüşmeler ve görüşme sonrası yorumlar yoluyla elde edilen bilgiler analiz edildi.

Toplanan veriler üç bölümde düzenlendi. İlk bölümde Türkiye ve Yunanistan deniz sınır üst düzey polis memurlarından toplanan bilgiler sunuldu. İkinci bölümde Türkiye ve Yunanistan kara sınırı polis memurlarıyla görüşmeler değerlendirildi. Üçüncü bölümde, her iki ülkenin diplomatik yetkilileri ve emniyet ataşelikleri ile görüşmeler analiz edildi. İki ülkeden görüşülen kişilere genel olarak iş birliği yapıp yapmadıkları, ikili olarak iş birliği yapıp yapmadıkları ve iş birliğinde hangi sorunların olduğu soruldu. Ayrıca, varsa yapıcı fikirleri soruldu. Sorular, “gereç ve yöntem” bölümünde belirtilen gerekli bilgileri elde etmek için ortama ve tutumlarına göre geliştirilmiş olup, genel literatüre uygun şekilde planlandı. Kara ve deniz sınırı polisler ile yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar öncelikle kodlamaya tabi tutularak genel anlamda değerlendirildi.

Fenomenolojik araştırmalarda kodlama, nitel verileri düzenlemek ve analiz etmek için değerli bir araçtır. Gerçekleştirilen kodlama, araştırmacıların katılımcıların yaşadıkları deneyimlere ilişkin açıklamalarından ortaya çıkan temel temaları belirlemesine ve kategorize etmesine olanak tanımaktadır. Bu, bireylerin belirli bir olguyu nasıl algıladıkları ve deneyimledikleri konusundaki ortak noktaları ve farklılıkları vurgulamaya yardımcı olabilmektedir (Creswell ve Poth, 2018). Kodlama, nitel verileri analiz etmek için yapılandırılmış bir yol sunarak farklı katılımcıların deneyimlerini karşılaştırmayı ve zıtlaştırmayı kolaylaştırmaktadır. Bu sistematik yaklaşım, analizin kapsamlı olmasını ve önemli temaların göz ardı edilmemesini sağlamaya yardımcı olur (Miles, 2014). Fenomenoloji öncelikle nitel olsa da kodlama, frekans sayımları gibi belirli düzeyde nicel analize olanak tanır. Bu, katılımcılar arasında hangi temaların en belirgin veya önemli olduğuna dair içgörüler sağlayabilmektedir (Moustakas, 1994). Kodlama ile incelenen olgunun özünü tanımlayan merkezi temalar ve alt temalar belirlenmiş olup bu temalar daha sonra katılımcıların deneyimlerinin altında yatan anlamı anlamak için daha derinlemesine incelendi (van Manen, 2016).

Ancak fenomenolojik çalışmalarda, karmaşık ve çok yönlü olan deneyimlerin özünü anlamaya odaklanıldığı için bu deneyimleri kodlara indirgemek onları aşırı basitleştirebilmekte ve orijinal verilerin zenginliğini düşürmektedir (Giorgi, 2009, Lincoln ve Guba, 1985).

Fenomenolojik olan  alışmamızda Smith ve arkadaşlarının ifade ettiği gibi katılımcıların deneyimlerine ilişkin açıklamalarına sadık kalmak ile daha derin anlamları ortaya çıkarmak için bu açıklamaları yorumlamak zor olmuştur. Kodlama bazen nüanslı yorumlama pahasına analizi kategorileştirmeye doğru itmektedir (Smith, 2009). Kodlama verileri kategorize etmeye yardımcı olsa da her zaman farklı faktörlerin bir bireyin deneyimini şekillendirmek için nasıl etkileşime girdiğinin tüm bağlamını veya inceliklerini yakalayamayabilmektedir (van Manen, 2016). İşte bu nedenle verilerimiz ayrıca derinlemesine görüşmelerden çıkan detaylar temelinde de incelemeye alınmıştır.

İncelemeler sonucunda memur gruplarının birçok ortak endişe ve hedefi paylaşmasına rağmen, bunları ifade etme biçimlerinin kendi ulusal bağlamlarını yansıttığını ortaya koymaktadır. Türk memurları daha çok acil, pratik yönlelere odaklanırken, Yunan memurları yanıtlarına daha geniş bir kültürel ve diplomatik bakış açısı entegre etmektedir.

Deniz sınırlarında görevliler de kendi sınırlarında uluslararası suçlar, yasadışı göç ve uyuşturucuyla ilgili faaliyetlerle ilgili benzer zorluklarla karşı karşıya olduklarını ifade etmektedir. Ancak, ulusal bağlamları nedeniyle bakış açıları önemli ölçüde farklılaşmaktadır. Türk görevliler, Yunanistan ile iş birliği eksikliğinden dolayı hayal kırıklığına uğramakta ve çok taraflı örgütlere güvenmekte, Yunan görevliler ise daha milliyetçi, Yunanistan'ın Avrupa'yı korumadaki rolüne odaklanmakta ve Türkiye ile ikili çabalardan ziyade Avrupa ortaklarıyla iş birliğini tercih etmektedir. Her iki ilgili grup da ülkeleri arasındaki daha geniş jeopolitik gerginlikleri yansıtacak şekilde, farklı nedenlerle de olsa bir hayal kırıklığı ve yalnızlık duygusu yaşamaktadır. Literatürde de uluslararası polis iş birliğinin gerekli olduğu kadar gerçekleştirilmesi zor bir konu olduğu ifade edilmektedir (Busuioc, Groenleer, 2013). Temel zorluklardan en önemlisi iş birliği yapan ülkelerin hukuk sistemlerinin farklılığıdır (Ristau, 1996). Öte yandan, çok taraflı anlaşmaların ortakları genel iş birliği fikrine güvenmemektedir. Farklı ülkelerdeki polis memurlarının doğrudan iletişimi ile ikili iş birliği daha az bürokratik, hızlı, kesin ve kolay bir sistemdir (Lemieux, 2010). Ancak her ne kadar etkili gibi görünse de en önemli konu bu iş birliğinin hesap verebilirliğinin olmayışıdır (Lemieux, 2010, Fijnaut, 2002). Bu tür iş birliği ve anlaşma için karşılıklılık ve güven zorunludur (Anderson, 1989). Çalışmamızda özellikle iki ülke açısından uluslararası polis iş birliği şekilleri karşılaştırılmış ve değerlendirilmiştir.

5.2 Kara Sınırlarında gerçekleştirilen derinlemesine yüz yüze görüşmelerin analizi

Her iki grup da karşılaştıkları uluslararası suçlar, iş birliğinin önemi ve işlerinde teknoloji ve polis kültürünün rolü konusunda ortak bir anlayışa sahipti. Esasen teknolojiye gelişmelerin

polislikle bağlantısı çok eskiden irdelenen bir konudur. 1970'li yıllardan başlayarak Soğuk Savaş geriliminin azalmasının ardından teknolojideki gelişmeler, ulaşım oranlarındaki artış ve küresel ekonomideki hızlanma 'küreselleşme' olarak adlandırılan sürecin temelini oluşturmuştur (Bowling, 2009). Ülkeler ekonomik olarak birbirine bağımlı olmaya başlamış ve Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bu bağımlılık sosyal ve politik alanlara da sıçramıştır. Küreselleşme, farklı bilim insanları tarafından farklı tanımlansa da en uygun tanımın aşağıdaki olduğu görülmektedir: “Küreselleşme, insanoğlunun insanoğlunu özgürleştirebilmesi için mesafesiz ve sınırsız bir nitelik taşıyan 'toplumsal yaşamların' birbirine bağlılığının artması konusundaki farkındalığın artmasıdır. Bu durumda kişiler küresel bir köyde yaşadıklarını hissederek”. Zaman ve mekan sıkıştırması kavramı, coğrafi mekan ve kronolojik zamana dair eski fikirlerimizin modern iletişim, medya ve ulaşımın hızıyla baltalandığını ima eden fikirle birlikte gelişmiştir (Baylis, 2008).

Bütün bunlar insanlık adına ciddi ilerlemeler gibi görünüyorsa da aynı zamanda suçluluk için avantajlı bir ortamın yaratılmasının da sebebidir. Küreselleşmenin bir sonucu olarak suç artışlarının oranını tahmin etmek kolay değildir ancak buna işaret eden ciddi göstergeler mevcuttur (Bergeron, 2013). Konu ile ilgili birkaç örnek vermek gerekirse küreselleşmenin bir sonucu olarak pazar akışında bariz bir artış olduğu görülmektedir. Bu doğrudan yasadışı piyasa akışının da arttığını ima etmektedir (UNODC, 2010). Benzer şekilde, piyasanın kuralsızlaştırılması ve sınır kontrolünün kaldırılması, yasadışı pazarın ilerlemesine ve büyümesine neden olmaktadır (Sheptycki, 2002). Bir başka örnek ise teknoloji ve iletişimdeki gelişmelerin insanlık için uluslararası seyahat ve 'gerçek zamanlı' iletişimin artmasına yol açmasıdır. Bu teknolojik ilerleme siber suçlar olarak bilinen bazı yeni suç türlerinin oluşmasına neden olmaktadır (Baylis, 2008). Teknoloji aynı zamanda halihazırda var olan ancak küreselleşmeyle birlikte artan suç türleri için suç iletişimini ve iş birliğini de kolaylaştırmıştır (Bowling, 2009).

Son olarak, iletişim kolaylığı ve bilgiye ulaşılabilirliğin artması, güvenliğin küreselleşmesini de beraberinde getirmiştir. Vatandaşlar, çevrelerinde ve dünyada olup bitenler hakkında her türlü medya kanalıyla çok iyi bilgilendirilebilmektedir. Böylece tepkilerinde çok daha hassas olmaktadır. Bir olayın kişiyi etkileme olasılığı minimum düzeyde olsa bile kişi, olayın kendisi hakkında bilgi sahibi olduğu için riskin farkındadır. İnsanlar bir tehlike algıladığında etkilenebileceklerini düşünürler ve kendilerini savunmasız hissederler (Ericson, 1997). Wildavsky'ye (1979) göre 'en zengin, en uzun ömürlü, en iyi korunan, en becerikli, kendi teknolojisini en üst düzeyde kavrayan uygarlık, en korkan uygarlık olma yolundadır' (Wildavsky, 1979). İnsanların yirmi birinci yüzyılda kendilerini daha tehlikeli bir toplumda yaşadıklarını hissetmeleri 'risk toplumu' kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur (Beck, 1992). Tüm bu verilerin ışığı altında çalışmamızın konusu olan Türkiye ve Yunanistan polis iş birliği sorgulanmış ve değerlendirmeye alınmıştır.

Yasadışı göç ve sınır ötesi iş birliğinde karşılaşılan zorluklar konusundaki bakış açılarında güçlü bir uyum vardı. Türk memur, pratik çözümlere odaklanarak operasyonel yönler ve zorluklar hakkında biraz daha ayrıntılı açıklamalar sağladı. Yunan memur, genel içerikte benzer olsa da özellikle polis kültürünün yasal farklılıkları nasıl aşabileceği konusunda iş birliğinin ilişkisel ve kültürel boyutlarına daha fazla vurgu yaptı.

Her iki grup da insan ticareti, uyuşturucu kaçakçılığı, yasadışı silah kaçakçılığı ve kaçakçılık gibi benzer uluslararası suç türlerinden bahsetti. Her iki ülke yetkilileri de bu suçlara odaklanarak suç şebekelerinin organize yapısına ve uluslararası örgütlerle iş birliğinin önemine dikkat çekti. Yasadışı göç konusundaki görüşlerine gelince, her iki grup da yasadışı göçün karmaşıklığını kabul ederek insani yönleri ve sınır güvenliğini sağlama ihtiyacını vurguladı. Yunanlı grup, kaynaklardaki zorlanma, kaçakçılar tarafından göçmenlerin sömürülmesi ve sığınma arayanlar ile potansiyel güvenlik tehditleri arasında ayrım yapmadaki zorluklar gibi endişelerini dile getirdi. Esasen risk toplumu kavramı, genel olarak 'küresel güvenlik tehditleri'

olarak adlandırılan tüm bu özellikleri içerir (Beck, 1992). Güvenlik tehditlerinin nedenleri, bir ülkedeki veya bir bölgedeki ekonomik, sosyal ve politik duruma bağlı olarak farklılık gösterebilir veya değişebilir; bu nedenle, farklı ülkeler veya daha geniş alanlar için farklı şekilde analiz edilmeleri gerekir (Jamieson, 2001). Örneğin, bugün Avrupa'da sorun olan ekonomik kriz, krizden önce mevcut olmayan veya önemli olmayan çeşitli tehditleri beraberinde getirmiştir. Bu araştırma, Avrupa ve Asya'da kapı bekçiliği rolünü oynayan iki komşu ülke olan Türkiye- Yunanistan sınırı için önemli olan ulusötesi güvenlik ve risk tehditlerine odaklanılmıştır.

EUROPOL'ün Operasyon Departmanı, Avrupa Birliği'ni etkileyen suç faaliyetleri ve grupları hakkında kolluk kuvvetlerinin bilgi analizinin bir ürünü olan Ciddi ve Organize Suç Tehdit Değerlendirmesi (SOCTA) başlıklı çalışmasını 2021'de yayınlamıştır. Küresel tehdit oluşturan suç türleri, belirli alanlar için ciddiyetlerine göre farklı şekilde kategorize edilir. Bu raporda, Avrupa'da 3600 uluslararası organize suç grubunun bulunduğu belirtilmektedir. Bunların %30'undan fazlası çoklu suç grupları olarak kabul edilir ve ayrıca bir arada çok uluslu olarak tanımlanır (SOCTA, 2021). EUROPOL'ün kategorizasyonu uyuşturucu suçlarını ilk sıraya koyarken, bunu terörizm, yasadışı insan ticareti ve göç, sahtecilik, mülkiyet suçu, ekonomik suçlar, siber suçlar, çevre suçları ve silah kaçakçılığı takip eder (SOCTA, 2021).

İkili/çoklu iş birliği konusu ile ilgili olarak her iki grup da ikili ve çok taraflı iş birliğinin bir kombinasyonunu değerlendirdi; ikili iş birliği, acil ve pratik yanıtlar için hayati önem taşıırken, çok taraflı iş birliği daha geniş stratejik destek sağlıyor. Yasadışı göç ve uyuşturucuyla ilgili suçlarla mücadelede her iki iş birliği türünün de tamamlayıcı niteliğini vurguladı. Benyon (1996), uluslararası polis iş birliğinin üç seviyeye sahip olduğunu savunur. Birincisi, tüm ulusal yasa ve yönetmeliklerin standardizasyonunu ve uyumunu içeren makro seviyedir. İkincisi, mezo seviye, polisin ve diğer kolluk kuvvetlerinin operasyonel standartları, uygulamaları ve prosedürleri ile ilgilidir ve son olarak mikro seviye, belirli suçların araştırılmasını ve belirli suç

biçimlerinin önlenmesini ve kontrolünü içerir (Benyon, 1996). Brodeur, iş birliğini yüksek ve düşük polislik olarak sınıflandırır. Yüksek polislik, yukarıda belirtilen makro seviyeye karşılık gelir ve istihbarat toplama olarak tanımlanır. Düşük polislik, mikro seviyeye karşılık gelir ve operasyonel olarak tanımlanır (Brodeur, 1982). Bu amaçla bahsedilebilecek iki tür iş birliği vardır: Çok taraflı ve iki taraflı polislik iş birliği. Çok taraflı anlaşmalar, birkaç ülke arasında karşılıklı iş birliği, hizmet ve bilgi alışverişi olabilir (Das, 1999). Çok taraflı iş birliğinin bir örneği, yaklaşık 190 üye ülkenin ortak bir bilgi sistemi oluşturduğu, geliştirdiği ve kullanmayı beklediği istihbarat paylaşımına dayalı bir organizasyon olan INTERPOL'dür. INTERPOL'ün temel hedefleri, polis güçlerine iletişimi teşvik etmek, güvenli veri tabanları sağlamak, operasyonel destek sağlamak ve üye devletlerin polis memurlarını eğitmek için küresel bir iletişim sistemi sağlamaktır (Cameron-Waller, 2008; Barnett, Coleman, 2005). Bu tür bir iş birliği, daha hesap verebilir ve daha şeffaf olan daha sağlam yasal yanıtlar anlamına gelir (Lemieux, 2010).

Öte yandan, ikili anlaşmalar, iki ülke arasında aynı tür etkileşimler için yapılan resmi veya gayri resmi anlaşmalardır. En eski ve en çok eleştirilen iş birliği türü olan bu tür iş birliği, başlangıçta belirli vakalar için sınır polisi güçleri arasında geliştirilmiştir (Anderson, 1989). Birbirlerini tanıyan ve birbirlerine güvenen memurlar, bugün bile etkili bir şekilde kullanılan bir şekilde bilgi alışverişinde bulunmuştur. Daha sonra, yasal sistemlerdeki farklılıklar ve uluslararası hukuk standartlarının eksikliği nedeniyle o zamanlar son derece zor olan resmi ikili anlaşmalar imzalanmaya başlandı. Günümüzde uluslararası arena olgunlaşmıştır. Küreselleşme ve beraberinde getirdiği bağlantılılık, resmi anlaşmalar aracılığıyla standardizasyonla birlikte bu tür iş birliklerinin gelişmesine yardımcı olmuştur (Baylis, Smith ve Owens, 2008).

Bazı ülkeler çok taraflı iş birliğinin bilgi alışverişi mekanizmasına güvenmemektedir. Bunun nedeni, verilen bilginin kara deliğe gittiği hissidir. Öte yandan, bu bilginin kullanımı belirsizliğini korumaktadır (Guille, 2010a). Bu nedenle, bazı ülkeler ulusal çıkarları, güvenlik

sorunları ve öncelikleri nedeniyle bazı bilgileri gizlemeyi tercih etmektedir. Ayrıca, makro düzey oldukça politik ve bürokratiktir; bu nedenle çok yavaştır (Guille, 2010b). Sahadaki polis bu kaynaklardan bilgi istediğinde, cevabın ciddi şekilde gecikeceğini bilir. Bu nedenle en hızlı ve en etkili yöntemler olan ikili iş birliği mekanizmaları tercih edilmektedir (Deflem, 2002). Bir diğer eksiklik ise kaynak, bütçe ve teknoloji eksikliği nedeniyle tüm ülkelerin bilgiyi eşit şekilde kullanma konumunda olmamasıdır (Lemieux, 2010). Öte yandan bu çok taraflı sistemler çok üyelidir. Üyelerin bir kısmında yolsuzluk, iç politik sorunlar ve iç savaşlar gibi sorunlar vardır ve bu nedenle etkili bir iş birliği mümkün değildir (Das, 1999). Çok taraflı iş birliğinin temel dezavantajı mikro düzeyde etkisiz olmasıdır. Buradaki en önemli nokta hızlı ve bürokratik olmayan bilgi alışverişine ihtiyaç duyulmasıdır (Anderson, 1989).

Başarısızlığın nedeni, iş birliği anlaşmalarının en yüksek bürokratik düzeyde imzalanmasıdır. Bahsedilen düzey oldukça politiktir ve bu düzeyde çok az kişi polisin neye ihtiyacı olduğunu umursar (Guille, 2010a). Politikacılar, polisliğin gerçekliğinden ve ihtiyaçlarından habersiz oldukları için polisi engelleyen kuralları koyarlar (Guille, 2010a). Sistem, makro düzeyde yasallığa ve yapıya çok fazla ağırlık vermiş ve genellikle mikro düzeydeki polis güçlerinin ihtiyaçlarına dikkat etmemiştir. Makro ve mikro düzeyler arasındaki büyük farkın nedeni budur (Guille, 2010b).

Bu sorunu çözmek için, polis memurları diğer ülkelerdeki meslektaşlarıyla doğrudan iletişime geçtiklerinde dil, kültürel ve prosedürel farklılıklarla karşılaşmaktadır. İkili iş birliği, daha önce gayri resmi bir anlayışla polis güçlerinin iş birliği anlamına geliyordu. 19. yüzyılda, çeşitli ülkelerin polis güçleri arasında resmi ikili anlaşmalar imzalanmaya başlandı. Bu anlamda, ikili iş birliği daha eski ve aynı zamanda en çok eleştirilen iş birliğidir. Komşu ülkelerin yaşadığı belirli koşullar nedeniyle geliştirilmiştir (Anderson, 1989).

Uluslararası sözleşmeler ve anlaşmalar egemenlik ilkesini kabul eder. Bu nedenle, ikili polis iş birliğinin işlevi, bilgi alışverişinde polis iş birliği, her iki ülkedeki polis operasyonlarının

koordinasyonu ve her iki ülkedeki ziyaretler yoluyla gözlem ve bilgi toplama ile sınırlıdır (Lemieux, 2010). Bu tür iş birliğinde karşılaşılan temel sorun, söz konusu ülkelerin mevzuatlarındaki, prosedürlerindeki ve ilkelerindeki farklılıklardır. İki ülke arasında tarihsel ve kültürel bir benzerlik olduğunda, sistemler karşılaştırılabilir olma eğilimindedir; bu nedenle iş birliği daha kolaydır (Deflem, 2002).

Polis memurları, özellikle Avrupa'da, çeşitli kapasite geliştirme faaliyetleri ve başlatılan ortak programlar nedeniyle birbirlerini tanıma eğilimindedir, bu nedenle bu gayri resmi temasların artması beklenmektedir. Gerçekten de bu kapasite geliştirme faaliyetleri genellikle çok taraflı bağlamda organize edilmektedir. Konferanslara ve seminerlere katılan polis memurları çok taraflı bir ortamda birbirleriyle tanışır ve gayri resmi temaslarını oluştururlar. Bu, güveni ve iyi niyeti pekiştirir (Lemieux, 2010). İkili iş birliği ancak devletler belirli koşulları oluşturduklarında mümkündür. Genellikle komşu olan, yüksek suç oranı ve yoğun sınır trafiği sorunları olan ülkeler daha fazla iş birliği yaparlar. Örneğin ABD ve Kanada ortak sınırlara sahiptir ve FBI, Kraliyet Kanada Atlı Polisi ile birlikte devriye gezer ve yakın iş birliği içinde hareket ederler. Ancak ülkelerin birbirleriyle siyasi sorunları olduğu durumlarda, ne tür iş birliği konuları mevcut olursa olsun, iş birliği yapamazlar; örneğin Meksika sınırında gerginlik varsa, polis güçleri birçok nedene sahip olmasına rağmen iş birliği yapamazlar (Anderson, 1989).

İkili anlaşmalarda birbirinden ayrılması gereken iki iş birliği aşaması vardır. Birincisi doğrudan bilgi paylaşımıdır. İkinci aşama aktif soruşturma, tanıkların sorgulanması ve tutuklama yeteneğidir. İlk aşama doğrudan polisle ilgilidir. Ancak ikinci aşamada adli makamların dahil olması gerekir. İkili ve çok taraflı iş birliğini karşılaştırsak, ikili iş birliğinin organize suç, yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı ve terör gibi daha spesifik vakalarla, çok taraflı iş birliğinin ise daha genel konularla ilgilendiğini görebiliriz. İkili ve çok taraflı iş birliği arasında düzensiz bir ilişki vardır. İkili olarak başlatılan bir iş birliği çok taraflıya veya tam tersi şekilde

değiştirilebilir. Bu konu ile ilgili olarak Türkiye ve Yunanistan emniyet güçlerinin benzer bir anlayışta olduğu ortaya çıkmış ve değerlendirilmiştir.

İşbirliğindeki zorluklar için her iki grup da yasal sistemlerdeki farklılıklar, dil engelleri, lojistik zorluklar ve politik hassasiyetler dahil olmak üzere benzer zorlukları ifade etti ve bu sorunları etkili bir şekilde aşmak için diplomasi ve ortak hedeflere odaklanmanın önemini vurguladı.

Uluslararası polis iş birliğinde etkinliğin “en hızlı ve en güvenli kanallarda bilgi paylaşmak” olduğu söylenebilir (Guille, 2010a). Farklı ülkelerdeki hukuk sistemleri ve ilgili taraflar farklıdır. Öte yandan savcılık ve tüm hukuk sistemi bu farklılıkların farkında değildir (Bowling, 2009; Bowling, Sheptycki, 2011). Bu gerçek bir sorundur çünkü hukuk sistemlerini standartlaştırmanın bir yolu yoktur (Guille, 2010b). Örneğin, veriler, veri toplama prosedürü ve delil kabul edilebilirliği kavramı ülkeler arasında farklılık gösterebilir; bu nedenle deliller bir başkasının hukuk sistemi için işe yaramaz olabilir. Öte yandan, çok taraflı anlaşmaların bazı üyeleri gerçek iş birliğinin genel fikrine güvenmemektedir (Lemieux, 2010). Anlaşmanın temeli ortak bir veri tabanı oluşturma ve paylaşma kararıdır. Öte yandan, oldukça bürokratik ve bu nedenle yavaştır. Araştırmadan çıkan genel fikir, çok taraflı örgütlerin yavaş işlediğidir. Tek bir şüpheliyle ilgili bilginin ulaşması en az bir gün sürer (Guille, 2010a). Ağır bürokrasi, bu gecikmenin başlıca nedenidir (Lemieux, 2010). Ayrıca, ulusal çıkarlar, güvenlik sorunları vb. gibi kavramlar nedeniyle veri alışverişi engellenmektedir. Bu, aşılması gereken bir sınırlamadır. Ancak, çok taraflı iş birliğinin potansiyeli çok büyüktür ve düzgün bir şekilde işlerse, büyük bir uluslararası iletişim bağlantısı yaratabilir (Das, Kratcoski, 1999).

Son zamanlarda etkili eğitim programları geliştirilmiş olup, önemli bir standardizasyon düzeyine ulaşılmıştır. Farklı taraflar birbirlerini tanımaya başlamış; güven oluşturma gerçekleştirilmektedir. Bu tür çok taraflı iş birliğinde, çok taraflı arena hattında (INTERPOL, EUROPOL VE CEPOL) tamamlanmış istihbaratın paylaşılma kabiliyeti oldukça yüksektir

(Lemieux, 2010). Yasal çerçevede, sorunlar olmasına rağmen, çok önemli olan güçlü bir hesap verebilirlik duygusu vardır. Ancak, bunun mekanizması hala çok etkili değildir, özellikle operasyonel düzeyde, oldukça bürokratiktir, yavaş hareket eder ve çok taraflı olarak yalnızca kısmen güvenilirdir (Aden, 2001, Ristau, Zvekic ve Warlow, 1996). Vakaları çözmek için genellikle hızlı bir yanıt ve reaksiyona ihtiyaç vardır. Bunun gibi çok uluslu bir sistemde, prosedürler ve mevzuatlar farklıdır. Çeşitli suç türü tanımları da sorunlar yaratır (Coyne, Bell, 2011). Bunlara ek olarak üst düzey yöneticilerdeki yolsuzluklar, bazı ülkelerin iç savaş gibi kendine özgü sorunlarıyla birleşince, bu tür iş birliğinin etkili bir şekilde kullanılmamasının nedenleri arasında yer alabilmektedir (Das, Kratcoski, 1999).

İkili iş birliği resmi ve gayrı resmi olabilir. Resmi ikili iş birliğinde, iki ülke arasında resmi olarak imzalanmış bir iş birliği anlaşması vardır. Çok daha hızlı olması ve daha az bürokratik konuyu kapsamaması anlamında avantajlıdır, ancak dezavantajı sınırlı olmasıdır. İkinci tür ikili iş birliği, çoğu durumda en etkili olduğuna inanılan gayrı resmi türdür (Anderson, 1989). Farklı ülkelerdeki iki meslektaşın doğrudan iletişimi ve bürokrasinin olmamasıyla bu iş birliği biçimi, tüm türlerin arasında hızlı, kesin ve kullanımı en kolay olanıdır. Ancak, en etkili gibi görünse de, en önemli konu bu iş birliğinin hesap verebilirliğinin olmamasıdır (Fijnaut, 2002). Ne yazık ki, bir sorun olması durumunda, sorumlu tarafın kim olduğu ve şikayetlerin kime iletilmesi gerektiği net değildir. Öte yandan, ikili iş birliği gayrı resmi olarak yürütüldüğünde, belirli kuralların uygulanması konusunda hiçbir kesinlik yoktur. Örneğin, A ülkesinin vatandaşı B ülkesinin veri tabanına kaydedildiğinde ve masumiyeti kanıtlandığında, isminin veri tabanından silinmesi konusunda tereddüt yaşanmaktadır (Fijnaut, 2002). Polis memurları, belirli bir vakayla ilgilenirken, EUROPOL bilgi alışverişi mekanizmasını kullanmak yerine, daha önce tanıştıkları ve dahil olan başka bir ülkeden bir meslektaşıyla görüşmeyi tercih etmektedir. Bunu bir yandan hızlı sonuçlar elde etmek, diğer yandan da bilginin yayılmasını nispeten küçük bir yarıçap içinde tutmak için yapmaktadırlar. Elbette bu, EUROPOL için istenen işleyiş biçimi

değildir; ancak, kurum bu uygulamada esnek görünmektedir. Bu esnekliğin nedeni, bunun uygulamada gerçek memurlar arasında güven geliştirmenin bir yolu olduğuna ve bunun farklı taraflar arasında daha genel bir güven ve iş birliğine yol açacağına inanılmasıdır (Lemieux, 2010).

Resmi ve gayri resmi yöntemleriyle ikili iş birliği genellikle sınır ülkelerinde veya benzer kültürlere, dillere ve sistemlere sahip ülkelerde kullanılır. Belirli durumlarda daha hızlı ve çok daha etkilidir. Ticaret, kültür ve hatta turizmi teşvik etmek gibi beklenmedik faydalı sonuçlar ikili polis iş birliğinin kullanımıyla bildirilmiştir (Das, Kratcoski, 1999). Bu tür iş birliği ve anlaşmalar için karşılıklılık ve güven zorunludur. Bu tür yaklaşımın etkililiği, her iki tarafın da bundan kazanacağı bir şey olmasıdır. Resmi ikili anlaşmalar genel iş birliği için kullanılırken, gayri resmi olanlar genellikle belirli durumlarda kullanılır ve kullanılan yasal bir çerçeve yoktur. Bu yasal çerçevenin olmaması hesap verebilirliğin eksikliğine yol açar (Anderson, 1989). Öte yandan suçlular, iş birliği yapan ülkeleri nasıl atlatacaklarını ve kendi suç hedeflerine ulaşmak için ikili olarak iş birliği yapmayanları nasıl kullanacaklarını bilirler. Suçluluk, ceza adaleti personeli ulusal sınırlarla sınırlı olduğundan, polis ve adli işlemde genellikle daha hızlı hareket eder (Baylis, Smith ve Owens, 2008). Bu sorunun üstesinden gelebilmek için uluslararası polis iş birliğine ihtiyaç vardır. Avrupa, son 20 yıldır bu tür iş birliğini geliştirmek için yoğun çaba göstermektedir (Lemieux, 2010). Bu anlayışın, biri AB üyesi olan biri ise olmayan Türkiye ve Yunanistan gibi iki ülkede nasıl algılandığını irdelemek önemlidir.

İşbirliğindeki en iyi uygulamalar, her iki grup tarafından başarılı bir operasyonun belirsiz bir örneğini sunarak, güvenlik nedenleriyle belirli ayrıntılara girmeden istihbarat paylaşımının, güvenin ve stratejik planlamanın önemini belirterek ele alındı. Önemli sonuçlara ulaşmada ikili iş birliğinin etkinliğini güçlendirmek de ayrıca belirtildi.

Gayri resmi bir polis teması olarak başlayan en iyi ve en etkili resmi ikili iş birliğinden biriyle sonuçlanan en iyi uygulama örneklerinden biri, Manş Denizi'ndeki İngiltere-Fransa iş birliğidir (Gallagher, 2002). Bu iş birliği bugün hala başarıyla uygulanan güçlü bir mekanizma olarak gelişmiştir. 1994'te iki ülke arasında tünelin temelini atılmasının ardından, yasadışı göç ortaya çıkmaya başlamış ve bu, Kent polis gücünün İngiltere ile Fransa arasında iş birliğini başlatmıştır (Sheptycki, 1998). Bu model, Hampshire, Essex ve Sussex gibi ilçeler tarafından da uygulamaya alınmıştır. Konu ile ilgili olmak üzere daha yakın bir iş birliği ortamı, iyileştirilmiş irtibatlar ve çeşitli karmaşık sorunlara çözüm bulma araçları yaratılmış oldu. Bu çerçevede kapsamındaki ilk irtibat ofisleri 1969 yılında çok basit bir misyon beyanıyla faaliyete başlamıştır. Misyon “İstihbarat elde etmek, potansiyel suç faaliyetlerini araştırmak ve gümrük memurları ve diğer özel şubelerle iyi ilişkiler sürdürmek” şeklinde idi (Sheptycki, 1998). 1969'dan sonra, uygulama oluşturmak, güven ve dostluk inşa etmek ve bilgi alışverişinde bulunmak için yılda iki kez konferanslar düzenlenmeye başlanmıştır. Katılımcıların bilgilerine dayanarak, bu konferansların ve tartışılan konuların çok etkili ve hedef odaklı olduğunu ve çok daha hızlı ve daha uzmanca gerçekleştirilen faaliyetler oluşturulmasına yardımcı olduğunu öğreniyoruz (Gallagher, 2002). Bu toplantıların ilki olan “*The Cross Channel Intelligence Conference*” başlıklı toplantı tüm taraflar için etkili olan pragmatik bir iletişim, bilgi paylaşımı ve operasyonel forumu olarak tanınmıştır (Gallagher, 2002).

İkili iş birliğinin bir başka örneği de, hem yerel olarak Kent'te hem de anakara Avrupa'da kaliteli polislik hizmetleri sağlamak için kuvvetlerin koordinasyonu ve izlenmesi için hizmet sağlayan Avrupa İrtibat Birimi'dir (ELU) (Gallagher, 2002). Birleşik Krallık'a özgüdür ve türünün tek örneğidir. İstihbarat departmanının altında özel bir şubede yer almaktadır. Personeli, gümrük polisi, göçmenlik sınır görevlileri ve bu birimdeki emeklilik çalışanlarından oluşmaktadır. Özellikle Kanal Tüneli Alanı'nın sorunlarıyla ilgilenmektedir. Uluslararası bir yetki alanına sahiptir, ancak esasen öncelikle Fransa ile ikili bir iş birliğidir. İhtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

Hiyerarşik olarak işleyen bir iş birliği yöntemi olmayıp, belirli operasyonel sorunlarla ilgilenen bir iş birliği biçimidir.

Komşu ülkelerin sınırlarında ikili iş birliği kuruluşları olan Polis ve Gümrük İş birliği Merkezleri (CPCC) de benzerdir (Lemieux, 2010). İki ülkenin polis memurları gümrük ve sınır görevlileriyle birlikte aynı yerde bulunmaktadır. Bu çok üretken bir iletişim metodolojisidir. Memurlar genellikle iki dillidir ve ayrıca komşu ülkenin ceza adalet sistemi hakkında da bilgi sahibidirler. Böylece mevzuatlardaki farklılıklar nedeniyle ortaya çıkan sorunlar çoğunlukla aşılmaktadır. Bunlar gerçek zamanlı ve güncel bilgi sağlar, koordine eder, tavsiyede bulunur ve bu da iki ülke arasında güveni teşvik eder. Daha iyi bilgi paylaşımını, polislik ve adalet hizmetlerinin daha iyi sunulmasını kolaylaştırmak için günlük olarak açık iletişim uygulanır. Sınırlarda yer aldıkları için bu kuruluşlar stratejik karar alma sürecine dahil olmazlar ve sınırlı bir etki alanına sahiptirler.

Benzer ve çok önemli bir ikili iş birliği uygulaması, 1990 yılında kurulan Schengen Bilgi Sistemi'dir. Schengen'i ilk imzalayan ülkeler (Fransa, Lüksemburg, Belçika, Hollanda, Batı Almanya) sınır kontrolünün kaldırılmasını kabul etmişlerdir. Bu kontrolü başka bir kurumla değiştirme ihtiyacıyla Schengen bilgi sistemini uygulamaya koymaya karar vermişlerdir. Bu sistem şüpheli kişilerin hareketlerini takip etme fırsatı vermektedir. Avrupa temelinde çok taraflıdır, ancak iki taraflı olarak işlev görür. Sistemde bulunan veriler tüm Avrupa tabanlıdır ve çok taraflı girdi mevcuttur, ancak sonuçlar genellikle iki taraflıdır. Ancak, sistemin uyumluluk ve dil sorunları vardır ve mevcut bilgi miktarı ile güncel durumunun kapsamı bilinmemektedir (Lemieux, 2010).

Profesyonel bir pragmatizm bakış açısından, polislik genel olarak tüm dünyada benzerdir.

Temeller aynıdır ve bu ulusötesi iş birliğine yardımcı olur. Polisin elindeki görevi bitirmesi ve bunu mümkün olduğunca hızlı bir şekilde tamamlaması küresel anlamda ilgi çekicidir. Polis,

görev tamamlandıktan sonra sonuçlarına katlanır. Bu gerçek, polis ile bürokratlar arasında bir gerginlik noktası yaratır, çünkü ikincisinin görevleri yürütme biçimi tam tersidir (Lemieux, 2010).

İkili iş birliği türü, çok taraflı türe kıyasla çok daha az bürokratik, çok daha hızlı, etkili ve kesindir. Ek olarak, polisin politikacılar ve bürokratlarla uğraşmaktansa diğer ülkelerin polis güçleriyle temas halinde olmayı tercih ettiği ifade edilmektedir. Makro düzeydeki tüm tartışmalara rağmen, polis ailesi anlayışı içinde polis, iş birliği yapmaya isteklidir. Anderson'a göre polis güçleri, vakaları çözme istekleri dahilinde, bazen mevzuatı da atlatabilirler (Anderson, 1989). Bu gayri resmi eylemler elzem olarak kabul edilebilir, ancak veri koruma yasasının kolayca ihlal edilebileceği unutulmamalıdır.

İkili iş birliği en tercih edilen mekanizma gibi görünse de, göz ardı edilemeyecek bazı ciddi sorunları da vardır (Guille, 2010a). Her şeyden önce, araştırmalar polis memurlarının iki dilli olmaması nedeniyle dil sorununun ciddi bir kısıtlama olduğunu göstermektedir. Sonra, temasların çoğu gayri resmi olduğundan, temasların kopması meydana gelebilir. Bir diğer sorun da temas eden kişinin yerini, mesleğini değiştirebilmesi, değiştirilebilmesi veya emekli olabilmesidir (Anderson, 1989). Ayrıca, yukarıda belirtildiği gibi ikili iş birliği belirli bir vaka veya sorunla sınırlıdır. Bu, sınırlı bir stratejik istihbarat kapsamı getirir. Polis memurları genel fikri ve tüm resmi kaybedebilir. Ancak en büyük sorun, bu tür iş birliğinin yasal bir temele sahip olmamasıdır, bu da hesap verebilirlik ve şeffaflık eksikliğine yol açar (Lemieux, 2010).

Son olarak, makro düzeyde görülen geç yanıt ve ağır bürokrasinin, çok karmaşık bürokratik ve prosedürel sorunlardan kaynaklandığı dikkate alınmalıdır (Guille, 2010b). Polis buna tepki gösterir ve bunu etkisiz olarak değerlendirir. Bu temelde Türkiye ve Yunanistan polisinin tercih ettiği ve/veya deneyimlediği durumlar incelenmiştir.

5.2. Fenomenolojik açıdan inceleme:

İki görüşmeden gelen yanıtlar fenomenolojik bir mercekten karşılaştırıldığında, odak noktası yanıtların olgusal içeriğinden her memurun rollerine ve zorluklarına yüklediği öznel deneyimlere, algılara ve anlamlara kaymaktadır.

Türk memurlarının yanıtları, İpsala sınırındaki rolüne yönelik doğrudan ve pragmatik bir yaklaşımı yansıtmaktadır. Deneyimleri, insan ticareti, uyuşturucu kaçakçılığı ve yasadışı göç gibi günlük olarak karşılaştığı acil, elle tutulur zorluklar etrafında çerçevelenmiştir. İkili ve çok taraflı iş birliğinin önemine yapılan vurgu, yasadışı faaliyetlerin etkili bir şekilde kontrol edilmesi temelinde iş birliğinin bir amaca ulaşma aracı olduğu pratikliklerine dayanmaktadır; Uluslararası iş birliğine ilişkin algı, öncelikle işlevseldir ve sınırdaki karmaşık ve genellikle tehlikeli durumların yönetilmesi için temel araçlar olarak görülmektedir. Bu pragmatik bakış açısı, ortak suç azaltma hedefine ulaşmak için paylaşılan değerlerin ve hedeflerin anahtar olduğu polis kültürü anlayışına da uzanmaktadır.

Yunan memurlar ise deneyimlerini, Kipoi sınırındaki rolüne yönelik daha geniş bir yaklaşımı yansıtan bir şekilde sunmaktadır. Cevapları, uluslararası iş birliğinin karmaşıklıkları ve nüansları konusunda derin bir farkındalık olduğunu, sadece bir prosedürler kümesi olarak değil, aynı zamanda farklı hukuk sistemleri, kültürler ve diller arasındaki dinamik bir etkileşim olarak göstermektedir. Bu denek grubunun fenomenolojik deneyimi, paylaşılan hedeflere ve değerlere odaklanarak bu karmaşıklıklarda gezinme deneyimi gibi ifade edilmektedir. Uluslararası iş birliğini, salt işlevselliğin ötesine uzanan çok yönlü bir ilişki olarak algılamakta ve bunu diplomasi, kültürel anlayış ve teknolojinin stratejik kullanımıyla zenginleştirilmiş bir süreç olarak görmektedir. Polis kültürüne yapılan vurgu, operasyonel olanın ötesine geçmekte ve bunu farklı yasal çerçeveler arasında bir köprü ve iki ülke arasında güven ve karşılıklı saygı oluşturmak için bir temel olarak vurgulamaktadır.

Her iki memur da benzer uluslararası iş birliği çerçeveleri içinde faaliyet gösterse ve karşılaştırılabilir zorluklarla karşı karşıya kalsa da, fenomenolojik deneyimleri bu gerçeklikleri nasıl algıladıkları ve ifade ettikleri konusunda farklılık göstermektedir. Türk memurun deneyimi, iş birliğinin belirli sonuçlara ulaşmak için bir araç olarak görüldüğü sınır polisliğinin pratik, günlük yönlerine daha fazla dayanmaktadır. Buna karşılık, Yunan memurun deneyimi daha yansıtıcı ve ilişkiseldir; buna göre iş birliği yalnızca sonuçlara ulaşmakla ilgili değildir, aynı zamanda iki ayrı ulusal ve yasal kültür arasındaki farklılıkları yönlendirmek ve uyumlu hale getirmekle de ilgilidir. Yunan memurunun yanıtları, iş birliğinin daha geniş kapsamlı etkilerini ele alan, etkili uluslararası ilişkileri teşvik etmede kültürel anlayış ve diplomasiinin önemini vurgulayan fenomenolojik bir derinliği önermektedir.

Her iki bakış açısı da odak noktasında farklı olsa da, uluslararası sınır iş birliğinin karmaşık ve çok yönlü doğasını vurgulayarak, her memurun rolüne getirdiği deneyim ve anlam derinliğini ortaya koymaktadır

Bu bağlamda kişilerin söylemlerinden alıntılar “yüz yüze görüşmenin analizi” bölümünde verilmektedir.

5.3 Deniz Sınırlarında gerçekleştirilen derinlemesine yüz yüze görüşmelerin analizi

Türkiye deniz polisi sıklıkla insan ticareti, uyuşturucu kaçakçılığı ve yasadışı balıkçılıkla karşılaşmaktadır. Yunan makamlarıyla iş birliği eksikliği ve INTERPOL, EUROPOL ve FRONTEX gibi uluslararası örgütlere güvenilmesi, bu suçların ele alınmasında önemli zorluklar oluşturmaktadır. Yasadışı göç, örgütlü kaçakçılık ağları ve kısıtlı kaynaklar nedeniyle daha da kötüleşen önemli bir sorundur. Görevliler, yasal protokoller ve dil engelleri nedeniyle yakalanan göçmenlerin işlenmesinde zorluklardan bahsetmekte olup, ikili iş birliğinin ideal olarak daha etkili olacağını vurgulamaktadır. Ayrıca Yunanistan ile iş birliği

eksikliğinin çok taraflı örgütlere güvenilmesini zorunlu kıldığını belirtmektedir. Bu çok taraflı iş birliği, gerekli olmakla birlikte bürokratik ve zaman alıcı olarak tanımlanmaktadır. İlgililer gözetim ve istihbarat toplama gibi uyuşturucuyla ilgili suçlarla başa çıkma stratejilerini tartışmaktadır ve Yunanistan'ın iş birliği eksikliği önemli bir zorluk oluşturmaktadır. Yasal farklılıklar, dil engelleri, sınırlı iletişim kanalları, coğrafı zorluklar, siyasi gerginlikler ve ortak protokollerin eksikliği gibi iş birliğinin önündeki çeşitli engeller vurgulanmaktadır.

Yunan ilgililerin söylemleri değerlendirilecek olursa Deniz Sınırındaki başlıca sorunların yasadışı göç, insan kaçakçılığı ve uyuşturucu kaçakçılığı olduğunu belirtilmektedir. Türk meslektaşının aksine, Yunanistan'ın Avrupa sınırını korumadaki rolünü ve FRONTEX ve diğer Avrupa ortaklarıyla iş birliğini vurgulamaktadırlar. Görevliler, yasadışı göçü kritik bir konu olarak görüp, Avrupa'ya açılan kapı olarak Yunanistan'a yüklediği yükü vurgulamaktadır. Türkiye ile iş birliği eksikliğinin ve kaynaklar üzerindeki baskının altını çizirken, Avrupa ortaklarından gelen destek övülmektedir. Göç ve sınır güvenliğini ele almanın en etkili yolu olarak özellikle FRONTEX olmak üzere Avrupa ortaklarıyla çok taraflı iş birliğine daha fazla odaklanılmaktadır. Türkiye ile ikili iş birliğini pratik olmayan bir prosedür olarak görülmektedir. Uyuşturucuyla ilgili suçların zorluklarını tartışıyor ve istihbarat paylaşımının ve Avrupa ortaklarıyla ortak operasyonların önemi vurgulanmaktadır. Ayrıca Türkiye ile iş birliği eksikliğinin önemli bir engel olduğunu belirtilmektedir. Türkiye ile iş birliğinin olmamasının temel nedenleri olarak siyasi gerginlikler, yasal farklılıklar, güven eksikliği ve coğrafı zorluklar gösterilmekte, güçlü milliyetçi görüşler ifade edilmektedir.

Her iki polis gücü de kendi sınırlarında uluslararası suçlar, yasadışı göç ve uyuşturucuyla ilgili faaliyetlerle ilgili benzer zorluklarla karşı karşıyadır. Ancak, ulusal bağlamları nedeniyle bakış açıları önemli ölçüde farklılık göstermektedir. Türk memurlar, Yunanistan ile iş birliği eksikliğinden dolayı hayal kırıklığına uğramakta ve çok taraflı örgütlere güvenmektedir; Yunan memurlar ise daha milliyetçidir, Yunanistan'ın Avrupa'yı korumadaki rolüne

odaklanmakta ve Türkiye ile ikili çabalar yerine Avrupa ortaklarıyla iş birliğini tercih etmektedir. Her iki grup da ülkeleri arasındaki daha geniş jeopolitik gerginlikleri yansıtan farklı nedenlerle de olsa bir hayal kırıklığı ve izolasyon duygusu ifade etmektedir.

Türkiye ve Yunanistan'dan iki sınır polisi memurunun bakış açılarını fenomenolojik bir mercekten karşılaştırdığımızda, yaşanmış deneyimlerini ve ilgili pozisyonlarının benzersiz bağlamlarını yansıtan belirgin farklılıklar ve ince benzerlikler ortaya çıkmaktadır.

Deniz Sınırında görevli Türk memurlar, Yunan meslektaşlarıyla iş birliği eksikliğinden kaynaklanan derin bir hayal kırıklığı ifade etmektedir. Deneyimleri, doğrudan ikili iletişimin avantajı olmadan insan ticareti ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi karmaşık uluslararası suçlarla başa çıkmanın pratik zorlukları tarafından şekillendirilmiştir. INTERPOL ve EUROPOL gibi uluslararası örgütlerle çok taraflı iş birliğini, ikili angajman eksikliğinin gerekli ancak külfetli bir ikamesi olarak görmektedirler. Yanıtları, Türkiye ile Yunanistan arasındaki yasal ve dil engelleriyle daha da karmaşık hale gelen, zor ve kaynak yoğun bir görev olarak algıladığı şeyi yönetmek için bir izolasyon ve uluslararası çerçevelere güvenme duygusunu yansıtmaktadır.

Bunun aksine, Denizi Sınırındaki Yunan memurlar, Avrupa Birliği'nin sınırlarını koruma sorumluluğunu taşımaktan güçlü bir ulusal görev duygusu ve gurur sergilemektedir.

Fenomenolojik deneyimi, özellikle FRONTEX aracılığıyla Avrupa ortaklarıyla iş birliğinin sadece pratik bir gereklilik değil, aynı zamanda bir gurur noktası olduğu daha geniş bir Avrupa topluluğuna ait olma duygusuyla şekillenmektedir. Türkiye ile iş birliği eksikliğine milliyetçi bir bakış açısıyla bakmakta, Yunanistan'ın Avrupa'nın savunucusu rolünü vurgulamakta ve ikili iş birliğinin potansiyel faydalarını küçümsemektedir. Memurların yaşanmış deneyimi, diğer AB ülkeleriyle ortaklık duygusu ve sınırı yönetmek için paylaşılan Avrupa değerlerine ve kaynaklarına güvenmekle karakterize edilmektedir. Her iki memur grubu da kendi sınırlarında benzer zorluklarla uğraşırken, fenomenolojik deneyimleri önemli

ölçüde farklılık göstermektedir. Bu zıt bakış açıları, günlük gerçekliklerini şekillendiren ve sınır güvenliği ve uluslararası suçlara yaklaşımlarını etkileyen daha geniş jeopolitik ve kültürel faktörleri vurgulamaktadır.

5.4 Politika belirleyen üst düzey yetkililerin genel görüşleri:

Çalışma grubumuzun ele alınan bu bölümünü politika ve öncelik belirleyen üst düzey memurlardan oluşmaktadır. Kişiler çoğunlukla üst düzey bürokratik konularla ilgileniyorlar ve suçla pratik olarak mücadele etmiyorlardı. Hepsi sorunun genel görünümüyle ilgileniyor ve bu düzeyde iş birliği beklenen ve istenen bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Her iki grup da ulusötesi tehditlerin ancak ulusötesi polis iş birliğiyle mücadele edilebileceğini ve Yunanistan ile Türkiye arasında iş birliği olduğuna inandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca hem ikili hem de çok taraflı araçların kullanıldığını eklemişlerdir. Ancak kendilerinin ülkelerinin merkez şehirlerinde görev yapan üst düzey memurlar olduklarını ve pratik olarak iş birliği yapmaları gerekmediğini tartışmışlardır.

Çalışmanın bu bölümünde katılımcıların bir kısmının ilginç olan kendi sözleri ele alınarak, yukarıda ifade edilmiş olan teoriler doğrultusunda değerlendirmeleri yapılmıştır

5.5 İki Ülkenin Deniz Sınırlarından Elde Edilen Cevaplardan Kesitler

Her iki ülkenin yetkilileri ile yapılan görüşmeler büyük ölçüde resmi mekanlarda gerçekleştirilmiş olup oldukça rahat bir ortamda yürütülmüştür. Aşağıda kişilerin konuşmaları süresince ilginç bulunan ve literatürde bahse konu olan ifadeler aktarılmıştır.

Narkotik Suçlar Birimi'nden uyuşturucuyla ilgili suçlarla ilgilenen Türk polis memuru:

“Uyuşturucu sorununu tek başımıza durduramayız. Bu ulusötesi bir sorun. Yunanistan ile üretken bir iş birliğimiz var ve bunu medyada bile görebiliyoruz. Ortak yürüttüğümüz birçok operasyon var. Ayrıca, medyanın gizlilik nedenleriyle bilmediği birçok başka şeyin de olduğunu bilmelisiniz”.

Yunan deniz sınırı polis memurunun genel olarak polis iş birliği kavramı hakkındaki görüşü:

“İş birliği mekanizmalarını etkin bir şekilde kullanıyoruz ve bunu yapmak zorundayız çünkü AB'nin bir üye devletiyiz. Üye devlet olmak bize ek bir yük getiriyor. Komşularımızdan bile daha dikkatli olmalıyız çünkü Avrupa'nın kapısıyız. Bu nedenle diğer üye devletlerden ekstra yardım alıyoruz”.

Aynı memurun özellikle Türkiye ile iş birliği sorulduğunda verdiği cevap:

‘Türkiye ile iş birliği mevcut (bildiğim kadarıyla) ve bunun da yasal bir temeli var. Bu nedenle yasa ile gerçekleştirilmesi gerekiyor’. Araştırmayı ilginç bulan söz konusu Türkiye'deki meslektaşıyla ilgili iş birliği deneyimleri sorulduğunda cevabı şu olmuştur:

“Hiçbir deneyimim yok çünkü Türkiye'deki meslektaşımla hiçbir konuda hiçbir iş birliği yok”

Göç konusunda Yunan deniz sınır kapısı polis memurunun ifade şekli:

“Siyasi istikrarsızlık ve Orta Doğu'daki insanların karşılaştığı sorunlar nedeniyle, sıklıkla kimlik veya evrak olmadan gelen ciddi bir mülteci akışı var. Aralarında bazen Türk vatandaşları da bulunuyor. Bu kişilerin barındırılması gerekiyor ve bu da ülkem için sosyo-politik ve ekonomik bir yük oluşturuyor. Suçlu olmayabilirler, ancak hiçbir şey suçlu olmadıklarını garantilemez”.

Narkotik sorunu için Türkiye'den yasadışı uyuşturucu akışı var ancak uyuşturucu maddeler adada kalmıyor ve hızla Avrupa'ya dağıtılıyor. Bunu çok ciddi bir sorundur. İş birliği olarak kabul edilebilecek tek bir faaliyet var ve o da pasaport polisi arasındakidir. Bu memurlar iletişim halindedir ve küçük geçiş sorunları olduğunda bunları çözerler. Ayrıca Belediye turizm polisi memurlarını birbirleriyle tanıştırmaya çalışır ve gayri resmi olarak bir araya gelip

birbirlerini tanır. Ancak bu önemli bir faaliyet değildir. Ben bu etkinliklere kendim gitmiyorum. Asla gitmeyeceğim çünkü katılım önemli bulmamı sağlayacak, oysa ben bulmuyorum. Türkiye'den yüksek rütbeli bir polis memurunun adımıza gelip 'merhaba' dediğini hiç görmedim. Sonuç olarak Türkiye ile adada güvenlik ve suç konusunda hiçbir iş birliği yapmıyoruz.

İş birliği örgütleri ile ilgili olarak:

“INTERPOL veya EUROPOL gibi örgütler aracılığıyla iş birliği yapıyoruz. Diğer ülkeler kadar yapıyoruz. EUROPOL bilgi ve veri açısından yetersiz kalabiliyor. Bir davada gerekiyorsa kesinlikle INTERPOL'ü kullanıyoruz. Ancak bu oldukça bürokratik ve geciken bir prosedürdür. ve cevaplar genellikle gecikiyor”.

Türkiye'den bir deniz sınır polisi ile görüşme daha resmi nitelikteydi. Görevli, **iş birliği**ne hazır olduklarını ve **iş birliği** yapmamayı asla düşünmediklerini söyledi. Mülteciler konusunda, bunun kendi yargı yetkisinde kontrol edilebilecek bir konu olmadığını söyledi. Adalara geçiş deniz yoluyla ve oradaki yargı yetkisi Jandarmaya aitti. Onun sorumluluğu kara geçişleriydi ve bu konudaki az sayıdaki davayı mümkün olduğunca kontrol etti. Gördüğü mülteci sayısı az olsa da bunun genel olarak Türkiye'de ciddi bir sorun olduğunu ekledi. Yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı konusuna gelince, adaya kara yoluyla yapılan kaçakçılığın etkili olmadığını söyledi; *“bu nedenle, deniz yoluyla transferi tercih eden insan tacirleri tarafından kullanılmadı. Bu nedenle, departmanı dahil olmadı”.* Çok taraflı örgütleri yaygın olarak kullandıklarını ve terör bilgilerinin kesinlikle INTERPOL tarafından paylaşıldığını, yani ihtiyacı olan herkese açık olduğunu söyledi. Ayrıca, meslektaşları tarafından kendisinden istendiğinde her zaman **iş birliği** yapacağını da sözlerine ekledi. Memur **iş birliği**ne hazır olduğunu söylese de, tutum ve tavrından iş birliği sürecini başlatma girişimi anlaşılamadı.

Sınır polisliği, ulusötesi polis iş birliğinin gerekli olduğu en önemli noktalardan biridir (Anderson, 1989). Bu görüşmelerin sonuçları, memurların herhangi bir olumlu faaliyeti başlatma niyetinde olmadığı çok milliyetçi, olumsuz bir yaklaşım gösterdi. Yunan memur, Türkiye'yi sürekli suçlayarak, iş birliği için çok az olasılık olduğunu öne sürdü. Öte yandan, Türkiye'deki meslektaş, iş birliğini açıkça reddetmese de bunu gerçekleştirmek için özel bir çaba sarf edilmediğini gösterdi.

Bu görüşmelerden çıkan bir diğer nokta da polis memurlarının, siyasi kararlara bağlı oldukları için, istekli olsalar bile, başa çıkamayacakları ve çözemeyecekleri sorunların olmasıdır. Siyasi arenadaki çözülemeyen sorunlar, bir anlaşmanın olmamasının operasyonel sorunlar yarattığı iade durumunda olduğu gibi, onlar için de ciddi engeller yaratmaktadır.

Her iki görüşmeden de ulusötesi tehditleri tek taraflı olarak çözmede bir dizi zorluk olduğu görülebilir. Ülkelerin polis güçleri kendi başlarına hareket edemezler. İş birliği hayati bir konudur ancak bunun için iyi niyet ve güven gereklidir (Lemieux, 2010). Sınır polisleri iyi niyetin az olduğunu ve güvensizliğin olduğunu gösterdi; bu, Yunan polisler tarafından açıkça belirtilmiş ve Türk ilgili de aynı şekilde düşünüyorsa da bunu açıkça ifade etmemiştir. Bu sonuçlar, literatürde tanımlanan aynı iş birliği engellerini göstermektedir; bunlar iyi niyet eksikliği ve güvensizliğin varlığıdır (Lemieux, 2010; Guille, 2010b). İyi niyet eksikliği, dil engeli ve kültürel heterojenlik, farklı öncelikler, rekabet eden gündemler ve milliyetçi tutumlar, davranışta görülen karakteristik engellerdir (Lemieux, 2010; Das, Kratcoski, 1999; Guille, 2010b). Bu ikisi için birincil iş birliği yolunun INTERPOL aracılığıyla olduğu görülmektedir. Öte yandan, her ikisi de bu mekanizmanın yavaş olması nedeniyle kullanılmasındaki zorluklardan şikayetçi olmuştur, bu literatürde çok iyi ifade edilen bir gerçektir (Lemieux, 2010; Das, Kratcoski, 1999; Guille, 2010b).

5.6 İki Ülkenin Kara Sınırlarından Elde Edilen Cevaplardan Kesitler

Gerek Yunan gerek de Türk memurlar için görüşme ortamı bu durumda da resmiydi.

Yunan bir memurla yapılan görüşme doğrudan bir soruyla başladı. Kendisine bu noktada Yunan ve Türk polis güçleri arasında bir iş birliği olup olmadığı soruldu. Araştırma projesi konusunda oldukça hevesli olan polis memuru araştırmacının şaşkınlığına şu yanıtı verdi: İş birliği yapıyor musunuz?

'Elbette bir iş birliği var. Birkaç yıl önce buraya sorumlu olarak geldim ve görevi üstlenir üstlenmez zaten bir iş birliği ortamının olduğunu ve bunun pratikte etkili olduğunu fark ettim. Ancak, güçlü bir iş birliği isteği olmasına rağmen ciddi bir engel vardı: dil engeli. Sınır polisi olmamıza ve birden fazla dilde iletişim kurmamız beklenmesine rağmen, ne yazık ki her iki tarafta da çok büyük bir yüzde için ikinci bir dil neredeyse yok.

Dil sorununu nasıl aşıyorsunuz?

“Türkçe konuşuyorum. Bu, diğer taraf (Türkiye) için bir coşku atmosferi yaratıyor. Aramızda gerçek farklılıklar var, kültürel farklılıklar, dil farklılıkları, ancak sözlü olarak iletişim kurabildiğimiz için zorlukların üstesinden geliyoruz”.

Gerçekten de dil sorunu, bu alandaki çoğu bilim insanının hemfikir olduğu gibi çok önemli bir konudur (Lemieux, 2010; Das, Kratcoski, 1999). Kültürüne, davranışına ve kesinlikle diline aşina olunmayan bir ülkeyle çalışmak ve iş birliği yapmak çok zordur. Birincil iletişim yolu sözlüdür. Söz konusu polis memuru, başa çıkmak zorunda kaldıkları dört ulusötesi tehditten bahsetti (adadaki polis memurunun belirttiği üç tehdit yerine) ve bunların hepsi Türk mevkidaşları tarafından da doğrulandı.

Uyuşturucu ticareti ile ilgili ne yapıyorsunuz?

“Uyuşturucu konusunda diğer tarafla ciddi ve yakın bir iş birliğimiz var. 'Bu suçla, kişisel temaslardan çok taraflı mekanizmalara kadar mümkün olan her mekanizmayı kullanarak mücadele etmeye çalışıyoruz. Aynı tür iş birliği ve bilgi paylaşımı yasadışı göç ve kaçakçılık

vakalarında da kullanılıyor. İki taraftaki gümrük memurları da iş birliği yapıyor ve bu tüm sistem için ek bir yardım oluşuyor”.

Aynı konu ile ilgili başka bir görüş:

“Şüpheli bir sorun gördüğümüzde veya bir sorunun olduğunda diğer taraftaki meslektaşımı (bir cep telefonu gösteriyor) Türk cep telefonumla arıyorum ve bir çözüm buluyoruz. Bu, sorunları çözmenin gayri resmi ancak hızlı ve etkili bir yoludur. Çözüm için INTERPOL ve EUROPOL gibi diğer kaynaklara başvurursam çok fazla zamana ihtiyacım oluyor. Zaman lüksümüz yok. Burada görev yaptığım süre boyunca bu şekilde çok sayıda vakayı çözdüm. Elbette bu, INTERPOL ve benzeri mekanizmaları kullanmadığım anlamına gelmiyor.

Gerektiğinde kullanıyorum. 'Bazı davaları çözmek için diplomatik yollara da başvuruyorum”

Bu yanıttan, "iş bitirme" konusunda net bir polis tutumu ve kültürü ortaya çıkmaktadır.

(Guille, 2010b). Bu, üst düzey polis memurlarında gözlemlendiğinde, oldukça etkili olmaktadır. Her iki tarafta da iyi niyet varsa, Yunan-Türk kara sınırlarında olduğu gibi, güven gelişebilmektedir (Lemieux, 2010).

Bir Türk yetkilinin söylemi:

“Aslında her vaka için bir araya gelmiyoruz. Her ay düzenlediğimiz düzenli resmi toplantılarımız var. Bu aslında 2001'de ülkelerimiz arasında imzalanan resmi bir anlaşmaya dayanıyor. Bu toplantıların çok etkili olduğuna inanıyorum çünkü ortak tehditleri, mevcut durumu tartışıyoruz, istatistikleri analiz ediyoruz ve ayrıca performanslarımızı analiz ediyoruz. Doğruları ve yanlışları eleştiriyoruz ve yeteneklerimizi geliştiriyoruz”.

Bu girişim, çok etkili ve hedefli bir faaliyetle ilişkili olarak geliştirilen Cross Channel Konferansı Girişimi'ne benzetilebilir. Gayri resmi ve küçük ölçekli bir toplantı faaliyeti olarak başlayan ve ikili bir süreçte gelişen bu pragmatik iletişim ve bilgi paylaşımı, operasyonel foruma dönüştü (Gallagher, 2002). İki girişim arasında benzerliklerin söz konusu olması, iyi örnekler kategorisinde çok önemli bir şeye dönüşebilir.

“Astlarımızı bir araya getirmek için etkinlikler düzenliyoruz. Son zamanlarda bir futbol turnuvası düzenledik. Bu tür faaliyetlerin amacı onları bir araya getirmek ve birbirlerini tanımalarını sağlamak. Sosyal ilişkilerimiz çok çok iyi. Geçtiğimiz hafta meslektaşımın düğününe davet edildim (ikinci kişi tarafından doğrulandı). Orada harika zaman geçirdim. (monitörünü röportajcıya doğru çevirip bir resim gösteriyor). Meslektaşım aynı zamanda facebook arkadaşım”.

Bu yorum, sosyal medyanın yeni kavramını ve insan ilişkileri üzerindeki etkilerini tartışmaya açmaktadır. Bu çok güçlü iletişim aracı, insanları diğer insanların yaşam tarzlarıyla tanıştırmak ve yakınlaştırmak. Bu araçlara yönelik çok sayıda eleştiriye rağmen, iletişimin zor olduğu ve yokluğunun sorunlu olduğu durumlarda olumlu etkileri vardır (Okur, 2012).

Yunan subayıyla yapılan görüşme:

“Muhatabımla olan mesafem o kadar küçük ki bazen telefon görüşmesi yapmak yerine bir dakika içinde karşı tarafa gidip konuyu yüz yüze görüşmeyi tercih ediyorum. Bir fincan Türk çayı içiyorum, sohbet ediyoruz ve varsa sorunları çözüyoruz”

Esasen beklenmedik ve şaşırtıcı olan bu örnekler, ikili iş birliğinin Yunanistan ve Türkiye gibi iki ülkede bile mümkün olduğunu göstermektedir. Literatürde bahsi geçen engel türlerinin çoğu bu ikisinin ilişkilerinde de mevcuttur (Lemieux, 2010; Das, Kratcoski, 1999; Guille, 2010b). Memurlar, makro düzeyde görülen geç müdahale ve ağır bürokrasi ile çok karmaşık bürokratik ve prosedürel konuları aşmak için gayri resmi ikili iletişimi tercih etmektedirler. Bu ilginç olduğu kadar çok da önemlidir. Ancak bunların hepsi ilk önce vatandaşları, sonra polis memurlarını ve en sonunda da devleti korumak için kullanılan mekanizmalardır (Lemieux, 2010; Fijnaut, 2002). Bu mekanizmalar hesap verebilirlik ve meşruiyetin sağlanması için olmazsa olmazdır. Yukarıda bahsi geçen bu iş birliği türü takdire şayan olmakla birlikte, bu iş birliği türünün yasal bir temeli yoktur ve bu da hesap verebilirlik ve şeffaflığın eksikliğine yol açmaktadır (Lemieux, 2010).

5.7 Yargı Sistemi Temsilcileri ile Görüşmelerden Edilen Sonuçların Analizi

Türkiye ve Yunanistan arasındaki polis iş birliğinin yasal anlayışı, öncelikle insan ticareti, yasadışı göç, uyuşturucu kaçakçılığı ve terörizm gibi sınır ötesi suçlarla mücadelede koordinasyonu kolaylaştıran çeşitli ikili ve çok taraflı anlaşmalar etrafında dönmektedir. Bu anlaşmalar, ortak istihbarat ve operasyonel iş birliği için platformlar sağlayan INTERPOL, EUROPOL ve FRONTEX gibi kuruluşları içeren daha geniş uluslararası çerçeveler tarafından desteklenmektedir (Heraclides, 2019).

Türkiye ve Yunanistan, polis iş birliği için parametreleri ana hatlarıyla belirten belirli ikili anlaşmalara sahiptir. Bu anlaşmalar, kolluk kuvvetleri arasındaki doğrudan iletişimi, ortak devriyeleri ve bilgi paylaşımını kapsayabilir. Bu anlaşmaların etkinliği ve kapsamı, her ülkenin belirli bir zamandaki siyasi iklimi ve özel ihtiyaçlarından etkilenecek şekilde değişebilir.

Her iki ülke de iş birliği standartlarını belirleyen daha geniş uluslararası anlaşmaların ve sözleşmelerin bir parçasıdır. Örneğin, Avrupa Konseyi üyesi olarak, her iki devlet de Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşmaya İlişkin Avrupa Sözleşmesi kapsamındaki eylemlere katılmaktadır. Ek olarak, AB ve NATO üyelikleri, polis operasyonlarının sınırlar arasında nasıl koordine edildiğini etkileyen güvenlik ve savunma iş birliği için başka çerçeveler sağlar.

AB üyesi devletler olan Yunanistan, sınır kontrolü, göç ve polis iş birliğini yöneten AB politikalarından ve direktiflerinden özellikle etkilenmektedir. Türkiye, AB üyesi olmasa da, adaylık statüsü müzakerelerinin bir parçası olarak, özellikle göç ve sınır yönetimiyle ilgili olarak AB ile yaptığı anlaşmalar aracılığıyla bu politikalara sıklıkla uyum sağlamaktadır.

Bu anlaşmalara rağmen, aşağıda ifade edilen zorluklar da mevcuttur:

Siyasi İlişkiler: Dalgalanan diplomatik ilişkiler, operasyonel iş birliğinin etkinliğini etkileyebilir.

Yasal Farklılıklar: Ulusal yasalardaki farklılıklar, özellikle veri koruma, insan hakları sorunları ve ceza adalet sistemlerindeki prosedürel farklılıklarla ilgili olarak ortak operasyonları karmaşıktırabilir.

Pratik Uygulama: Farklı operasyonel protokoller, dil engelleri ve güven düzeyleri gibi sorunlar, bu yasal çerçevelerin sahada ne kadar etkili bir şekilde uygulandığını etkileyebilir.

Genel olarak, güçlü bir polis iş birliği için yasal çerçeve mevcuttur, ancak başarısı çoğu zaman daha geniş siyasi ve operasyonel bağlama bağlıdır.

Çalışmamızda bu grup ile görüşmenin amacı, suçla mücadelede bu uzmanlık alanlarında iş birliği olup olmadığını araştırmaktı. Bu temsilcilere erişim, İstanbul ve Atina'daki görüşülen kişiler tarafından organize edildi. Hepsi polis görüşmelerinin yapıldığı sınır noktalarındandı. Uzmanlıkları hukuk ve tıp alanlarında idi. Hepsi vaka bazında hiçbir iş birliği yapmadıklarını bildirdi. Bunun iki ülkede uygulanan tamamen farklı prosedürler ve standartlardan kaynaklandığını ileri sürdüler. Trakya'da birkaç yıl çalışmış ve görüşülen Yunanlı bir adli tıp uzmanı, Yunanistan ve Türkiye'nin farklı yasal prosedürler ve standartlara sahip olması nedeniyle vaka bazında iş birliği yapmanın zor olduğunu söyledi. Bu adli ve usule ilişkin farklılıklar iş birliğini zorlaştırdığını, ancak bazıları meslektaşlarıyla bilimsel iş birliği yaptıklarını ekledi (Athanasopoulos, 2017).

Çalışmamızdan elde edilen sonuçlara göre Yunanistan, AB düzenlemeleri ve direktiflerinden büyük ölçüde etkilenen bir medeni hukuk sistemi altında faaliyet göstermektedir. AB Hukuk Entegrasyonu: AB düzenlemeleri (örneğin, Europol, FRONTEX) ve uluslararası sözleşmeler, Yunan kolluk kuvvetleri uygulamalarını doğrudan etkilemektedir. Yunan polislerinin eylemleri, özellikle tutuklamalar, arama emirleri ve iade talepleri gibi eylemler için yargı tarafından sıkı bir şekilde denetlenmektedir.

Türkiye'nin Avrupa hukuk geleneklerinden etkilenen ancak kendine özgü anayasal çerçevesine uyarlanmış bir medeni hukuk sistemi vardır. Ulusal Egemenlik: Yasalar, özellikle sınır yönetimi ve terörle mücadele operasyonlarında ulusal güvenliğe ve kamu düzenine öncelik verir. Polis eylemleri genellikle daha fazla yürütme denetimi içerir ve bu da özellikle acil durumlarda operasyonlarda daha fazla esneklik sağlar.

Her iki ülke de karşılıklı anlayışı kolaylaştırabilecek bir medeni hukuk geleneğine sahiptir. Ancak Yunanistan'ın AB yükümlülükleri genellikle prosedür önceliklerinde tutarsızlıklar yaratır. Türkiye'nin daha esnek operasyonel çerçevesi, Yunanistan'ın yargı denetimine daha sıkı bağlılığıyla çelişir ve prosedürlerin senkronize edilmesinde zorluklara yol açar.

İş birliği üzerindeki etki incelendiğinde Yunanistan'ın AB yasal çerçevelerine bağımlılığı, doğrudan ikili anlaşmaları sınırlar ve AB politikalarıyla uyum gerektirdiği görülür.

Yunanistan AB Ticaretle Mücadele Direktifleri ile uyumludur ve Ortak Avrupa Sığınma Sistemi'nin (CEAS) bir parçası olarak mağdur korumasına odaklanır.

Türk Ceza Kanunu, Madde 80 kapsamında ticareti suç sayar, daha katı cezalar ve önleyici polisliğe vurgu yapar. Uyuşturucu Ticareti ve Kaçakçılığı konusunda ise Yunanistan AB Uyuşturucu Stratejisi yönergelerini uygular ve EUROPOL aracılığıyla istihbarat paylaşımına öncelik verir. Türkiye, sınır ötesi iş birliği için ulusal çerçevelere ve INTERPOL gibi uluslararası örgütlere güvenerek katı uyuşturucu karşıtı yasaları uygular.

Yasadışı Göç konusu ile ilgili olarak Yunanistan, AB içinde sığınma işlemlerini vurgulayan Dublin Yönetmeliği de dahil olmak üzere AB Göç Politikalarını uygular. Türkiye ise Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (LFIP) kapsamında faaliyet gösterir ve göçü ikili anlaşmalar ve ulusal önceliklerle yönetir.

Her iki ülkenin yasal çerçeveleri karşılaştırıldıklarında insan ticareti ve yasadışı göç gibi suçların tanımları genellikle uyumludur ancak uygulama öncelikleri farklıdır. Yunanistan'ın AB uyumu mağdur koruma ve paylaşılan sorumluluğu vurgularken, Türkiye sınır kontrolü ve önlemeye öncelik verir.

İş Birliği konusunda yasal tanımlardaki farklılıklar, özellikle insan ticareti ve kaçakçılık konusunda ortak operasyonları zorlaştırabilmektedir. Her iki tarafın söylemleri doğrultusunda ikili anlaşmalar yoluyla temel alanlardaki tanımların uyumlu hale getirilmesi iş birliğini kolaylaştırabilir.

İade Mekanizmaları AB üye ülkeleri için Avrupa Tutuklama Emri (EAW) sistemini ve Türkiye de dahil olmak üzere diğerleri için ikili anlaşmaları kullanır. Her iade talebi, uluslararası insan hakları standartlarına uyumu garanti altına almak için yargısal incelemeden geçmelidir.

Türkiye Avrupa Konseyi İade Anlaşması gibi ikili anlaşmalara veya uluslararası sözleşmelere dayanır. İade talepleri, Yunanistan'a kıyasla daha geniş bir yürütme etkisine sahip olarak ulusal güvenlik hususlarına tabidir.

Yunanistan'ın AB standartlarına uyması, insan hakları kriterlerini karşılamayan iade taleplerinin gecikmesine veya reddedilmesine yol açabilir. Türkiye'nin esnekliği daha hızlı kararlar alınmasını sağlar ancak AB prosedür beklentilerini karşılama konusunda endişelere yol açar.

Legal açıdan incelemelerin sonucunda Türk ve Yunan polis iş birliği, öncelikle Yunanistan'ın AB çerçevelerine güvenmesi ve Türkiye'nin ulusal egemenliğe odaklanması nedeniyle önemli yasal zorluklarla karşı karşıyadır. Bu farklılıklar prosedürel engeller yaratırken, ulusötesi suçla mücadele ve sınır güvenliğini yönetmedeki paylaşılan öncelikler iş birliği için fırsatlar sunar. Belirli yasal yönleri uyumlu hale getirmek ve tarafsız platformlardan yararlanmak, iş birliğini güçlendirebilir ve yasal tutarsızlıkların etkisini azaltabilir denilmektedir.

6. Sonuç ve Öneriler

İkili polis iş birliği, iki ülke arasında bilgi alışverişi, polis operasyonlarının koordinasyonu, gözlem ve bilgi toplamadır (Lemieux, 2010). Normal koşullar altında, polis memurları yabancı meslektaşlarıyla bilgi alışverişinde bulunmak için profesyonel ağları kullanmayı tercih eder. Bu iş birliği modelini kullanabilmenin belirli ön koşulları vardır (Lemieux, 2010). Jeopolitik irade kavramı içinde, devletler iş birliği yapmaya istekli olmalı ve karşılıklı faydalar politik olarak tanınmalıdır (Anderson, 1989). Ek olarak, devletlerin iş birliği yapacakları bir konuya ihtiyaçları vardır. Çoğu insan soyut bir şekilde iş birliği yapmak ister, ancak gerçek bir konu olmadan iş birliği söylemi havada kalmaktadır. Son olarak, iş birliği, onu hesap verebilir ve meşru kılmanın yolu olduğu için örgütsel olarak kurumsallaşmış bir unsur gerektirir (Lemieux, 2010).

İşbirliğinin önünde çeşitli engellerden bazıları yapıların uyumsuzluğu temelinde ortaya çıkmaktadır. Polis kurumları farklı örgütlenme, yapı ve yetki alanları sunar ve bu, iş birliğinin önündeki en önemli engellerden biridir (Guille, 2010a). Türkiye ve Yunanistan temelinde bakıldığında her ülkenin tarihi ve kültürel farklılıkları söz konusudur. Polis kurumları bilindiği üzere ülkelerinin tarihi ve kültürel mirasına dayanır (Anderson, 1989). Buna ek olarak, ülkeler sıklıkla şüphecidir ve birbirlerine güvenmezler. Bu durum, genel olarak bir anlayış eksikliğinden kaynaklanır. Yine de güven, iş birliği için temeldir (Lemieux, 2010).

Yunanistan ve Türkiye, uzun ve birbiriyle ilişkili bir tarihe sahip iki ülkedir. Her ikisi de jeopolitik konumları nedeniyle stratejik olarak önemlidir; bu nedenle, iş birliklerinde karşılıklı yarar olmasına rağmen, her ikisinin de tarihi ve kültürel mirası güven yerine şüpheye yol açmaktadır (Kollias, 2003). Özellikle 20. yüzyılda Ege, hava sahaları sorunu, adalar sorunu, azınlıklarla ilgili olaylar, ve Kıbrıs krizi gibi Türk-Yunan ilişkileriyle ilgili literatür taramasında tartışılan konular, bu iki ülke arasındaki sosyal ve politik alanda iş birliğinin önündeki engeller

olarak değerdendirilebilir (Oran, 2002). Tarihsel çatışmanın yanı sıra, devam eden Ege, Kıbrıs ve azınlık sorunları kamuoyu, medya, sosyal medya ve daha da önemlisi siyaset üzerinde doğrudan olumsuz bir etkiye sahiptir (Vaner, 1990). Bu sorunlar devam ettikçe, bu iki ülke arasında gerçek bir iş birliği beklemek çok zordur. Aslında, bu iki ülkenin yaşadığı tarihsel düşmanlık, olumlu tarafta da bir katma değerdendirilebilir (Kollias, 2003). Osmanlı İmparatorluğu'nun Yunanistan'a uzun yıllar hükmettiği tarihsel gerçek, aynı zamanda iki halkın simbiyozunu geliştirmiş olup bu simbiyoz daha sonra iki komşu ülkeye dönüşmüştür. Bu simbiyoz bazı durumlarda karşılıklı anlayış anlamına gelir. Bununla birlikte, genel olarak iş birliği asgari düzeydedir.

Siyasi ve sosyolojik düzeylerde yüksek düzeydeki nefret ve güvensizlik, asgari iş birliğine yol açan olumsuz bir etkiye sahip olarak ortaya çıkmaktadır. Son 30 yılın deneyimi, bu iki ülkenin tarihinin azami gerginliğın ardından iş birliğinin tekrarlandığı ardışık tekrarlarla dolu olduğunu göstermektedir (Kırtıcı, 1990; Oran, 2002). Türkiye ve Yunanistan, Ege'deki karasuları sorunu nedeniyle bir savaşın eşiğine kadar gelmişti (Işıklar, 2009). Yunanistan o dönemde henüz NATO üyesi bile olmayan Bulgaristan ile karasuları konusunu görüşmekteydi. NATO'nun araya girmesiyle diyalog yeniden başlamış ve dönemin başbakanları Özal ve Papandreu, Davos süreci olarak adlandırılan süreci başlatmışlardır (Kollias, 2003). Bu süreç iki ülke arasında imzalanan ve günümüzde de geçerliliğini koruyan birçok anlaşmanın temelini oluşturmuştur. Benzer şekilde 1997 yılında Kardak olarak adlandırılan gri bölgedeki krizin ardından iki ülke neredeyse savaş ilan edecek noktaya gelmiştir (Oran, 2002). ABD ve AB'nin müdahalesiyle iki ülke Cumhurbaşkanları Süleyman Demirel ve Kostas Simitis, Madrid'de bir araya gelerek yeni bir süreç başlatmışlardır. AB'nin Helsinki Zirvesi'nde ise beklenmeyen bir gelişme yaşanmış olup Yunanistan, Türkiye'nin AB'ye üyelik başvurusuna karşı vetosunu kaldırmıştır (Oran, 2002). Bu durum Türkiye'nin tam üyelik şansını büyük ölçüde hızlandırmıştır. İki ülkenin olumlu ilişkilerine önemli bir katkı, 1999'da her iki ülkede de meydana gelen depremlerle

gelmiştir. Her iki ülkenin Dışışleri Bakanları George Papandreu ve İsmail Cem, olaylardan hemen sonra isimleriyle bilinen iş birliğı dönemini başlattılar. Bu, 2001 yılında imzalanan bir anlaşmayla mühürlenene Davos sürecinin nihai sonucudur ve kara sınır polisi iş birliğı örneğinde gördüğümüz gibi (Kollias, 2003) ihtiyaç duyulan durumlarda iş birliğı için çok etkili bir araçtır. Ancak sonunda, ilişkilerdeki sürekli ileri geri gidişler güvensizlik duygusunun beslenmesiyle sonuçlanmıştır.

2010 yılından itibaren, Yüksek Düzeyli İş Birliğı Konseyi'nin kurulmasını takiben, Türkiye ve Yunanistan arasındaki siyasi ilişkilerde önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Her iki ülkenin hükümet başkanları ve dışışleri bakanlarının katılımıyla Yüksek Düzeyli İş birliğı Konseyi toplantıları düzenlenmiş ve bugüne kadar 70 belge imzalanmıştır. Türkiye'nin 2017'deki Cumhurbaşkanlığı ziyareti, 1952'den bu yana Yunanistan'a gerçekleştirilen ilk resmi devlet ziyareti olmuştur. 2023 ve 2024 yıllarında karşılıklı üst düzey ziyaretler artmıştır. Ancak, Ege Denizi'ndeki devam eden anlaşmazlıklar, iki ülke arasındaki çözölememiş başlıca meseleler arasında yer almaya devam etmektedir.

Bu çalışmada, güvensizliğin ikili polis iş birliğinin gelişmemesinin nedeni olması bekleniyordu. Deniz sınır noktasında durum böyle gözlemlendi. Nefret en üst düzeydeydi ve milliyetçi duygular son derece güçlüydü. Kara sınırlarının aynı olması ve polis memurları arasında hiçbir iletişim görülmemesi bekleniyordu. Ancak tam tersine, kişisel inisiyatif ve temaslar aracılığıyla, üst düzey polis memurlarının iyi niyetiyle birlikte, iş birliğinin çok yüksek oranda mümkün olduğu bulundu.

İki ülkenin dilleri hem çok karmaşıktır hem de alfabe dahil olmak üzere tamamen farklıdır. Dil farkının iş birliğı için gerçek bir engel olduğu literatürde çok iyi bir şekilde belirtilmiştir. Polis memurları ortak bir dili paylaşıyorsa, iş birliğı yapma fırsatına sahip olurlar (Lemieux, 2010; Anderson, 1989; Das, Kratcoski, 1999; Guille, 2010b). Bu hipotez, bu çalışmada elde edilen

ampirik verilerle güçlü bir şekilde desteklenmiştir. Dil engelinin çözüldüğü durumda, memurlar iletişim kurabilmiş ve dolayısıyla iş birliği yapabilmiştir, ancak diğerleri için bu söz konusu değildir.

Polislik, bir ülkenin tarihsel gelişimine bağlı olarak gelişir. Her ülkenin tarihsel ve kültürel farklılıkları olduğunda ve polis kurumları ülkelerinin tarihsel ve kültürel mirasına dayandığında, bu iki ülkedeki algıların farklı şekilde gelişmesi beklenir. Çalışmanın sonuçları, iş birliğinin başarılı olduğu Trakya'da bile bu hipotezin desteklendiğini göstermiştir.

Sonuç olarak, polis iş birliği, bilgi alışverişi, ortak bir veri tabanı oluşturma ve bunu bilgi alışverişi şeklinde kullanma, şüphelilerin koordineli bir şekilde gözetlenmesini organize etme ve suçu soruşturma konusunda çeşitli biçimlerde olabilir (Anderson, 1989).

Literatür taraması, Yunanistan ve Türkiye arasında imzalanmış birçok resmi anlaşma olmasına rağmen, polis iş birliğinin kapsamının ve polis memurlarının bu konudaki algısının bilinmediğini göstermiştir. Bu çalışma, bu konudaki mevcut durumu araştırmak amacı ile yürütülmüştür. Görüşmeler, iş birliğinin mümkün olduğunu ve ülkelerin bazı bölgelerinde aslında başarıyla uygulandığını, ancak diğer bölgelerde polis memurlarının bunu düşünmek bile istemediğini ortaya koymuştur. Coğrafi mesafe, şüphe geliştirmede etkili bir parametredir. İş birliği yapması beklenen polis memurları arasındaki küçük mesafeler bir avantaj gibi görünmektedir. Karşı tarafa ulaşmanın kolaylığı, iletişimde bir kolaylığa yol açmaktadır. Araştırma sonuçları, Trakya'da durumun böyle olduğunu göstermiştir ancak kıyı bölgelerindeki durumun, insanlar birbirine daha yakın olsaydı farklı olabileceği tahmin edilebilmektedir.

Esasen iş birliği istendiğinde iyi niyet ve güvenin gelişebilecek parametreler olduğu ortaya çıkmıştır. Önerilen bir uygulama, bir noktada iş birliği yapan başarılı polis memurlarını, hiçbir iş birliğinin olmadığı başka bir noktaya tahsis etmek olabilir. Bu şekilde iyi niyet platformu gelişebilir ve astlar tüm sistemin yararına nasıl iş birliği yapacaklarını öğrenebilirler. Bu

Çalışmada toplanan veriler analiz edildiğinde iki çelişkili sonuç ortaya koymuştur. Çalışmada maksimum iş birliğinin söz konusu olduğu örnekler ve hiç iş birliğinin olmadığı örnekler değerlendirilebilmiştir. Bu sonuçlar uygulandığında iş birliğinin mümkün olduğunu göstermekte ise de ortamı geliştirmek için harcanması gereken çabayı yaklaşık olarak belirlemek için ilginç olabilir.

Bu çalışmada elde edilen verilerin daha fazla araştırma için bir çekirdek ve iyi kurulmuş iş birliği için gelecekteki stratejik planlama için bir kaynak olması beklentimizdir.

7. Kaynaklar

- Andrews, K. (2010). *The flight of Ikaros: Travels in Greece during a civil war*. Paul Dry.
- Akar, R. (1999). *Aşkale yolcuları: Varlık vergisi ve çalışma kampları*. Belge Yayınları.
- Aktar, A. (2008). *Varlık vergisi ve "Türkleştirme" politikaları* (9th ed.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Alpar, G. (2013). Güvenliğin sağlanmasında bir kolluk kuvveti olan jandarmanın geçmişten günümüze rolü ve dünyadaki konumu. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 2(1), 79-106.
- Altunbaş, Ç., & Memişoğlu, F. (2024). Securitization of the EU's migration policy and its effects on the border security policies of Greece and Turkey. In *Forced Migration in Turkey* (pp. 200-224). Routledge.
- Arslan, M. M., Zeren, C., Celikel, A., Ortanca, I., & Demirkiran, S. (2015). Increased drug seizures in Hatay, Turkey, related to civil war in Syria. *International Journal of Drug Policy*, 26(1), 116-118. <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2014.04.013>
- Athanasopoulos, H. (2017). *Greece, Turkey and the Aegean Sea: A case study in international law*. McFarland
- Atasoy, S. (2024). Kişisel görüşme.
- Aydın, M. (2015). Enerji politikalarının Türkiye-Yunanistan ilişkilerine etkisi. *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, 4(1), 23-41.
- Badian, E. (1970). Police. In *The Oxford Classical Dictionary* (2nd ed., pp. 851). Oxford University Press.

Bayır, D., & Aksu, F. (2020). Açık kapı politikasından güvenlik tehdidine Türkiye’de Suriyeli sığınmacılar olgusu. *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 8(2), 324-356.

Becker, P., & Wetzell, R. F. (Eds.). (2006). *Criminals and their scientists: The history of criminology in international perspective*. Cambridge University Press.

Benyon, J. (1996). The politics of police cooperation in the European Union. *International Journal of the Sociology of Law*, 24(4), 353-353.

Bilek, R. (2009). *Avrupa Birliğinde polis işbirliği ve Türkiye'nin uyumu* [Doctoral dissertation, Polis Akademisi].

Bunyan, T. (1993). *Trevi, Europol and the European state*.

<https://www.statewatch.org/media/documents/news/handbook-trevi.pdf>

Carey, C. (2013). In search of Drakon. *The Cambridge Classical Journal*, 59, 29-51.

Çakır, G. A. (2018). Avrupalılaşmasının aşıl tendonu: Göç politikaları ve Yunanistan örneği. *Mukaddime*, 9(3), 39-58.

Çakır, G. (2021). 1920-1950 yıllarında Türkiye’de uyuşturucu maddelere yönelik geliştirilen politikalar. *Akademik Tarih ve Araştırmalar Dergisi*, 4(5), 105-137.

Çelikkol, A. O., Karabel, S. (2017). Türkiye-Yunanistan İlişkileri ve Denizden Kaynaklanan Uluslararası Sorunlar. *Bilge Strateji*, 9(16), 13-31.

Coyne, J. W., & Bell, P. (2011). The role of strategic intelligence in anticipating transnational organized crime: A literary review. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 39(1), 60-78.

Deflem, M. (2002). *Policing world society: Historical foundations of international police cooperation*. Oxford University Press.

Deflem, M. (2004). *Policing world society: Historical foundations of international police cooperation* (p. 125). Oxford University Press.

Dukes, S. (1984). Phenomenological methodology in the human sciences. *Journal of Religion and Health*, 23(3), 197-203.,

Eck, J. (2003). Police problems: The complexity of problem theory, research and evaluation. *Crime prevention studies*, 15, 79-114.

Emsley, C. (2021). *A short history of police and policing*. Oxford University Press.

Fosdick, R. B. (1915-1916). European police systems. *Journal of the American Institute of Criminal Law & Criminology*, 6, 28.

https://web.archive.org/web/20170922030342id_/http://scholarlycommons.law.northwestern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1350&context=jclc

Gagarin, M. (2006). Legal procedure in Solon's laws. In *Solon of Athens* (pp. 261-275). Brill.

Gingeras, R. (2022). Turkey and the formation of the global heroin trade. In P. Gootenberg (Ed.), *The Oxford handbook of global drug history* (pp. 536-551). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190842642.013.30>

Gkougkoudis, G., Pissanidis, D., & Demertzis, K. (2022). Intelligence-led policing and the new technologies adopted by the Hellenic Police. *Digital*, 2(2), 143-163.

Groenewald, T. (2004). A phenomenological research design illustrated. *Qualitative Research Journal*, 4(1), 42-55.

Guild, E., Costello, C., & Garlick, M. (2021). The European Union's new pact on migration and asylum: Interplay between border controls and human rights. In *European Migration and Asylum Policies: Future Challenges and Outlook* (pp. 45-62). Springer.

Harris, E. M. (2006). Solon and the spirit of the laws in archaic and classical Greece. In *Solon of Athens* (pp. 290-318). Brill.

Heraclides, A., & Çakmak, G. A. (2019). *Greece and Turkey in conflict and cooperation*. Routledge, Abingdon, Oxon

Heraclides, A., & Çakmak, G. A. (2019). *Greece and Turkey in conflict and cooperation*. Routledge, Abingdon, Oxon.).

Hills, A. (2009). The possibility of transnational policing. *Policing and Society*, 19(3), 300-317.

Hunter, V. J. (2019). *Policing Athens: Social control in the Attic lawsuits 420-320 B.C.* Princeton University Press.

INTERPOL. (1956). Constitution of the International Criminal Police Organization. Archived from the original (PDF) on 22 February 2016. Retrieved 12 March 2016.

Jenkins, R. J. H. (1966). *Byzantium: The imperial centuries A. D. 610-1071*. Weidenfeld & Nicolson.

Kazanis, G. (2018). Maritime boundaries and airspace disputes in the Aegean Sea: The fragility of Greek-Turkish rapprochement. *Mediterranean Quarterly*, 29(2), 45-61.

Kırlı, C. (2009). Surveillance and constituting the public in the Ottoman Empire. In *Publics, Politics, and Participation: Locating the Public Sphere in the Middle East and North Africa* (pp. 177-203).

Kondoh, K. (2000). Legal migration and illegal migration: The effectiveness of qualitative and quantitative restriction policies. *The Journal of International Trade & Economic Development*, 9(3), 223-241. <https://doi.org/10.1080/09638190050086159>

Kvkk (2017) Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası

<https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/5386/KVKK-KISISEL-VERI-SAKLAMA-ve-IMHA-POLITIKASI>

MacDowell, D. M. (1982). Drakon's law - Michael Gagarin: Drakon and early Athenian homicide law. *The Classical Review*, 32(2), 208-210.

Malterud, K. (2001). Qualitative research: Standards, challenges, and guidelines. *The Lancet*, 358(9280), 483-488.

Miles, M. B., Huberman, A. M., & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis: A methods sourcebook* (3rd ed.). SAGE Publications.

Nold, R., Massingale, K., & Hodwitz, O. (2022). Justice in ancient Greece and Rome. In *The Origins of Criminological Theory* (pp. 13-37). Routledge.

Oran, B. (2002). *Türk dış politikası: Kurtuluş Savaşından bugüne olgular, belgeler, yorumlar* (1919-1980) (4th ed.). İstanbul: İletişim.

Özcan, A. (2013). Osmanlı Devleti'nde jandarma teşkilatı kurulmasının gündeme ilk defa gelişi (1839). *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 32(53), 173-194.

https://doi.org/10.1501/Tarar_0000000539

Pamungkas, A. P., Windiani, R., & Farabi, N. (2017). Peran ASEANAPOL dalam pemberantasan peredaran narkoba di Indonesia. *Journal of International Relations Diponegoro*, 3(2), 91-99.

Perrot, G. (2022). *Essai sur le droit public d'Athènes*. Outlook Verlag.

Posner, G. (1990). INTERPOL's Nazi affiliations continued after war. *The New York Times*, p. A-22.

Rostami, B., & Jooj, A. (2021). The capacity of police organizations to prevent crime with an emphasis on INTERPOL and Europol. *International Journal of Multicultural and Multireligious Understanding*, 8(3), 200-213.

Rudestam, K. E., & Newton, R. R. (2007). *Surviving your dissertation: A comprehensive guide to content and process* (3rd ed.). SAGE Publications.

Savva, I. (2014). *Ρυθμίσεις περί αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας επί ποινικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής ένωσης* (Doctoral dissertation, Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο, Σχολή Νομικών & Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου).

Selçuk, S. (2015). Eski çağlarda suç hukuku. *Prof. Dr. Nevzat Toroslu'ya Armağan*, 2, 1013-1057.

Stanton, G. R. (2002). *Athenian politics C800-500 BC: A sourcebook*. Routledge.

Stephen, J. F. (2022). *History of the criminal law of England*. Legare Street Press.
(Original work published 1883).

Sweet, O. C., & David, D. (2010). INTERPOL DVI best-practice standards—An overview. *Forensic Science International*, 201(1-3), 18-21.
<https://doi.org/10.1016/j.forsciint.2010.02.031>

Tziampiris, A. (2015). Greek-Turkish rapprochement: The role of international institutions. In *Greek Foreign Policy: Domestic and International Developments* (pp. 239-254). Palgrave Macmillan.

UNODC. (2014). The illicit drug trade through South-Eastern Europe. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/Studies/Illicit_DT_through_SEE_REPORT_2014_web.pdf

Van Manen, M. (2016). *Researching lived experience: Human science for an action sensitive pedagogy* (2nd ed.). Routledge.

Wetzell, R. F. (2020). *Inventing the criminal: A history of German criminology 1880-1945* (Studies in Legal History). The University of North Carolina Press.

Wickramasinghe, C. S. M. (2005). *Slavery from known to unknown: A comparative study of slavery in ancient Greek poleis and ancient Sri Lanka*. John and Erica Hedges.

Yağar, F., & Dökme, S. (2018). Niteliksel araştırmaların planlanması: Araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.

Yılmaz, A. (2017). Kıbrıs sorunu ve Türkiye-Yunanistan ilişkileri: Soğuk savaş sonrası dönem. *Bilge Strateji*, 9(16), 91-115.

Zelizer, B., & Allan, S. (2002). *Journalism after September 11*. Routledge.

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü'nde yürütülmekte olan “uluslararası polis iş birliği” konulu doktora çalışması temelinde, bu araştırmaya gönüllü olarak katılmanız talep edilmektedir. Bu amaçla Türkiye ve Yunanistan arasındaki polis iş birliği hakkında yirmi dakikalık bir görüşmeye katılmanız istenecektir. Görüşme izin verdiğiniz takdirde kaydedilecek ve daha sonra yazıya aktarılacaktır. Vereceğiniz bilgiler bitirme tezinde kullanılacak ancak kimliğiniz anonim kalacak ve verdiğiniz bilgiler gizli tutulacaktır. Tüm kayıtlar ve transkriptler tezin tamamlanmasından sonra imha edilecektir.

Onay Beyanı

- Bu araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı ve herhangi bir sebep göstermeksizin araştırmadan çekilebileceğimi anlıyorum.
- Katılımımın neleri içereceğinin farkındayım.
- Kişisel verilerim gizli tutulacak ve sadece araştırmacının doğrudan erişimi olacaktır.
- Sağladığım tüm veriler güvenli bir şekilde saklanacaktır.
- Konu ile ilgili sorduğum her soru tatmin edilir bir şekilde araştırmacı tarafından cevaplandırılmıştır.

Bu bilgi formunun bir kopyası ilgiliye verilecektir.

Bu çalışmaya katılmayı Kabul ediyorum

İmza: Tarih:

Adı Soyadı:

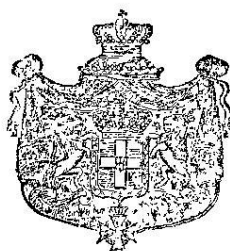
Her tür bilgilendirme için lütfen aşağıda iletişim bilgileri verilen araştırmacıyı arayınız

Sotirios Kalfoglou (MSc)

Tel:

Türkiye-Yunanistan arası anlaşmaların orijinal metinlerinin kopyaları

Convention for the Repression of Robbery 1856

**ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.**

ΑΡΙΘ. 25.

1856

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 15 'Ιουλίου.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Νόμος περί μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας Συμβάσεως διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας. — Δηλοποιεῖται περὶ τοῦ κατωτέρωοντος κληροδόχου τῆς ἐπαρχίας Φωκίδας.

ΝΟΜΟΣ ΤΑΛ'.

Περὶ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας Συμβάσεως διὰ τὴν καταδίωξιν τῆς ληστείας.

Ο Θ Ω Ν

ΕΛΕΩ: ΘΕΟΥ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Συγκυβερνῶν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας, ἀπερρασίσαμεν καὶ διατάττομεν.

Ἄρθρον μοναδικόν.

Ἡ κατὰ τὴν 8. (20) Ἀπριλίου 1856, ἡτοι 15 τῆς σελήνης Σαμπάν 1272, κλεισθεῖσα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἐν Κανλιτζιὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σύμβασις περὶ καταδιώξεως τῆς ληστείας, συνισταμένη εἰς 8 ἄρθρα, θέλει ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ὁ παρὼν Νόμος, ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Γερουσίας καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, θέλει δημοσιεῖσθαι καὶ ἐκτελεσθῆαι ὡς Νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 28 Μαΐου 1856.

Ο Θ Ω Ν.

A. P. PAΓKABHE.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ Μεγάλη

σφραγὶς τοῦ Κράτους.

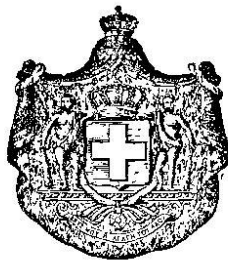
Ἐν Ἀθήναις τὴν 2 'Ιουνίου 1856.

Ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης

M. ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΗΣ.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἑνὸς, καὶ ἡ Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης ὁ Σουλτάνος ἀφ' ἑτέρου, ὁρμώμενοι ὑπὸ τῆς εὐλαβικοῦς ἐπιθυμίας τοῦ νὰ ἐμπειδώσωσι τὴν δημοσίαν τάξιν καὶ ἀσφάλειαν κατὰ τὰς ὁμόρους ἐπαρχίας τῶν Ἐπικρατειῶν Αὐτῶν, καὶ θεωροῦντες ὅτι οὐδὲν ἡδύνατο πλεονέκτερον νὰ συντελεσθῇ εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου χροιάων εὐχῶν ἢ ἡ συνομολόγησις συμβάσεως, ἀντικειμένου ἐχούσης τὴν καταστολὴν τῆς ληστείας, διὰ μέτρων ἀποτελεσματικῶν, ἀπὸ κοινῆς συμφωνηθισμένης πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον, ἐφωδίασαν, ἐπὶ τούτῳ, διὰ πληρεξουσίων ἑαυτῶν, πρὸς συνομολόγησιν καὶ ὑπογραφήν τῆς Συμβάσεως ταύτης.

Sa Majesté le Roi de la Grèce, d'une part, et Sa Majesté Impériale le Sultan, de l'autre, animés du désir sincère de raffermir l'ordre et la sûreté publique dans les provinces limitrophes de Leurs États, et considérant que rien ne saurait contribuer davantage à l'accomplissement de leurs vœux mutuels à cet égard que la conclusion d'une convention ayant pour objet la répression du brigandage à l'aide de mesures efficaces, arrêtées d'un commun accord dans ce but, ont muni, à cet effet, de leurs pleins pouvoirs pour conclure et signer cette convention :

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΡΙΘ. 18.

1866

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 2 Ματίου.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Νόμοι: 1) Περί ισχύος τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συμβάσεως, ἀφορώσης τὴν καταστολὴν τῆς ληστείας. — 2) Περί ἐξαίρεσεως ἐπιτάκτων ἀξιωματικῶν τοῦ Ναυτικοῦ, ἐκ τοῦ Οὔ. ψηφίσματος. — Διατάγματα. 1) Περί ἀντιμεταθέσεως λογιστῶν. — 2) Περί διορισμοῦ τοῦ ἀποστράτου ἀνθυποπλ. Πάτη ὡς ὑπολιμεναρχοῦ Θήρας. — 3) Περί μεταθέσεως λογιστῶν εἰς λιμενικὰς θέσεις. — 4) Περί διορισμοῦ τοῦ ἀνθυποπλοιάρχου Α. Βασταζή ἐπὶ τοῦ Ναυπλίου. — 5) Περί μεταθέσεως Δοκίμων. — 6) Περί μεταθέσεων καὶ διορισμῶν ἀξιωματικῶν. — 7) Περί διορισμοῦ τοῦ ἀποστράτου ἀνθυποπλ. Δ. Κανάρη εἰς τὴν ἐπιστάσιν τοῦ λιμένος Μήλου. — 8) Περί ἀπονομῆς συντάξεως. — 9) Περί μεταθέσεως ἀξιωματ. τοῦ Β. Ναυτικοῦ. — 10) Περί διορισμοῦ τοῦ ὑποπλοιάρχου Κ. Παππανικολῆ ὡς Κυβερνήτου τοῦ Γλαύκου. — 11) Περί διορισμοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ τοῦ ἀντιναύαρχου Κ. Κανάρη. — 12) Περί μεταθέσεως τοῦ ἐπιτάκτου ὑποπλ. Ἐμμ. Μαρούλα ἐκ τῆς ἐπιστάσεως τοῦ λιμένος Καλαμῶν εἰς τὸ ὑπολιμεναρχεῖον Ἄνδρου, ἀντὶ τοῦ ὑποπλοιάρχου Ι. Μποτσάρη διοριζομένου εἰς τὸ ὑπολιμεναρχεῖον Ἀργστολίου. — 13) Περί διορισμοῦ τοῦ ἀνθυποφροντιστοῦ Ν. Ἀνδριάντα ὡς γραμματέως τοῦ λιμεναρχεῖου Σαϊῶνου. — 14) Περί προβιβασμοῦ καὶ ἀποστρατεύσεως τοῦ ἀντιπλοιάρχου Θ. Γ. Βούλγαρη. — Ἀγγελλίαι ἀφορώσαι τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν.

ΝΟΜΟΣ ΡΜΗ'.

Περί ισχύος τῆς μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας Συμβάσεως, ἀφορώσης τὴν καταστολὴν τῆς ληστείας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α',

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ,

Ψηφισάμενοι ὁμοφώνως μετὰ τῆς Βουλῆς, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν

Ἐς θρον μοναδικόν.

Ἡ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας συνομολογηθεῖσα ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1865, Σύμβασις περὶ καταστολῆς τῆς ληστείας, ἐξ ἄρθρων ὀκτὼ καὶ τῆς τὸ κεῖμενον ἔπεται, θέλει ἔχει πλήρη καὶ νόμιμον ἰσχύν.

Ὁ παρὼν νόμος, ψηφισθεὶς παρὰ τῆς Βουλῆς καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον κυρωθεὶς, δημοσιευθήτω καὶ ἐκτελεσθήτω ὡς νόμος τοῦ Κράτους.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 ἰανουαρίου 1866.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ τοῦ Κράτους
μεγάλη σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 19 ἰανουαρίου 1866.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ἰπουργός,
Μ. ΡΟΥΦΟΣ.

Ι. ΒΑΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Εν Αθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1937

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἀριθμὸς φύλλου 409

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

Ἀναγκαστ. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 893. 1937

Περὶ κυρώσεως τῆς ἐν Ἀγκәрρῳ τῇ 15 Ἰανουαρίου 1937 ἐπογραφείσης συμβάσεως διὰ τὴν καταπολέμην καὶ τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β' ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προσέει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασχέν καὶ διατάσσεται :

Ἀρθρον πρῶτον

Ἡ ἐν Ἀγκәрρῳ ὑπογραφείσα τῇ 15 Ἰανουαρίου 1937 Σύμβασις διὰ τὴν καταπολέμην καὶ τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, ἥς τὸ κείμενον ἐπεται

ΣΥΜΒΑΣΙΣ

διὰ τὴν καταπολέμην καὶ τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας.

Ἡ Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ἀπ' ἑνός,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ἀπ' ἑτέρου

Διαπειθόμενοι ἐπὶ τῆς ἐπιθυμίας ὅπως λάβωσι τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν τοῦ λαθρεμπορίου ἐπὶ τῶν οὐκισίων αὐτῶν ἕκαστων, ἀπεφασχέν νὰ συναρμολογήσωσι πρὸς τοῦτα Σύμβασιν, καὶ διώρισαν τοὺς Πληρεξούτους αὐτῶν, ἦτοι :

Ἡ Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

τὴν Ἀδελφὴν Ἐξοχότητα τὸν Κύριον Ραφαήλ, Ἐπτακτὸν Ἀριστοκράτη καὶ Πληρεξούσιον Ὑπουργόν τῆς Ἑλλάδος ἐν Τουρκίᾳ.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

τὴν Ἀδελφὴν Ἐξοχότητα τὸν Νουμάν Μενεμεντσιόγλου, Πρεσβυτὴν, Γενικὸν Γραμματεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὅτινες, ἀνακινώσαντες ἀλλήλους τὰ οὐκισία αὐτῶν πληρεξούσια, εἰρηθέοντα ἐν τάξει, συνεφώνησαν ἐπὶ τῶν ἐπομένων διατάξεων :

Ἀρθρον 1.

Ὁκάτωρον τῶν Ὑψηλῶν Συμβαλλομένων Μερῶν ἀποφασχέν νὰ λάβωσι ὅπως διακρίσται τῆς ἐθνικότητος τῶν ἀνακαταγγέντων, τὰ κατάλληλα μέτρα πρὸς παρεμπόδισιν τῶν ἐνεργειῶν τῶν ἀτόμων ἢ τῶν ὁμάδων τῶν ἐπιδιωκόμενων ἐπὶ τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ εἰς τὸ λαθρεμπόριον καὶ τὸν ὁπλοὺν ἢ ὁρῶντες ὅτι ἀντρέψονται ἐναντίον τοῦ ἐτέρου Συμβαλλομένου Μέρους.

ἐν γαλλικῇ πρωτοτύπῳ καὶ ἐλληνικῇ μεταφράσει, κυρεῖται καὶ ἔχει πλῆρην καὶ νόμιμον ἐγγύην.

Ἐν Σέρραϊς τῇ 4 Ὀκτωβρίου 1937.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β'

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Τὰ Μέλη

Ι. ΔΟΥΡΕΝΤΗΣ, Κ. ΓΕΩΡΓΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. ΑΡΒΑΝΤΗΣ, ΑΓΓ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, Γ. ΚΥΡΙΑΚΟΣ, Α. ΚΟΥΖΗΣ, Γ. ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ, Α. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΣ, Κ. ΜΠΟΥΡΜΠΟΥΛΗΣ, Θ. ΝΙΚΟΛΟΥΛΗΣ, Π. ΚΡΗΤΙΚΟΣ, Κ. ΜΑΝΙΑΔΑΚΗΣ, Α. ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΝΗΣ, Π. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Α. ΠΡΑΠΑΔΗΣ, Κ. ΚΟΤΖΙΑΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτάθη ἡ Μεγάλη τοῦ Κράτους Σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1937.

Ὁ ἐπὶ τῆς Διαπιστώσεως Ὑπουργὸς

Γ. ΛΟΥΓΘΕΤΗΣ

CONVENTION

pour la Répression et la Poursuite de la Contrebande entre la Grèce et la Turquie.

Sa Majesté le Roi des Hellènes d'une part,

Le Président de la République Turque d'autre part,

Animés du désir de prendre les mesures propres à empêcher la contrebande sur leur territoire respectif, ont résolu de conclure à cet effet, une Convention, et ont nommé leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Hellènes:

Son Excellence Monsieur Raphaël, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Grèce en Turquie.

Le Président de la République Turque:

Son Excellence Numan Menemencioğlu, Ambassadeur, Secrétaire Général du Ministère des Affaires Étrangères.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions ci-après:

Article 1er.

Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à prendre sans distinction de la nationalité des délinquants, les mesures propres à empêcher les agissements des individus ou des bandes qui se livreraient sur son territoire à la contrebande et dont l'activité serait dirigée contre l'autre Partie Contractante.

T.C. Resmî Gazete

Tesis tarihi : 7 Teşrinievvel 1336 - 1926

<i>İdare ve yasa işleri için Başvehâlet Nefriyat ve Müdevvenat Dairesi Müdürlüğüne müracaat olunur</i>	27 KÂNUNUEVVEL 1939 ÇARŞAMBA	SAYI : 4895
--	--	-------------

KANUNLAR

**Merkezi Pariste olmak üzere Beynelmîl Şarap Ofisi
teşkiline dair 29 ikinciteşrin 1924 tarihli uzlaşmaya
Hükûmetimizin de iltihakı hakkında kanun**

Kanun No: 3752

Kabul tarihi: 20/12/1939

Madde 1 — Merkezi Pariste olmak üzere Beynelmîl Şarap Ofisi teşkiline dair İspanya, Fransa, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Lüksemburg, Portekiz ve Tunus Hükûmetleri tarafından imzalanmış olan 29 ikinciteşrin 1924 tarihli uzlaşmaya iltihaka Hükûmet mezdur.

Madde 2 — Bu kanun neşri taribinden muteberdir.

Madde 3 — Bu kanunun hükûmlerini İcra ve İktisad, Gümrük ve İhtisarlar ve Ziraat Vekilleri memurdur.

22/12/1939

**Pariste Beynelmîl bir Şarap Ofisi ihdası gayesiyle tanzim
olunan bir uzlaşma**

Beynelmîl bir Şarap Ofisi ihdasını *faideli* gören, İspanya, Fransa, Yunanistan, Macaristan, İtalya, Lüksemburg, Portekiz ve Tunus Hükûmetleri, bu hususta bir uzlaşma tanzimine karar vermişler ve aşağıdaki hususatta mutabık kalmışlardır:

Madde 1 — Merkez makarrı Pariste kâin ve aşağıda yazılı işlerle muvazzaf olan bir beynelmîl Şarap Ofisi tesis edilmiştir:

a) Şarabın iyiliklerini gösterecek kabiliyette olan malûmatı toplamak, tedkik etmek ve neşretmek.

b) Şarabın sıhhi vasıflarını ve alkolizme karşı gösterdiği tesirleri ıshat etmek gayesiyle yeni ilmi tecrübeleri tanzim edecek olan bir program çizmek.

c) Akademiler, ilmi heyetler, beynelmîl kongreler veya şarap istihsal ve ticaretine müteallik sair kongreler tarafından izhar edilecek arz ve fikirler gibi lazım gelen bütün malûmatı edindikten sonra, bağcılığın menfaatlerini himaye ve beynelmîl şarap piyasası şartlarını ıslaha yarayan tedbirleri, iltihak eden Hükûmetlere bildirmek.

d) Hükûmetlere iştirak edilmesi *faideli* olan aşağıdaki gayeleri gözetken beynelmîl anlaşmaları haber vermek:

1° — Şarapların tahlil neticelerinin yeknesak bir şekilde takdimini temin etmek.

2° — Mutabakat tabloları tesis etmek maksadile, muhtelif devletler tarafından istimal edilen tahlil usullerinin mukayeseli tedkiklerini yapmak.

3° — Müstahsilin menfaatini olduğu kadar müstehlikin de menfaatinin temin edilebilecek bütün teklifleri Hükûmetlere arz etmek.

1 - Şarapların menşelerinin isimlerinin himayesi.

2 - Müstehlike satıluncaya kadar mahsulün asıllığını ve saflığını garanti etmek. Bunun için de bu hususta kullanılan tedabiri almak icab eder. Bilhassa milli kanunlara intibakan verilmiş olan menşe şahadetnamelerine istinad edilir.

3 - Gayri nizamî filyatı menetmek, zarara duçar olanlara tazminat vermek ve sahtekârlık yapıları da cezalandırılmak üzere, kanuna muhalif olarak arz edilecek mahsulün müsadere ve müfzeriden veya müctemian olarak hukuk ve ceza davalarının ikamesi suretleri ile gayri meşru rekabetin ve sahtekârlığın men'i.

f - Her memleketin kavanimine uygun bir şekilde, şarap ticaretinin inkişafını temin maksadile (İnisiyatifler) almak; hususî millî ve beynelmîl müesseselere ve hatta arzu eden alâkadarlara, muamelelerinde lâzun olan vesak ve malûmatı vermek.

Madde 2 — Beynelmîl Şarap Ofisi bir devlet müessesesidir. Bu müesseseye dahil olan her memleket kendi intihap ettiği mümessil vasıtasile temsil edilir. Mümessillerin heyeti mecmuası komiteyi teşkil eder. İşbu komitenin teşekkülü ve vezaifi aşağıdaki maddelerde tasrih ve tarif edilmiştir.

Madde 3 — Komite, her sene, kendini teşkil eden mümessiller arasında bir reisle iki ikinci reisten mürekkep bir büro intihab eder. Bunların devreî intihabiyeleri ertesi senenin ilk toplantısına kadar muteberdir; tekrar intihab edilebilirler. Senede iki toplantı yapılır. Ofise dahil Hükûmetlerin arzusu üzerine fevkalâde içtimalar yapılabilir.

Alelâde toplantılarda komiteye arz edilecek meselelerin programı, yine komite tarafından bir evvelki toplantıda karar altına alınır. Fevkalâde bir toplantı arzu eden hükûmet, tetkikini arzu ettiği meselelerin programını bildirecektir.

Madde 4 — Komite, beynelmîl şarap ofisinin yüksek idaresini elinde tutar. Ofisin dahili teşkilât ve faaliyetine aid nizamnameyi münakaşa ve kabul eder.

Mevud kredilerin hududları dahilinde bütçenin varidat ve masarifini tayin ve hesabları kontrol ve tasvib eder.

Ofisin vezaifinin genişlemesine veya masarifin çoğalmasına sebeb

Agreement for Exemption from the Obligation to Obtain a Visa for the Holders of Diplomatic or Service Passports 1988

Συμφωνία για καάργηση θεωρήσεων για κατόχους διπλωματικών και υπηρεσιακών διαβατηρίων (δια ανταλλαγής επιστολών)
Agreement for exemption from the obligation to obtain a visa for the holders of diplomatic or service passports (exchange of letters)

Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Εξωτερικών Ειδική Νομική Υπηρεσία Γραφείο Διεθνών Συμβάσεων Αρ. Μητρώου 3792,
Bakanlar Kurulu Kararı 88/13087 – 20.6.1988
T.C. Resmi Gazete Sayı: 19886 – 1 Ağustos 1988

THE MINISTER FOR FOREIGN AFFAIRS

Athens, May 27, 1988

Your Excellency,

With reference to the work of the Political Committee (Athens, 24-26 May 1988), I confirm that the two Delegations agreed that nationals of either party who are holders of diplomatic or service passports shall be exempt from the obligation to obtain a visa before to the entry to the territory of the other party.

The persons referred to in this arrangement shall comply with regulations pertaining to itineraries and movements, as established by the authorities of the other party.

This agreement will enter into force on June 12th, 1988.

The present arrangement is concluded for an indefinite period of time and it may be denounced at any time by written notice to the other party. In this case it will cease to be in force, of such notice by the party.

If the above is acceptable to your Government, I propose that this letter, together with your affirmative reply, constitute an arrangement between our two Governments.

I avail myself of this opportunity to renew to Your Excellency the assurances of my highest consideration.

Karolos Papoulias

H.E, Mr. A. Mesut Yilmaz
Minister for Foreign Affairs
Of the Republic of Turkey

Agreement between the Republic of Turkey and the Hellenic Republic on Cooperation and Mutual Assistance between their Customs Administrations 2000

T.C. Resmi Gazete Sayı: 24045 -10 Mayıs 2000

Agreement Between the Republic of Turkey and the Hellenic Republic on Cooperation and Mutual Assistance Between Their Customs Administrations

The Republic of Turkey and the Hellenic Republic, hereinafter called the Parties,
Recognizing that the offenses of customs laws and regulations are prejudicial to the social, economic, commercial and other interests of their countries,
Confident that the reinforcement of the cooperation between their Customs Administrations will contribute to a more effective action for the prevention, investigation and suppression of the Customs offences, including the illicit traffic of narcotic drugs and psychotropic substances, the illicit traffic through the borders of arms, explosives and ammunition, nuclear materials, as well as objects of cultural value and archaeological treasures,
Having regard to the Conventions of the United Nations on narcotic drugs and psychotropic substances,
Having regard also to the relevant International Conventions encouraging bilateral mutual assistance as well as the Recommendations of the Customs Cooperation Council,

Agreement between the Hellenic Republic and the Republic of Turkey on Cooperation of the Ministry of Public Order of the Hellenic Republic and the Ministry of Internal Affairs of The Republic of Turkey on Combating Crime, Especially Terrorism, Organized Crime, Illicit Drug Trafficking and Illegal Immigration 2001

The Hellenic Republic and the Republic of Turkey, hereinafter called the Parties.

Taking into consideration the link between terrorism and organized crime and that, among organized crimes, the illicit trafficking in narcotic drugs, psychotropic substances and arms, money laundering and illegal immigration have reached enormous dimensions in the world.

Motivated by their common will to cooperate effectively in combating organized crime, illegal immigration, illicit trafficking of drugs and terrorism.

Herewith agree:

ARTICLE 1

The Parties engage themselves, in conformity with their national legislation and international obligations, to cooperate in combating:

- a. Terrorist activities and crimes committed by individuals or groups,
- b. Illicit cultivation, production, trade, transportation and abuse of narcotic drugs, psychotropic substances and chemicals used in the production of them,
- c. Other organized crime (such as illicit trafficking of persons),
- d. Illicit trafficking of arms, including biological, chemical and radioactive weapons, ammunition, explosives, nuclear and radioactive materials, as well as poisonous substances,
- e. Forgery in passports, visas and other official documents,
- f. Transboundary crimes and criminals,
- g. Illegal immigration,
- h. Illicit trafficking of cultural and historical works of art,
- i. Money laundering,
- j. Money laundering in relation to one or more of the above mentioned acts, as well as to other criminal acts.

ARTICLE 2

Cooperation between the two Parties in the fields mentioned in Article 1 of this Agreement will be achieved, in conformity with their national legislation, through:

- a. Exchange of information and experience in fields of common interest.
- b. Exchange of experience on utilizing criminal technology, as well as methods and means for criminal research.
- c. Exchange of information, knowledge and experience in the field of border controls in order to detect forged travel documents and to prevent illegal entry and illegal immigration.
- d. Exchange of information helping prevention of terrorist activities and crimes, as well as of organized crime in general.

Protocol for the Implementation of Article 8 of the Agreement between the Government of the Republic of Turkey and The Government of the Hellenic Republic on Combating

Crime, Especially Terrorism, Organized Crime, Illicit Drug Trafficking and Illegal Migration 2002

Pursuant to Article 8 of the "Agreement between the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Hellenic Republic on Combating Crime, Especially Terrorism, Organised Crime, Illicit Drug Trafficking and Illegal Migration", hereinafter referred to as "Agreement", the Government of the Republic of Turkey and the Government of the Hellenic Republic hereinafter referred to as "Parties";

Desiring to promote their cooperation in order to ensure a better application of the provisions relevant to the transfer of persons who do not or who no longer fulfil the conditions in force for entry or residence, within the framework of respect of the rights and guarantees provided by the laws and regulations in force as well as within the framework of international conventions and agreements and taking care of the fighting against illegal migration;

have agreed as follows:

ARTICLE 1

STATUS OF THE PROTOCOL

The present Protocol implements the third paragraph of Article 8 of the Agreement between the Republic of Turkey and the Hellenic Republic on Cooperation of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Turkey and the Ministry of Public Order of the Hellenic Republic on Combating Crime, Especially Terrorism, Organised Crime, Illicit Drug Trafficking and Illegal Migration and does not prejudice the obligation assumed in the second paragraph of the same Article to conclude an agreement of Readmission.

ARTICLE 2

PROOF OF CITIZENSHIP OF THE NATIONALS OF THE PARTIES

1. The citizenship of the persons to be readmitted of the Parties mentioned in Article 8 of the Agreement, is proved by the following documents:
 - a) National identity card (even of temporary validity or special nature).
 - b) Any type of valid passport (ordinary, diplomatic, special, service), and documents with picture issued by the authorities in replacement of the passport.
 - c) Certification of identity issued by competent administrative or consular authorities.
2. The actual proof of citizenship in the above cases shall be effective for the Parties and shall require no further investigation, unless the opposite is proven by the requested Party.

Protocol Concerning Cooperation between the Ministry of Justice of the Hellenic Republic and the Ministry of Justice of the Republic of Turkey 2007

Signature Not
Verified
Digitally signed by
Theodoros A. Katsaris
Date: 2007.03.14 11:26:25
Reason: I am a PDF
commentator
Location: Athens, Ethniko
Typografie

1461

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 60

14 Μαρτίου 2007

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3543

*Κύρωση Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ του
Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ελληνικής Δημοκρατίας
και του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας
της Τουρκίας.*

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Τουρκίας, που υπογράφηκε στην Αθήνα στις 8 Ιουνίου 2005, το κείμενο του οποίου σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, έχει ως εξής:

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Ελληνικής Δημοκρατίας και το Υπουργείο Δικαιοσύνης της Δημοκρατίας της Τουρκίας εφεξής αποκαλούμενα «τα Μέρη»,

Επιθυμώντας να ενδυναμώσουν τις φιλικές σχέσεις μεταξύ των δύο Μερών,

Πεπεισμένα για το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δικαστικές αρχές στη ζωή της κοινωνίας,

Σημειώνοντας ότι η ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών στο νομικό τομέα υπηρετεί τα συμφέροντα και των δύο Κρατών,

Λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις και την εθνική νομοθεσία των αντίστοιχων χωρών τους καθώς και τις αρμοδιότητες των δύο Μερών,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ως εξής:

ΑΡΘΡΟ 1

Τα Μέρη θα προάγουν τη συνεργασία στους εξής τομείς:

1. Ανταλλαγή πληροφοριών για νομικά ζητήματα.
2. Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την οργάνωση και τις λειτουργίες των Μερών και των δικαστικών αρχών τους.
3. Αμοιβαία υποστήριξη για την εκπαίδευση δικαστών, εισαγγελέων και επικουρικού δικαστικού προσωπικού.
4. Ανταλλαγή πληροφοριών για τη σύνταξη νόμων και την εφαρμογή νομικών διατάξεων.
5. Συνεργασία σε λοιπά νομικά και δικαστικά ζητήματα που ενδιαφέρουν τα δύο Μέρη.

ΑΡΘΡΟ 2

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Πρωτοκόλλου, τα Μέρη θα θεσπίζουν συγκεκριμένα προγράμματα συνεργασίας μετά από διαβουλεύσεις σε ετήσια βάση.

ΑΡΘΡΟ 3

Για να συζητούνται ζητήματα συνεργασίας, να αναπτύσσονται προγράμματα συνεργασίας και να συνοψίζονται τα εφαρμοσθέντα προγράμματα, τα Μέρη θα δημιουργήσουν ομάδες εμπειρογνομόνων και ομάδες εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 4

Τα Μέρη θα δημιουργήσουν τις κατάλληλες συνθήκες για απ' ευθείας επαφές και ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των δικαστικών αρχών των δύο Κρατών.

ΑΡΘΡΟ 5

Τα Μέρη θα διοργανώνουν σεμινάρια και επιστημονικές διασκέψεις για ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

ΑΡΘΡΟ 6

Τα Μέρη θα προάγουν την ανταλλαγή εμπειρογνομόνων για την πραγματοποίηση ερευνών σε ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Joint Declaration on Lifting Restrictions at Kastanies-Pazarkule Border Crossing 2010

Ελληνική Δημοκρατία Υπουργείο Εξωτερικών Ειδική Νομική Υπηρεσία Γραφείο Διεθνών Συμβάσεων Αρ. Μητρώου 6342

JOINT DECLARATION ON LIFTING RESTRICTIONS AT KASTANIES-PAZARKULE BORDER CROSSING

The Governments of the Hellenic Republic and the Republic of Turkey have decided and hereby announce that restrictions, currently in force at Kastanies -Pazarkule Border Crossing for the holders of Greek and Turkish diplomatic and service passports, accredited in diplomatic and consular Missions in Greece and Turkey as well as their dependants, are being lifted from June 1st 2010.

This Joint Declaration was signed in Athens on the 14th of May, 2010

Dimitris P. Droutsas
Alternate Minister of Foreign Affairs
of the Hellenic Republic

Ahmet Davutoğlu
Minister of Foreign Affairs
of the Republic of Turkey